PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, NEDELJA, 12. APRILA 1964 • LETO V., ŠTEVILKA 101 • CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

SZ predlaga sankcije proti Južni Afriki

Pismo Varnostnemu svetu

NEW YORK, 11. aprila (TASS) — Stalni sovjetski predstavnik v OZN Fedorenko je izročil predsedniku Varnostnega sveta pismo, v katerem opozarja na razmere v Južni Afriki. Vlada Južnoafriške republike množično zapira nedolžne ljudi in inscenira sodne procese, na katerih obsojajo na smrt voditelje narodnoosvobodilnega gibanja. Fedorenko je opozoril tudi na intenzivno krepitev južnoafriške vojske. Sovjetska zveza odločno zahteva, da je treba napraviti konec apartheidu v Južni Afriki in preganjanju voditeljev in udeležencev narodnoosvobodilnega gibanja, ter predlaga gospodarske, politične in druge sankcije proti južnoafriškemu režimu. Sovjetska zveza podpira priporočila posebnega odbora OZN za apartheid, vsebovana v poročilu tega odbora Varnostnemu svetu in Generalni skupščini z dne 25. marca.

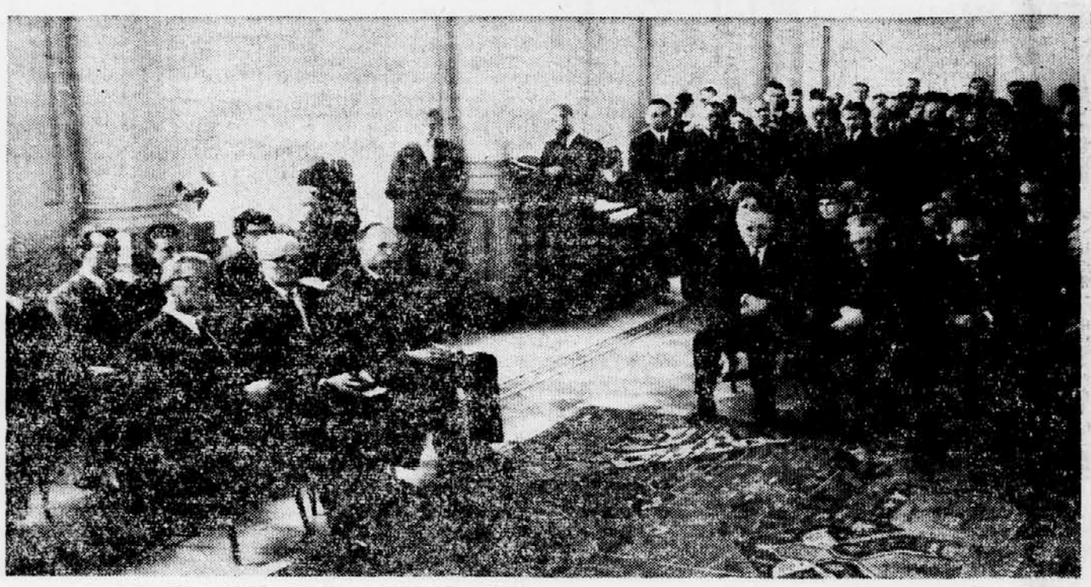
»Kašmir Kašmircem«

NEW DELHI, 11. apr. (Tanjug). — Prve politične izjave nekdanjega premiera Kašmira šejka Abdulaha potem, ko so ga izpustili iz zapora, zbujajo precejšnjo zaskrbljenost v indijskih krogih.

Abdulah je v svojih izjavah poudarjal individualnost Kašmira, kar ocenjujejo kot zanesljivo znamenje, da ni odstopil od svojih prejšnjih stališč. »Sedemnajst let sem se boril za individualnost Kašmira,« je dejal na nekem zborovanju Abdulah.

Šejk Abdulah se razen tega namerava sestati z Ajub Kanom, ker meni, kot je dejal, da se vprašanje Kašmira tiče tudi Pakistana.

Čeprav je preživel več kot deset let v zaporu, šejk Abdulah ni spremenil svojih prijateljskih čustev do Nehruja.

SLAVNOSTNA SEJA UPRAVNEGA ODBORA SKLADA BORISA KIDRIČA — Na njej so podelili Kidričeve nagrade sklada Borisa Kidriča. Na sliki: nagrajenci in gostje. Foto: Edi Šelhaus

Slavnostna seja UO Sklada Borisa Kidriča

Kidričevi nagrajenci

Letošnje Kidričeve nagrade so bile podeljene dr. Petru Gosarju, akademiku prof. dr. Aliji Koširju in dr. Dušanu Kermavnerju

LJUBLJANA, 11. aprila — Ob obletnici smrti Borisa Kidriča je opoldne na slavnostni seji upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča v dvorani izvršnega sveta predsednik upravnega odbora Silvo Hrast izročil Kidričeve nagrade dr. Petru Gosarju za področje tehniških in naravoslovnih ved, akademiku prof. dr. Aliju Koširju za področje naravoslovnih in medicinskih ved ter dr. Dušanu Kermavnerju za področje družbenih ved.

V imenu upravnega odbora sklada je Silvo Hrast nadalje podelil na predlog ustreznih komisij nagrade sklada Borisa Kidriča prof. dr. ing. Luju Šukljetu ter sodelavcema doc. dr. ing. Ivanu Sovincu in predavatelju ing. Silvanu Vidmarju kot skupini raziskovalcev, potem dr. Rajku Pavlovcu, prof. ing. Feliksu Lobetu, dr. Nadi Pipan, dr. ing. Vilku Mastenu, Dušanu Moravcu in dr. Pavlu Blazniku. Za iznajdbe in izpopolnitve je bil nagrajen ing. Ivan Fink. Nagrajenci s Kidričevo nagrado so dobili tudi plakete Borisa Kidriča.

Slovesnosti so se udeležili ugledni gostje, med njimi sekretar CK ZKS Miha Marinko, predsednik izvršnega sveta SRS Viktor Avbelj, podpredsednik skupščine SRS dr. Marijan Brecelj, predsednik SAZU Josip Vidmar in drugi.

Na slavnostni seji so obrazložili nagrajene dosežke na področju znanosti in tehnike v minulem letu: prof. dr. ing. Milan Osredkar delo dr. Petra Gosarja, dr. Ferdo Gestrin delo dr. Dušana Kermavnerja in dr. Radivoj Ozvald delo akademika Alija Koširja. Predstavniki komisije so obrazložili še dela, nagrajena z nagradami sklada Borisa Kidriča.

Natančnejše podatke o nagradah in utemeljitve upravnega odbora sklada Borisa Kidriča objavljamo na 6. str.

Preden je podelil nagrade za izredno pomembne dosežke na področju znanosti in tehnike v minulem letu, je predsednik upravnega odbora sklada Borisa Kidriča Hrast spregovoril o opravljenem delu in nalogah sklada. Vloga sklada pri raziskovalnem delu v republiki je pomembna, saj je bilo v letu 1963 od vseh sredstev, vloženih v Sloveniji v raziskovanje, 14,2 odstotka sredstev iz sklada Borisa Kidriča. Za financiranje raziskovalnega dela daje sklad 95 odstotkov razpoložljivih sredstev. Ker so aplikativne in usmerjene fundamentalne raziskovalne teme del družbene problematike in tako tudi sestavni del gospodarskih ozi-

● Nadaljevanje na zadnji strani

Trentino – Südtirol?

RIM, 11. aprila (Reuter) — Posebna komisija italijanske vlade, ki je proučevala probleme avstrijske manjšine v Južni Tirolski, je včeraj objavila predloge za odstranitev sedanjih težav v provinci Alto Adige. Ta komisija, ki dela že od leta 1961, predlaga enake pravice pri uporabljanju italijanskega in nemškega jezika in da naj se sedanja provinca Trento v prihodnje imenuje Trentino — Južna Tirolska. Za provinco Bolzano, katere prebivalstvo govori večidel nemško, kakor tudi za provinco Trento z italijansko večino, predlagajo razširitev lokalne uprave. Med drugimi predlogi komisije so pomembnejši še: enako predstavništvo prebivalstva obeh govornih jezikov v javnih ustanovah in na sodiščih, kakor tudi ukrepi, ki bi omogočili enake pravice italijanskega in nemškega jezika na tem področju.

Branco — predsednik Brazilije

Druga dva kandidata sta se odrekla kandidaturi

RIO DE JANEIRO, 11. aprila. (AFP - AP). General Humberto Castello Branco je edini kandidat za novega brazilskega predsednika, ki ga danes voli brazilski kongres. General Amary Kruel in maršal Dutra sta sklenila umakniti svojo kandidaturo, tako da vse kaže, da bo zanesljivo izvoljen general Castello Branco — kandidat vojaških krogov.

Vojska je včeraj napravila preiskavo na univerzi in aretirala šest profesorjev, osumljenih »sodelovanja« s strmoglavljenim režimom predsednika Goularta. V vojaških krogih se je zvedelo, da iščejo še 12 univerzitetnih profesorjev, med njimi znamenitega arhitekta Oscarja Niemeyerja, ki so po njegovih načrtih zgradili veliko javnih objektov in palač brazilskega glavnega mesta.

Kongres je na podlagi »ustavnega ukrepa«, ki so ga sprejeli na zahtevo vojaških krogov iz tako imenovanega »revolucionarnega sveta«, odvzel poslansko imuniteto skupini okrog 40 poslancev, medtem ko je skoraj 60 uglednim in političnim osebnostim odvzeta pravica nadaljnje politične dejavnosti. Bivšima predsednikoma Quadrosu in Goulartu je prepovedano vsako politično delovanje za prihodnjih deset let. Med poslanci, ki so jim odvzeli mandat, so povečini pristaši »nacionalistične fronte« kakor tudi sindikalni voditelji.

Po vesteh TASS iz Montevideja je sodelavec bivšega predsednika Goularta, poslanec brazilskega kongresa Brizzola, izjavil v intervjuju dopisniku urugvajske agencije ANI, da si bodo pridobili izkušnje iz napak v preteklosti in da se bo boj nadaljeval. Imperialisti, veliki kapitalisti in veleposestniki se zelo motijo, če mislijo, da so zmagali.

Makarios v Atenah

Grške čete na Cipru pod zastavo OZN

ATENE, 11. aprila. (Tanjug - AP). Ciprski predsednik Makarios je danes prispel iz Nikozije v Atene, kjer se bo razgovarjal s predstavniki grške vlade o ciprskem problemu. Po prihodu je na vprašanje novinarjev potrdil, da se bo sestal tudi z bivšim voditeljem ciprskega osvobodilnega gibanja EOKA generalom Grivasom.

Makarios bo ostal v Atenah dva do tri dni. Na atenskem letališču so ga sprejeli grški zunanji minister Stavros Kostopulos ter stotine domačih in tujih novinarjev in fotoreporterjev.

Z letališča se je predsednik Makarios takoj odpeljal v rezidenco predsednika vlade Papandreuja. Uradni razgovori med premierom Papandreujem in predsednikom Makariosom se bodo začeli danes, udeležila pa se jih bosta tudi zunanji minister Kostopulos in obrambni minister Garufalias.

Voditelj ciprskih Turkov dr. Fazil Kuçuk je sinoči izjavil, da se nikoli ni umaknil s položaja podpredsednika ciprske republike, da pa ni prihajal v svoj kabinet zato, ker se ni čutil varnega pri prehodu v grški sektor Nikozije. V odgovoru na izjavo predsednika Makariosa, da je bistveno važno, da podpredsednik pojasni svoje stališče, preden spet prevzame svojo dolžnost, je Kuçuk izjavil: »Slovesno oznanjam, da spoštujem ustavo in zakone kakor tudi neodvisnost

●● Nadaljevanje na zadnji strani

London za sestanek Commonwealtha

Bo na konferenci tudi Zanzibar?

LONDON, 11. apr. (Tanjug) — Tu ocenjujejo, da bo skoraj zanesljivo kmalu prišlo do konference premierov držav Commonwealtha. V dobro obveščenih krogih poudarjajo, da so doslej skoraj vsi premieri držav Commonwealtha povedali, da bi bila takšna konferenca koristna. Včeraj je v tej zvezi premier Home rekel, da se zaradi diskusij okrog problemov o »vlogi Commonwealtha v sodobnem svetu« zavzema za to, da bi bila takšna konferenca letos julija.

Danes je posebno zanimivo vprašanje, ali bo na tej konferenci sodeloval tudi Zanzibar, kjer so nedavno odstavili sultana in njegovo vlado. Tu menijo, da bi bila navzočnost predsednika Karumeja ugodno sprejeta in da je pravzaprav na zanzibarski vladi, ali se bo konference udeležila ali ne. Britanci bi želeli videti na konferenci tudi premiera južnokorejske vlade Fielda, za katerega menijo, da bi se konference lahko udeležil kot gost.

Nedvomno bodo na konferenci o problemu Južne Rodezije precej govorili. Večina držav Commonwealtha, zlasti pa afriško-azijske članice, bodo kategorično vztrajale na tem, da Južni Rodeziji ne bi smeli dati neodvisnosti pod

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Prevelik izvoz mesa

V kratkem bodo storjeni novi odločni koraki, da se zagotovi redna preskrba potrošnikov z mesom. Zvezni izvršni svet je že izdal vrsto ukrepov, te dni pa je republiški izvršni svet obširno razpravljal o tej problematiki in sprejel vrsto sklepov.

Pomanjkanje govejega mesa občutimo zlasti v Sloveniji, kjer odpade v nasprotju z ostalimi republikami izredno velik odstotek celotne potrošnje mesa na govedino; namreč okrog 75 %. Sedanji kritični položaj na trgu z mesom pa ni samo posledica zaostajanja proizvodnje za rastočo domačo potrošnjo, ampak v znatni meri tudi tudi posledica pretirane usmeritve podjetij na izvoz spričo zelo ugodne izvozne konjunkture. Že lani smo v interesu domače preskrbe planirali, da se izvoz proizvodov živinoreje ne poveča. Kljub temu pa se je ta izvoz v jugoslovanskem merilu zvišal za 31%, izvoz iz Slovenije pa celo za 43%. Tako so bile notranjemu trgu odtegnjene prevelike količine mesa: približno ena četrtina. Za letos smo planirali celo zmanjšanje izvoza, vendar se njegovo naraščanje ni ustavilo. Po še nepopolnih podatkih smo v prvem četrtletju izvozili iz Jugoslavije za 30% več mesa in mesnih izdelkov kakor lani v tem četrtletju.

Po družbenem planu Slovenije je za letos predvideno zmanjšanje izvoza govedi na 12.000 ton in mesa vseh vrst na 9.000 ton. Že zdaj pa imajo izvozna podjetja podpisane pogodbe za izvoz 9.000 ton govedi in 7.750 ton mesa.

Spričo takega položaja bomo morali z vso doslednostjo izvajati ukrep zveznih organov, da se sme do nadaljnjega izvažati le goveje meso najboljše kvalitete Ia in I. iz proizvodnje družbenih posestev, to je mesa, ki dosega na tujih tržiščih najvišje cene in je za domačo potrošnjo manj zanimivo. Za pravilno izvajanje tega ukrepa pa bi bilo potrebno tudi storniratí sprejete pogodbene obveznosti za izvoz govejega mesa slabše vrste, po drugi strani pa v sorazmerju s povečanjem cen na tujih tržiščih znižati izvozne premije za meso ter zagotoviti uvoz določenih količin mesa za industrijsko predelavo.

Za trajnejše izboljšanje preskrbe z mesom pa je predvidena še druga vrsta ukrepov, zlasti glede popolnega izkoriščanja zmogljivosti pitališč, povečanja proizvodnje prašičev in perutnine in stimuliranja vzreje plemenske živine z ustreznimi premijami in ne naposled, da se poljedelska proizvodnja glede krmil v čim večji meri prilagodi potrebam živinoreje.

F. SEUNIG

Priprave na drugi Bandung

Zelo močna delegacija LR Kitajske

DŽAKARTA, 11. apr. (Tanjug) — Tu se je začel pripravljalni sestanek ministrov 21. azijskih in afriških držav, ki bodo razpravljali o sklicanju nove bandunške konference voditeljev držav obeh celin.

Udeležence pripravljalnega sestanka je pozdravil predsednik Sukarno z daljšim pozdravnim govorom. Pozval jih je, naj se združijo v boju proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. Med posameznimi azijskimi in afriškimi deželami so sicer razlike, vendar te dežele niso razcepljene, vse pripadajo »novim silam«, ki se upirajo »staremu redu«. Obsodil je države izven Afrike in Azije, ki izkoriščajo razmere na azijski in afriški celini kot »poprišče za nove boje« in se izrekel za to, da bi organizirali odpor proti izkoriščanju nacionalnega bogastva Azije in Afrike. Na drugi azijsko-afriški konferenci naj se opredeli nov svet, h kateremu težijo narodi obeh celin, z namenom, da seospeši razvoj in napredek po revolucionarni poti.

Na današnji seji je indijski delegat Svarang Sing predlagal, naj bi bila druga azijsko-afriška konferenca 18. aprila, ob deseti obletnici prve bandunške konference. Nova konferenca naj bi bila v afriški državi. Na njej naj bi sodelovale vse azijske in afriške države, vštevši Sovjetsko zvezo.

V današnji razpravi, ki poteka za zaprtimi vrati, so govorili tudi predstavniki Turčije, Filipinov, Kambodže, Gane, Nepala in Maroka. Zvedelo se je, da so danes v glavnem razpravljali o skupnem sporočilu s sestanka, o sestavi kakor tudi o kraju in datumu bodoče konference.

Več kot polovico udeležencev sestavljajo zastopniki neangaziranih držav: Afganistana, Cejlona, Iraka, Indonezije, Indije, Kambodže, Nepala, Alžirije, Gane, Etiopije, ZAR, Gvineje in Maroka. Sestanka se udeležujejo tudi ministri iz držav članic vojnih paktov, kakor so Pakistan, Iran, Filipini in Turčija, pa tudi zastopnik LR Kitajske.

Kitajska delegacija je po sestavi in številu članstva verjetno močnejša od vseh drugih delegacij. Ta reprezentativna delegacija na takšnem pripravljalnem sestanku je nedvomno odraz pomena, ki ga LR Kitajska pripisuje pripravljalnemu sestanku

Nič o spornih problemih – nobenih ideoloških razprav

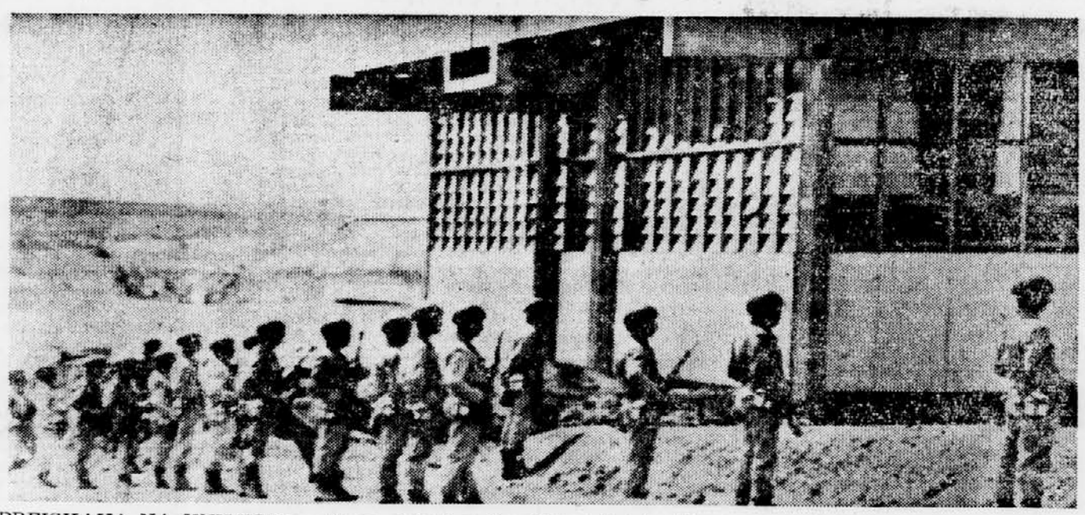
S seje sekretariata azijsko-afriške solidarnosti

KAIRO, 11. aprila. (Tanjug). Ob zaključku petdnevnega izrednega zasedanja sekretariata afriško-azijske solidarnosti v Kairu je alžirski poslanec Muhamed Jazid, predsednik nedavne konference sveta te organizacije v Alžiru, izjavil, da so na zasedanju sekretariata obširno razpravljali o političnem položaju v tej organizaciji, ustanovljeni v začetku leta 1958.

Kakor je povedal Jazid na tiskovni konferenci, so se člani sekretariata strinjali s tem, da v okviru organizacije ne bodo načenjali spornih problemov niti ideoloških razprav. Sprejeli so načelni sklep o pospešitvi priprav na konferenco solidarnosti, ki bi se je razen afriških in azijskih udeležile tudi latinskoameriške države. V pripravljalnem odboru je šest afriških držav — ZAR, Alžirija, Gvineja, Maroko, Tanganjika in Južna Afrika — ter šest azijskih — Kitajska, Indija, Indonezija, Sovjetska zveza, Južni Vietnam in Japonska. Člani odbora naj bi v kratkem odpotovali v Havano, da se dogovore o pripravah na omenjeno konferenco. V pripravljalnem odboru bodo tudi predstavniki iz šestih latinskoameriških držav.

Posebno zasedanje sekretariata afriško-azijske solidarnosti so sklicali v Kairu zato, ker svet organizacije na nedavnem sestanku v Alžiru ni mogel sprejeti sklepov o treh konkretnih problemih: o pripravljalnem odboru za afriško-azijsko konferenco žensk, o ekonomskem seminarju organizacije in o pripravah na konferenco solidarnosti treh kontinentov. O teh vprašanjih se niso mogli sporazumeti zaradi nasprotovanja kitajskih predstavnikov. Ti so hoteli, naj bodo iz pripravljalnega odbora za konferenco žensk izključene Sovjetska zveza in nekatere druge države. Kitajska delegacija je bila tudi proti temu, da bi bil ekonomski seminar organizacije v Sovjetski zvezi. Prav tako so bili kitajski delegati

△ Nadaljevanje na zadnji strani

PREISKAVA NA UNIVERZI — Nove oblasti v Braziliji utrijujejo oblast in izvajajo akcijo čiščenja med silami, ki jim niso naklonjene. Na sliki je eden od številnih prizorov iz teh očiščevalnih operacij. Vojska v glavnem mestu Brasilii je obkolila univerzo, ki slovi kot center levičarskih idej, in izvedla v poslopju preiskavo. Telefoto: AP

Neumestna podtikanja

Volilni program Krščanske demokracije avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 11. aprila. Tako kot večina političnih strank je tudi večinska Krščanska demokracija pripravila in končno objavila svoj program gospodarskega, političnega in družbenega razvoja nove avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine.

Program, ki naj bi bil osnova in vodilo predvolilne propagande te stranke, je sprejelo deželno vodstvo že v drugi polovici preteklega meseca, vendar naj bi mu dal imprimatur javnosti šele tajnik osrednjega vodstva poslanec Rumor na zborovanjih preteklo nedeljo. Toda Rumor se je v svojih govorih zadržal bolj na polemiki z italijanskimi in še posebej tržaškimi komunisti, ter s komunizmom na sploh. Program deželnega odbora večinske stranke je bil tako v celoti objavljen šele dva dni za tem v deželnem krščansko demokratskem glasilu »Il popolo del Friuli-Venezia Giulia«.

Nekatere tiskovne agencije in listi so ga v izvlečkih objavili že pred tem in tako odkrili, da je bil v končni redakciji nekoliko spremenjen. Agencija »Italia« je v svojem biltenu v slovenskem jeziku

○ Nadaljevanje na zadnji strani

London:

LOVITE TATU

Britanska vlada je opozorila v posebnem pismu predsednika Varnostnega sveta, da je v petek priletelo čez mejo tuje letalo in s tem kršilo zračni prostor Južnoarabske federacije blizu Bejhana. Foreign Office je o tem obvestil tudi vlado v Adenu (ki tega najbrž še ni opazila . . .).

Očitno je, da se nekatere reči iz Londona bolje vidijo, zlasti zdaj, ko je bila Velika Britanija pred svetovno javnostjo obsojena za letalski napad na jemenski Harib, kjer njihova letala niso samo kršila zračnega prostora suverene republike, temveč so pobila tudi nekaj Jemencev. Torej, zadeva taktike po geslu — »lovite talua . . .

Kairo:

PRAVLJICE

Začasna angolska vlada je sporočila, da volitve, ki jih je razpisala Salazarjeva vlada za prihodnji mesec v Angoli, ne veljajo zanjo nič: predvsem jih bodo Angolci bojkotirali, ker imajo edini namen, da bi te volitve dale pravljici o »portugalski Angoli vsaj nekaj verjetnosti . . .

Pač pa so se pripravljeni pogajati z Lizbono — toda enakopravno in šele potem, ko bodo izpolnjeni trije pogoji: 1. če bo Angola dobila v smislu resolucije Združenih narodov pravico do samoodločbe, 2. če bodo izpuščeni vsi ujetniki in interniranci in 3. ko bodo Portugalci umaknili svojo armado.

Dejansko bi bili rezultati volitev v takih pogojih stvarnejši, da se izrazimo dokaj milo.

Reakcije na referat Suslova

V Moskvi z zanimanjem spremljajo razvoj v komunističnem gibanju

MOSKVA, 11. aprila. (Tanjug). V Moskvi z velikim zanimanjem spremljajo reagiranje komunističnih in delavskih partij na najnovejši položaj v mednarodnem komunističnem gibanju po objavi stališč KP SZ o politični liniji in akcijah KP Kitajske ter o problemih mednarodnega socialističnega gibanja.

V gradivu, ki ga je objavil zadnji teden sovjetski tisk, zavzema posebno mesto reakcija v drugih partijah na objavo dokumentov februarskega plenuma CK KP SZ. Še poseben pomen pa se daje stališčem drugih partij do ideje o mednarodnem posvetovanju komunističnih in delavskih partij.

Zadnja posvetovanja so bila v Moskvi 1957. in 1960. leta. Vodstvo KP Kitajske se v svojih kritikah CK KP Sovjetske zveze sklicuje na te dokumente. Ker je Peking odklonil nekaj pozivov Sovjetske zveze za prenehanje javne polemike, je Moskva v začetku tega meseca sprožila idejo o sklicanju rednega posvetovanja komunističnih in delavskih partij, ki naj bi bilo letošnjo jesen. To idejo je ponovil v svojem referatu tudi Mihajlo Suslov, ni pa bila omenjena v resolucijah plenuma.

V sovjetskem tisku so objavili doslej izjave nekaj partij, pri čemer je posebej opaženo stališče bolgarske partije, da bi namreč »odlaganje novega posvetovanja lahko pripeljalo do kompliciranja položaja ter nadaljnjega poglabljanja razdora«.

Glede namena posvetovanja pa je v materialih, ki so bili objavljeni doslej, izraženo nekaj mnenj. Po mnenju CK KP SZ naj bi posvetovanje proučilo temeljne probleme sedanjosti ter omogočilo najširšo izmenjavo mnenj v premagovanju težav, ki so vzniklе v komunističnem gibanju. Posvetovanje naj bi določilo smer in sredstva, da bi ohranili in utrdili enotnost komunističnih vrst. V vodstvu češkoslovaške partije sodijo, da bi morali na posvetovanju utrditi enotnost v vseh partijah v boju proti mednarodni frakcionaški dejavnosti in da bi prisilili kitajske voditelje k spremembi njihovih stališč. KP Francije smatra, da bi moralo posvetovanje potrditi splošno linijo gibanja ter poskrbeti za ohranitev enotnosti, medtem ko sodi finska partija, da bi morali na posvetovanju osredotočiti napore za odstranitev nevarnosti pred razkolom v komunističnem gibanju.

Stališče poljskih komunistov je izraženo v uvodniku »Tribuna Ludu«, ki ga je ponatisnila tudi »Pravda«. V njem je naglašena nujnost »vzajemnih konzultacij z namenom, da bi oblikovali takšna načela, ki bi jamčila enotnost akcije in solidarnost v vprašanjih odločilnega pomena za celotno mednarodno

□ Nadaljevanje na zadnji strani

Poslanica Johnsona Naserju

KAIRO, 11. aprila (MEN) — List »Al Ahram« je danes objavil vsebino poslanice, ki jo je poslal predsednik ZDA Johnson pred 14 dnevi predsedniku Naserju. Poslanica se nanaša na vrsto mednarodnih vprašanj. Johnson pravi, da je proučil korespondenco med predsednikom Naserjem in predsednikom Kennedyjem in da želi, da bi se nadaljevala tradicija izmenjavanja gledišč.

»Al Ahram« piše, da bodo odgovor predsednika ZAR izročili v Washingtonu verjetno v ponedeljek.

V „Delu" boste brali v ponedeljek:

poleg rednih poročil o dogajanju doma in po svetu na drugi strani še komentar sodnika vrhovnega sodišča SFRJ dr. Aleša Beblerja o zadnjih dogodkih v Braziliji: »Predsedniki in generali«, na tretji strani kritični prispevek našega sodelavca »Zakaj povprečno blago in enotne cene«?, posvečen nekaterim značilnostim naše preskrbe z vrtnino in zelenjavo. Kot vsak ponedeljek, tudi ta teden dve strani športnih poročil o vsem, kar se je zgodilo v nedeljo pomembnega, zlasti o srečanjih v 1. in 2. nogometni ligi, o nogometni tekmi Olimpija : BSK v Slavonskem Brodu, o gostovanju Slavonije v Mariboru in košarkarjev Olimpije v Splitu in seveda, pregled celotne republiške košarkarske lige.

Ratifikacija moskovskega sporazuma

RIM, 11. aprila (AFP) — Italijanska vlada je predlagala parlamentu ratifikacijo moskovskega sporazuma o delni prepovedi jedrskih eksperimentov. V predlogu vlade, ki ga je dal minister za zunanje zadeve Giuseppe Saragat, je navedeno, da je ta sporazum podpisala že večina drugih držav.

Prireditve ob dnevu železničarjev

Na sporedu so tudi številna športna tekmovanja

LJUBLJANA, 11. aprila — Tudi letos bodo železničarji slavnostno proslavili svoj praznik, dan železničarjev, ki je 15. aprila. Na Zaloški cesti, pred spomenikom delavcev, ki so padli v stavki, bo žalna komemoracija ljubljanskih železničarjev. Isti dan bo za kolektive ljubljanskega vozlišča v Operi predstava »Nabucca«, v Mladinskem gledališču pa nastop folklorne skupine KUD Tine Rožanc.

Tudi v Mariboru bodo imeli železničarji gledališko predstavo, svečane akademije pa bodo tudi v Murski Soboti, Celju, Pragerskem, Rogatcu in drugih večjih železničarskih središčih. V pripravah za ta praznik nič ne zaostajajo tudi železničarji iz Novega mesta, Postojne in Nove gorice, ki prav tako pripravljajo slavnostne nastope in akademije.

V Ljubljani, Mariboru in v ostalih krajih pa so že v teku med kolektivi številna športna tekmovanja, ali pa taka tekmovanja pripravljajo. Povezali so se tudi s športnimi organizacijami in kolektivi izven svojih podjetij. Nedvomno najbolj zanimivo tekmovanje bo medmestni troboj športnikov-železničarjev iz Ljubljane Maribora in Zagreba. V vseh krajih pomagajo železničarjem pri organiziranju proslav in drugih prireditev tudi družbeno-politične organizacije in drugi organi v krajevnih skupnostih. E. J.

Sprejemi in obiski

BEOGRAD — Predsednik republike Josip Broz-Tito je včeraj sprejel na Brionih izredn[ega] in opolnomočenega veleposlanika demokratske ljudske republike Alžirije v Jugoslaviji Redho Malek[a].

KRAGUJEVAC — Kragujevac je včeraj obiskala italijanska gospodarska delegacija z opolnomočenim ministrom Giovannijem Lu[ciolijem], ki je prišla v našo državo zaradi trgovinskih in gospodarskih dogovorov.

NOVI SAD — Delegacija planske komisije LR Poljske, ki jo vodi prvi podpredsednik komisije in član vlade Zbygniev Januszko, je včeraj obiskala Novi sad.

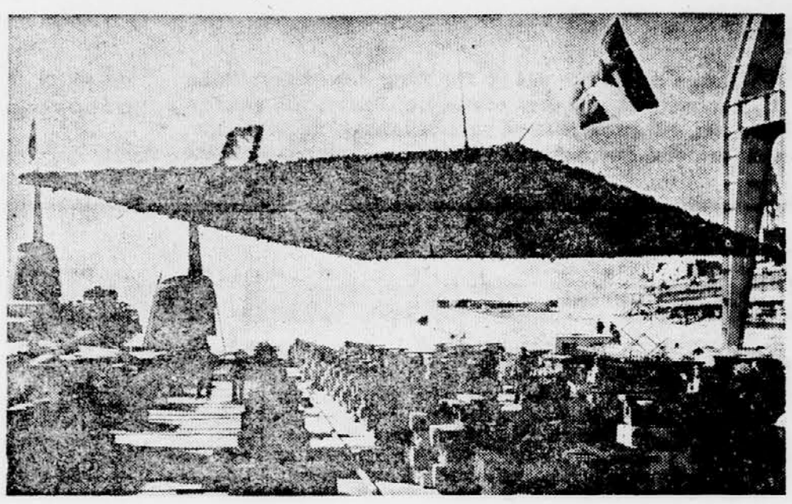
DAR ES SALAM — Več članov ustavne komisije Tanganjike bo prihodnji teden odpotovalo v Jugoslavijo, kjer bodo proučevali družbeno ureditev in ustavo. Ustavo SFRJ imajo tu za vzor demokratske ustave. Člani tanganjiške delegacije bodo proučili, katere jugoslovanske izkušnje bi lahko upoštevali v novi ustavi Tanganjike.

BEOGRAD — Član zveznega izvršnega sveta in predsednik odbora za ekonomske odnose s tujino Jože Brilej je sprejel veleposlanika ZAR Mohameda Hamdija Abuzeida in se z njim pogovarjal o gospodarskem sodelovanju med obema državama.

Na sejmu v Leskovcu 307 razstavljavcev

LESKOVAC, 11. apr. (Tanjug). — Na mednarodnem sejmu tekstila in tekstilnih strojev, ki bo od 20. do 28. junija v Leskovcu, bo sodelovalo 307 domačih in tujih razstavljavcev. Razstavljene bodo vse vrste tekstila ter oprema in stroji za tekstilno industrijo. Med tujimi razstavljavci iz 12 evropskih dežel, ki so vzeli v najem 39 odstotkov razstavnega prostora, jih bo največ iz Italije. Italijansko tekstilno industrijo in industrijo tekstilnih strojev bo zastopalo 21 tvrdk. Domačih razstavljavcev bo 260 in bodo razstavili več novih proizvodov, med katerimi bodo prednjačile vse vrste tkanin novih vzorcev in barv.

V tem mestu, ki ima 35 tisoč prebivalcev, se že pridno pripravljajo na čim lepši sprejem gostov. V Grdelici, Vučju in Vlasotincu bodo 23., 24. in 27. junija turistične prireditve, med njimi vlasotinski vinski bal. Sodeč po pripravah bo to najbolj privlačna turistična prireditev v sejemskih dneh. Prirediti bodo tudi tri modne revije.

LADJE ZA ZSSR IZ NAŠIH LADJEDELNIC — »Uljanik« (Pulj), »3. maj« (Reka) in »Split« bodo do konca leta 1966 naredile za Sovjetsko zvezo 25 ladij, od tega deset linijskih (nosilnost vsake 12.000 ton). »Uljanik« bo izdelal linijske ladje in motorje za vse naročene ladje, »Split« in »3. maj« pa 15 tankerjev (nosilnost vsakega: 21.000 ton). Na sliki: na Reki polagajo kobilice za prvih sedem ladij. Foto: Hreljanović

Delo odborov zvezne skupščine

Izenačiti pogoje gospodarjenja

Začetek obsežnega dela za izpopolnitev gospodarskega sistema

BEOGRAD, 11. aprila. (Tanjug). Odbor za družbeno ekonomske odnose zveznega zbora zvezne skupščine je danes pod predsedstvom Sergeja Kraigherja obravnaval osnovne probleme gospodarskega sistema, o katerih bodo razpravljali na plenarnih sejah zveznega in gospodarskega zbora, sklicanih za 16. februar.

Bližnja debata je eden izmed pomembnih dogodkov v družbeno-političnem življenju, ker pomeni začetek zelo zamotanega in obsežnega dela v skupščini za izpopolnitev gospodarskega sistema. To je v začetku današnje seje rekel podpredsednik zvezne skupščine Mijalko Todorović, ko je poudaril, da bi morala razprava osvetliti vse probleme o gospodarskem sistemu ter opozoriti na smeri in metode njihovega urejanja. To pričakujejo od skupščine tudi delovni kolektivi, je rekel Todorović in to naj bi vsebovala tudi resolucija, ki bo sprejeta na plenarnih sejah.

Izenačenje pogojev gospodarjenja, predvsem s spremembo sedanjih odnosov cen, in povečani delež delovnih organizacij v delitvi narodnega dohodka — sta bili osrednji točki razprave, v kateri so sodelovali skoraj vsi člani odbora.

Glede cen je bilo rečeno, da je treba omogočiti bolj prosto delovanje tržnih zakonov. V takšnih pogojih pa trg terja, da zagotovimo tudi večje rezerve, s katerimi bi intervenirali v primeru ekscesa na trgu.

V razpravi so tudi poudarili, da se vloga družbeno-političnih skupnosti spremeni, če pustimo podjetjem več sredstev. Nosilci gospodarske dejavnosti se s tem rešijo administrativnih posegov. V tej zvezi so govorili o obsegu in oblikah intervencije, ki naj jo federacija obdrži v gospodarstvu.

V zvezi s predlagano odpravo prispevkov iz dohodka so na seji izrazili mnenje, da bi s tem ukrepom ničesar ne dobile nekatere gospodarske panoge, kakor je kmetijstvo, ki tudi doslej tega prispevka niso plačevale. Po mnenju poslancev bi bilo treba vplivati na zboljšanje njihovega položaja z drugimi ukrepi.

Na seji so posebej govorili o možnostih, da bi zmanjšali obveznosti nekaterih podjetij, ki plačujejo visoke anuitete za investicijske ali sanacijske kredite.

Odbor je popoldne nadaljeval delo z obravnavanjem predloga resolucije o nadaljnjem proučevanju gospodarskega sistema. Predlog bodo poslali vsem poslancem zveznega in gospodarskega zbora, da ga bodo na bližnjih plenarnih sejah lahko proučili.

V skromnih razmerah — veliki uspehi

10 let Centralnega ginekološkega dispanzerja v Ljubljani

LJUBLJANA, 11. aprila. V prenovljenih kletnih prostorih, kjer bo poslej predavalnica, je Centralni ginekološki dispanzer v Ljubljani danes proslavil desetletnico svojega obstoja. Nova predavalnica je za sedaj zadnji člen v verigi nenehnih izpopolnjevanj, ki jih je uspešno dosegla ta ustanova v minulih letih.

Začeli so delo v treh skromnih sobah, se preselili nato v stavbo v Streliški ulici in postopoma, kot jim je uspelo preseliti stanovalce, preurejali pritličje, prvo nadstropje in druge prostore, kjer se je razvil zavod s številnimi oddelki in dejavnostmi iz tistih prvih začetkov, ko je bila tu zgolj posvetovalnica za nosečе žene. Okrog 200.000 sprejemov so zabeležili v teh minulih letih, pomagali so z nasveti in zdravljenjem ženam pred in po porodu, v posvetovalnici za kontracepcijo, v oddelku za spolno higieno, v materinski šoli, v ordinaciji, kamor se zatekajo zakonci, ki si žele otrok itd. Imajo zobno ambulanto, lepo bilanco s področja zdravstveno-prosvetnega dela, prve uspehe na znanstveno-raziskovalnem področju in v Sloveniji delajo številni zdravniki in medicinske sestre, ki so se v dispanzerju usposobili za delo v dispanzerjih.

Številni gostje so na današnji svečanosti čestitali dr. Bogdanu Tekavčiču in kolektivu, ki ga vodi že vseh deset let, k izredno plodnemu, vsestranskemu delu, predvsem na preventivnem področju zaščite matere in žene. Čeprav je bilo težav nič koliko in delovni pogoji težavni, zlasti zaradi premajhnih in preskromnih prostorov, je prav ta ustanova dokazala izredno pomembnost dobro organizirane izvenbolnišnične dejavnosti, ko si je za osnoven cilj zastavila, da bi v svoje anale naslednjih let lahko zapisala vedno večje število obiskovalk, ki pridejo predvsem po nasvete, da si očuvajo zdravje, še preden je potrebno intervenirati ob resnejšem obolenju. M. N.

Sprejem pri Janku Smoletu

LJUBLJANA, 11. aprila — Podpredsednik izvršnega sveta SRS Janko Smole je za udeležence simpozija iz mehanografije in operacijskega raziskovanja priredil sinčči v klubu poslancev sprejem, ki so se ga udeležili člani IS Rudi Čačinović, Ludvik Gabrovšek in Boris Kocijančič, sekretar za splošne gospodarske zadeve Milan Kristan in sekretar za informacije inž. Miloš Bučar, več uglednih ekonomistov ter predstavnikov znanstvenih ustanov in gospodarskih organizacij.

Maščevanje malomarnosti

Ugotovitve o posledicah potresa v Skopju

BEOGRAD, 11. aprila. (Tanjug). Obseg porušenja in poškodovanja objektov v Skopju bi bil znatno manjši, če bi bili v praksi pravilno uveljavili predpise s področja tehnike in gradbene regulative. Razen tega so omalovaževali tudi ukrepe, ki zagotavljajo zaščito življenjskih potreb in materialnih dobrin pred rušilnim učinkom potresa.

To so ugotovitve, ki so jih navedli v poročilu o prvih rezultatih proučevanja posledic potresa na gradbenih objektih v Skopju, ki ga je zvezni sekretariat za industrijo poslal odboru za komunalna vprašanja zveznega zbora zvezne skupščine. V poročilu priporoča, naj bi pristojnim organom naročili, naj na podlagi rezultatov vsestranskih raziskav store ukrepe za odstranitev pomanjkljivosti ne samo v predpisih, marveč tudi v delu ustreznih upravnih organov in gradbenih podjetij.

Organi, šole in fakultete, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in izpopolnjevanjem strokovno tehničnega kadra v gradbeništvu, bi morali v svoje učne programe vključiti dopolnitve s področja gradite[v] na potresnem ozemlju. Tehničnim inspekcijam so priporočili, naj zaostre kontrolo nad kakovostjo projektiranja, proizvodnjo gradbenega materiala in gradbenimi deli.

V poročilu je tudi poudarjeno, naj zvezni sekretariat za industrijo čimprej izda začasne tehnične predpise o projektiranju in graditvi na potresnih področjih, ki bi sloneli na naših in tujih izkušnjah. Do sredine leta 1965, ko bodo končana raziskovalna in pripravljalna dela, naj bi sekretariat pripravil predlog zakona in druge trajne predpise za graditev na potresnih področjih.

10.000 tujih mladincev na obisku pri nas

Po tujih deželah pa bo letos potovalo kakih 2000 naših

BEOGRAD, 11. aprila (Tanjug). Kakih 10.000 fantov in deklet iz evropskih in posameznih drugih držav bo letos obiskalo Jugoslavijo. Njihovo bivanje v naši deželi organizira biro za mednarodno izmenjavo mladine in študentov. Večina teh fantov in deklet se bo mudila v naši deželi poleti. Prispeli bodo iz Sovjetske zveze, Češkoslovaške, Poljske, Madžarske, Bolgarije, Francije, Zahodne Nemčije, Švedske, Italije in drugih evropskih dežel ter iz ZDA, Argentine in Urugvaja.

Fantje in dekleta iz tujine pridejo večinoma na študijska potovanja po Jugoslaviji. Večje število gostov iz tujine se bo mudilo v mednarodnih mladinskih in študentovskih centrih v Dubrovniku, Rovinju in Bohinju. Stanovanja za tiste, ki so se odločili za potovanja po Jugoslaviji, so zagotovljena v specializiranih mladinskih hotelih, ki so jih zadnja leta zgradili v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu, ali v študentovskih domovih. Število fantov in deklet, ki obišče našo deželo, je letos približno za 15 odstokov večje, kakor je bilo lani.

Kakih 2000 naših fantov in deklet pa bo letos potovalo po tujih deželah. Tudi njihovo potovanje bo organiziral ta biro. Naša mladina pojde na potovanje v Sovjetsko zvezo, Češkoslovaško, Poljsko, Bolgarijo, Madžarsko, Dansko, Italijo, Francijo in druge dežele.

Marijan Brecelj je govoril o Borisu Kidriču

LJUBLJANA, 11. aprila — V okviru proslave dneva vojašnice »Borisa Kidriča« je v petek govoril oficirjem, podoficirjem, gojencem in vojakom dr. Marijan Brecelj o liku Borisa Kidriča.

Obisk francoske delegacije SFIO

BEOGRAD, 11. aprila (Tanjug). — Na povabilo zveznega odbora SZDLJ prispe 21. aprila v Jugoslavijo delegacija Socialistične stranke Francije (SFIO), ki jo bo vodil generalni sekretar stranke Guy Mollet.

Med bivanjem pri nas od 21. do 28. aprila bodo člani delegacije francoske socialistične stranke razen Beograda obiskali še nekatera naša mesta.

Izvoz montažnih samopostrežnih trgovin

NOVI SAD, 11. apr. (Tanjug). Zavod za pospeševanje blagovnega prometa Vojvodine je dobavil madžarskim gospodarstvenikom skoraj vse montažne elemente za 4 samopostrežne trgovine, ki jih je nedavno kupilo največje trgovinsko podjetje v tej sosedni deželi »Czemege« v Budimpešti. To so najsodobnejši tipski prodajni objekti, ki bodo zgrajeni v turistično-izletniških krajih ob jezeru Balaton, v Tihanji in Siofoku. Montažne elemente so izdelale v kooperaciji jugoslovanske tovarne »Sinvoz« v Zrenjaninu, »Elektrokovina« in »Šiška« v Ljubljani, »Srbomont« v Mladenovcu, »Grmeč« v Beogradu in novosadska »Alga«, opremo pa bodo izdelala podjetja iz Celja, Škofje Loke in še nekaterih mest.

Madžarski gospodarstveniki so zainteresirani, da bi uvozili iz Jugoslavije še kakih 20 takšnih objektov, o čemer so se že začela pogajanja med to novosadsko ustanovo in Kmetijsko zvezo Madžarske ter predstavniki neke županije. Pristojni organi proučujejo tudi možnosti za dobavo velikega prodajnega objekta s površino 4000 m² in izvoz embalaže iz plastičnih mas, hladilnih naprav, strojev in pohištva za te tipske samopostrežne trgovine.

Pisma bralcev

Zaradi uničene ceste

Tovariš urednik,

v petek, 10. aprila, je avtobusno podjetje SAP ukinilo redno avtobusno progo za prevoz delavcev na liniji Kranj — Podbrezje — Kovor — Tržič. Avtobus je vozil dnevno šestkrat v obe smeri, navadno je bil polno zaseden. Seveda je bil najbolj natrpan prvi jutranji avtobus v obe smeri, kakor tudi popoldne, ko se je vozilo približno 200 delavcev in dijakov (razen omenjenih naselij so se avtobusa posluževali tudi vaščani Zvirč, Hudega, Loke in Bistrice pri Tržiču). Odslej bodo morali prebivalci teh naselij hoditi peš tudi do tri kilometre daleč.

Omenjena cesta je cesta III. reda, ki so jo do lani vsaj za silo vzdrževali, z gradnjo nove mednarodne ceste Naklo — Podljubelj pa so težki tovornjaki povsem onesposobili cesto za motorni promet. Sprašujemo se, ali je cestno podjetje Kranj sploh pomislilo, kakšne bodo posledice preobremenitve te ceste? Sprašujemo se tudi, zakaj podjetje ni ukrenilo vsega, da bi cesto vsaj za silo sproti vzdrževali. Naša pritožba, torej ni namenjena podjetju SAP, saj je cesta v takem stanju, da je vožnja za potnike nevarna za avtobuse pa povsem nemogoča.

Ni pa to naša edina pritožba, saj smatramo, da je z gradnjo mednarodne ceste nastalo na našem področju zaradi nevzdrževanja okoliških cest še obilica drugih problemov. Omenimo naj samo vse delavce in šolarje iz okolice Tržiča, ki morajo v Tržič pešačiti po cestah, od katerih so ostali samo sledovi.

Prizadeti občani zahtevamo odgovor Cestnega podjetja Kranj in ostalih ki so odgovorni za današnje stanje. Prav tako zahtevamo tudi, da se te ceste čimprej usposobijo za promet in popravi cesta Kranj — Podbrezje — Kovor — Tržič tako, da bo lahko podjetje SAP ponovno vzpostavilo redno avtobusno progo.

FRANC TROBEC, Zvirče,
MIRKO ISTENIČ, Bistrica,
JANKO RUPAR, Kovor,
JANKO DOBRE, Kovor,
IVAN BIDA, Zvirče

Ali je »sodelovala« telefonistka?

Tovariš urednik,

pred dnevi sem ob desetih dopoldne iz telefonske kabine na glavni pošti (pri Na-mi) govoril s prijateljem v Ljubljani. Med pogovorom sem slišal ženski glas, ki je dajal neumestne pripombe.

Ker mislim, da je bila to telefonistka, vprašujem PTT Ljubljana, ali je to dopustno? Svetujem ji, naj si poišče drug vir zabave. Mislim, da bi vsakogar motilo, če bi vedel, da kdo prisluškuje njegovemu pogovoru.

JANEZ NOVAK,
Ljubljana, Kolizej

Podjetje za ptt promet v Ljubljani je na gornje pismo poslalo tole pojasnilo:

Na pismo tovariša Janeza Novaka sporočamo, da izključujemo možnost, da bi opazke dajala telefonistka. V uri, ob kateri je naročnik govoril, je obremenitev največja, taka obremenitev pa lahko povzroči tehnične motnje, tako imenovane dvojne zveze.

Zaradi pomanjkljivih podatkov, iz katere govorilnice je bil pogovor opravljen in s katero telefonsko številko je bila zveza vzpostavljena, točnejšega vzroka nismo mogli ugotoviti.

Ob tej priložnosti prosimo, da nam podobne primere uporabniki telefona javljajo sproti, saj nam to omogoča, da s podrobnimi tehničnimi pregledi posameznih delov naprav sproti odstranjujemo napake, ki se pojavljajo delno zaradi preobremenitve dela naprav avtomatske centrale.

SILVA CERJAK,
načelnik ptt oddelka

Zelenice naj ostanejo zelenice

Tovariš urednik,

stanujem v naselju »Rozeta« na Šišenski cesti. Naselje je zelo lepo projektirano.

Toda, tovariš urednik, lepo zamišljeni in urejeni zeleni pas bo popolnoma uničen, če ne bo nihče zanj skrbel. Zelenice neusmiljeno teptajo in spreminjajo v blato. V našem prvem bloku so hodniki polni blata, ker so otroci ves dan na zelenici. Tam igrajo badminton, mokre žoge pa se odbijajo od bloka, kjer je na zidu polno njihovih pečatov.

Nič boljše ni pri drugem bloku, moram pa reči, da je pri nekaterih blokih našega naselja le nekoliko boljše. Mogoče sami stanovalci bolj pazijo na zunanjo podobo ali pa hišni sveti in hišniki bolje opravljajo svojo nalogo.

Mislim, da bi morala krajevna skupnost ta problem postaviti pred občane v ostrejši luči; večkrat naj bi sklicala sestanke s hišnimi sveti in čisto z estetskega in ekonomskega gledanja prikazala ta problem: lahko bi se pogovorila tudi s hišniki, kako in na kakšen način je potrebno vzdrževati red in čistočo okoli bloka in na zelenicah.

Gotovo se mi zdi, da starši, ki vidijo, kako se vse uničuje, kar je lepega in za kar so investirali velika finančna sredstva, ničesar ne ukrenejo. Včasih imam občutek, da je hudiču vseeno, ali bo okrog bloka blato ali zelenje. Če bi stanovalci in posebno hišni svet to vprašanje pravilno postavili in če bi bil pri ljudeh smisel za lepoto ter volja, da se ta problem reši, bi ga pač ne bilo težko rešiti.

F. KAČAR,
Ljubljana, Šišenska 35

Odgovor me je razžalil

Tovariš urednik,

veliko je bilo že napisanega o odnosu mladine do starejših ljudi, vendar pa se kljub temu še vedno dogajajo dogodki, kakršen je ta, ki ga bom opisal. V Rojčevi ulici v Mostah se mladina vsak dan na ulici igra z žogo, pri tem pa ne pazi na okna sosednih hiš. V ponedeljek, dne 6. aprila so mi razbili okensko steklo. Ko sem jih na to opozorila, sem dobila odgovor: »Če ne boš tiho, ti bomo razbili vsa okna«.

Torej to sem zaslužila na stara leta! Ne vem, kaj bodo k temu rekli starši, šole in mladinske organizacije? Nisem proti športu, ker vem, da mladina potrebuje razvedrilo — in zanj je naša družba tudi poskrbela. V Mostah ni bilo še nikoli toliko športnih igrišč, kakor jih je danes; zato pa danes mladini ni potrebno, da se izživlja na ulicah in tako ogroža javni promet, uničuje nasade in razbija okna.

TEREZIJA BURGAR,
Ljubljana, Rojčeva 23

Nemščina ni težka

Tovariš urednik,

ker mislim, da je tov. Stanko Fendre v svojih zanimivih pismih »Zakaj ne tudi nemški jezik?« in »Anonimni pisec« (Delo dne 28. 3. in dne 7. 4. 1964) obravnaval pomembne probleme, bi rad povedal svoje mnenje. Predvsem naj zapišem, da je popolnoma neprimerno, da kdorkoli piše anonimna pisma, ker se to ne sklada s pravili o dostojnosti. Zakaj se pisec anonimnega pisma ni oglasil javno, saj bi tako v »Pismih bralcev« razpravo lahko nadaljeval. Toda pojdimo k jedru.

Za učenje nemščine so pri nas nedvomno široke možnosti, pa tudi potreba po znanju tega jezika je iz različnih razlogov zelo velika — vsakdo pa, ki mu je potrebno znanje nemščine, se v sedanjih razmerah lahko dobro in hitro nauči tega jezika.

Pri nas se npr. hitro razvija turizem. Veliko število turistov je iz nemškega jezikovnega področja. Med turističnimi delavci jih je veliko, ki dobro obvladajo nemški jezik, in mnogo takih, ki ovladajo le nemški jezik. Naučili so se ga v šolah: v osnovnih šolah, gimnazijah in med drugim tudi v gostinski šoli, kjer traja pouk dve leti. Tako se torej nemško govoreči turisti pri nas glede jezika počutijo skoraj tako kot doma.

Kaj pa turisti, ki jim nemščina ni materinski jezik? Ti govore med drugim pretežno angleški in francoski jezik ali pa bi si radi z njima pomagali. Tu pa se izkaže, da je sporazumevanje z gostinci v teh dveh jezikih mnogo teže. Preprosto zato, ker so možnosti za učenje angleškega in francoskega jezika v primeri s tistimi za učenje nemškega jezika veliko manjše. Tako so omenjeni turisti prisiljeni, da se sporazumevajo v nemščini, ki pa jim sploh ne gre ali pa zelo težko gre z jezika.

Naš turizem pa mora močno povečati svoj pomen v svetovnem merilu in ne le na ozkem nemškem področju Srednje Evrope. Ta pomen bo laže dosegel, če bodo imeli gostinski delavci širše možnosti za učenje angleščine, ki je prvi svetovni jezik, in francoščine, ki ne zaostaja mnogo za prvim. Misliti je treba med drugim tudi na učenje švedskega, holandskega, ruskega, češkega in italijanskega jezika, ki v zadnjih letih nagla dvigajo svoj pomen na našem turističnem tržišču.

Nemščina je torej glede na svoj pomen v turizmu popolnoma dovolj razširjena. Naj pripomnim, da je med Nemci zelo malo takih, ki so se naučili angleščine (in jo z veseljem govore) — čeprav to iz znane polpreteklosti ne bi bilo tako čudno. Tu bi se lahko od nemškega ljudstva precej tega naučili. Nemščina uživa v Nemčiji vse spoštovanje. Tudi slovenščina zasluži v Sloveniji enako ali pa še večje spoštovanje — opaziti pa je, da se nekateri navdušujejo za nemščino precej bolj, kot je potrebno. Nikakor torej ne drži, da naša mladina nujno potrebuje nemški jezik za svoj življenjski obstoj (tov. Fendre v Delu, Pisma bralcev, 28. 3. 1964), saj smo Slovenci znani po tem, da se kateregakoli jezika dobro naučimo v zelo kratkem času, če ga potrebujemo.

In televizija? Njen pomen naglo raste in njeni sodelavci se trudijo, da bi zadovoljili čedalje večje število gledalcev z dobrim razvedrilnim programom, ki pa naj bi bil hkrati tudi poučen in vzgojen. V zadnjih letih so kljub težavnim pogojem in kratki tradiciji dosegli pohvalne uspehe.

Uvedba nemških tečajev v televiziji bi bila glede na pomen nemščine gotovo pretežavna in zato ni nujno potrebna. Morda bi nemščina s slovenskih ekranov vsaj sedaj še tuje zvenela in vzbujala pri nekaterih naših gledalcih neprijetne spomine namesto sprostitve po težavnem dnevnem delu. Saj je jasno, da znanje nemščine ni potrebno vsem gledalcem, znano pa je, da vsi potrebujejo razvedrilo! Tisti, ki nemščino potrebujejo, se je bodo z lahkoto naučili v šoli ali pa iz drugih virov. Saj nemščina ni težka, možnosti za učenje pa je dovolj. Toda možnosti za učenje nekaterih drugih jezikov so premajhne ali pa jih sploh ni.

Ni možnosti npr. za učenje arabščine. Mnogo arabsko govorečih narodov je v zadnjem času doseglo svobodo. Jugoslavija jim je pri tem v veliko pomoč. Z znanjem arabskega jezika bi lahko močno okrepili prijateljske zveze, ki imajo pozitiven vpliv tudi na kulturno in ekonomsko sodelovanje.

Majhne so možnosti za učenje španščine, ki je velikega pomena v stikih z narodi Latinske Amerike.

In kje so možnosti za učenje švedščine, ki jo razumejo vsi Skandinavci, in je zato pomemben činitelj pri turističnih, kulturnih in trgovskih stikih?

Dobro bi bilo, da se čimprej izboljšajo možnosti za učenje slovanskih jezikov.

Žalostno je, da pri nas še danes ni mogoče dobiti rusko-slovenskega slovarja.

Torej: jasno je, da ima nemščina svoj kulturni in praktični pomen. Učenje nemščine je pomembno in priporočljivo, nikakor pa mu ne smemo dajati prednosti pred drugimi jeziki, in še daleč ne pred našo lepo slovenščino.

SAVIN VILHAR,
Ljubljana, Gestrinova 3

Pismo o birokratskem poslovanju

Tovariš urednik,

kot aktivni borec od marca 1943 (delovno dobo imam priznano od leta 1941) rad berem TV 15. Tako sem prebral tudi članek tov. R. Smuca, ki piše: Po drugi strani pa naša mladina vidi tudi to, če si hoče naš borec z nizkimi osebnimi dohodki pregreti svoje kosti na toplem Jadranu na račun družbe (kar je vsekakor zasluži!) ali si v hribih okrepčati zdravje. Predvsem mora v negotovosti potovati od družbenih organizacij do zdravniških komisij, preden mu (to) ugodijo (odlomek iz TV 15, št. 14 z dne 31. III. 1964 — Ob tabornem ognju).

Po zdravniškem pregledu mi je naš zdravnik napravil predlog za zdravljenje na južni obali Jadrana (kronična bolezen glasilk in sluznice, astma in še druge bolezni). Bolan sem že več kot 7 let, a doslej še nisem prosil, da bi na račun družbe šel na zdravljenje. Ko sem to storil, sem ugotovil, da kranjska zdravstvena komisija dela birokratsko. K mojim dokumentom je bil priložen specialni izvid o bolezni, res pa je bil nekaj starejši od 6 mesecev, a na izvidu je bilo napisano, kaj mi je. Tako je zdravnik obratne ambulante podjetja Tekstilindus točno opisal bolezen, pri kateri ne pomagajo zdravila, saj je iz dneva v dan hujša, pač pa le klimatsko zdravljenje. Toda sedaj bom moral ponovno na preglede, in to ne le k specialistu, temveč tudi na rentgene, za kar bom oškodoval socialno zavarovanje za najmanj 10.000 dinarjev, če pa upoštevam še delovne ure, ki jih bom zamudil, bodo stroški še znatno večji.

Vem, da nekateri vsako leto hodijo na zdravljenje, jaz pa moram za enkratno zdravljenje predložiti vsa mogoča potrdila in prositi, da me bodo uslišali. Nisem prosil fašistov, če smem sodelovati v NOB, nisem jih prosil, če lahko stopim v NOV, pa tudi sedaj ne bom več prosil zdravstveno komisijo za prepotrebno zdravljenje (zasedala je 2. IV. 1964 v ambulanti Sava). Doslej sem šel vsako leto na zdravljenje na svoje stroške, bom šel pa še letos.

Te vrstice sem napisal zato, ker vidim, koliko poti moram po nepotrebnem napraviti, da bi šel lahko na račun družbe na zdravljenje.

FRANC LIKOZAR,
Kranj, Kidričeva 10

TRGOVSKO PODJETJE
„INGRODEX"
LJUBLJANA — CELOVŠKA CESTA ŠTEV. 97,

razpisuje prosta delovna mesta za:

- **BLAGOVNEGA KNJIGOVODJO** po možnosti s prakso
- **ČEVLJARSKE POMOČNIKE** za obrat »ZVEZDA« — Ljubljana, Vodnikova 42
- **TORBARSKE POMOČNIKE** za obrat usnjene galanterije

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Nastop službe po dogovoru. Pismene ponudbe pošljite gornjemu naslovu.

3240

»KOVINAR« NOVO MESTO

proda po sklepu delavskega sveta

motorno kolo JAVA 250 ccm

Prednost do nakupa ima socialistični sektor do 20. aprila 1964 do 8. ure. Če do navedenega časa ne bo interesentov, ga bomo potem prodali najboljšemu ponudniku. Ogled vsak dan od 7. do 14. ure.

3219

BI PREVZELI
UGODNE KOMERCIALNE POSLE?

Večje časopisno podjetje potrebuje

ORGANIZATORJA EKONOMSKO-PROPAGANDNIH USLUG

za področje POSTOJNA, SEŽANA, KOPER, IZOLA, PIRAN

Nemudoma pošljite ponudbo v oglasni oddelek pod geslom »TERENSKO DELO — PO UČINKU«.

PETER MOZOLEC PO NOVIH DELIH LJUBLJANE

Ilustriral MARJAN BREGAR

Učinkovitejši napredek gospodarjenja — realna pot k izboljševanju življenja

Iz razprave Mihe Marinka na obnem zboru slovenskih sindikatov

LJUBLJANA, 11. apr. — Sekretar Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Miha Marinko je na včerajšnjem občnem zboru republiškega sveta sindikatov med drugim dejal:

Udeležujem se vaše razprave z aspekta razprav, ki smo jih imeli nedavno z aktivi komunistov v naši republiki in katerih so se udeležili tudi mnogi izmed vas. Gre pravzaprav za obravnavanje smernic, sprejetih na VI. plenumu CK ZKJ, ki so zajete tudi v gradivu za vaš občni zbor.

Osnovna načela teh smernic potrjujejo in odobravajo stališča centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, stališča, ki so bila obravnavana v uvodnem referatu in izhajajo tudi iz današnjega govora tovariša Tempa.

Ta stališča govore predvsem za orientacijo, spremeniti primarno delitev, krepiti materialno osnovo samouprave, kar bi omogočalo in ostreje postavljalo v ospredje potrebo za racionalno gospodarjenje in so usmerjena na dvig življenjskega standarda. Če je danes v ospredju vprašanje življenjskega standarda delovnih ljudi, bi rad poudaril, da to ni stvar samo nekega ožjega interesa delavcev v republiki Sloveniji. Če bi tako bilo, bi namreč bili v dokaj šibki poziciji spričo dejstva, da je standard pri nas relativno višji kot na nekaterih drugih območjih Jugoslavije. Če postavljamo v ospredje vprašanje standarda, tako kot je v osnovnih obrisih nakazano v materialih za kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, potem gre tu v prvi vrsti in predvsem za izboljšanje standarda vseh delovnih ljudi, zlasti industrijskih središč vse naše države. Seveda na način, ki zagotavlja večjo izkoriščenost obstoječih gospodarskih kapacitet, dokaj večjo angažiranost bolj rentabilne proizvodnje in s tem seveda splošen in učinkovit napredek našega gospodarjenja. Mislim, da je zelo važno postavljati stvari iz tega aspekta, in ne samo tako, da se včasih sklicujemo — žal prepogostokrat — da v Sloveniji dosegamo višjo produktivnost in da opravičujemo višje dohodke s prekomernim delom. Menim pa, da bi nujno morala stališča, ki so v teh dneh pred vašim kongresom v razpravi v delovnih organizacijah, sindikalnih in družbeno političnih organizacijah v čimvečji meri mobilizirati delovne kolektive in priti do izraza v vseh samoupravnih in tudi najvišjih predstavniških organih.

Sprejeli smo ustavo in čestokrat slišimo pripombe, da je ustava lepo napisana beseda, da pa je v praksi severa drugače. Boriti se moramo, da ustava res zaživi in da se adekvatno njenim načelom izgrajujejo vsi medsebojni družbeni odnosi in tudi naš sistem planiranja. Če bomo omahovali, bomo podaljševali današnjo prakso. Zato je vsekakor nujno, če je naš splošni politični interes — predvsem pa interes tega dela našega prebivalstva, ki nosi na svojih plečih vso težo našega napredka — da pridejo do veljave takšna stališča tudi v vseh samoupravnih organih, v predstavniških telesih in da se polemično spopademo s stališči, ki se ne skladajo s temi interesi. Globoko sem prepričan, da taka stališča, ki se izražajo v določenih koncepcijah nekaterih sektorjev državne administracije, niso v interesu niti prebivalstva manj razvitih predelov. Seveda pa način, kot je sedanji, da večkrat obravnavamo naše težave bolj z aspekta blažitve posledic, ne pa iskanja in odpravljanja vzrokov, povzroča, da se večkrat izgubljamo, padamo v malodušje, češ da nazadujemo. Slišati je celo — in s temi pogledi ste danes že polemizirali — da naše samoupravljanje stagnira. Jasno se moramo zavedati, da morajo biti veliki uspehi, ki smo jih dosegli pri dviganju produktivnosti in v proizvodnji nasploh, osnova solidnemu gospodarskemu napredku. Žal pa so tu in tam hotenja, da je treba ob tej nagli rasti izsiliti še bolj napeto primarno delitev dohodka za ekstenzivno širjenje kapacitet naše industrijske proizvodnje, ki pa so, kot smo že ugotovili, še veliko premalo izkoriščene tako v vsej Jugoslaviji kot tudi v Sloveniji. Tu pa je novo vprašanje, kako z drugačnimi pristopi k problemom omogočiti večjo, hitrejšo in popolnejšo aktivizacijo obstoječih sredstev za proizvodnjo, da nam bodo dajala boljše rezultate v korist vsega prebivalstva, zlasti pa še neposrednih proizvajalcev.

Pogumneje na korekcijo instrumentov

Razumljivo je, da je interes izboljšati standard ne samo v Sloveniji, ampak v vsej državi, in če govorimo o tem, predpostavljamo, da bi bilo pogumneje iti na korekcijo instrumentov glede odvajanja in akumuliranja prometnega davka. Če to idejo, ki se je rodila že ob obravnavah o ustavi in ki je bila kasneje ponovno izražena v eni od razprav tovariša Kardelja, spravimo v življenje, bi s tem dokaj spremenili sliko, kakršna se nam danes kaže v stopnji rasti, razvitosti ali nerazvitosti. To bi dosegli pod pogojem, če bi na primer prenesli pobiranje prometnega davka iz proizvodnje v potrošnjo in če bi bile dela — predpostavljamo na primer polovico — dohodka od prometnega davka deležne komune, potem bi se že samo s tem najbrž pokazalo, da je dobršen del tega prelivanja in koncentracije, zbiranja in ponovnega vračanja sredstev navzdol, odveč.

Na sestankih aktivov Zveze komunistov, ki smo jih nedavno imeli, me je pogrelo, ko so neki naši gospodarstveniki šteli med svoje obvezne dajatve tudi prometni davek kot faktor visokih obveznosti, ki jih imajo. Odločno sem moral reagirati, saj tega vendar ne plačujejo neposredni proizvajalci nego vsi potrošniki. Nesreča je namreč samo v tem, da se te dajatve evidentirajo na vratih proizvodnje, iz česar nekateri delajo neosnovan zaključek, češ kakšna sredstva se ustvarjajo v Sloveniji, ko je vendar znano, da je to dohodek federacije. Plačajo ga pa vsi potrošniki na notranjem tržišču. Na ta način gre gibanje teh dohodkov najprej navzgor, nato pa po administrativni poti navzdol. Vsekakor je jasno, da bi si morali prizadevati za korekcijo gospodarskega sistema, ne z vidika ozkih interesov, na primer takih, ki bi ustrezali naši ali tej ali oni republiki, ker tako nikakor ne bi mogli uspeti. Delovati moramo v smeri iskanja rešitev, primernih za vso Jugoslavijo. In s tem, ko pravimo, da so v ospredju problemi delovnih ljudi, zlasti neposrednih proizvajalcev, se mora izhajati iz tega, da so ti problemi izredno pomembni in enako važni na vseh območjih Jugoslavije. S tem bi bile ustvarjene neprimerno večje potencialne možnosti za postopno in učinkovito odpravljanje razlik v stopnji razvitosti posameznih območij — kar je že predvideno z ustanovitvijo sklada za razvoj manj razvitih področij, ki pa naj bi se upravljal prav tako po načelih rentabilnega in smotrnega gospodarjenja.

Tako moramo stališča smernic — zdi se mi, da smo z njimi še večkrat v polemiki — v razpravah apostrofirati tudi z načeli naše ustave. Govorimo o nagrajevanju po delu. Človeku je to že odveč ponavljati. Gre za praktično realizacijo, za to, da se sprostijo in uredijo notranji odnosi v delovnih kolektivih tako, da bo nagrajevanje po delu tudi praktično dosledno res izvedeno. To se pravi, po eni strani se je treba ostro soočiti s stališči, ki obstoje in pomenijo zgolj formalno sklicevanje na samoupravljanje, po drugi strani pa njihovi postopki dejansko ne vodijo k temu cilju.

Reči moram, da smo skušali uveljaviti na aktivih Zveze komunistov orientacijo, da ne gre za to, da bi osnovno ost uperili na vrh in videli vso rešitev samo tam. Nedvomno je tudi ta rešitev dokaj bistvena, toda hkrati se moramo zavedati — in danes je bilo že govora o nujnosti omejevanja investicij, zlasti dolgoročnejših, zato da bi se lahko hitro preusmerili in dosegli racionalno izkoriščanje obstoječih proizvodnih kapacitet, uvajanje dveh pa tudi treh delovnih izmen, kooperacijo, serijsko proizvodnjo in podobno — da to brez dvoma zahteva določena sredstva, ki jih moramo dobiti na račun zmanjšanja dolgoročnih investicij. Dejstvo pa je, če to analiziramo v republiki Sloveniji, da imamo nivo gospodarskih investicij iznad jugoslovanskega povprečja, tako da moramo to vprašanje začeti reševati tudi pri sebi. Seveda ne gre očitati samo našim kolektivom, kot je že bilo omenjeno, da nimamo stabiliziranega tržišča, da imamo inflacijske pojave, da kolektivi nimajo interesa dajati svoja sredstva na stran zato, da bi mogli jutri v večjem obsegu izvrševati modernizacijo proizvodnje, ker je temu deloma kriv tudi gospodarski sistem. Podjetja so danes zainteresirana, da svoja sredstva čimprej porabijo — največkrat pa ne najbolj pametno. Brez dvoma so razlike pri trošenju investicijskih sredstev. Tam kjer so manjša se veliko bolj gleda, kako se jih uporabi, pri milijardah pa se včasih troši tudi bolj »kosmato«.

Vendar se je treba v celoti zavedati — če gledamo na vprašanja investicijske potrošnje z aspekta interesov skupnosti — četudi je na tržišču trenutno nestabilna situacija, da se ne smemo pustiti zapeljati in moramo imeti svoja stališča, dasiravno ne ustrezajo ozkim neposrednim interesom. Nevarno je, če gremo po tej poti pretirane investicijske potrošnje, ker vzbuja verižno reakcijo cen in zaradi nje ne moremo na zeleno vejo, ne moremo stabilizirati tržišča, ne moremo učinkovito modernizirati proizvajalnih sredstev in povečati produktivnosti ter vsega, kar je s tem neposredno zvezano, do končne konsekvence — standarda.

V notranjih stroških skrivamo marsikak neracionalen izdatek

Dotaknil bi se še neke zadeve. Ne glede na to da so v našem sistemu slabosti, ki direktno spodbujajo drobne in prikrite špekulacije, ki jih posamezni naši gospodarstveniki opravičujejo, češ saj delamo v interesu podjetja, pa imamo povsod in nič manj v Sloveniji dokaj visoke postavke v okviru materialnih stroškov proizvodnje, iz katerih se trošijo sredstva pod firmo investicijskega vzdrževanja. Ta faktor, ki mu pravimo materialni stroški proizvodnje, kakor deluje danes, je tak, da omogoča, da se z njim opravičujejo marsikateri izdatki, ki nimajo nikake zveze z racionalnostjo proizvodnje. Celo več, to vodi — največkrat mimo delavskega sveta, pa tudi v soglasju z njim — da smatrajo, da je bolje iti v delno obnovo pod videzom materialnih stroškov zato, da bi ustvarili manjše fonde, ker pač manjši fondi pomenijo manjše družbene prispevke. In kam vodi to? Nastaja veliko drobnih interesov, končno pa varamo sami sebe. Če gre za določeno »iznajdljivost« naših gospodarstvenikov, ki iščejo pomanjkljivosti v našem sistemu, potem se postavlja vprašanje, kaj je moralno-politično bolj prav — ali iskanje »lukenj«, ali odkrito in korektno postopanje ter postavljanje stvari tako, da neposredno privede v absurd neustrezen predpis.

Zadržal bi se pri nekaterih vprašanjih gradiva, ki je pred vami in nakazuje problem, da tudi v zmanjšanih okvirjih — kot vse kaže, so se v zadnjih letih zmanjšala sredstva gospodarskih organizacij — ni delitev po delu razpotegnjena na celoten delovni kolektiv. Administrativni sektor je prevelikokrat izjema. Zagotovljeno ima plačo in ni odvisen od gospodarjenja, tako v proizvodnji kot v plasmanu. Organizatorje proizvodnje moramo pri delitvi nujno postaviti v neposredno odvisnost od skupnega poslovnega aspekta gosp. organizacije. Zainteresirati ga je treba, da bo izvedel, odgovarjajoče našemu samoupravnemu sistemu, tako notranjo organizacijo v delovnih enotah, da bodo delavci neposredno vedeli, kakšen je efekt njihovega dela. Od upravno-administrativnih služb, od finančnega in materialnega knjigovodstva, od organizacije proizvodnje, komerciale, od smotrnega planiranja, je največ odvisno, kakšni bodo rezultati. Zato je temu treba posvetiti mnogo večjo pozornost kot doslej, tako s strani sindikata kot s strani delavskega sveta in upravnega odbora. To je dolžnost upravnih služb in na tem je treba temeljito delati. Teh nekaj primerov govori, koliko truda je še potrebno, da bo naš samoupravni sistem res učinkovito funkcioniral. Seveda pa je treba reči, da bi že danes, čeprav lahko z večjo upravičenostjo govorimo, da mnoge naše težave izhajajo iz instrumentarija ekonomskega sistema, dokaj stvari lahko rešili. Predpostavimo, da bomo dosegli korekcije oziroma odpravo anomalij v našem sistemu, ki bi sprostile vse iniciative in pobude za racionalno delitev dela, za popolnejšo kooperacijo, za večjo specializacijo in za širše organizirane poslovne odnose. Toda že danes vidimo koliko imamo še konservatizma. Danes se lahko vsi sklicujejo na te zunanje vzroke, in ko jutri tega ne bodo mogli, bomo — prepričan sem — kljub temu imeli težave s temi konservativnimi gledanji. Zavoljo tega ne kaže čakati, kdaj se bo popravil sistem, že danes se moramo boriti, četudi v težavnejših okolnostih. Tako imamo na primer spričo investicijske ihte pojav, da so nekatera gradbena podjetja v izredno konjunkturni situaciji in še zdaleka niso v celoti utemeljene podražitve letošnjih gradbenih storitev. Izdelane so bile kalkulacije, ki so upoštevale podražitve gradbenih materialov, likvidacijo zaposlenih izpod 25.000 dinarjev dohodka in podobno, pa so vendar pokazale dokajšnjo neutemeljenost teh podražitev.

Če hočemo tudi v gradbeništvu nekaj doseči, je brez dvoma važno, da imamo čimbolj izkoriščene kapacitete gradbene mehanizacije. Gradbena podjetja tarnajo, da nimajo zadosti mehanizacije, toda še ta, kolikor je imajo, je veliko premalo izkoriščena, namesto da bi obratovala najmanj dve izmeni. Seveda je mehanizacija razdeljena na posamezna podjetja. Vsi si vsega ne morejo nabaviti, zato bi se moralo razmisliti o tem, kar delajo drugod po svetu, ko ustanavljajo posebna podjetja samo za izposojanje gradbene mehanizacije. Tako formirane baze mehanizacije kot podjetja z ekonomskim računom izdelajo na nekem področju, kjer je določena gradbena dejavnost, z gradbenimi podjetji medseboj usklajeni program za čim bolj racionalen način koriščenja mehanizacije.

Postavlja se na primer tudi vprašanje, ali je pametneje investirati in odpirati nova delovna mesta, ki zahtevajo novih visokih investicijskih sredstev ali pa graditi stanovanja, kar je daleko ceneje. To se pravi, da se mnogo bolj izplača, da bo stroj obratoval najmanj dve izmeni, izgradili pa bomo eno stanovanje.

Navidez gre le za drobne probleme, ki pa lahko mnogo pripomorejo pri reševanju nalog, ki se jih moramo lotiti.

Mislim, da morajo naši sindikati dati vso podporo prizadevanjem za korekcijo in afirmacijo gospodarskega sistema, za afirmacijo ustavnega sistema samoupravljanja, za uveljavitev najustreznejših družbeno-ekonomskih odnosov, in da te odgovorne naloge uresničimo s pomočjo vseh naših delovnih množic in da jih angažiramo v tem delu. To je zelo velika naloga. Marsikdaj pravijo razni abstraktni filozofi in kritikastri, da se materializiramo, da gradimo na egoizmu, toda doseči moramo take družbene odnose, da bo v čimvečji meri, v čimvečjem krogu naših delovnih kolektivov, delavcev in strokovnjakov, izoblikovana njihova družbena zavest na najnaprednejših osnovah. Če bomo stvari postavljali samo abstraktno in pridigali, ne bomo dosegli ničesar. Ustvarjati moramo bogato materialno osnovo in na njej osveščati naše delovne ljudi.

MED ODMOROM na občnem zboru republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Na sliki Svetozar Vukmanovič in Miha Marinko. Foto: Šelhaus

Podjetjem naj ostane več sredstev

Iz razprave Svetozara Vukmanovića na občnem zboru republiškega sveta sindikatov

LJUBLJANA, 11. aprila. Predsednik centralnega sveta zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović je imel včeraj na občnem zboru republiškega sveta sindikatov za Slovenijo naslednji govor:

Tovarišice in tovariši!

Kot vam je znano, so v zadnjem času najavljene določene spremembe v naši gospodarski politiki, ki naj bi prispevale k pospešeni rasti gospodarstva in občutnemu izboljšanju življenjskega standarda delovnih ljudi. O tem je bilo govora tudi na nedavnem VI. plenumu CK ZKJ, ko je tovariš Tito docela jasno opozoril na potrebo po bistvenih spremembah tako v sistemu investiranja in akumulacije kot tudi v politiki vseh nosilcev gospodarjenja (začenši s federacijo in republikami, pa do komun in delovnih organizacij). Tovariš Tito je prav tako poudaril, da tu ne gre za nekakšno kampanjo za izboljšanje standarda, temveč za začetek procesa boljšega izkoriščanja tega, kar smo ostvarili v materialni bazi družbe, za boljše rezultate tako na področju razvoja gospodarstva kot pri izboljševanju življenjskega standarda.

Če bomo upoštevali te momente, nam ne bo težko doganati, kakšne naloge imamo. S tem, da kritično analizirajo celotno našo dosedanjo politiko, morajo sindikalne organizacije na vseh ravneh — od delovne organizacije do federacije — analizirati, katere procese velja začeti, katere spremembe moramo opraviti, in kako bo vse to vplivalo na razvoj gospodarstva, na gospodarska gibanja, življenjski standard in na položaj delovnega človeka kot aktivnega udeležnca v upravljanju in odločanju o najvažnejših vprašanjih njegovega življenja in dela.

Po teh uvodnih pripombah bom poskušal čim konkretneje opozoriti na zadeve, ki nas čakajo in o katerih bo govora tudi na našem bližnjem kongresu.

Predvsem se moramo zavedati, da morajo biti naše akcije usmerjene v dvoje: z ene strani velja spremeniti dosedanje odnose med akumulacijo in osebno potrošnjo v korist druge, spremembe pa so nujne tudi v delitvi sredstev med delovnimi organizacijami in skupnostjo. Če se bomo lotili teh sprememb parcialno ali nesinhronizirano, ne bomo dosegli zaželenih rezultatov. Kajti izjemno pomembno je, da se bosta obe akciji razvijali vzporedno in hkrati. Če bi enostransko povečali udeležbo osebne potrošnje, zmanjšali pa akumulacijo in obdržali sedanji odnos v delitvi med federacijo, republikami in komunami na eni ter delovnimi organizacijami na drugi strani, je več kot jasno, da se nam ne bi posrečilo izboljšati življenjskega standarda. Če bi se namreč nominalno povečali osebni dohodki, bi cene še naprej naraščale, s tem pa bi bili ogroženi dosedanja raven standarda in dosežena stopnja gospodarske rasti. Naš namen pa je, kot sem že dejal, ravno nasproten: uveljaviti takšne spremembe, ki bodo povzročile hitrejši gospodarski razvoj in ki bodo hitreje izboljšale standard, to pa je edinole mogoče, če obe vrsti sprememb, katerih značilnosti sem označil, ne ločujemo drugo od druge, temveč ju uveljavljamo hkrati.

Zakaj je neogibno spremeniti odnose med akumulacijo in osebno potrošnjo?

Začetek procesa povečane udeležbe osebnih dohodkov v družbenem proizvodu, to je spreminjanje odnosov med akumulacijo in osebno potrošnjo, sočasno s takšno globalno delitvijo, pri kateri ostane delovnim organizacijam na voljo več sredstev, dvojno vpliva na investicije, predvsem to pomeni, da je treba zmanjšati sedanji obseg in strukturo investicij federacije in republik in da moramo pri tako zmanjšanem obsegu, to je pri spremenjeni strukturi investicij zagotoviti njihovo maksimalno racionalnost. Takšne sklepe nam vsiljuje naša dosedanja praksa, ki se kaže, recimo, v tem, da iz sredstev federacije in republik hkrati gradimo po nekaj prog, čeprav ni docela gotovo, ali bodo vse rentabilne v najbližji prihodnosti (spričo razvoja drugih oblik prometa — cestnega, rečnega itd.). Podobno je tudi s cestami: očitno je že, da hkrati in samo v enem letu ni mogoče graditi moderne prometne žile v vseh smereh. Vendar pa lahko v časopisju berete o takšnih planih, za izvedbo katerih je očitno treba vzeti še več sredstev delovnim organizacijam, ker ni drugih virov za financiranje. Kaj pa naj rečemo o praksi, ko gradimo veliko novih tovarn, in to v položaju, ko podatki pričajo o tem, da so sedanje kapacitete izkoriščene nekaj več kot 50-odstotno? Najvažneje pa je, da večina teh tovarn, raztresenih v razvitih in nerazvitih področjih, ni rentabilna — stopnja izkoriščanja kapacitet je majhna, delovna produktivnost prav tako zelo slaba, osebni dohodki pa so, povsem naravno, na spodnjem delu lestvice. Ali ni torej smotrneje zmanjšati obseg investiranja oziroma spremeniti strukturo investicij ter potrebna sredstva vlagati v aktiviranje sedanjih kapacitet, jih usposobiti, da bodo rentabilne, da bodo povečevale proizvodnjo in produktivnost, da bodo delavcem omogočale večje osebne dohodke? Vendar pa mi, ne le, da preveč gradimo, temveč tudi neracionalno trošimo sredstva, ker ne upoštevamo dovolj in zmeraj tega, kakšen rezultat bomo dosegli z določenim obsegom vlaganja. Tako na primer drži, da bi samo na področju elektrogospodarstva lahko prihranili velikanska sredstva (po nekaterih računih znašajo ta sredstva v zadnjih petih, šestih letih 100 milijard) pod pogojem, če bi gradili hidrocentrale, ki so ekonomičnejše (manjše investicije in manjši eksploatacijski stroški) v primeri s tistimi, ki smo jih že zgradili. Namesto da bi razpravljali o problemu racionalnejšega investiranja, ponekod raje jalovo debatiramo o tem, »čigave« so vode posameznih rek, »čigavi« so gozdovi (kadar gre za lesno industrijo) in koliko sredstev je treba investirati na prebivalca v posameznih področjih. Takšna politika je očitno škodljiva ne le za vso skupnost, temveč tudi za tiste, katerim se dozdeva, da bodo imeli od nje koristi.

Ko že govorimo o zmanjševanju investicij, moram takoj poudariti, da to ne pomeni mehaničnega zmanjševanja, temveč predvsem začetek boja za spreminjanje investicijske strukture, za čim racionalnejše investicije. To sem povedal, da ne bi prišlo do nepotrebnih nesporazumov. Zatorej mislimo — kadar se zavzemamo za zmanjšanje investicij — predvsem na tiste investicije federacije in republik, ki povzročajo ekstenzivno gospodarjenje in nesorazmerno veliko prelivanje nekvalificirane delovne sile s podeželja v gospodarstvo. Posledice politike ekstenzivnega razvoja gospodarstva in hitrega spreminjanja socialne strukture prebivalstva so večkratno negativne. Predvsem se delovna sila, ki prihaja s podeželja ali živi tam, zaposlena pa je zunaj kmetijstva, preneha ukvarjati s pridelovanjem živil in postane njihov potrošnik. Letni priliv skoraj 100.000 nekdanjih kmetijskih proizvajalcev pa vpliva na naraščanje cen vrtninam, sadju, mesu in drugi prehrani. Namesto da bi intenzivirali kmetijstvo (družbeni in individualni sektor), se srečujemo s povečanim povpraševanjem po živilih, hkrati pa stagnira in postaja čedalje siromašnejši asortiment kmetijske proizvodnje. Druga plat medalje ni nič lepša: nesorazmerno povečevanje mestnega prebivalstva krepi pritisk na stanovanjski fond, na šolstvo, zdravstvo, na vse komunalne storitve itd. Z eno besedo, s tem je zavrto izboljševanje standarda mestnega prebivalstva. Žal teh problemov ne spoznavamo zmeraj tako, kakor bi bilo treba. Tako na primer dobimo v analizah planskih organov — analize so le-ti pripravili za debato v zvezi s perspektivnim planom — podatke, ki pričajo o tem, da potrošnja hitreje narašča od gospodarskih investicij. Kaj pa je vse vračunano v potrošnjo? Če napravimo podrobnejšo analizo, vidimo, da uvrščajo v kategorijo potrošnje hkrati osebno potrošnjo in vse negospodarske investicije (stanovanja, šole, bolnišnice, upravne zgradbe, razne športne stadione itd.). Očitno je, da tako izračunana potrošnja narašča, njen učinek na standard mestnega prebivalstva pa je skoraj anuliran ravno zaradi politike ekstenzivnega gospodarjenja in hitrega prelivanja delovne sile s podeželja v mesto. Prav tega dejstva pa planski organi ne upoštevajo dovolj. Ti organi edinole opozarjajo na to, da zmanjševanje gospodarskih investicij zavira gospodarski razvoj. Z drugimi besedami, nekateri menijo, da politika spreminjanja odnosov med osebno potrošnjo in akumulacijo, za katero se zavzemajo sindikati, skriva v sebi nevarnost za naš gospodarski razvoj. Mislim, da neutemeljenosti takšnih pojmovanj ni treba posebej dokazovati: prvič zato, ker analize realne potrošnje prebivalstva in gibanja realnega nacionalnega dohodka pričajo prav o nasprotnem (nacionalni dohodek narašča veliko hitreje kot realni osebni dohodki), z druge strani pa tako povečana skupna potrošnja zelo slabo vpliva na izboljšanje življenjskih in delovnih razmer mestnega prebivalstva. Izhoda torej ni treba iskati v dilemi: ali manjša potrošnja ali hitrejši razvoj, temveč v tem, da prenehamo dosedanjo politiko ekstenzivnega gospodarjenja in hitrega spreminjanja socialne strukture prebivalstva. Namesto tega se moramo usmeriti v intenziviranje kmetijske proizvodnje, na počasnejši priliv delovne sile s podeželja in čimbolj izkoriščati zdajšnje kapacitete v gospodarstvu. Te naloge ni mogoče izpolniti, če se ne bodo spremenili odnosi med osebno potrošnjo in akumulacijo, če v delitvi med delovnimi organizacijami in družbeno skupnostjo ne bomo pustili delovnim kolektivom več sredstev, da bi lahko do konca aktivirali že zgrajene kapacitete. V takšnem položaju pa se ni treba bati, da se bo upočasnil gospodarski razvoj. Nasprotno, vse govori v prid temu, da bodo ravno s tem izginili sedanji disproporci in da se bo začel proces ne le hitrejšega razvoja gospodarstva, temveč tudi nenehnega izboljševanja standarda delovnih ljudi.

Bistvo sprememb v delitvi med delovnimi organizacijami in družbeno skupnostjo

Mnogi zastavljajo danes vprašanje: odkod tako ekstenzivno gospodarjenje, ki je eno bistvenih faktorjev počasnejšega gospodarskega razvoja in ki povzroča motnje v gospodarskih gibanjih? Odgovor na to vprašanje je dokaj preprost: sistem delitve med panogami je v mnogočem prispeval k temu. Da bi pojasnil, kaj mislim, bom navedel nekaj primerov.

Začel bom z industrijo nafte. Sistem delitve je bil določen tako, da se lahko obdrži tudi delovna organizacija z najnižjo produktivnostjo (cene nafte so namreč precej večje kot pa cene na svetovnem trgu). Takšen položaj povzroča zelo velike razlike v dohodku med domačimi proizvajalci nafte. Da bi te razlike odpravili, predlagajo nekateri, naj bi odvzemali tako imenovani ekstra dohodek, ki bi ga nato centralistično razdeljevali tistim delovnim organizacijam, ki so nizko akumulativne. Takšna uravnilovka bi neposredno negirala načelo delitve po delu, slabila bi zainteresiranost proizvajalcev, da razvijajo proizvodnjo, da izboljšujejo delovno produktivnost in da na podlagi tega formirajo večje osebne dohodke in sklade za razvoj. Vse to priča o tem, da je sistem delitve treba spremeniti, in to tako, da bo stimuliral najracionalnejšo visoko produktivno proizvodnjo, kajti to je v interesu celotne skupnosti, vsega delavskega razreda Jugoslavije.

Podobne pojave zasledimo v proizvodnji premoga. Tudi tu je sistem delitve omogočal obstanek najbolj zaostalim rudnikom, medtem ko smo del dohodka visoko akumulativnih podjetij odvzemali in ga nato delili »po kapljicah«. In ne le to. Favoriziranje nizko produktivne proizvodnje je odpiralo vrata zaposlovanju nepotrebne delovne sile oziroma izogibanju obveznosti pred družbeno skupnostjo (škoda je dvojna: zmanjšuje se akumulacija, narašča pa presežek delovne sile, ki ne daje ustrezne proizvodnje, zato pa še kako pritiska na blagovne in družbene sklade). Značilno je, da je v tem sistemu nastala tudi teorija, ki je opravičevala obstoj sleherne proizvodnje v gospodarstvu pod pogojem, da so bili kriti materialni stroški, amortizacija in minimalni osebni dohodki. Kaj malo so se upoštevale posledice takšne politike, ki so zelo očitne: ekstenzivno gospodarjenje, nizki osebni dohodki in majhna produktivnost, degradacija kmetijske proizvodnje in zastarela tehnologija. Če želimo odpraviti takšne in podobne deformacije, potem moramo sistem delitve določiti tako, da bo čimbolj stimuliral visoko produktivno proizvodnjo in da bo delovnim organizacijam, ki dosegajo visoko produktivnost, omogočil večje osebne dohodke in sklade, po drugi strani pa se je treba usmeriti na počasnejši priliv delovne sile s podeželja in intenziviranje kmetijske proizvodnje.

Torej, vse govori v prid temu, da je delovnim organizacijam v procesu delitve treba puščati več sredstev na račun zmanjševanja investicij v dela, ki angažirajo velikansko množino nekvalificirane delovne sile. To zapleteno in zelo odgovorno nalogo bomo toliko laže in hitreje izpolnili, kolikor ne bomo več delali kompromisov pri določanju politike delitve. Ti kompromisi zavirajo dosledno izvajanje delitve po delu in močno škodujejo interesom celotne jugoslovanske skupnosti, ker negativno vplivajo na gospodarski razvoj in na zavest ljudi, na njihovo politično razpoloženje.

Možnosti za povečanje proizvodnje in produktivnosti so v boljšem izkoriščanju obstoječih kapacitet

Prizadeval sem si, da bi v najkrajših potezah obrazložil upravičenost sprememb v gospodarski politiki in delitvi. Zdaj bi bilo treba povedati nekaj o možnostih za povečanje proizvodnje, produktivnosti in življenjskega standarda. Mislim, da se ne bom zmotil, če rečem, da se velikanske rezerve skrivajo v neizkoriščenih sedanjih kapacitetah našega gospodarstva (navedel sem že podatek, da izkoriščamo vsega nekaj več kot 50 odst. kapacitet). Računi nam kažejo, da bi lahko proizvodnjo povečali za okrog 80 odst., če bi zagotovili, da bi vsa naša industrija delala s polno zmogljivostjo. Po drugi plati pa so razlike v produktivnosti med sorodnimi podjetji takšne, da bi zagotovili močan skok proizvodnje, če bi tista podjetja, ki so na spodnjem delu tabele, svojo produktivnost povečala do povprečja. Seveda so to podatki, ki upoštevajo samo našo raven produktivnosti. Podoba bi bila precej drugačna, če bi se primerjali z razvitimi državami, v katerih je produktivnost precej nad našim nivojem.

Brž ko začnemo debatirati o rezervah, ki se skrivajo na področju produktivnosti, je mogoče slišati mnenja, da naši delovni ljudje niso zmožni, niti dovolj marljivi. To je huda krivica. Naši delavci si še kako prizadevajo pri delu in borijo se za večjo produktivnost, vendar delajo v razmerah, ko nimajo na voljo dovolj sredstev za uvajanje moderne tehnologije, brez katere tudi ni visoke produktivnosti. Torej, po svetu poznajo moderne tehnološke procese, ki pa jih mi počasi osvajamo. Prepričan sem, da bi se položaj iz temeljev spremenil, če bi delovnim organizacijam pustili več sredstev in če bi jih stimulirali za čim racionalnejše investiranje.

Upoštevati pa je treba tudi, da prenos sredstev v delovno organizacijo ne prinaša avtomatično zaželenih rezultatov. Neogibno je hkrati uveljaviti ustrezne spremembe v sistemu delitve znotraj same delovne organizacije.

Ali grozi nevarnost, da bodo spremembe v odnosih med osebno potrošnjo in akumulacijo zavrle razvoj gospodarstva?

V debatah o spremembah v ekonomski politiki in v sistemu delitve je slišati tudi mnenja, da bi večja udeležba osebne potrošnje v družbenem proizvodu lahko zavrla gospodarski razvoj. Te teze izvirajo iz tega, da oženje obsega investicij, s sočasnim povečanjem osebne potrošnje na podlagi večjih dohodkov, znatno spremeni strukturo potrošnje, se pravi, da izključuje sedanjo veliko povpraševanje po delovni sili, ki prihaja s podeželja v gospodarstvo. To naj bi domnevno povzročilo velike zastoje in zavrlo naj bi rast proizvodnje oziroma zožilo trg. Kot plod abstraktnega razmišljanja in obremenjene z dediščino iz časa administrativnega upravljanja gospodarstva morajo te teorije doživeti poraz v praksi. Naraščanje kupne moči na podlagi višjih osebnih dohodkov sili gospodarske organizacije in vse druge dejavnosti zunaj gospodarstva, da dajejo kvalitetnejše izdelke in storitve, da osvajajo velikoserijsko proizvodnjo in da odpravijo obrtniški značaj storitev, v kmetijstvu pa se odpira proces intenziviranja in razvijanja proizvodnje kvalitetnih živil (meso, povrtnina, sadje itd.), ki pa jih zdaj primanjkuje in ki jih tudi ni mogoče plasirati spričo nizkih osebnih dohodkov prebivalstva. Na kratko: začarani krog revščine drži osebne dohodke na nizki ravni in ne dovoljuje hitrejšega razvoja gospodarskih in negospodarskih dejavnosti. V nasprotju z njim pa proces krepitve kupne moči na podlagi višjih osebnih dohodkov ravno razširja trg, bogati asortiment in povečuje proizvodnjo.

Vseeno je nekaj elementov, katere moramo upoštevati, če hočemo spremeniti sedanji položaj in odnose v gospodarskih gibanjih in delitvi. Dejstvo je, na primer, da se kapacitete surovinske industrije veliko bolj izkoriščajo, kot pa je to v predelovalni industriji. To hkrati pomeni, da brez ustvarjanja pogojev za hitrejše naraščanje proizvodnje (ali uvoza) surovin ne bomo mogli tako lahko izkoristiti obstoječih predelovalnih kapacitet. Vendar ta težava ni nepremostljiva: s spremembo odnosov v delitvi med panogami morajo nastati pogoji za spremembo cen v prid surovinski industriji, ki se bo lahko tako hitreje razvijala.

Druga pripomba v zvezi s potrebo po zožitvi obsega investicij in spremembah v njihovi strukturi je v naslednjem: sleherno zmanjševanje investicij zavira gospodarski razvoj. Pri tem se zastopniki takšnega pojmovanja sklicujejo na zastoje v gibanju proizvodnje v letih 1956, 1961-62, se pravi takrat, ko smo poskušali zmanjšati obseg investicij. To je že dobro znana teza o tem, da je naša industrija domnevno investicijsko razpoložena in da je zelo občutljiva za vsako zmanjšanje investicij. Pri tem pa pozabljajo na bistveni element — na to, da smo obakrat zmanjševali investicije delovnim organizacijam, skoraj nedotaknjene pa smo pustili investicije federacije in republik. V takšnem položaju je moralo tudi priti do zastoja v naraščanju proizvodnje, ker, recimo, kmetijstvo ni moglo kupovati traktorjev, četudi so bili proizvedeni (delovne organizacije v kmetijstvu niso imele sredstev). Takšnih primerov je brez števila, vsi pa pričajo o nečem: zastoj je nastal, ker so nosilci gospodarjenja v bazi ostali brez sredstev. Po drugi strani smo takrat poskušali čez noč doseči produktivnost razvitih držav, pa smo zmanjšali premije za izvoz, zaradi česar se je zmanjšala zunanjetrgovinska menjava in je prišlo do motenj v proizvodnji. Četudi se je neogibno bojevati za zmanjševanje razlik v produktivnostni ravni med našo državo in razvitimi državami, vendarle, končnega uspeha ni mogoče doseči naglo. Prizadevati si moramo, da bi v menjavi z razvitimi državami zmanjševali dobičke, ki jih le-te še zmeraj imajo, ker je naša produktivnost precej manjša od njihove.

Končno je še en problem, ki se resda ne kaže enako v vseh krajih, ki pa utegne, če ga ne rešujemo, ovirati prizadevanja za boljše izkoriščanje kapacitet. To je problem delovne sile, bolje rečeno potrebnega števila delovnih kadrov, brez katerih se ni mogoče lotiti dela v več izmenah. V Sloveniji se ta problem še posebej kaže, zato ker je socialna struktura prebivalstva takšna, da ni tako močnega pritiska delovne sile s podeželja. Vendar tudi to ni nerešljivo vprašanje, če upoštevamo usmeritev na uvajanje moderne tehnologije, ki dovoljuje racionalnejšo razmestitev in uporabo delovne sile. Če dodamo k temu potrebo po smotrni prekvalifikaciji delavcev in upravičenost usmerjanja delovnih organizacij v oženje asortimentov, ki bi ga spremljalo povezovanje s sorodnimi podjetji v manj razvitih krajih, kjer je dovolj delovne sile in kjer naravni pogoji dopuščajo rentabilno proizvodnjo, bomo videli, da je razvijanje takšnega sodelovanja v obojestranskem interesu, ker predvsem izboljšuje delovno produktivnost in razširja tržišče za plasma povečane proizvodnje. Takšno lotevanje problema v zvezi z izkoriščanjem delovne sile zelo učinkovito vpliva na enotnost vseh delavcev Jugoslavije. Zategadelj se morajo sindikati posebno bojevati za to, da bodo ravno neposredni proizvajalci nosilci takšne politike, ki bo ustvarjala optimalne razmere za boljše življenje delovnega človeka ne le tam, kjer je rojen, temveč tudi tam, kjer so za to najboljši pogoji. Preprosteje rečeno, krepko moramo začeti proces normalne migracije delovnih ljudi v vse kraje Jugoslavije, kjer so za to potrebe in možnosti.

Ob koncu mislim, da lahko sklenemo takole: če bomo uveljavili spremembe, o katerih sem govoril (čim hitreje, tem bolje), potem se ni treba bati, da bo rast gospodarstva zavrta. Nasprotno, vsestransko bomo razvili proizvodne sile Jugoslavije, odprli proces delovnega vključevanja v mednarodno delitev dela, omogočili bomo hitrejšo naraščanje proizvodnje, produktivnosti in življenjskega standarda — to pa je namen, ki ga ravno hočemo doseči in ki nam bo omogočil, da bomo tudi v prihodnje dosegali čedalje boljše rezultate.

Razčiščevanje pojmov in bistva koeksistence

Reagiranje večine komunističnih in delavskih partij na najnovejšo fazo sovjetsko-kitajske polemike priča o tem, da je celotno mednarodno delavsko gibanje znatno napredovalo pri ocenjevanju in razumevanju osnovnih problemov sedanjega časa. To velja zlasti za jasnejše spoznavanje in opredeljevanje v dilemi vojna ali mir oziroma politika lažnega radikalizma ali politika koeksistence. Lahko rečemo, da je pretežni večini zavestnih socialističnih sil na svetu zdaj že jasno, da verbalni protiimperialistični radikalizem popolnoma nič ne koristi. Vse globlje in vse močnejše je spoznanje o tesni povezanosti in medsebojni pogojenosti boja za družbeni napredek in boja za mir.

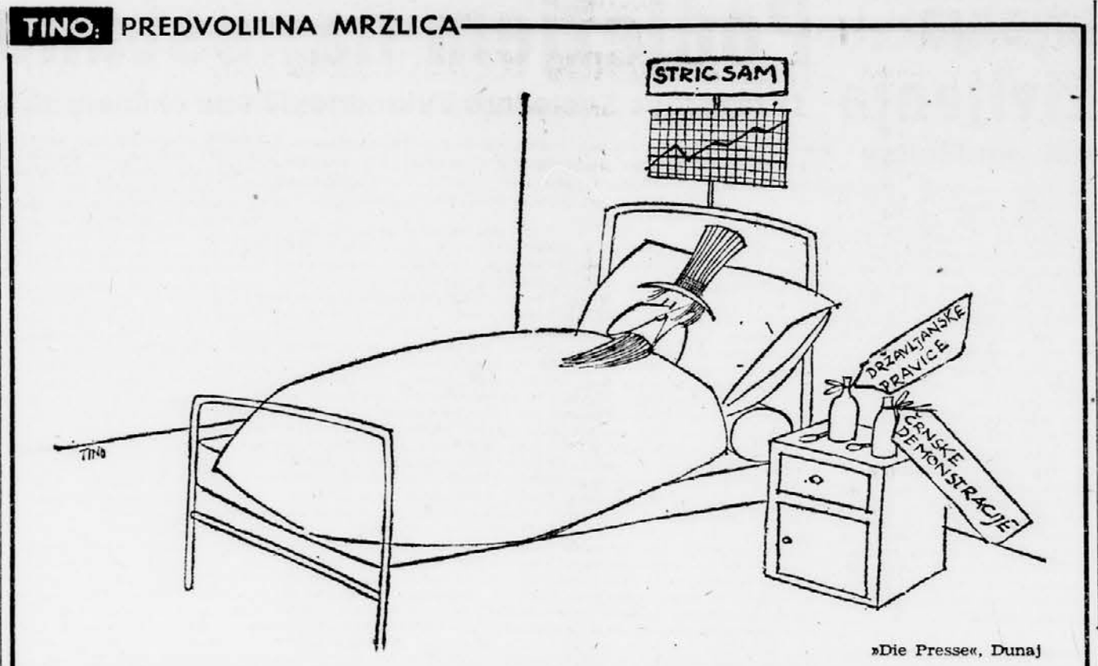
Trockistična brezperspektivnost, ki so jo kitajski voditelji izražali s teorijo o neogibnosti svetovne vojne, je današnjih nesprejemljiva ne le za velikansko večino socialističnih sil, temveč tudi za svetovno javnost. To je docela logično že zavoljo spremenjenih razmer na svetu. Dvom Trockega v moč socializma in njegov defetistični sklep o potrebi po »revolucionarnem pohodu Rdeče armade« sta vzklila v izjemno težavnih razmerah, ko je bila takratna Sovjetska Rusija, mlada in tedaj edina socialistična oblast, obkrožena s kapitalističnimi silami. Ideja o revolucionarni vojni zveni zdaj v vsakem pogledu kot anahronizem, ki nima nikakršnega realnega opravičila, ker socializem ne le, da ni več obkoljen od kapitalizma, temveč je idejno že zmagal na svetu. In če prištejemo k temu še rušilno moč sedanjega orožja, je očitno, da vojna ne more biti v interesu ljudskih množic.

Kitajski voditelji čedalje bolj spoznavajo, da njihova pojmovanja in teorije o neogibnosti svetovne vojne ne morejo biti privlačne ideje za nobeno izmed naprednih sil, niti ne za osiromašene množice nerazvitih držav. Zato se kitajska propaganda prizadeva dokazati, da njena »radikalna protiimperialistična politika« ni naperjena zoper mir. Glede tega je opazna določena evolucija v kitajski politiki. Namesto poprejšnjih splošnih napadov na boj za mir se LR Kitajska v svoji politiki čedalje bolj usmerja v razvijanje teorij o tem, da je razlika med privrženostjo svetovnemu miru in med politiko koeksistence. Njeno poglavitno geslo s katerim nastopa pred narodi ekonomsko nerazvitih držav, nekdanjih kolonij, držav, ki so še pod kolonializmom ali imajo napol kolonialni status, je geslo o tem, da politika koeksistence škoduje protiimperialističnemu boju, ker da pomeni ohranitev status quo, torej ohranitev sedanjega stanja. Enako poskuša kitajska propaganda uveljaviti svoja pojmovanja tudi v odnosu do delavskega razreda kapitalističnih držav, ko trdi, da pomenijo politika koeksistence in vsi na njeni podlagi doseženi mednarodni sporazumi, kot je n. pr. moskovski sporazum o prepovedi jedrskih poskusov, novo razdelitev interesnih sfer. Tudi v odnosu do osiromašenih in izkoriščanih množic kapitalističnih držav nastopa kitajska propaganda z gesli o tem, da so politika koeksistence in na njeni podlagi sklenjeni mednarodni sporazumi pravzaprav izdaja osnovnih interesov delavskega razreda in delovnih množic. Z drugimi besedami, kitajska propaganda bi rada prikazala politiko koeksistence kot politiko sprijaznitve s sedanjim stanjem, kot politiko nenačelnega kompromisa z imperializmom in prepuščanje delovnih množic kapitalističnih držav na milost in nemilost imperializmu.

Določen vpliv sedanje Kitajske na dele osvobodilnih in delavskih gibanj v nerazvitih državah je do neke mere vezan ravno na takšna napačna pojmovanja in razlage politike koeksistence. Vpliv Kitajske, zlasti v njeni neposredni soseščini, izvira že iz dejstva, da je velesila. Nasploh je Kitajska že kot država z več kot 600 milijoni prebivalcev resen faktor tako v mednarodnem delavskem gibanju kot v svetovni politiki, in z njim je treba računati. Če upoštevamo vse to, nam je toliko jasneje, da ne gre podcenjevati vpliva demagoškega pačenja osnovnih pojmov in bistva koeksistence, vpliva, ki ga Kitajska sistematično ševaja zlasti v odnosih do revnih, izkoriščanih in brezpravnih množic.

Dilema vojna ali mir je današnes v svoji osnovi že docela razčiščena v vrstah delavskega razreda, osvobodilnih in naprednih gibanj. Pojmovanje o ohranitvi svetovnega miru kot pogoja za družbeni napredek je idejno že dokončno zmagalo. Vendar pa tega še ne bi mogli reči tudi za konkretna pojmovanja politike koeksistence na vseh geografskih dolžinah in širinah. V tem pogledu obstajajo še določene nejasnosti, ki jih razni defetistično razpoloženi krogi še kako izkoriščajo. Zato je v današnjih razmerah še pomembnejša naloga, da se idejno docela razčistijo osnovni pojmi koeksistence, predvsem pa, da se docela doume, da politika koeksistence ni ohranitev status quo, da ni načelni kompromis, niti sprijaznitev s krivicami sedanjega sveta. Nasprotno, politika koeksistence je ustvarjanje najugodnejših razmer za progresivno spreminjanje sveta. Resnična podpora politiki koeksistence predpostavlja sočasen boj socialističnih in vseh naprednih sil za nove družbene odnose. Kajti politika koeksistence ni nikakršna politika konserviranja starih družbenih odnosov, niti politika stabilizacije svetovnih odnosov na neenakopravnosti in izkoriščanju, temveč je prav nasprotno dinamična politika, ki si prizadeva ustvarjati in razvijati nove mednarodne odnose in s tem najugodnejše razmere za delovanje naprednih sil v vseh deželi posebej. IOZE SMOLE

TINO: PREDVOLILNA MRZLICA

»Die Presse«, Dunaj

GATT - klub za bogate države?

Zakaj je doživel sekretar GATT poraz na ženevski konferenci

POSEBEN KOMENTAR ZA »DELO«

Ob pričetku konference Združenih narodov za trgovino in razvoj je generalni sekretar Raul Prebisch z dvakratnim burnim valom ploskanja doživel zmagoslavje. Tri tedne kasneje pa je Eric Wyndham White, generalni sekretar GATT, z mlačnim in kratkim aplavzom očitno doživel poraz. Večina v dvorani je ostala globoko razočarana.

Vsi, ki poznajo Whiteove izredne govorniške sposobnosti, se sprašujejo, zakaj je bil to pot njegov nastop tako obotavljajoč, počasen in nepričljiv. Zakaj je govoril prosto, brez napisanega govora, če ni bil gotov vase?

White je skušal očitno predvsem braniti GATT. To da branil ga je slabo. Sam je dejal, da mnogi menijo, da je GATT »klub za bogate«. Toda v svojem govoru ni pokazal dovolj volje za spremembe v GATT.

Kaj je pravzaprav GATT?

GATT je in ni organizacija. To je splošni sporazum o carinah in trgovini. Pristop k temu sporazumu daje deželam določene carinske prednosti, istočasno pa od njih zahteva spoštovanje ustreznih obveznosti. GATT zato ni organizacija, ki bi na osnovi sporazumnih načel združevala vse tiste, ki so pripravljeni sodelovati pri uresničevanju teh načel. H GATT je doslej pristopilo 58 dežel, 5 drugih, med njimi tudi Jugoslavija, pa je podpisalo sporazum le začasno. Na konferenci Združenih narodov za trgovino in razvoj pa je vsega skupaj 123 dežel. Samo polovica udeležencev konference Združenih narodov je torej pristopilo h GATT.

Mnogo se govori o tekmi med GATT in konferenco Združenih narodov za trgovino in razvoj. Prve dni maja se pričenja tako imenovana »Kennedyjeva runda« v GATT. White vabi ministre na otvoritev. Delegati na konferenci Združenih narodov so tolmačili ta korak kot poskus zmanjševanja ugleda in vpliva njihove konference, ki jo prav te dni ministri zapuščajo.

Kaj je pravzaprav v ozadju za vsem tem razvojem?

Na konferenci Združenih narodov za trgovino in razvoj se je v četrtem komiteju razvila razprava o organizacijskih ukrepih in okvirih, v katerih naj bi izvajali sklepe sedanje konference. V tej razpravi je bilo slišati predloge, po katerih naj bi bil GATT osnovni steber svetovne trgovine in da je ves problem v tem, da tisti, ki doslej še niso pristopili, to čimprej store. Druga skrajnost pa je zahteva, da se GATT čimprej ukine in da se namesto njega ustanovi nova organizacija, ki bo dprta za vse dežele na svetu. Toda, kot se pogosto dogaja, kaže, da je realistična rešitev nekje na sredi med obema skrajnostima.

GATT je instrument, ki skuša pospeševati mednarodno trgovino predvsem z zmanjševanjem carin. To zmanjševanje pa dosega tako, da ima vsaka podpisnica sporazuma pravico zahtevati za lastno zmanjševanje carin zmanjševanje pri ostalih podpisnicah. V petih dosedanjih pogajanjih je bilo tako znižanc nič manj kot 35.000 carinskih postavk. Vsako znižanje je pogojeno z vsemi ostalimi znižanji. Zato je očitno, da je GATT — katerega podpisnice so dežele, ki predstavljajo danes 85% celotne svetovne trgovine — stvarnost, ki je ni mogoče enostavno izbrisati z večino glasov na konferenci Združenih narodov za trgovino in razvoj.

Toda to dejstvo ne spreminja resnice, da je GATT pretežno instrument za urejanje problema carinskih preprek. Dežele v razvoju predvsem odločno nasprotujejo carinski recipročnosti, ki jo zahteva GATT. Določena dežela v razvoju na primer izvaža banane, na katere je v evropskem trgu 20 odstotkov carine. Hkrati pa ta dežela ščiti lastno proizvodnjo emajlirane posode z 20 odstotno carino. V smislu prakse GATT bi ta dežela lahko zahtevala ukinitev carine na banane, če bi bila sama pripravljena ukiniti carine na emajlirano posodo. Toda ukinitev carine na banane bi imela za posledico samo to, da bi bile banane na evropskem trgu za 20 odstotkov cenejše in da bi bila zato potrošnja nekoliko večja, nikakor pa ne bi bila posledica tega v tem, da bi pričeli v Nemčiji in Franciji namesto jabolk gojiti banane. Če pa bi dežela v razvoju ukinila carine na emajlirano posodo, bi pa evropska konkurenca uničila prva začetke industrializacije v deželi v razvoju. Pričakujejo, da bo konferenca Združenih narodov priznala deželam v razvoju pravico, da dobivajo znižanje carin v industrijskih deželah brez obveznega zmanjševanja zaščite lastne industrije.

Toda carine ne urejajo vseh trgovinskih problemov dežel v razvoju. Znižanje carin sicer lahko poveča obseg uvoza določene surovine v industrijske dežele, toda povečana konkurenca istočasno zniža cene. Dežele v razvoju zato zahtevajo, da se stabilizirajo tudi cene na dovolj visoki ravni. To pa je področje, ki je docela izven delokroga GATT.

Prav tako je očitno, da se problemi gospodarskega razvoja dežel v razvoju ne morejo urejati zgolj s trgovinsko politiko. Dežele v razvoju potrebujejo predvsem povečan uvoz investicijskega blaga za svojo industrializacijo. Toda povečanje uvoza lahko dosežejo v današnjih pogojih samo s povečevanjem izvoza. Povečevanje sedanjega izvoza pa pomeni bodisi povečevanje ponudbe na svetovnih trgih in torej padec cen — kar pripelje dežele v razvoju na staro — ali pa pomeni povečevanje surovinske proizvodnje na račun industrializacije, kar prav tako uničuje namen vsega napora. Očitno je, da je treba reševati problem istočasno tudi z obsežnejšim mednarodnim financiranjem. To je področje, s katerim pa GATT ni v nikakršni zvezi.

Očitno je zato, da je alternativa »GATT ali nova trgovinska organizacija« napačno postavljena. GATT je instrument za zmanjševanje carinskih preprek in igra tako koristno vlogo, ki naj jo opravlja tudi v prihodnje. Toda gospodarski razvoj postavlja celo vrsto drugih, novih zahtev na področju mednarodnega gospodarskega sodelovanja, za katere mora najti ustrezne rešitve konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj.

JANEZ STANOVNIK

Kuba v boju z inflacijo

Kubanska vlada je sklenila, da si bo letos ponovno prizadevala zaustaviti inflacijo. Vlada bo vzela iz obtoka okrog 70 milijonov pesov, razen tega pa si bo prizadevala povečati proizvodnjo potrošnega blaga. To je del splošne kubanske akcije za izboljšanje gospodarstva in za finančno ter ekonomsko stabilizacijo. Inflacija spremlja kubanski gospodarski razvoj že nekaj let. Nastala je zaradi naraščanja osebnih dohodkov in zaradi čedalje večje razlike med povečanjem števila zaposlenih in naraščanjem proizvodnje. Leta 1961 je kubanska vlada pri zamenjavi denarja vzela iz obtoka okrog 500 milijonov pesov, vendar s tem ni bilo mogoče preprečiti neskladnosti med količino denarja v obtoku in vrednostjo skupne kubanske proizvodnje.

Spor zaradi nafte v Iraku

V prvem četrtletju letos je iraška vlada dobila od petroleja 32 milijonov funtov šterlingov. Očitno je torej, da proizvodnja petroleja v Iraku nenehno narašča in da bo do konca leta lahko dosegla 60 milijonov ton, kar bi bilo za 5 milijonov ton več kot lani, ko so načrpali rekordno množino nafte. Petrolejska proizvodnja v Iraku narašča navzlic sporu med petrolejskimi družbami in vlado. Bistvo spora je v tem, ker si iraška vlada prizadeva urediti vrsto problemov, ki izvirajo iz koncesijskih pogodb, sklenjenih pred nekaj desetletji. Iraški minister za petrolej Vatari je izjavil, da bodo kmalu ustanovili upravo za izkoriščanje zemeljskega plina in da ga bodo začeli črpati čez dve leti. Doslej družbe niso hotele odobriti izkoriščanja zemeljskega plina in so ga uničevale v velikanskih količinah.

»Mecum« dobila koncesije v Jordaniji

Jordanska vlada je dala znani ameriški petrolejski družbi »Mecum« 40-letne koncesije za petrolejske raziskave na vsem ozemlju Jordanije. Kot poudarjajo, bo ameriška družba takoj začela preiskovalna dela. S sporazumom je točno določen tempo raziskav. Tako so onemogočili, da bi se raziskovalna dela zavlekla.

Široka trgovina DRN z Zahodom

V vzhodnem Berlinu se ponovno zavzemajo za to, da bi DR Nemčija z zahodnoevropskimi državami izmenjala stalne trgovinske misije. V zadnjem času se namreč čedalje bolj krepijo trgovinski odnosi med DR Nemčijo in temi državami. List zunanjega ministrstva DR Nemčije »Aussenpolitische Korrespondenz« navaja, da ima DR Nemčija trgovinske stike z vsemi zahodnoevropskimi državami in da se ti stiki nenehno poglabljajo.

OGLASI V TEDENSKI TRIBUNI ZANESLJIV POSLOVNI USPEH

Sedem dni

Peripetije boja med dogmatizmom in demokratičnostjo znotraj mednarodnega delavskega gibanja so pritegnile pozornost skoraj vsega sveta in močno potisnile v ozadje vsa druga mednarodna dogajanja. Iz številnih dežel prihajajo vesti o obsojanju ekstremističnih in zgrešenih kitajskih stališč, skoraj ni časopisa v svetu, ki ne bi bil te dni posvetil vsak nekaj stolpcev proučevanju vzrokov in morebitnih posledic teh nesoglasij, pri čemer gredo ta proučevanja od realističnih analiz do popolnoma smešnih špekulacij, ki hkrati dokazujejo, da je za nekatere miselnosti in nekatere politike ostalo bistvo marksizma še vedno knjiga, zaprta s sedmimi pečati.

Na sestankih in posvetovanjih raznih mednarodnih organizacij se je ta razdor že manifestiral kot resna ovira konstruktivnemu delu. Naj omenimo kot primer samo kongres demokratičnih pravnikov v Budimpešti in pa zasedanje organizacije azijsko-afriške solidarnosti v Alžiru. Polemike med kitajskimi in sovjetskimi delegati ter njihove medsebojne obtožbe praktično blokirajo ta zborovanja in zato ni čudno, če je predstavnik Alžirije v stalnem sekretariatu zagrozil z umikom iz tega organa, kar opozarja na možnost, da bi alžirskemu zgledu sledila tudi marsikatera druga afriška dežela.

Ciprske oljke še niso ozelenele

Če svetovnemu časopisju iz že omenjenih razlogov primanjkuje prostora, ki bi ga dodeljevalo drugim mednarodnim dogodkom, to seveda žal ne pomeni, da so se razmere v svetu povsod normalizirale. Še manj pa to velja za Ciper. Enote OZN na otoku, ki se vsak dan večajo s prihodom novih kontingentov, ki naj bi zagotavljali prebivalstvu mirno življenje ter vzdrževali glavne prometne žile, nimajo lahke naloge. Treba je poudariti, da krivdo za njihove težave tokrat lahko pripišemo skoraj izključno ravnanju Turčije, ki ni pokazala niti najmanjšega razumevanja za sporazumno mirno reševanje nesoglasij. Turška vlada vnaša v situacijo elemente pritiska ter stanje brez pravih razlogov dramatizira.

Njen pritisk sedaj ni usmerjen samo proti Nikoziji, marveč tudi proti Atenam. Na Makariosovo razveljavitev pogodbe o zavezništvu (kar pomeni v bistvu odrekanje pravice turškim in grškim četam, da se še naprej zadržujejo na otoku) je odgovorila Ankara z grožnjo, da bo te svoje pogodbene pravice branila z orožjem, če bo kdo temu prisiljena. Ta turška izjava je seveda logično izzvala takojšnje grško zagotovilo, da bodo zaščitili Ciper pred vsako agresijo.

Ob vseh teh prerekanjih se, razumljivo, zastavlja vprašanje, čemu so potem sploh poslane na otok plave čelade. Kaže pa, da se je U Tantovemu političnemu svetovalcu Ralphu Bunchu morda posrečilo v razgovorih z Makariosom, Kuçukom, Tuomiojo in Džanijem najti formulo kompromisa. Včeraj je namreč U Tant javil, da bo 650

grških vojakov na Cipru postavljenih pod poveljstvo OZN ter da sedaj skuša prepričati Turčijo, da za 650 turških vojakov privoli v isti aranžma.

Seveda pa to ne bi bilo zadostno porošto, da bodo v prihodnje prenehali vsi narodnostni konflikti. Vznemirljiva je namreč vsebina skupnega memoranduma 6 ciprskih organizacij, ki so ga poslale Makariosu in Papandreuju in v katerem zahtevajo vrnitev vodje EOKE, generala Grivasa, češ da je samo on sposoben zagotoviti mir. Med svojim bivanjem v Atenah se bo Makarios vsekakor pogovarjal s Papandreujem in Grivasom o tej zadevi.

Sicer pa to ni edina zamisel, ki — verjetno — ni najsrečnejša. Te dni je bilo slišati o mnogo bolj skonstruktivnem« prispevku za rešitev krize, ki se je bavil v Washingtonu. Osemdeset tisoč ciprskih Turkov naj bi zamenjali za 60.000 carigrajskih Grkov. Kot da gre za hruške, ki jih prenašaš iz enega skladišča v drugo. Ob vsem tem je res najumestnejša Makariosova zamisel, da bi se zatekli k referendumu o samoodločbi.

Brazilska neustavna ustavnost

Minuli teden so obeleževale dogodke v Braziliji hude represalije proti Goulartovim pristašem. Sicer ni na razpolago točnih poročil, toda vse navajane številke niso nikoli manj od treh ničel. Zapori so prenapolnjeni z »revolucionarji« si pomagajo z adaptiranjem šol. Po nekaterih izjavah se sedaj policijske operacije nanašajo le ključno na komunistične aktiviste, ki so krivi za subverzivno dejavnost. Dodajajo, da so sami nadvse osupli nad obsegom komunistične infiltracije v vsej upravi, predvsem pa v javnem sektorju industrije, zlasti v okviru »Petrobrasa« (kakšen dokaz je torej še potreben o Goulartovem izdajstvu, saj je vendar on osnoval to podjetje!).

Val aretacij spremljajo tudi mnogi zakonski ukrepi. Vojska si prizadeva ustvariti take pogoje v parlamentu, ki bi omogočili izvolitev Castella Branca. Predvsem je sprejet sklep, da zadostuje enostavna večina namesto prejšnje dvetretjinske za izvolitev šefa države, kar naj bi anuliralo odpor poslancev Kubitschkove in Goulartove stranke. Z ustavnim aktom so odvzeli 40 poslancem imuniteto, češ da so komunisti, 60 vidnih političnih osebnosti nima več pravice nadaljnjega političnega udejstvovanja, Quadrosu in Goulartu pa so te pravice odvzete

za dobo desetih let. Lacerdov kandidat general de Castello Branco (ki je že skoraj ustoličen, zakaj ostala dva sta umaknila — vsekakor »prostovoljno« — svoji kandidaturi je pred dnevi izjavil, da je cilj odstranitve Goularta in vseh poznejših ukrepov predvsem zaščita ustavnosti in spoštovanja ustavnih določb. Mimogrede pa je obljubil še tudi uvedbo izrednega stanja za nedoločen čas.

Sicer ga pa nič ne sili k dajanju drugačnih izjav, saj je tudi ameriški zunanji minister takoj po padcu Goularta pohitel in ocenil prevrat kot izraz podpore ustavni vladavini. Nič ni torej čudnega, če je »New York Times« očital Johnsonu in Rusku uradne izjave, iz katerih je bilo težko ugotoviti, kdo je sprejel z večjim veseljem Goulartov odhod — Brazilci ali Američani.

Miti in realnosti

Sedanja ameriška administracija dokazuje s takšnim ravnanjem, da ji senator Fulbright popolnoma upravičeno očita verovanje v mite. S takšnim ravnanjem pa ZDA tudi ne morejo pričakovati nič drugega, kot da jim njihovi zavezniki le neradi ali pa sploh nočejo več slediti po taki poti. Zato je razumljivo, da se je de Gaulle znova desolidariziral z Ruskovo oceno, da svet sestavljata dva bloka ter da se zato mora politika zahodnih sil osredotočiti na antikomunizem. Že je slišati glasove, da bo de Gaulle verjetno zbrisal s svojega jesenskega itinerarija Brazilijo. Prav tako je razumljivo, da je Franciji njen realizem narekoval, da v nedavni razpravi v Varnostnem svetu o britanskem napadu na jemensko mesto Hareb glasuje za obsodbo Albiona. Zato je razumljivo, da sta Pompidou in Couve de Murville pohitela pridobivati Tokio za francoske zamisli o odnosu do Kitajske in o reševanje krize v jugovzhodni Aziji. Pri tem sta si pomagala z vabljivimi obljubami o odpiranju tržišč EGS za japonske proizvode. Francija s tem pripravlja teren za diskusijo na jutrišnjem jubilarnem sestanku SEATO pakta, na katerem bo po dolgem času vsekakor skušala znova afirmirati svojo navzočnost na tem področju. Iz ust Couve de Murvilla bo Rusk lahko izvedel, kako si Francija zamišlja podobo nevtralizirane Indokine, pozneje pa se bo v Sajgonu osebno prepričeval o uspehih tamkajšnje ameriške politike. Upajmo, da bodo ta srečanja in ta obisk zanj — in za Ameriko — poučna.

A-N

Razpoka v zaroti molka

Razmišljanja ob procesu proti zločincem iz Auschwitza

Hugh Trevor-Roper, pisec »Hitlerjevih zadnjih dni«, je na obravnavi proti zločincem iz taborišča Auschwitz skušal dojeti podobo nove Nemčije.

Nacistični režim je v Nemčiji trajal dvajset let. Toda dvajset let po njegovem koncu še vedno premlevajo njegov ostanek, ki je deloval tako dolgo zato, ker je imel globoke korenine. Le ob pomirjevalnem delovanju časa in ob pomoči nove generacije bi lahko Nemci končno mirno pogledali te korenine in jih izruvali.

Da je to res, nam priča obravnava »Auschwitz« — obravnava proti 22 bivšim oficirjem, izmed katerih je polovica poklicnih morilcev, polovica pa »intelektualcev«, ki zdaj teče v Frankfurtu. To je največja obravnava proti vojnim zločincem, ki se je kdaj odvijala pred nemškimi sodniki. V Nürnbergu so bili sodniki zavezniki. Eichmannu so sodili v Jeruzalemu. Prejšnje obravnave proti zločincem iz Auschwitza — obravnava proti Rudolfu Hoessu, prvemu, in Arthurju Liebhenschelu, drugemu komandantu taborišča — so bile na Poljskem. Sedanji proces pa je nemški in tudi iniciativa zanj je prišla iz nemških vrst. Že samo to dejstvo je novo. In hkrati pomembno.

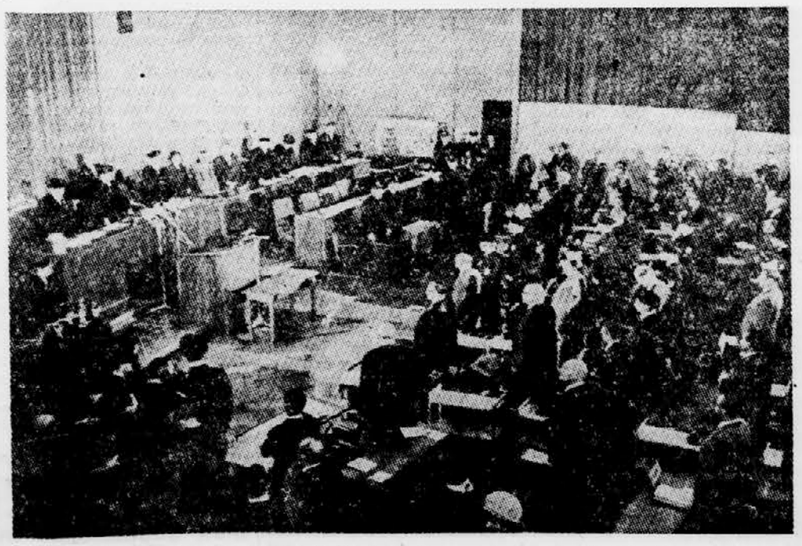
Pomembno zato, ker je doslej v Nemčiji vedno vladal odpor proti takim obravnavam. Izgovoru, da so za to tehnične težave, bi bilo morda celo verjeti. Zločinci so se zakrinkali. Preživele priče so maloštevilne in razmetane po vsem svetu, vendar nekatere izmed njih niti pričati ne bi hotele, ker se boje spregovoriti. Na obeh straneh je varnostno zagrinjalo pozabe zabrisalo spomin — tu na trpljenje, tam na zločine. Toda resnične težave leže mnogo globlje. Za temi »tehničnimi težavami« namreč stoje mnogo »trepke je kot katerakoli izmed teh »težav«, globlje moralne in družbene ovire. Nemška družba po letu 1945 kratko malo ni hotela nič vedeti o tej grozljivi resničnosti, ki bi jo nedvomno razodel vsak proces in hkrati osvetlil njeno lastno, čeprav sicer nepriznano, a neizpodbitno in obenem zamotano udeležbo pri nacističnih zločinih.

Bolj ko proučujemo nacistično zgodovino, očitnejša je ta zamotanost vloge nemške družbe. Ta je Hitlerju dala v roke politično noč in ga podpirala. S sicer diskretnim prišepetavanjem ga je silila, naj to moč uporabi, in zamižala, ko jo je izkoristil za umazana dejanja, od katerih se je družba z gnusom odmikala. Na koncu je seveda ta dejavnost postala preveč umazana, toda takrat je bilo seveda prepozno.

Nemška družba je bila moralno angažirana, fizično priprta. Hitlerja ni nikdar odkrito zavračala. Zdelo se ji je, da je najbolje počakati, dokler se ne polomijo rešetke zaporov, in potem skriti svojo odgovornost ter jo prilepiti na znana imena. Hitler in njegovi politični paladini so bili kaznovani, za nadaljnje preiskave pa se ni nihče več navduševal, zlasti ne za preiskave, ki bi vdrle v neosebnj substratum nacizma in utegnile sprožiti prav zoprno vprašanje, namreč zakaj so ljudje nacizem sploh tolerirali?

Na srečo pa je bilo vedno nekaj Nemcev, ki so imeli pogum to vprašanje načeti — ljudje, ki so ves čas menili, da se je mogoče znebiti tega res nevzdržnega bremena le tako, da pogledajo resnici v oči. To pa bi spet pomenilo, da bi morali uporabiti ugotovitve nepriljubljenih zavezmikov, saj so na primer dali največ iniciative, zlasti kar zadeva Auschwitz, Poljaki in Rusi. Razen tega bi bilo potrebno povabiti k sodelovanju tudi nove ljudi doma in s tem pobezati v zarjo molka, kar bi verjetno dalo le površne rezultate. Toda s širšega aspekta je moralna potreba večji imperativ kot pa politična nepovšečnost.

Tako so se torej zagovorniki pravice organizirali in totili dela. Institut za sodobno zgodovino v Münchnu že dolgo pogumno in objektivno proučuje historiat nacizma. Od leta 1958 dela center za zasledovanje nacističnih zločinov v Ludwigsburgu. Istega leta je neki nemški novinar našel in predal tožilstvu zelo pomembne dokumente. To je bil cel sveženj papirjev, ki si jih je nekdo — kdo? — vzel iz gorečega poslopja SS v Wroclawu leta 1954 za spomin. Izkazalo se je, da je med temi dokumenti tudi uradni zapis o eksekucijah v Auschwitzu. In prav na osnovi tega gradiva se je začela frankfurtska obravnava.

PROCES V FRANKFURTU — Pogled na dvorano, kjer sodijo zločincem iz taborišča Auschwitz, kjer je bilo umorjenih več kot 2,5 milijona ljudi.

Foto: Arhiv Dela

UDOBNO ELEGANTNO

Moški nizki čevlji iz govejega boksa z lepljenim usnjenim podplatom.

BREZPLAČNO
lahko dobite
mi-Vi
praktično revijo
za gospodinje štev. 2
ZA PRIPRAVO JEDI IN SLADIC ZA POMLADANSKI ČAS, ČE NA NASLOV KOLINSKE — LJUBLJANA, POSTNI PREDAL 18
pošljete:
10 praznih vrečk od ROYAL pudinga
10 praznih vrečk od REGINA vanilin sladkorja
10 praznih vrečk od REGINA praška za pecivo
POŠLJITE PRAZNE VREČKE CIMPREJ!

ZA ŽENE, KI SAME ŠIVAJO!
KROJNA POLA LILIKROJ ZA KOMPLETNO OBLEKO, VSAKA POSEBEJ. ZA DEKLICE, STARE 5, 7 IN 10 LET
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI PROSPEKT!
PRIMUM — BEOGRAD, P. P. 661

Zakaj tako?

Integracija– pogoj za garancijo!

Občinska skupščina v Slovenjem Gradcu je na zadnji seji izglasovala tudi vrsto poroštvenih izjav za kredite posameznim delovnim organizacijam, ki jih le-te nameravajo najeti iz bančnih in drugih sredstev. Med drugim so odobrili tudi poroštveno izjavo podjetju Komfort-zaščita Slovenj Gradec za kredit 16 milijonov dinarjev, ki bi ga to podjetje najelo pri zavodu za zaposlovanje delavcev v Dravogradu za deset let in po 3 odstotni obrestni meri. Ta sredstva bi porabili za nakup strojev za izdelovanje zaščitnih sredstev in za adaptacijo delavnice. Do sem bi bila zadeva v redu, če ne bi ob koncu zasledili dodatka k sklepu, da se poroštvena izjava odobri pod določenim pogojem.

Podjetje Komfort-zaščita dobi poroštveno izjavo samo pod pogojem, »če izpolni predvidene naloge glede specializacije in združitve«. To pa seveda ni najbolj demokratično, saj tako vplivamo na to podjetje in mu že vnaprej določimo njegovo poslovno politiko. Res je, da v Slovenjem Gradcu v več podjetjih neracionalno vlagajo sredstva za proizvodnjo enakih ali vsaj podobnih proizvodov.

Združitev teh dejavnosti je že več let na dnevnem redu razprav gospodarskih strokovnjakov in družbeno-političnih forumov. Zaradi tega je seveda nujno, da pospešijo izdelovanje elaborata, ki bi prikazal ekonomsko škodljivost ločenega vlaganja sredstev za enako proizvodnjo v različnih podjetjih. Ni pa nujno, da kolektivu že vnaprej s klavzulo pri odobravanju garancije vsiljujemo združitev, čeprav v tem primeru vemo, da bi se taka združitev lahko pozitivno odsvitala na gospodarjenje.

M. KOS

V nekaj vrstah

PRIPRAVE NA MELIORACIJSKA DELA — GORNJA RADGONA — Na območju Gornje Radgone bodo v kratkem začeli pripravljati obsežna melioracijska dela na poplavnem območju v dolini Ščavnice in v Apaški kotlini. Melioracije zajemajo skupno 4000 hektarov zemljišč. Kalkulacije kažejo, da bo veljalo melioriranje enega hektara v povprečju 350.000 dinarjev. Z melioracijskimi deli na tem območju bodo po predvidenem programu zaključili leta 1970. B. B.

375 MILIJONOV ZA TRGOVINO — MARIBOR — Razna trgovska podjetja bodo letos v občini Maribor-Tezno vložila okrog 375 milijonov dinarjev za trgovino. Trgovsko podjetje »Prehrana« bo v Ulici Moše Pijada uredilo novo samopostrežno trgovino, trgovsko podjetje »Smrekar« pa skladišča za gradbeni material in kurivo v Studenčih. Veletrgovina »Kolonialе« bo uredila samopostrežno trgovino v Ulici Pariške komune. Trgovsko podjetje »Petrol« namerava zgraditi novo bencinsko črpalko ob Leningrajski ulici. Razen tega bodo razna podjetja vložila več denarja za opremo in nakup prevoznih sredstev. R.

PRIZNANJE ZA POŽRTVOVALNO DELO — SLOVENJ GRADEC — Predsednik občinske skupščine Slovenj Gradec inž. Franc Razdevšek je izročil odbornici Mariji Antauer ob odhodu na novo službeno mesto knjižno darilo kot znak priznanja za dosedanje delo. Magistra Antauer je bila več let tudi upravnica lekarne v Slovenjem Gradcu. To nalogo je opravljala v splošno zadovoljstvo Slovenjgradčanov. Prevzela bo novo dolžnost upravnice lekarne v Lenartu v Slovenskih goricah. J.

ZA IZBOLJŠANJE DOSTAVE V ODROČNIH KRAJIH — RAVNE NA KOROŠKEM — Pošta bo do 15. maja uredila v odročnih krajih ravenske občine poštne dostavne omarice, ki bodo vsekakor vplivale na izboljšanje dostave. To je povedal predsednik občinske skupščine Ravne na Koroškem Franc Fale. Ta problem je sprožila občinska skupščina že lani in se na predlog volivcev obrnila na podjetje PTT Maribor s prošnjo, da izboljša dostavo v odročnih krajih. Najslabša dostava v občini je sedaj v Belšaku, Bistri pri Črni in v nekaterih drugih krajih. A.

UREJEVANJE KULTURNIH DVORAN — PTUJ — V ptujski občini bodo letos dokončali prosvetno dvorano v Markovcih in uredili dvorano v Cirkovcih. Predvidevajo tudi začetek del v prosvetni dvorani zadružnega doma v Trnovski vasi. Razen tega bodo tudi naprej urejali nekatere druge dvorane in klubske prostore, pri čemer računajo na pomoč krajevnih skupnosti in organizacij SZDL. R.

V lenarški občini premalo konkretno

Večina krajevnih skupnosti je že izdelala svoje statute

Od osem krajevnih skupnosti, kolikor jih je v občini Lenart v Slov. Goricah, jih je sedem izdelalo osnutke statutov, o katerih bodo v kratkem razpravljali na zborih občanov. Svoje pripombe pa je dal tudi občinski odbor SZDL Lenart.

Osnovna pomanjkljivost statutov KS je v tem, da so premalo konkretni in razen redkih izjem ne obravnavajo dejanskega stanja in potreb. Nekateri so statute kar prepisali, precej pa jih niso v celoti uskladili z ustavo in občinskim statutom.

V sedanjih osnutkih statutov KS je mnogo nejasnosti, kaj so zbori volivcev in kaj zbori občanov. Zelo različno tudi obravnavajo sprejem statuta KS. Ponekod dajejo to pristojnost zboru članov KS, drugod pa svetu skupnosti. O sklicu prve seje sveta KS imajo nekateri statuti celo določilo, po katerem naj bi jo sklical predsednik občinske skupščine, kar pa ni v skladu z vlogo skupnosti, niti z ustavo in občinskim statutom.

V nekem statutu je tudi določilo, po katerem naj bi posle tajnika opravljal šef krajevnega urada. Tako določilo je nevzdržno, ker se s tem nehote istovetijo posli KS in krajevnega urada. To delo lahko sicer opravlja uslužbenec KU, vendar kot občan in v prostem času.

V nobenem statutu ne urejajo materialne osnove skupnosti in kako se gospodari z osnovnimi sredstvi, kar bi bilo pomembno. V nekaterih statutih dajejo zelo velike pristojnosti, celo večje kot sodišče, poravnalnim svetom. Dogaja se celo, da poravnalni sveti izrekajo denarne kazni. V nobenem osnutku KS lenarške občine ne predvidevajo nadzornih odborov, ki so potrebni že zaradi tega, ker je skupnost pravna oseba. Vsi statuti pa mnogo govorijo o javnosti, vendar so ta določila tako splošna, da si ni mogoče predstavljati, kako naj bi izvajali načelo javnosti.

T. S.

Fotozapisek

SLEDNJIČ NOVI NABIRALNIKI — V Celju te dni nameščajo nove poštne nabiralnike. V vsem mestu jih bo 20. Na predlog zbora volivcev je tak nabiralnik dobilo tudi Gabrje. Foto: F. Krivec

Komu turistična taksa?

Da je Bled v lanski sezoni dosegel skoraj 300.000 nočnin in po obisku zasedel drugo mesto v Sloveniji, je prav gotovo tudi uspeh in zasluga turističnega društva Bled.

To društvo se mora ukvarjati z najbolj različnimi dejavnostmi: od propagande, prirejanja vseh mogočih zabavnih in kulturnih prireditev do urejanja parkirnine, gradnje minigolfa, campinga, asfaltiranja hodnikov in upravljanja gradu, otoka in festivalne dvorane. Prav gotovo je to preširoko, vendar za zdaj društvo posluje dobro in ni razloga, da bi delo delili — razen komunalne dejavnosti, ki jo bo prevzela krajevna skupnost, ki jo prav sedaj ustanavljajo.

Največ govora je te dni o turistični taksi. Člani blejskega društva pa tudi zastopniki sosednjih društev, ki so prisostvovali občnemu zboru TD, so se strinjali s tem, da mora ta taksa tudi v bodoče v celoti ostati društvom, ne pa krajevnim skupnostim, kot predvideva osnutek statuta občinske skupščine Radovljica. Zakaj nezaupanje turističnim društvom, ko so vendar svoj obstoj opravičila in je njih dejavnost vsak dan večja in tudi kvalitetnejša. Zakaj naj bi večkrat morala utemeljevati svoje potrebe in šele nato dobiti sredstva za to, za kar je pravzaprav turistična taksa namenjena.

B. BENEDIK

MARIBOR

Vzoren statut podjetja

V tovarni »Svila« v Mariboru so sestavili osnutek statuta delovne organizacije, v katerem so zajeli najrazličnejše dejavnosti podjetja, naloge ter pravice proizvajalcev in oblike samoupravljanja. Osnutek je pregledala že občinska komisija občine Maribor-Tezno in ugotovila, da je osnutek vsebinsko vzorno obdelan. Zelo skrbno je izdelano poglavje o samoupravljanju. Veliko pozornost posveča statut decentralizaciji samoupravljanja, saj so celo skladi podjetja preneseni na ekonomske enote. Osnutku statuta bi lahko očitali le preobsežnost, kar velja zlasti za poglavje o delovnih razmerjih. O

Poučno potovanje tudi letos

Mariborska podružnica geografskega društva Slovenije je zelo delovna. Tako pogosto prireja predavanja o tujih deželah in novih izsledkih geografske znanosti. S tem pomagajo svojim članom predavateljem po šolah, da se izpopolnjujejo.

Tako so lani priredili zanje zelo uspelo poučno ekskurzijo na Koroško, letos pa nameravajo organizirati podobno ekskurzijo na Madžarsko. Potovanje bo pod strokovnim vodstvom, pretežni del poti pa bo namenjen ogledu ostankov slovanske naselitve v okolici Blatnega jezera.

I. P.

Na partizanskem Rogu bo okrepčevalnica

Na partizanskem Rogu je med drugimi spomeniki iz minule vojne ohranjena tudi Baza 20, kjer je bilo glavno poveljstvo narodnoosvobodilne vojske. Blizu so tudi nekdanje bolnišnice in grobišče padlih borcev. Zdaj bodo tam zgradili še okrepčevalnico, saj prihajajo na partizanski Rog številni obiskovalci in izletniki. Zlasti poleti skoraj ne mine dan, da jih ne bi prišlo vsaj nekaj deset. Načrt za okrepčevalnico je izdelal arh. Kobe in jo bodo začeli v kratkem zidati. G.

ANHOVO

V cementarni 42-urni delovni teden

V vseh obratih cementarne so uvedli delovne izmene in prešli na 42-urni delovni teden. Z večjo storilnostjo so omogočili tudi občutno povečanje skladov in osebnih dohodkov. V tovarni je samo še 4 % zaposlenih, ki prejemajo mesečno 30.000 dinarjev, osebni dohodki ostalih pa se povprečno gibljejo blizu 40 tisoč dinarjev. D. M.

CELJE

Zlatarna odpira nove poslovalnice

Celjska Zlatarna, industrijsko podjetje za izdelavo zlatih in srebrnih izdelkov, bo v kratkem odprlo že četrto prodajalno svojih izdelkov, in sicer v Zagrebu. Razen v Celju ima Zlatarna lastne prodajalne še v Ljubljani in Beogradu. -vec

Elektro plavž spet obratuje

Po več kot 2 mesecih mirovanja zaradi redukcije električnega toka in remonta je elektro plavž v železarni Store spet začel obratovati. S tem so za železarno tudi prenehale izredne skrbi zaradi preskrbe s sivim železom, ki ga je morala precej draže kupovati od drugih jugoslovanskih železarn. Dnevno predela železarna v Storah do 100 ton surovega železa. K.

V prihodnjih dneh zbori občanov

Občinska skupščina in organizacije SZDL na terenu že pripravljajo vse potrebno za izvedbo zborov občanov, ki bodo te dni. Razpravljali bodo edinole o osnutku statuta celjske občine. Večina zborov bo med tednom, le na podeželju bodo v nedeljo, 19. aprila. -vec

Obisk iz Osijeka

Celjska in osiješka občina imata že več let na različnih področjih dokaj tesne stike. Pred dnevi so obiskali upravo občinske skupščine Celje nekateri vodilni uslužbenci iz osiješke uprave in s Celjani izmenjali delovne izkušnje ter načeli še nekatere skupne probleme obeh občin. Gostje iz Osijeka so se zanimali tudi za delo v glavni in sprejemni pisarni ter za sistem delitve dohodka v upravi celjske občine. K.

Potrošnja banan naraščа

Celjsko podjetje Agropromet je leta 1960 na območju okraja — največ seveda v Celju — prodalo vsega 24.000 kilogramov banan. V zadnjih treh letih pa se je potrošnja banan v okraju močno povečala, tako da so jih lani prodali že 192.000 kilogramov. Sodeč po prodaji v prvih treh mesecih, bodo te količine letos še presežene. -vec

SOS ZA ODBOJKARJE »LJUBLJANE«

Ali bomo izgubili zveznega ligaša?

Precej neurejene razmere so pripeljale klub do roba razsula

Odbojka v Ljubljani je na psu. Rakova pot tega nekdaj tako popularnega športa je že blizu konca. Edinemu predstavniku Ljubljane v zvezni ligi grozi razsulo. Igralci odhajajo k vojakom in za njihovo mesto ob mreži ni zamenjav.

Časi, ko sta se v zvezni konkurenci borila za mesto pod vrhom dva ljubljanska kluba, so daleč v pozabi. Dandanes imamo v Ljubljani vsega tri kvalitetnejše klube. Republiška liga ša O. K. »Bežigrad« in Partizan Črnuče ne vzbujata posebnih upov. Pri »Bežigradu« znaša povprečna starost igralcev 34 let, vrste Črnuč pa so zapustili trije najboljši igralci in to moštvo v močno pomanjšenem sestavu ne more računati na uspehe. Zvezni ligaš OK »Ljubljana« se vsako leto s težavo opleta v spodnjem delu razpredelnice najboljših jugoslovanskih klubov. Zdaj pa je prišlo do najteže rešljivega položaja: klub ima premalo igralcev, da bi sploh uspešno startal v zvezni ligi.

Nemogoče razmere v klubu so pripeljale do žalostnega finala. Vse trenutne rešitve kočljivih situacij, ki jih je bilo v klubu na pretek, so zdaj pokazale posledice.

Ko se je pred leti zbrala v OK »Ljubljana« vrsta najboljših slovenskih odbojkarjev (Jedretič z Jesenic, Krevselj iz »Olimpije«, Brešćak iz Novega mesta, Virnik iz »Ilirije« itd.), smo z velikim zaupanjem gledali v bodočnost tega kolektiva. Uspehi na tekmah so nas o tem še prepričali.

Vendar pa klub v tem času ni imel trdnega vodstva, niti trenerja, ki bi z moštvom delal dlje časa, neprestano pa se je otepal s finančnimi težavami.

Spet je sledila »injekcija« z okrepitvami (Košir iz Črnuč, Kržišnik iz Krope). Ves ta čas pa ni uspelo, da bi postavili na igrišče številčno mladinsko moštvo, ki bi moralo biti glavni rezervoar igralcev. Po tej plati bi lahko odbojkarski klub »Ljubljana« primerjali s »tujskimi legijami« iz nogometne srenje; vsi igralci, ki danes nosijo dres »Ljubljane«, so prišli iz drugih klubov, iz lastnega mladinskega moštva pa niti eden.

Mesto v zvezni odbojkarski ligi, doseženo s tolikimi težavami, cilj, ki je za mnoge v oblakih, je za OK »Ljubljano« na kocki. Težko bo najti rešitev, ki bi se razlikovala od tistih, s kakršnimi si je klub pomagal do zdaj. Zapustiti zvezno ligo in klub razpustiti je še zadnja možnost v vrsti trenutnih, neperspektivnih rešitev, ki pa so OK »Ljubljana« do zdaj vsaj obdržali pri življenju. Ali bo kocka padla?

Na vprašanje, kje so vzroki za takšno stanje in kod vodi pot k rešitvi, smo dobili takšnele odgovore:

Kapetan moštva Dušan Obersnel: *»Vodstva pravzaprav nimamo. Če bi dobili še dva igralca, bi prebrodili krizo, ker se nekaj igralcev jeseni vrne iz JLA!«*

Predsednik Železničarskega športnega društva »Ljubljana« Tone Razpotnik: *»Odbojka je vsa leta zapostavljena. Uspehi so rezultat dela posameznikov, ki so zdržali ob težkih pogojih, vseeno pa nekoč mora priti do krize. Odbojka je samo en šport v vrsti neatraktivnih športov, kakršnih je v našem društvu večina in ostali klubi se ubadajo s podobnimi težavami.«*

Predsednik občinske zveze za telesno kulturo Ljubljana-Šiška Andrej Drnovšek: *»Občinska zveza je v svojem proračunu predvidela 300.000 din za OK »Ljubljana«, vendar jim zaradi neurejenih razmer v klubu denarja nismo nakazali. Sredstva vsaj zdaj niso poglavitni problem. Klub nima vodstva, niti trenerja. Ker je ta klub edini predstavnik Ljubljane v zvezni odbojkarski ligi, bi morali priskočiti na pomoč tudi Odbojkarska zveza Slovenije in Okrajna zveza za telesno kulturo.«*

Predsednik komisije za kvalitetni šport pri Mestnem svetu Janez Lužar: *»Odbojka je v Ljubljani na precej nizki kvalitetni ravni. Naša komisija, ki podpira razvoj kvalitetnega športa v Ljubljani, ne namerava podpirati neke ekipe, kjer je kvaliteta le formalna.«*

Tehnični sekretar Odbojkarske zveze Slovenije Tilka Gajšek: *»Odbojkarska zveza Slovenije je zahtevala, da OK »Ljubljana« skliče izredni občni zbor, kjer naj podajo pregled dela in poiščejo nov odbor. Nismo še dobili odgovora, kdaj bo ta občni zbor. Vsaj letos so bila sredstva za odbojkarski klub zagotovljena.«*

-zs-

Pet dvometrašev med dva najsterico

Košarkarska reprezentanca ZDA za olimpijske igre znana

NEW YORK, 11. aprila — Končal se je kvalifikacijski turnir za sestavo ameriške košarkarske reprezentance, ki bo zastopala ZDA na olimpijskem turnirju v Tokiu. Na tem izbirnem tekmovanju je sodelovalo osem ekip, pravzaprav reprezentance skupnosti npr. univerz, vojnega letalstva, šol, raznih športnih klubov, ki so imele na tem tekmovanju nazive plavi, rdeči, beli, itd. S presenetljivo zmago se je končalo srečanje skupnosti AAU (Stars) nad ekipo univerz NCAA z 78:73.

Na osnovi teh tekmovanj, od katerih so bila nekatera na izredno visoki kvalitetni ravni, so izbrali 12 igralcev za državno moštvo. Večina ih je študentov z univerz. Med njimi je pet igralcev, ki so visoki 2 m ali še več:

Larry Brown (»Goodyear«, 1,80 m, 72 kg), *Walt Hazzard* (univ. Ucla, 1,90 m, 85 kg), *Dick Davies* (1,85 m 79 kg), *Bill Bradley* (univ. Princeton 1,91 m, 87 kg), *Jeff Mullins* (univ. Duke, 1,93 m, 83 kg), *Joe Caldwell* (univ. Arizona, 1,95 m, 88 kg), *Jerry Shipp* (1,95 m, 87 kg), *Peter McCaffrey* (»Goodyear«, 2 m 97 kg), *Jim Barnes* (univ. Texas Southern 2,03 m, 108 kg), *George Wilson* (Chicago, Jamaco, 2,03 m, 108 kg), *Lucius Jackson* (univ. Texas 2,05 m, 107 kilogramov), *Mel Counts* (univ. Oregon 2,13 m, 103 kg).

V tej formaciji sta samo dva igralca s svetovnega prvenstva v Riu (1963): Shipp in McCaffrey.

Trener M. Henry Iba je zelo zadovoljen z izbranci, češ da so izvrstni in prilagodljivi. Po njegovem bo duša olimpijske ekipe Larry Brown (najmanjši), ki ga primerjajo s slovitim Bobom Cousyjem. Igralci so seveda povsem neuigrani, ker še niso igrali niti enkrat skupaj. Vendar pa trener upa, da bo iz njih napravil na bližnji turneji po SZ homogeno ekipo, od katere pričakujejo ZDA mnogo več kot pa na zadnjem svetovnem prvenstvu.

Novo na tujem

MANILA — Teniška reprezentanca Filipinov je v polfinalu azijske cone Davisovega pokala premagala Japonsko s 3:0, tako da bo v finalu igrala z Indijo.

BUDIMPEŠTA — Romunski namiznoteniški reprezentanti so slavili zmagoslavje v finalu evropskega pokala: Kluž je v Budimpešti premagal domači Vasas (petek s 5:4, Voinca pa v ženski konkurenci v Bukarešti Veses Meteor iz Budimpešte s 5:0.

NEW ORLEANS — Svetovni prvak polteže kategorije Willy Pastrano (ZDA) je s tehničnim knockoutom v šesti rundi premagal Gregorija Paralta (Argentina). Boksarski dvoboj za naslov svetovnega prvaka traja sicer 15 rund, toda zdravnik je zaradi resne poškodbe očesa zahteval prekinitev dvoboja.

Pilić izločen v polfinalu

SAINT PETERSBURG, 11. apr. Najboljši amaterski teniški igralec sveta Roy Emerson (Avstralija) je po dramatični borbi v petih setih premagal Nikolo Pilića s 6:8, 6:0, 4:6, 6:4, 6:1. Pilić je že vodil v setih z 2:1, toda zaradi hudega tempa igre je na koncu vendarle zmagal močnejši Avstralec. Emerson bo v finalu igral z zmagovalcem drugega polfinala med Fröhlingom in Richeyem (oba ZDA). V konkurenci dvojic sta Pilić in Jovanović dosegla lep uspeh z zmago v igri z Osuno in Palafoxom (Mehika) z 11:9, 6:2.

TAM-Pionir in dostavni avtomobil DKW

v dobrem stanju ugodno proda Kmetijska zadruga »Jelovica« — Radovljica. Javna prodaja obeh vozil bo 15. apr. 1964 ob 10. uri na sedežu zadruge. 3186

Poročilo o žrebanju

DOBITKOV BLAGOVNO-DENARNE LOTERIJE AVTO-MOTO ZVEZE JUGOSLAVIJE

Žrebanje je bilo 9. aprila 1964 v Beogradu

4 dobitki — avtomobili »Zastava 1300« in v gotovini 436.400 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 2,436.400 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

158096	445421	232254	547494

36 dobitkov — avtomobili »Zastava 750« in v gotovini 232.200 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 1,322.200 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

069150	169150	269150	369150	469150	569150
099535	199535	299535	399535	499535	599535
073915	173915	273915	373915	473915	573915
058290	158290	258290	358290	458290	558290
040864	140864	240864	340864	440864	540864
085294	185294	285294	385294	485294	585294

36 dobitkov — motorna kolesa NSU »Pretis« Maxi, 175 ccm in v gotovini 84.400 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 419.400 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

078636	178636	278636	378636	478636	578636
040979	140979	240979	340979	440979	540979
059043	159043	259043	359043	459043	559043
048480	148480	248480	348480	448480	548480
007219	107219	207219	307219	407219	507219
078957	178957	278957	378957	478957	578957

36 dobitkov — motorna kolesa »Pretis« Prima V in v gotovini 76.800 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 381.800 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

056775	156775	256775	356775	456775	556775
081768	181768	281768	381768	481768	581768
003880	103880	203880	303880	403880	503880
034562	134562	234562	334562	434562	534562
054474	154474	254474	354474	454474	554474
068940	168940	268940	368940	468940	568940

36 dobitkov — mopedi »Tomos« Colibri T-12 in v gotovini 55.000 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 267.000 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

008450	108450	208450	308450	408450	508450
048120	148120	248120	348120	448120	548120
056569	156569	256569	356569	456569	556569
032574	132574	232574	332574	432574	532574
021941	121941	221941	321941	421941	521941
016124	116124	216124	316124	416124	516124

Vse dobitke bo izplačala Avto-moto zveza Jugoslavije, Beograd, Ruzveltova 18. Dobitniki, ki se ne bodo osebno zglasili, naj pošljejo srečko v vrednostnem pismu na gornji naslov in hkrati obvestijo Avto-moto zvezo Jugoslavije, ali želijo prejeti blagovno-denarni, ali pa samo denarni dobitek.

S srečko naj pošljejo potrdilo Občinske skupščine, ali se v občini, v kateri stalno bivajo, pobira občinski prispevek na dobitke in v kateri višini.

Dobitniki plačajo od dobitka 15 odstotkov davka na dohodek in občinski prispevek, kolikor je le-ta v tisti občini predpisan. Obe dajatvi bosta odbiti pri izplačilu oz. nakazilu dobitka.

Izplačilo dobitkov bo od 11. aprila 1964 do 9. junija 1964. Po tem datumu dobitek zapade. 3226

Med štirimi očmi

Derby brez Logarja?

Mladega košarkarskega reprezentanta Tineta Logarja smo srečali v soboto dopoldne na ljubljanskih ulicah. Bili smo presenečeni, kajti Olimpija je igrala šinoči prvenstveno tekmo zvezne lige v Splitu.

Ali ne boste igrali s Splitom?

»Ne! Saj veste, da sem nastopil bolan že proti Slovanu. Med pripravami državne reprezentance za Tokio, ki so bile v športnem centru v Košutnjaku, se me je lotevala gripa. Pravzaprav sem mislil, da sem že zdav. Tako sem igral neozdravljen na naporni turneji po Franciji in proti Slovanu, toda — saj veste— da nisem mogel počivati v derbyju, v katerem je moral zaradi odločitve KZJ sedeti med gledalci že Daneu'a.

Ali bo Olimpija igrala brez vas proti Beogradu?

»V četrtek grem na specialen zdravniški pregled. Če še ne bom sposoben, mi bo izredno težko. Najbolj se bojim, da bi moral počivati mesec ali dva, kajti priprave za Tokio so v polnem teku in olimpijske igre so pač sanje vsakega košarkarja!«

Olimpija je tako neprilično- rgi v velikih težavah z igralci?

»Zares. Jelnikar se je poškodoval na tekmi s Slovanom in tako bo naša ekipa nastopila v Splitu samo z osmimi igralci. Težko je igrati tekmo z osmimi, toda upam, da bo Olimpija klub vsemu zmagala!«

Centra Olimpije Tineta Logarja smo zvečer srečali na tekmi Zadar : Slovan. Upajmo, da nomo mladega člana reprezentance Jugoslavije lahko prihodnjo soboto v delu na GR ponovno v dresu Olimpije v pomembni tekmi z Beogradom.

A. P.

Plavalni rekordi v Blackpoolu

BLACKPOOL, 11. aprila. — Sovjetska zveza vodi po prvem dnevu mednarodnega plavalnega dvoboja z Vel. Britanijo 60 : 47. — Najboljši rezultat plavalnega večera v Blackpoolu je dosegla 17-letna Gill Norfolk s časom 1:09.7 na 110 yardov, kar je za pet desetink sekunde bolje od svetovnega rekorda Japonke Satako Tanake. Gill Norfolk je tako prva plavalka, ki je na 110 y dosegla boljši rezultat od »magičnih« 70 sekund. Sovjetski plavalci so dosegli dva svetovna rekorda: Georgij Prokopenko — 2:31.4 na 220 yardov prsno in Štafeta Maženov, Prokopenko, Kuzmin in Senjenko — 4:08.0 na 4 x 110 y mešano.

Innsbruck vrgel milijone

Za 66 procentov preseženi proračun olimpiade

Organizacijski odbor IX. zimskih olimpijskih iger v Innsbrucku ima že izdelano bilanco z obračunom, ob katerem si odgovorni ljudje — zlasti finančni — zadovoljni manejo roke. Predsednik stanovanjskega odseka deželni svetnik Lackner se je mogel v zaključnem povzetku z zadovoljstvom postaviti, da je proračun vstopnic za prireditve olimpijske preskušnje (28) in ogled olimpijskih konkurenc samih prinesla nad 33 milijonov šilingov dohodkov. (Preračun v naše denarje prepuščamo spretnejšim strokovnjakom. Op. pisca.) Ta vsota presega za nič manj ko 66 odst. proračunane postavke. — Načelnik celotnega finančnega odbora dr. Weimann je to poročilo dopolnil še z drugo razveseljivo ugotovitvijo, da bo obračun za vse investicije v zvezi s prireditvijo ostal v mejah preračunanih zneskov okrog 25 milijonov šilingov. Vsi ti stroški so doceln krit iz vnaprej nakazanih subvencij vzne vlade, deželе in mesta Innsbrucka.

Kakor so razpravljali pri tej priložnosti, bodo tirolski smučarski krogi novo zrastlo smučarsko središče v Seefeldu obdržali še v prihodnje, ker bodo tjakaj razen športnikov, ki so se med olimpijado navdušili za tamkajšnje idealne terene, skušali pritegniti še druge turiste za zimsko rekreacijo. Za ipopolnitev s športnimi objekti nameravajo v Seefeldu zgraditi še letos veliko skakalnico iz umetnih snovi (njena kritična točka bo pri 50 m), razen tega pa odslej vsako leto (v drugi polovici januarja) pripravljati tam veliko mednarodno prireditev v klasični kombinaciji in skokih še posebej. Funkcionarje FIS so med bivanjem v tirolski prestolnici načeloma že pridobili za pristanek. Nasploh pa se ubadajo z mislijo, da bi to prikupno olimpijsko prizorišče preuredili v standardno zbirališče najboljših v klasičnih smučarskih disciplinah, ki vse do zdaj niso imele pravega naraščaja, zelo vidno pa so zaostajale za napredkom v alpskem tekmovalnem taboru. Tudi za te načrte so pristojni zvezni, deželni in mestni organi pokazali vse razumevanje.

Sreča v nesreči na stezi

S hitrostjo 160 kilometrov na uro v ograjo

Redko srečo je imel avtomobilski svetovni prvak iz leta 1962 Graham *Hill* na dirkalni progi v Snettertonu v grofiji Norfolk, na kateri so marca vozili prvo letošnjo preskušnjo za dirkalna vozila po formuli I. Dirkaču so dali za to priložnost čisto nov BRM. Stroj proizvaja po 10.000 vrtljajev na minuto, v trenutku incidenta je po sodbi strokovnjakov drvel s hitrostjo kakih 160 km na uro. Na neznatni mlakuži je začelo vozilo zanašati in ga treščilo v zemeljsko ograjo ob progi. Pri tem je odletelo zadnje levo kolo, avtomobil pa je dvignilo in ga večkrat prevrglo v zraku, dokler ni obležal ob robniku. Vredno je bilo — to je uradni podatek — nič manj ko 120.000 DM. Graham Hill se je izmazal iz tega premeta brez sleherne praske. Očitno zaskrbljen je na prvo vprašanje odgovoril takole: »To je grozno. To je bil naš novi model in tedne in tedne bo trajalo, preden bo spet naredi.« Zmagal je na tej dirki Ines Ireland na drugem tipu BRM, pri katerem sta konstruktivno sodelovala tudi oče in sin Mossa. Drugi in tretji sta bila Cooperjeva dirkača Bonnier (Švedska) in Mc Laren (Nova Zelandija).

Marljivi rokometaši na Primorskem

AJDOVŠČINA, 11. aprila — Snoči je bila letna skupščina okrajnega strokovnega odbora za rokomet na Primorskem s sedežem v Ajdovščini. Po izčrpni diskusiji je bil sprejet predlog za formiranje ligaškega odbora. Sprejet je bil tudi koledar tekmovanj za letos. Najznačilnejša manifestacija prvenstva primorske osnove lige bo vsekakor tradicionalni rokometni turnir za občinski praznik 5. maja. Sodelovalo bo okrog 10 klubskih društev

Štiri košarkarske ekipe v bolgarskem letalu

SOFIJA, 11. aprila — Ženska košarkarska reprezentanca Bolgarije, ČSSR in Jugoslavije so odpotovale s posebnim bolgarskim letalom Il-18 na svetovno prvenstvo v Peruju. Na letalskem potovanju na relaciji Sofija—Pariz—Dakar—Lima se bo v Parizu priključila reprezentanca Francije, tako da bodo po prenočitvi v Dakarju štiri evropske reprezentance dopotovale v glavno mesto Peruja jutri zvečer.

Z AVTOMOBILOM PO OGRADI — Znanega dirkača Hilla je zaneslo na ograjo ob stezi, kjer je vozilo preobrnilo, vozač pa je ostal kljub veliki hitrosti nepoškodovan.

Novice

LJUBLJANA: **predavanje angleškega slavista** — Profesor za slovanske jezike na oxfordski univerzi, ki je nekaj svojih študijskih let kot učenec profesorjev Nahtigala in Ramovša preživel v Ljubljani, bo jutri in v torek — obakrat ob 10.30 uri — predaval na oddelku za slovanske jezike in književnost v Aškerčevi 12 o ruskem knjižnem jeziku.

LJUBLJANA: **III. program »V deželi pravljic«** — Premiera bo v torek v ljubljanskem Malem gledališču. Po predstavi bo pogovor z organizatorji in režiserjem o problematiki te dejavnosti za naše najmlajše.

DOBRAVA: **za poživitev kulturno prosvetne dejavnosti** — Krajevni odbor SZDL v Dobravi je prevzel iniciativo za poživitev kulturnega dela. Poskrbel bo za dobro pripravljen občni zbor društva, kot klubski prostor in za vaje tamburaškega zbora bo pa odslej podstrešna šolska soba, ki jo bodo temeljito preuredili. V načrtu imajo tudi dozidavo prostorov na jugozahodni strani šole v Lipcah, kjer se stanovanjsko naselje naglo širi in so zato prav tako nujno potrebni prostori za kulturno prosvetno dejavnost.

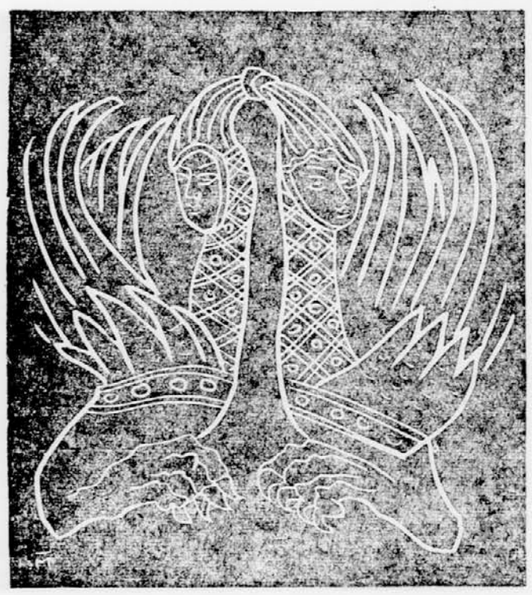
CELJE: **Rifnik v preteklosti** — V glavni dvorani celjskega mestnega muzeja je odprta arheološka razstava »Rifnik v preteklosti«. Razstava je rezultat večletnih izkopavanj na Rifniku, ki je bila naseljena od mlajše kamene dobe do preseljevanja narodov. Na sliki: del ornamentirane daritvene kozice z Rifnika.

BEOGRAD: **tri premiere filma »Skopje 63«** — Pojutrišnjem, v torek, bo slovesna premiera dolgometražnega dokumentarnega Bulajičevega filma »Skopje 63« (ki bo zastopal Jugoslavijo na majskem mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu) v Skopju, v četrtek bo premiera v Beogradu, v petek pa v Zagrebu. Kdaj bo na vrsti v Ljubljani?

SKOPJE: **umrl je Lazar Ličenoski** — V petek ponoči je umrl v 63. letu starosti znani jugoslovanski slikar, dopisni član Srpske akademije znanosti in umetnosti Lazar Ličenoski. Za 30-letnico slikarskega dela in ob svoji 60-letnici je bil odlikovan z Redom zlate zvezde.

MALINES: **razstava sodobne jugoslovanske grafike** — Danes bodo v Malinesu v Belgiji slovesno odprli razstavo sodobne jugoslovanske grafike. Organizirala jo je komisija za kulturne zveze v Beogradu, pripravila pa Moderna galerija v Ljubljani. Kasneje bodo razstavo prenesli še v Anvers, Gent, Brugges, Bruxelles in Charlerei. Na razstavi sodeluje 21 likovnikov, med njimi J. Bernik, J. Boljka, B. Borčič, S. Čelič, R. Debenjak, M. Detoni, Z. Hegedušić, B. Jakac, J. Horvat-Jaki, V. Makuc, A. Opršnik, M. Pogačnik, M. Šutej, K. Zelenko in drugi.

MONTMARILLON: **razstava slovenskih umetnikov** — V ponedeljek bodo v Montmarillonu (Vienna) v Franciji odprli razstavo slovenskih likovnih umetnikov Jelke Žugel in Miha Maleša. Miha Maleš bo predstavil petindvajset novejših grafičnih listov, Jelka Žugel pa prav toliko akvarelov z motivi iz Slovenije in severne Francije. Razstava bo odprta do 20. aprila, nato pa jo bodo za mesec dni prenesli še v mesto Chatellerault. (Na sliki: Miha Maleš — motiv iz Chauvigny-ja.)

NEAPELJ: **na ogled: slike Janeza Bernika** — Te dni bodo v Neaplju odprli v galeriji fl Castro osebno razstavo najnovejših slik, grafik in gvašev Janeza Bernika Ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani Zoran Kržišnik se te dni mudi v Neaplju, kjer se bo udeležil razgovorov v zvezi s pripravami za organizacijo razstave mladih evropskih umetnikov, ki bi bila vsako leto v Palazzo Reale v Neaplju.

PARIZ: **»Moša Pijade« na festivalu židovskih mladinskih zborov** — Zagrebški zbor »Moša Pijade« je v petek zvečer nastopil na koncertu v okviru mednarodnega festivala židovskih mladinskih zborov. Pod dirigentsko taktirko komponista Koseta bo isti zbor nastopil še v Londonu, kjer bo v prihodnjih dneh prav tako podoben festival židovskih zborov.

STOCKHOLM: **dragoceno darilo** — Jugoslovanski veleposlanik na Švedskem Dušan Popović je v petek predal slavistični katedri najstarejše švedske univerze v Uppsali izbor najpomembnejših del sodobnih in starejših jugoslovanskih avtorjev, kot darilo komisije za kulturne zveze z inozemstvom. Knjig naj bi se predvsem poslu̇ževali predavatelji in študenti te katedre, na kateri predavajo tudi srbskohrvaški jezik in literaturo kot redna predmeta. Slavistične katedre z odseki za študij jugoslovanske književnosti in jezika so tudi na univerzah v Stockholmu, Goeteborgu in Lundu.

Priznanje za znanstveno delo

KIDRIČEVE NAGRADE

Kidričevo nagrado s področja tehniških in naravoslovnih ved je dobil

DR. PETER GOSAR

za deli »O gibljivosti iona H_3O^+ v kristalih ledu« in »O gibljivosti intersticialnih ionov«.

V prvem članku je avtor razvil kvantno teorijo protonske prevodnosti ledu in obdelal problem korelacije v gibanju protonov, ki so vzrok za anomalno gibljivost H_3O^+ ionov. S tem je postavil trdno bazo za razlago številnih eksperimentalnih rezultatov pri ledu in snoveh, kjer se vrši transport električnega naboja z gibanjem protonov. Isto metodo je avtor uporabil v drugem članku na problemu gibljivosti intersticialnih ionov in postavil kvantno bazo za teorijo absolutnih hitrosti reakcij, pri čemer se je izognil dvomljivemu pojmu prehodnega stanja. Njegovo delo pomeni uporabo modernih metod teorije polja na področju ionske prevodnosti in je pomemben prispevek k razumevanju protonske prevodnosti in kinetike ionskih reakcij v kristalih.

Kidričevo nagrado s področja naravoslovnih in medicinskih ved je dobil

AKAD. PROF. DR. ALIJA KOŠIR

za onkološki del razprave »Endokrinij in malignomi«.

Akademik prof. Alija Košir je z onkološkimi poizkusi ugotovil, da sodi presajeno sarkomsko tkivo med hormonsko neodvisne tumorje. Sarkomsko tkivo je po večkratnih pasažah verjetno funkcijsko že toliko diferencirano, da je s tem postalo neodvisno od morebitne subtilne hormonalne regulacije. Pri spremenjenem hormonalnem ravnovesju med hipofizo in ščitnico pa je ugotovil pospešeno propagacijo maligne-ga procesa po uporabi metiltiouracila in zaviranje te propagacije po uporabi trijodtironina. Ugotovitve prof. Koširja so pomemben prispevek k poznanju biologije maligne celice in še posebno poznanju faktorjev, ki vplivajo pri nastajanju raka. Delo profesorja Koširja sodi v področje eksperimentalne onkologije. Za prakso pa je pomembna tudi ugotovitev, da lahko natrijev hidroksid in druga alkalizirajoča topila, ki jih uporabljamo kot vehikel pri parenteralni aplikaciji v zdraviltsvu, pospešijo širjenje malignega procesa.

Kidričevo nagrado s področja družbenih ved je dobil

DR. DUŠAN KERMAVNER

za delo »Začetki slovenske socialne demokracije v desetletju 1884—1894«.

Knjiga je v slovenskem zgodovinopisju prvo obsežno in z znanstveno temeljitostjo napisano delo iz zgodnje dobe delavskega oziroma socialno demokratskega gibanja na Slovenskem. V izčrpni, vseskozi na vire oprti obravnavi zajema avtor področje slovenske zgodovine, ki je bilo doslej najmanj proučeno. Ko podaja podobo razvoja socialne demokracije v avstrijski polovici nekdanje habsburške monarhije, zlasti avstrijsko nemške, pri tem kritično ocenjuje avstromarksizem ter ga označuje za sicer revolucionarnega v besedah, a prilagodljivega avstrijskemu polfevdalnemu sistemu narodnostne neenakopravnosti. V knjigi slednjič avtor uveljavlja pomembna nova stališča v zvezi z zasnovo in metodami znanstvenega proučevanja zgodovine delavskega gibanja in z njo izpričuje pravilnost svoje trditve, da bomo imeli resnično narodno zgodovino šele tedaj, ko bo tudi zgodovina našega delavskega gibanja postala njena integralna sestavina. V tem pogledu gre avtorju še posebna zasluga, da je ovrgel tezo, češ da pomanjkanje virov ne dopušča temeljitejše zgodovinske obravnave delavskega gibanja pred prvo svetovno vojno.

AKAD. PROF. DR. ALIJA KOŠIR je dobil Kidričevo nagrado s področja naravoslovnih in medicinskih ved.

DR. PETER GOSAR je dobil Kidričevo nagrado s področja tehniških in naravoslovnih ved.

Poleg tega je s študijem sprememb, ki jih povzročajo rentgenski žarki na celičnih organelah, prispevala k boljšemu razumevanju razlik v občutljivosti tkiv za obsevanje, kakor tudi za delovanje rentgenskih žarkov na živo protoplazmo. Njena tolmačenja so bila s pozornostjo sprejeta v znanstvenem svetu.

DR. ING. VILKO MASTEN za delo »Vzroki sušenja razcvetij in kabrnkov vinske trte v Sloveniji«.

Avtor je v originalni znanstveni razpravi ugotovil biološki razvoj, patogeno delovanje glivice Phoma herbarum, katere doslej niso uničevali med trsne parazite. S tem je ovrgel do sedaj zgrešeno mnenje domačih in tujih raziskovalcev o vzroku tega patološkega pojava. Ugotovil je povzročitelja ter sredstva in metode preventivnega tehničnega postopka. Rezultati njegovega dela so pomemben prispevek k ekonomiki proizvodnih postopkov pri pridelovanju grozdja.

Področje družbenih ved

S področja družbenih ved sta dobila nagradi Sklada Borisa Kidriča:

DUŠAN MORAVEC za delo »Vezi med slovensko in češko dramo«.

V tej knjigi je pisec obdelal pomembno pogiavje iz naše gledališke in literarno dramatske zgodovine, in sicer od začetkov vezi med slovensko in češko dramo leta 1848 do najnovejšega časa. Delo se opira na bogato gledališko-bibliografsko gradivo, ki ga je avtor sam zbral po časnikih, revijah ter arhivskih podatkih doma in v Pragi. Gradivo je avtor obdelal in ga strnil v trdne zaključke. Glede uporabljene metode so za gledališko zgodovinopisje še posebej dragocene fotografije in faksimili, ki jih je avtor zbral in objavil ob besedilu. Čeprav je delo posvečeno specialnemu, vendar za umetniško rast slovenskega gledališča nadvse pomembnemu pogiavju, se je moral avtor v njem dotikati tudi splošnejših kulturnih in družbeno zgodovinskih vprašanj. Zato je treba šteti njegovo delo po eni strani za pionirsko na področju slovenske zgodovinske teatrologije, po drugi strani pa tudi za tehten prispevek k naši splošni nacionalni kulturni zgodovini.

DR. PAVEL BLAZNIK za delo »Urbarji freisinške Škofije«.

Knjiga obravnava v uvodnem delu zgodovino našega kmečkega človeka v fevdalni dobi, zlasti v zvezi z razvojem njegovega gospodarskega in družbenega položaja na nekdanjih posestih freisinške škofije na Gorenjskem in na Dolenjskem. Podan je strnjen oris politične, kolonizacijske, socialno gospodarske in etnične zgodovine ter posesti, organizacije freisinških zemljiških gospostev in gospodarstva na njihovem območju. Ta sintetični uvodni del je oprt poleg drugih virov na kritično in komentirano edicijo enajstih tekstov, katerih večji del je sedaj prvič objavljen. Knjiga je po vsebini, številnih novih ugotovitvah, podanih v uvodni razpravi in v opombah ob objavljenih tekstih, v seznamih in pri zemljevidih, in po celotnem vzornem načinu objave priznanja vredna pridobitev naše ustaljene tradicionalne zgodovinske znanosti.

NAGRADE SKLADA BORISA KIDRIČA

Področje tehniških in naravoslovnih ved

Nagrade Sklada Borisa Kidriča s področja tehniških in naravoslovnih ved so dobili:

SKUPINA RAZISKOVALCEV Laboratorija za mehaniko tal: PROF. DR. ING. LUJO ŠUKLJE ter sodelavca DOC. DR. ING. IVAN SOVINC in predavatelj ING. SILVAN VIDMAR za delo, obseženo v tehle sedmih publikacijah: L. Šuklje, »Ekvivalentne elastične konstante zasičenih tal ob upoštevanju anizotropnosti in učinkov lezenja«; L. Šuklje, I. Sovinc, »Uporabna analiza distorzijskih deformacij normalno konsolidiranih glin«; L. Šuklje, I. Sovinc, »Temeljenje valjastih jeklenih tankov na malo nosilnih tleh«; I. Sovinc, »Nekaj geotehničnih značilnosti recentnih obalnih in barjanskih glin«; S. Vidmar, »Relaksacijski učinki na zemeljske pritiske koherentnih zemljin«; L. Šuklje, J. Brodnik, »Deformacijski pogoji mobilizacije trenja med betonom in zemljinami«; I. Sovinc, »Plazovi v premogovniških revirjih«.

Prva skupina del podaja namesto sedanjih nepopolnih metod nove načine računanja deformacij v polprostoru ob upoštevanju viskozno elastičnih lastnosti in deformacijske anizotropnosti zemljin. Druga skupina del opredeljuje osnovne geotehnične značilnosti normalno konsolidiranih glin, podaja nove obrazce za račun nosilnosti in praktične diagrame za dimenzioniranje okroglih temeljnih plošč. Tretja skupina del obravnava raziskave s področja mobilizacije strižne trdnosti zemljin ter uvaja v proučevanje rudniških problemov načela sodobne mehanike tal. Prispevki so bili na domačih oziroma na mednarodnih strokovnih kongresih ugodno ocenjeni.

DR. RAJKO PAVLOVEC za razpravo »Stratigrafski razvoj starejšega paleogena v južnozahodni Sloveniji«.

Vse doslej znane vrste paleogenske favne so bile nezanesljive in zato neuporabne za stratigrafsko razčlenjevanje. Po najnovejših metodah je avtorju uspelo določiti 14 vrst numulitov in asilin, ki so za razčlenjevanje paleocena in eocena najbolj zanesljivi. S tem je uskladil stratigrafski razvoj v naših krajih z razvojem v sosednjih pokrajinah in tako podal trdno osnovo za prihodnje raziskovalno delo jugoslovanskih geologov, ki so bili doslej vezani na zastarelo razčlenitev paleogena.

PROF. ING. FELIKS LOBE za razpravo »Pomen cikličnih krivulj za zobnike«.

Zobniki spadajo med najpomembnejše strojne elemente in zato je njihovo pravilno oblikovanje nujno za projektiranje tehnoloških strojev, ki rabijo za zobčanje zobnikov. Avtor je pokazal pomen cikličnih krivulj za reševanje tega problema in s tem nakazal nadaljnje razvojne možnosti pri zobnikih. Posebnost razprave so čelni zobniki, za katere je avtor nakazal idealno obliko, opozoril na tehnološke težave pri izdelavi in nakazal pri tem možnost uporabe cikličnih krivulj. Poleg tega je ugotovil, do katere mere se je mogoče s cikličnimi krivuljami približati idealni obliki zob.

Področje naravoslovnih in medicinskih ved

Nagradi Sklada Borisa Kidriča s področja naravoslovnih in medicinskih ved sta dobila:

DR. NADA PIPAN za delo »Elektronskomikroskopske preiskave o učinkovanju žarkov na fetalni pankreas«.

Dr. Pipanova je v večletnem delu z elektronsko mikroskopsko analizo podrobno proučila prve faze proizvajanja železnega sekreta v celicah trebušne slinavke in pri tem odkrila nova dejstva, ki so pomembna za presojo mehanizma sekrecije te žleze.

DR. DUŠAN KERMAVNER je dobil Kidričevo nagrado s področja družbenih ved.

NAGRADA ZA IZNAJDBE IN IZPOPOLNITVE

Nagrado za iznajdbe in izpopolnitve je dobil ING. IVAN FINK za tehnično izpopolnitev na projektu in razvoju elektronske telefonske centrale.

Ing. Ivanu Finku je bila priznana prva nagrada za iznajdbe in izpopolnitve. Projekt vsebuje izvirne idejne in praktične rešitve, od katerih je za zdaj prijavljen patent originalne izvedbe enega bistvenih delov centrale, in sicer naprave za rezerviranje registrov v avtomatskih, zlasti elektronskih telefonskih napravah. Bistvo patenta je, da omogoča znatno povečanje prometne zmogljivosti telefonskih central. Pomembnost dela je med drugim tudi v tem, da stopnja razvoja na področju elektronske telefonije pri nas ne zaostaja za razvojem razvitih držav na tem področju. Praktično vrednost tega projekta potrjuje dejstvo, da ga je »Iskra« sprejela v svoj proizvodni program.

Komisije za podelitev nagrad

Komisija za področje tehniških in naravoslovnih ved:

Predsednik prof. dr. ing. Dare Dolar, člani prof. ing. Janko Bleiweis, prof. dr. ing. Vinko Kersnič, doc. dr. France Križanič, prof. dr. ing. Anton Kuhelj, prof. dr. ing. Venčeslav Koželj, prof. dr. ing. Milan Osredkar, prof. ing. Albert Struna.

Komisija za področje naravoslovnih in medicinskih ved:

Predsednik prof. dr. ing. Franc Adamič, člani prof. dr. Janez Milčinski, prof. dr. Andrej Župančič, prof. dr. Robert Neubauer, prof. dr. Jovan Hadži, dr. Marjan Pavšič, prof. ing. Franc Rainer.

Komisija za področje družbenih ved:

Predsednik prof. dr. Gorazd Kušelj, člani doc. dr. Milica Bergant, prof. dr. Svetozar Ilešič, prof. Vlado Benko, doc. dr. Cveta Mlakar, prof. dr. Rudi Kyovski, doc. dr. Boris Paternu, Marija Vilfan, prof. Boris Ziherl.

Komisija za iznajdbe in izpopolnitve:

Predsednik Lojze Vidmajer, člana ing. Janez Eržen, ing. Jernej Virant.

RAZPIS

NAGRAD ZA IZNAJDBE IN IZPOPOLNITVE IZ SKLADA BORISA KIDRIČA

Upravni odbor Sklada Borisa Kidriča razpisuje na podlagi 2. člena Zakona o Skladu Borisa Kidriča štiri nagrade za iznajdbe in izpopolnitve, ki bodo podeljene v letu 1965, in sicer

eno prvo nagrado v znesku 500.000 dinarjev
tri druge nagrade v znesku 300.000 dinarjev

Nagrade bodo podeljene za take iznajdbe in izpopolnitve, ki imajo večji pomen za naš gospodarski in družbeni razvoj in so bile ali bodo patentirane oziroma uveljavljene v letu 1963 ali 1964.

Rok vlaganja prijav je do 1. januarja 1965.

Prijavi je treba priložiti podroben opis iznajdbe oziroma izpopolnitve s potrebno dokumentacijo (kje in s kakšnimi rezultati so v praksi uveljavljene, za iznajdbe tudi potrdilo o prijavi patenta) in poslati na naslov: Sklad Borisa Kidriča — Ljubljana, Cankarjeva 1/III.

Upravni odbor
Sklada Borisa Kidriča

RAZPIS

ŠTIPENDIJ SKLADA BORISA KIDRIČA

Sklad Borisa Kidriča razpisuje za študijsko leto 1964/65 naslednje štipendije:

a) večletne štipendije za študij na domačih visokih šolah za posebno nadarjene študente, ki v študiju dosegajo vsaj prav dober uspeh, in osebe v delovnem razmerju za dokončanje študija; štipendije bodo podeljene predvsem študentom II. in III. stopnje visokošolskega študija;
b) enkratne štipendije za znanstvene in strokovne delavce za njihovo izpopolnitev, specializacijo ali znanstveno delo, na ustreznem domačem ali tujem znanstvenem zavodu ali sorodni ustanovi.

Višina štipendije je določena s pravilnikom o podeljevanju štipendij iz Sklada Borisa Kidriča.

V prošnji je navesti in priložiti:

Za štipendijo pod a): vrsto in stopnjo izobrazbe, ki jo kandidat želi doseči, izkaz o dosedanji izobrazbi in zaposlitvi; premoženjske razmere in morebitne dosedanje službene prejemke.

Za štipendije pod b): izkaz o strokovni kvalifikaciji, opis vrste znanstvenega dela ali strokovne izpopolnitve; podroben delovni načrt; ustanovo, pri kateri ga namerava izvršiti; podatki o morebitnem dosedanjem študijskem bivanju doma ali v tujini; potrdilo o znanju tujih jezikov.

Vsi kandidati morajo predložiti tudi kratek življenjepis ter priporočilo ustanove, gospodarske ali družbene organizacije.

Prošnje za štipendijo sprejemamo vse leto, upravni odbor pa bo o njih sklepal najmanj dvakrat.

Prošnje kolkovati s 50 din, priloge pa po 30 din in poslati na naslov: Sklad Borisa Kidriča, Ljubljana, Cankarjeva 1/III.

Upravni odbor
Sklada Borisa Kidriča

Nagrajeni mariborski študenti

Predsednik upravnega odbora sklada Kidričevih nagrad in predstojnik združenja visokošolskih zavodov prof. Vladimir Bračič je ob 11. obletnici smrti revolucionarja Borisa Kidriča podelil nagrade študentom mariborskih višjih šol.

Kidričevo nagrado prve stopnje so podelili:

Mirku Barliču, diplomantu Višje ekonomsko komercialne šole v Mariboru za delo »Kritična ocena obračuna po ekonomskih enotah, delitve dohodka po ekonomskih enotah in decentralizacije delavskega samoupravljanja v Strojni tovarni Trbovlje«;

Martinu Hajdinjaku, študentu Višje pravne šole v Mariboru, za skupno delo »Razvezni razlogi po našem pravu«.

Kidričevo nagrado druge stopnje so podelili:

Marjanu Peternacu, diplomantu Višje tehniške šole v Mariboru za delo »Talilniško rafiniranje sekundarnega aluminija s posebnim ozirom na odstranjevanje legiranega magnezija«;

Ivanu Kajbi, diplomantu Višje tehniške šole v Mariboru za delo »Analiza možnosti pospešitve krožeča gradiva v mehanski obdelavi Tovarne avtomobilov in motorjev v Mariboru«;

Janezu Arsenjaku, diplomantu Pedagoške akademije v Mariboru za delo »Sedanje stanje in bodoči razvoj osnovnih šol v občini Maribor-Center«.

Kidričevo nagrado tretje stopnje so podelili:

Tonetu Partljiču, študentu Pedagoške akademije v Mariboru za delo »Kako učenci 7. in 8. razredov podeželskih osnovnih šol razumejo film«.

Slovesne podelitve nagrad se je udeležil tudi zvezni sekretar za kulturo in prosveto Janez Vipotnik.

Upravni odbor sklada je razpisal za posamezne višje šole skupaj 67 novih praktično uporabnih tem. Kandidati morajo predložiti svoja dela do 15. februarja 1965.

M. K.

HARPER LEE

UBITI OPONAŠAVCA

14. nadaljevanje

5.

»Molči! Šel je v dnevno sobo in tam nas lahko sliši.«

Ko smo bili na varnem na dvorišču, je Dill vprašal Jema, ali bomo lahko še igrali.

»Ne vem. Atticus je rekel, da ne smemo . . .«

»Jem,« sem rekla, »mislim, da Atticus vseeno že ve.«

»Ne, ne ve. Če bi vedel, bi povedal.«

O tem nisem bila povsem prepričana, a Jem mi je povedal, da sem deklica, da si deklice vedno kaj domišljajo in da jih ravno zato drugi ljudje ne marajo; in če se bom začela tako obnašati, da lahko kar grem in si poiščem koga drugega, da se bo igral z menoj.

»Prav, vidva nadaljujta,« sem rekla. »Bosta že videla.«

Atticusov prihod je bilo že drugo, zaradi česar sem hotela prenehati z igro. Prvi vzrok je bilo nekaj, kar se je zgodilo tisti dan, ko sem se zakotalila v Radleyevo dvorišče. Kljub omotični glavi, obrnjenemu želodcu in Jemovemu vpitju sem slišala še neki glas, tako tih, da ga s pločnika ne bi bil mogel zaznati. V hiši se je nekdo smejal.

Moje sitnarjenje pa je, kakor sem tudi pričakovala, naposled le vplivalo na Jema in za čas smo igro opustili. Vendar je Jem vztrajno trdil, da Atticus igre ni prepovedal in da bi zato s tem lahko nadaljevali. Jem si je hkrati že zamislil, kako bi se tudi morebitni Atticusovi prepovedi izognili: enostavno bi spremenili imena oseb in potem nas ne bi mogel ničesar obtožiti.

Dill je navdušeno sprejel ta načrt. Dill je zadnje čase sploh postajal precej nadležen s svojim večnim lazenjem za Jemom. V začetku poletja me je vprašal, če bi se hotela poročiti z njim, potem pa je kmalu pozabil na to. Najprej me je omrežil, me označil kot svojo last, rekel, da sem edino dekle, ki ga bo kdajkoli ljubil, potem pa me je zavrgel. Dvakrat sem ga pretepla, pa ni nič pomagalo, še tesneje se je navezal na Jema. Cele dneve sta prebila v hiši na drevesu, kovala načrte in zarote ter me poklicala le, kadar sta potrebovala tretjega. Jaz sem se nekaj časa držala vzvišena nad njunimi predrznimi načrti, čeprav sem tvegala, da me bosta klicala deklica; odtlej sem tisto poletje večino večerov presedela z gospodično Maudie Atkinson na njeni verandi.

Z Jemom sva vedno uživala popolno prostost na dvorišču gospodične Atkinson, pod pogojem, da sva pustila pri miru njene azaleje, vendar najini odnosi z njo niso bili povsem jasni. Dokler me Jem in Dill nista prezrla pri svojih načrtih, je bila ta gospodična za nas samo ena izmed žensk iz soseske, čeprav je bila njena prisotnost razmeroma prijetna.

Z gospodično Maudie smo imeli tih dogovor, da smo se lahko igrali na njeni trati, jedli njeno sadje pod pogojem, da nismo skakali po uti, in raziskovali velikanski prostor za hišo. Ti pogoji so bili tako ugodni, da smo si le redkokdaj upali govoriti z njo v strahu, da se ne bi porušilo ravnotežje v naših odnosih. Jem in Dill sta me s svojim obnašanjem prisilila, da sem se ji bolj približala.

Gospodična Atkinson je sovražila svojo hišo: čas, ki ga je prebila v njej, je bil zanjo zapravljen. Bila je vdova, ženska kameleonske narave, ki je obdelovala cvetlične grede v starem slamniku in moški delovni obleki, po kopeli ob peti uri pa se je pojavila na verandi in je kraljevala nad ulico v vsej svoji avtoritativni lepoti.

Rada je imela vse, kar je raslo v božji zemlji, celo plevel. Poznala je eno samo izjemo. Če je zagledala na dvorišču kako bilko gomoljaste ostrice, je uprizorila pravo drugo bitko na Marni: zagnala se je nadnjo s kositrno kadjo ter jo napadla od spodaj z oblaki strupene snovi, ki je bila po njenih besedah tako močna, da bi nas vse pomorila, če se ne bi držali v varni razdalji.

»Zakaj pa je kar ne izpulite?« sem jo vprašala nekoč po dolgem boju proti bilki, ki ni bila niti deset centimetrov visoka.

»Izpulim jo naj, otrok, izpulim?« Odtrgala je uveli poganjek ter pritisnila s palcem po drobnem steblu. Ven so prikapljala drobna zrnca. »En sam poganjek ostrice lahko uniči vse dvorišče. Poglej. Ko pride jesen, se to posuši in veter raznese zrnca po vsem maycombskem okraju!« Sodeč po obrazu gospodične Maudie, bi bilo kaj takega podobno svetopisemski kugi.

Njen govor je bil za prebivalca maycombskega okrožja dokaj živahen. Klicala nas je z vsemi imeni in kadar se je zasmejala, je pokazala dva zlata rogljička na podočniku. Kadar sem jo opazovala, polna hrepenenja, da bom tudi sama kdaj imela kakega, je rekla: »Poglej«. Tlesknila je z jezikom ter snela mostiček; s to prisrčno kretnjo je zabetonirala najino prijateljstvo.

Dobrohotnost gospodične Maudie je pritegnila tudi Jema in Dilla, kadar sta se med igro za hip ustavila: uživali smo koristi talenta, ki ga je gospodična Maudie dotlej skrivala pred nami. Znala je peči najboljše pogače v soseski. Ko si je pridobila naše zaupanje, je vsakokrat, kadar je pekla, naredila eno veliko in tri majhne pogače ter nas poklicala čez ulico: »Jem Finch, Scout Finch, Charles Baker Harris, pridite!« Naša naglica je bila vedno poplačana.

Poleti so večeri dolgi in tihi. Pogosto sva z gospodično Maudie molče sedeli na verandi in opazovali barve na nebu, ki so se ob sončnem zahodu prelivale iz rumene v rožnato, in jate hudournikov, ki so se spreletavali nizko nad hišami ter naposled izginili za streho šole.

»Gospodična Maudie,« sem rekla nekega večera, »ali mislite, da Boo Radley še vedno živi?«

»Ime mu je Arthur in še živi,« je odgovorila. Rahlo se je zibala v velikem hrastovem naslanjaču. »Ali duhaš mojo mimozo? Nocoj diši kot angelski dih.«

»Ja. Kako veste?«

»Vem kaj, otrok moj?«

»Da B. . . . gospod Arthur še živi?«

»Kakšno grozno vprašanje. No, mislim da je to sploh grozoten predmet za pogovor. Vem, da še živi, Jean-Louise, ker še nisem videla, da bi ga nesli iz hiše.«

Prejeli smo

Nesporazum v Zagrebu ali v Ljubljani?

V četrtkovi številki »Dela« je tov. Potokar opisal težave bralca, ki bi v Zagrebu iskal slovensko periodiko ali knjigo. Pri tem navaja podružnico Mladinske knjige, ki nima v prodaji niti izdaj lastne založbe.

Pesimistične ugotovitve tovariša Potokarja pa bi bile lahko čisto drugačne, če bi se za informacije obrnil vsaj na poslovodjo podružnice, če že ne more povprašati založbe, ki jo dokaj dobro pozna.

Za kaj gre?

Položaj s slovensko periodiko in knjigo v Zagrebu je že dolgo znan tudi Mladinski knjigi. Zato je založba z velikim veseljem odkupila pred štirimi meseci lokal, prevzela dokajšnjo zalogo neidočih knjig in pripravila načrte za njegovo adaptacijo. V obnovljenem lokalu ne bo samo oddelek z izdajami naše založbe, temveč z vsemi slovenskimi knjižnimi publikacijami in periodiko. S projektanti in izvajalci je domenjeno, da bo adaptacija lokala končana septembra, ko se prične knjigotrška sezona.

Založba upa, da bo s to, zanjo dokaj drago potezo končno omogočila zagrebškim bralcem, ki jih zanima slovenska tiskana beseda, nakup vseh novitet, pa tudi knjig, ki so še v zalogi. To naj bi obenem pomenilo novo razdobje v prizadevanjih založbe, da prodre s slovenskimi tiski v Zagreb, kajti številne ponudbe, tudi za komisijsko prodajo po obstoječih knjigarnah, so stale brez trajnejših rezultatov.

Prav zato pa tudi tovariš Potokar trka na odprta vrata. Vse želje tovariša Potokarja so že dolgo delovni program naše založbe, ki ga bomo z urejeno knjigarno v Zagrebu vsaj deloma uresničili.

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA

Pismo iz Rima

Lep sprejem Slanovega slikarstva

Slovenskega slikarja Franceta Slano, ki je zdaj prvič razstavljal v Italiji in torej tudi v Rimu, je predstavil likovnemu občinstvu z uvodom v razstavnem katalogu direktor Moderne galerije v Ljubljani Zoran Kržišnik.

V »S M 13« (likovnem salonu v ulici Margutta 13) je razstavil France Slana okrog trideset zelo skrbno izbranih olj, akvarelov in gvašev.

Oceniti neko razstavo, tudi če je bila soglasno označena kot »najlepša razstava tega obdobja v Rimu«, ni lahko.

France Slana se je predstavil Rimu le s prtljago svojih podob, čeprav je imel za seboj pomemben curriculum uspehov, zavoljo katerih je v svoji domovini dobro poznan. Pravzaprav ta curriculum ni bil potreben, saj Slanovo ime v Italiji še ni poznano. Če, kajpak, odštejemo tiste strokovnjake, ki so morda postali pozorni nanj že na razstavi sodobne jugoslovanske umetnosti (le-ta je bila v Rimu pred približno dvema letoma). Tako je pravzaprav nastopil France Slana pred italijansko likovno publiko nepoznan, povrhu se je še izpostavil presojevalcem, ki so podvrženi nekaterim političnim predsodkom in močni struji, lahko bi jo imenovali že kar modno, nasprotni vsakršnim abstraktnim likovnim težnjam.

Našteti negativni činitelji niso olajševali Slanovega prvega srečanja z rimskimi likovnimi spoštovalci, uspeh ni bil prepuščen sreči — in nekaj sreče gotovo ne škoduje, vse je bilo odvisno od izključno umetniške ravni njegove razstave, od svojstvenih kvalitet tega slikarja, oziroma njegovih del.

»S M 13«, ta pomembna rimska likovna galerija, se je pri tem, ko je povabila Franceta Slano, popolnoma zavedala vseh težav. In vendar je računala, zavedajoč se umetniške vrednosti njegovih slik, na nedvomen uspeh pri kritiki in občinstvu. In uspeh ni izostal.

Slanovi akvareli, v katerih se kažejo »pejsaži, kot bi bili potopljeni v meglo, spominjajoč na nekatere rafinirane japonske slike«, kot jih je označil v radijski oddaji, kjer je poročal o razstavi, kritik Valerio Mariani, so osvojili vse obiskovalce. Ti zaznavni pejsaži, bolj izsanjani kot realni, izzvani iz občutja, ki nastaja iz poetične vizije narave, sposobni oživiti zanimivo duševno stanje, ki filtrira vse te podobe in jih spreminja v poezijo, so bili predmet pozorne analize kritikov in občudovanja likovnikov, vedno tako zahtevnih, ko gre za njihove umetniške kolege. Med olji, v katerih je slikar zlasti močno potrdil svojo umetniško zrelost, so bili odlično ocenjeni njegova »Stara žaga« in »Šopki svežega cvetja« — tako delikatni, skoraj prozorni — pa še nekatere druge slike, ki se odkrito sklicujejo na informel in presegajo fantazijske meje, da bi se lahko izročile dejanski realnosti.

Če zdaj upoštevamo to dejstvo, vključujoč še negativne premise, ki so naznanjevale Slanovo prvo razstavo, pač ni moč utajiti, da je razstava dosegla pristen uspeh. Slikar je osvojil javno mnenje, mnenje kultiviranega rimskega likovnega občinstva, spoznali so ga kritiki in poklicni kolegi, ki so mu vsi namenili le besede pohvale in občudovanja. Seštevek je torej zelo pozitiven in nedvomno obeta koristen razvoj dogodkov.

Na razstavi, ki so si jo ob otvoritvi ogledali zastopniki umetniškega in političnega življenja italijanskega glavnega mesta, je zbodla odsotnost jugoslovanskih diplomatskih zastopnikov, še celo pa atašeja za tisk in kulturo, ki je poslal šele pet dni po otvoritvi na razstavo svojega zastopnika. To je pravzaprav edina negativna stran Slanove rimske razstave. V Rimu, kjer je sedež tolikih veleposlaništev, je moč vedno opaziti, kako se diplomatski zastopniki posameznih držav zmerom živahno zanimajo za vse tovrstne umetniške predstavitve, saj so vedno važna poslanica iz dežele, odkoder umetnik prihaja.

VALENTINA CESARETTI

Glasbeni dogodki

Gosta iz Milana

Duo Franco Gulli in Enrica Cavallo-Gulli

Koncertanta sta izvajala Tartinijevo Sonato v g-molu »Vražji trilček«, Beethovnovo Sonato v A-duru, op. 47 (»Kreutzerjevo«), Szymanovskega Sonato v d-molu, op. 9 ter dva capriccia in »Utrip« Paganinija.

Franco Gulli je tako zračen s svojim instrumentom, tako malo napora vlaga na videz v svojo igro, da človek sploh nima občutka, da nekdo igra, ampak samo vé, da poslušа glasbo. Ta glasba je tako zelo sproščena, mehka in plemenita, po tehnični strani pa dognano virtuozna. Gulli združuje v sebi dve izredno pozitivni kvaliteti: pravo italijansko temperamentnost, ki pa ji ne pusti proste poti, ampak jo kultivira z velikim smislom za gradnjo in za miniature. Tako je mojster celo Paganinijeve »Utripe« — pri katerih poslušalec navadno osupne nad njihovo artistično zahtevnostjo, ne pa nad njihovo muzikalno vrednostjo — zaigral ob vsej tehnični popolnosti se s tako mirno prepričljivostjo, da ni bilo nikjer sledu o prazni virtuoznosti. Tudi v interpretaciji Tartinijeve sonate je bilo manj ognjevite zanesenosti, kot čiste muzikalnosti v stilu corellijevske sonate da chiesa, kar je bilo izvedbi samo v prid.

Višek večera, tako po kvaliteti dela kot po interpretaciji, je pomenila izvedba Kreutzerjeve sonate. Sonata je po izvirnem naslovu pisana za klavir in violino. S tem hočem poudariti, da ima v tem delu klavir ravno toliko važno in težko vlogo kot violina. Zato je tu najbolj prišla do izraza tudi pianistkina tehnična zanesljivost ter njeno glasbeno doživljanje. Oba interpreta sta se zlila v enovito celoto, pa vendar ustvarjala medsebojne kontraste. Posebno pristno je učinkovala v njuni igri prava beethovenska dinamika z odločnimi sforzati in z nenadnimi in nepričakovanimi spremembami, pa mir, skladnost in čudovito oblikovanje fraze v počasnem stavku. Tako smo spet enkrat slišali komorno igro.

KRISTIJAN UKMAR

DESET ŽEBLJIC

Nedeljski pomenki s sodobniki — Morebitni ugovori zaželeni v istem okviru — Sprašuje DELO, danes odgovarja:

JANEZ PEROVŠEK

VPRAŠANJE: Rekli smo, da se osrednje in skupno vprašanje kmetijstva in kulture glasi: kaj bomo pa jedli (samo ne recite, da tisto, kar si bomo skuhali)?

ODGOVOR: Če pomislim na tiste, ki bi radi kmetijstvo obravnavali kot kulturno prosvetno dejavnost in ne kot gospodarsko panogo, mi neposredni prehod s kulture na kmetijstvo ni všeč.

Pohvale pa je vredno, da po kmečko vprašujete »kaj bomo jedli«, ne pa po kulturniško »kako bomo jedli«.

Predlagam, da bi v prihodnje jedli več mesa; vendar nikar komaj rojenih telet! Naj bi se posebno kulturnejši del javnosti, kolikor nima težav s prebavo, zadovoljil s pitano teletino in govedino in tako po svojih močeh podprl naše napore proti klanju telet. Drugače mesa ne bo.

VPRAŠANJE: Če ni zadosti krme, zakaj ne zasejemo štiriperesne deteljice?

ODGOVOR: Da ne bi potem tudi sreča izgubila na vrednosti.

VPRAŠANJE: Vreme je preganjalo že Prešerna. Ali ljudska znanost kmalu toliko napredovala, da bo preganjala oblake?

ODGOVOR: Nič ne kaže, da kmalu. Za zdaj se še ne moremo povsem zanesti niti na vremenoslovce niti na DOZ.

Pa vendar mislim: Ko svet ne bi porabil toliko denarja in sredstev za vojaške namene, bi kmetijstvo povsod laže napredovalo in mogoče bi kmalu znali prepeljati oblake vsaj na tako razdaljo, kot je od Slovenije do Vojvodine.

VPRAŠANJE: Bolezni in škodljivce imamo tudi na drugih poljih. Ali bi se dale tu uporabiti kakšne izkušnje iz kmetijstva?

ODGOVOR: Ne vse. Priporočam škropljenje z raztopinami proti plesni, rji in drugim boleznim; ne pa arzenika in ostalih strupov za pobijanje.

VPRAŠANJE: Na slovenski zemlji gojimo razne kulture. Katera po vašem najbolje uspeva?

ODGOVOR: Lažikultura uspeva tako dobro kot plevel.

VPRAŠANJE: Vsa slovenska klasična literatura se je rodila na kmetih. Ali vam to kaj koristi v vaši stroki?

ODGOVOR: Seveda! Prešeren kot Gorenjec ni zastonj pel: »Kak' prideluje se krompir najbolji.«

Vprašajte kateregakoli kmeta, zadrugo ali kmetijsko posestvo — vsakdo vam bo odgovoril: »Imamo toliko krompirja, da ga še prodati ne moremo!«

In potrošnikom ga je oča Marko Pohlin v letu francoske revolucije 1789 takole priporočal: »Krožiči se pusté suhi iz soljo poštupani jesti: se pusté, med kislu zele, korenje, repo, grah, opresnu zele, ohrovt inu skorej med vso zakuho mejšati: ti manjši se znajo v župo dijati kokr knedelni. Iz nje se zna sok narediti, krofi inu kruh peči.«

VPRAŠANJE: Kozolec je najbolj izvirno delo slovenske arhitekture. Zakaj (razen v Ljubljani) ne postavimo nobenega več?

ODGOVOR: Zato, ker kozolce rajši prevračamo!

VPRAŠANJE: Svoj čas so gozdarjem delali družbo divji možje, vile, škrati in drugi gozdni prebivalci. Kako pa dandanes?

ODGOVOR: Nova družba gozdarjev res ni več romantična: hrup motornih žag, traktorjev in kamionov. Poleg tega morajo zmeraj imeti pred očmi izvoz in velikanske kuhalnike celuloznih tovarn. Če prištejemo še podružbljanje in venecijanke, moram reči, da jih je po nepotrebnem strah — kot v davnih časih.

VPRAŠANJE: Grohar se je ovekovečil s »Sejalcem«. Ali imate kakšno priporočilo za sodobne umetnike?

ODGOVOR: Nič posebnega mi, če se Bor zmrduje nad agrokombinatorji; lepo je, če Menart v denarni preobilici ne bi pozabil na kmetijstvo (povedal je tako prisrčno, da bi skoraj verjel); o kmetijstvu pač vsakdo dopolj ve! Do tod se vsi razumemo.

Toda, zamislite si, kakšen direndaj bi nastal, če bi mi, kmetijci, hoteli spustiti no samo zrnce soli na umetnikovo glavo; če bi kak kmet na Tilovi cesti zašel na slikarsko razstavo in po nemarnem vzdihnil: »Sama packarija!«

Zato nočem vnašati nerede v ustaljene odnose. Saj se bodo menda že umetniki sami vprašali, kako in kaj morajo ustvarjati.

VPRAŠANJE: Koga priporočate za naslednjo žrtev našega intervjuja in zakaj?

ODGOVOR: Težko je resne stvari obravnavati na kratko in na zabaven način. Zato za novo žrtev ne bi predlagal gospodarstvenika, temveč — slikarja z ozirom na to, ker je moj zadnji odgovor pomanjkljiv. Mihelič je ohranil pristen stik s podeželjem, pa naj prihodnjič zabije on deset žebljic, na katere bi bilo moč obesiti deset dobrih podob.

Prihodnjič odgovarja:

FRANCE MIHELIČ

Obredne maske v Vzhodnih Alpah

Sestanek slovenskih, avstrijskih, švicarskih in italijanskih narodopiscev v Gradežu

Državne meje so le izjemoma kdaj resnične ločnice. Ljudska kultura se ne meni zanje. Razpravljati o domači ljudski kulturi in ostajati pri tem tostran plota, je jalov posel.

Pred osmimi leti je dal Institut za slovensko narodopisje pri SAZU pobudo za sodelovanje vseh vzhodnoalpskih narodopiscev. Našel je odziv med Avstrijci, Furlani, Italijani, Švicarji. Gradivo je romalo sem in tja, nazadnje so se oficialni stiki spremenili v pravo prijateljstvo. Tako je zrasla svobodna delovna skupnost, ki si je dala ime »Alpes Orientales«. Prvič se je zbrala v Sloveniji, v Ljubljani, leta 1956, nato tri leta pozneje (1959) v Gradcu v Avstriji, v tretje pa leta 1961 med Retoromani v Musterju-Disentisu v Švici. Četrti sestanek so pripravili Furlani za dneve od 31. marca do 4. aprila 1964 v Gradežu.

Na področju Vzhodnih Alp se že skoraj poldrugo tisočletje stikajo tri etnične skupine: Romani, Slovani in Germani. Če že ne upoštevamo usedlin mozaika ljudstev, ki so bivala tod v rimski in predrimski dobi, je to območje edinstvena zakladnica izročil najrazličnejšega izvora, kaže pa hkrati ne glede na narodnost in jezik obilico skupnih potez. Problemi, ki jih razkriva, so neizčrpni in naravnost izzivajo k reševanju, preden jih ne zalije konformizem sodobne civilizacije. Toda lotiti se jih je treba hkrati z vseh strani: spoprijeti se morajo z njimi Slovenci, Furlani, Italijani, Švicarji, Avstrijci. Sistematično skupno delo šele odkrije celotno podobo, ki bi ostala sicer zmerom delno zastrta.

Za četrti sestanek delovne skupnosti so predlagali furlanski narodopisci temo »Obredne maske v Vzhodnih Alpah«.

Če kateri pojav v ljudskem življenju, potem so pač obredne maske tiste, ki skrivajo v sebi sledove malo ali komaj znanih razvojnih stopenj človeštva od kamene dobe dalje. In če kje, potem je ta dediščina na moč bogata na področju Vzhodnih Alp. To so potrdili referati na tem sestanku.

Tudi v Sloveniji doslej še malo znano gradivo o »Slovenskih obrednih maskah vzdolž furlansko-slovenske meje« je pokazal ob 50 diapozitivih (in 2 filmih) referat podpisanega. V Ziljski in Soški dolini, v Beneški Sloveniji in Brdih, na Krasu in v Slovenski Istri tja do Kastavščine gomazi nesluteno množica obrednih mask, kot bi zbral primere tipov iz vse Evrope, od Crnega morja do Atlantika. Gradivo, ki ga je v zadnjih letih zbral Inštitut za slovensko narodopisje pri SAZU, odstira neverjetno bogastvo obrednih mask Zahodne Slovenije. — Sledil je referat dr. Gaetana Perusinija z univerze v Trstu o furlanskih maskah. Predavatelj je zbral obilico arhivalnih podatkov, ki je iz njih pobral duhovite zaključke, moral pa je priznati, da so maske v Furlaniji danes toliko kot izginile. Poročevalec v »Il Piccolo« (2. april 1964) je izrecno poudaril izredno bogastvo arhaičnih ostankov mask na slovenskem ozemlju in njegovo edinstveno vlogo. Kolikšno zanimanje vzbujajo slovenske maske v tujem znanstvenem svetu, dokazuje dejstvo, da sta si dva tuja referenta izbrala temi iz našega šemskega gradiva: dr. Leopold Kretzenbacher z univerze v Kielu »Gambela in rišа ko ekvidni maski Slovencev« in dr. Sepp Walter ravnatelj Narodopisnega muzeja v Gradcu, »Ježevka kot reducirana maska«. — Dr. Oskar Moser z univerze v Gradcu je obširno govoril o koroških maskah in se ob tem pomudil pri slovenskih Pehtrah iz Ziljske doline in s podnožja Karavank. — S svojevrstnim šemskim svetom Gornje Avstrije je seznanil udeležence referat dr. Ernesta Burgstallerja, ravnatelja Domoznanskega instituta v Linzu. Povezavo s švicarskim ozemljem je dal referat dr. Wildhaberja, ravnatelja Narodopisnega muzeja v Baslu, ki je ob številnih diapozitivih pokazal švicarske lesene maske iz svojega muzeja. Pogled na slovanski vzhod je odstrl dr. Evel Gasparini z univerze v Benetkah s svojim referatom o »Vzhodnoalpskih in slovanskih maskah«.

Se nenačetega področja se je lotil dr. Milko Matičetov iz Ljubljane z referatom o »Maskah v ljudskem pripovedništvu«, medtem ko sta referata dr. Zmage Kumer iz Ljubljane o »Zvočilih v slovenskih šemskih običajih« (s primeri na magnetofonskem traku) zelo nazorno še z druge plati ilustrirala vse dotlej povedano o naših maskah.

Sestanek pomeni potemtakem velik poudarek slovenskemu ljudskemu izročilu, ki postaja — ne samo na področju mask — zmerom zanimivejše za tuji znanstveni svet. Problemi so nakazani. Kdor se jih bo lotil, ima pred seboj odstrto široko obzorje, ki obsega v polni meri tudi slovenski del. Koristnost delovne skupnosti »Alpes Orientales« je očitnejša kakor kdajkoli prej.

Ozki krog udeležencev (6 Slovencev, 6 Avstrijcev, 1 Švicar, 10 Furlanov in Italijanov, skupaj 23) je omogočal osebne stike in izčrpno izmenjavo mnenj, ki se je nadaljevala tudi izven sej (tako tudi na izletih v Videm, v Tolmezzo in na lagune okoli Gradeža).

Sestanek je bil deležen širokega odmeva v dnevnem tisku in pozornosti krajevnih činiteljev. Naslednji naj bi bil za desetletnico, 1966, spet v Sloveniji. Tema dokončno še ni določena.

Delo se torej nadaljuje. Lepo ga je označil gradeški župan Salvini v svojem govoru ob odprtju sestanka, ko se je zahvalil znanstvenikom, »ki s svojim požrtvovalnim delom zaustavljajo indiferentizem in prepečujejo, da bi le-ta, ob podpori tehničnega napredka, zbrisal dragocene sledove, ki so še ostali od ljudske stvarjalnosti, in uničil etično-moralno dediščino, ki je neizogibno potrebna za ohranitev človeške osebnosti.«

NIKO KURET

GLASNI IZ DAVNIH DOB — Furlanska lesena maska iz Karnijskih Alp (levo), lesena maska iz Drežnice nad Kobaridom (sredina), švicarska lesena maska iz Lötschenske doline (Lötschental).

KULTURNI KOLEDAR

Gledališče

DRAMA

Sobota, 11. aprila, ob 19.30: Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF (komedija). — Izven abonmaja. (Vstopnice so v prodaji.)
Ob 19.30: Potrč: NA HUDI DAN SI ZMEROM SAM. Gostovanje v Celju v okviru tedna slovenske dramatike.
Nedelja, 12. aprila: Zaprto.
Ponedeljek, 13. aprila, ob 19.30: Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF (komedija). Abonma ZSJ 1. (Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.)
Torek, 14. aprila, ob 19.30: Kruczkowski: GUBERNATOR. Abonma ZSJ 2. (Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.)
Sreda, 15. aprila, ob 19.30: Camus: KALIGULA. Abonma Dijaški 6 večerni.
Četrtek, 16. aprila, ob 19.30: Kesselring: ARZENIK IN STARE CIPKE (komedija). Abonma A. (Vstopnice so tudi v prodaji.)
Petek, 17. aprila, ob 19.30: Potrč: NA HUDI DAN SI ZMEROM SAM. Abonma H. (Vstopnice so tudi v prodaji.)
Sobota, 18. aprila, ob 19.30: Kesselring: ARZENIK IN STARE CIPKE (komedija). Izven abonmaja. (Vstopnice bodo v prodaji od torka, 14. aprila dalje.)
Nedelja, 19. aprila, ob 15. uri: Schehadé? ZGODBA O VASKU (groteska). Abonma Nedeljski popoldanski in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

OPERA

Sobota, 11. aprila, ob 19.30: Massenet: MANON. Abonma P. (V. Bukovčeva, R. Francl).
Nedelja, 12. aprila, ob 19.30: Švara: NINA. Celovečerni balet. — Krstna premiera. Abonma Premierski in izven.
Torek, 14. aprila, ob 19.30: NABUCCO. Zaključena predstava ob dnevu železničarjev.
Sreda, 15. aprila, ob 19.30: Beethoven: FIDELIO. Abonma B. (Vstopnice so tudi v prodaji.)
Četrtek, 16. aprila, ob 19.30: Švara: NINA. Abonma C. (Vstopnice so tudi v prodaji.)
Ob 19.30: Verdi: NABUCCO. Gostovanje ljubljanske Opere v Zagrebu.
Petek, 17. aprila, ob 14.30: Puccini: LA BOHEME. — Zaključena predstava za Gimnazijo Celje. (Razprodano.)
Sobota, 18. aprila, ob 19.30: Baletni večer: Hristić: OHRIDSKA LEGENDA (2. dej.), Asafjev: BAHČISARAJSKA FONTANA (3. janje), Stravinski: OGNJENA PTICA. Proslava 30-letnice umetniškega delovanja solista baleta STANETA POLIKA. Izven abonmaja. (Vstopnice v prodaji od torka, 14. t. m. od 18. ure dalje.)
Nedelja, 19. aprila, ob 10.30: Smetana: PRODANA NEVESTA. Zaključena predstava za osn. šole občine Novo mesto. (Razprodano.)
Priljubljeni solist našega opernega baleta, STANE POLIK, bo v soboto, 18. t. m. slavil 30-letnico umetniškega delovanja. Za njegov jubilej bo uprizorila Opera poseben baletni večer s programom: 2. dejanje baleta S. Hristića »Ohridska legenda«, 3. dejanje baleta B. Asafjeva »Bahčisarajska fontana« in balet I. Stravinskega »Ognjena ptica« — kjer bo jubilant nastopil v svojih najuspešnejših osrednjih baletnih vlogah. Predstava bo izven abonmaja, vstopnice pa bodo v prodaji od torka od 18. ure dalje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Sobota, 11. aprila, ob 19.30: J. Anouilh: ZMEDENA GLAVA (komedija). Izven.
Nedelja, 12. aprila, ob 15. uri: P. Ustinov: LJUBEZEN STIRIH POLKOVNIKOV (komedija). — Abonma Kolektivi N. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Ob 19.30: Literarno satirični kabaret — SMEH NI GREH. — Abonma Kolektivi G. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Torek, 14. aprila, ob 19.30: J. Anouilh: ZMEDENA GLAVA (komedija). Abonma Torek. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Sreda, 15. aprila, ob 20. uri: P. Ustinov: LJUBEZEN STIRIH POLKOVNIKOV (komedija). — Abonma TSŠ 1. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Četrtek, 16. aprila, ob 19.30: J. Anouilh: ZMEDENA GLAVA (komedija). Izven.
Ob 19.30: P. Ustinov: LJUBEZEN STIRIH POLKOVNIKOV (komedija). Gostovanje v Trbovljah.
Petek, 17. aprila, ob 19.30: J. Anouilh: ZMEDENA GLAVA (komedija). Abonma Petek. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Sobota, 18. aprila, ob 19.30: P. Ustinov: LJUBEZEN STIRIH POLKOVNIKOV (komedija). — Abonma Kolektivi K. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Nedelja, 19. aprila, ob 15. uri: P. Ustinov: LJUBEZEN STIRIH POLKOVNIKOV (komedija). — Abonma Kolektivi E. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Ob 19.30: J. Anouilh: ZMEDENA GLAVA (komedija). Izven.
Opozarjamo na dve izvenabonmajski predstavi uspele komedije Jeana Anouilha: Zmedena glava, v četrtek, 16. 4. in v nedeljo, 19. 4., obakrat zvečer.
Vstopnice bodo v prodaji od ponedeljka 13. 4. dalje.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana — Mestni dom

Nedelja, 12. aprila, ob 16. uri: Linhart: TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI (komedija). Popoldanska predstava. — Izven. Zadnjič.
Ob 20. uri: Mikeln: GOLOBJE MIRU (komedija). Večerna predstava. Izven.
Četrtek, 16. aprila, ob 16. uri: Mikeln: GOLOBJE MIRU (komedija). Red Sreda — popoldanski. Vstopnice so tudi v prodaji.
Sobota, 18. aprila, ob 20. uri: Mikeln: GOLOBJE MIRU (komedija). Izven.
Nedelja, 19. aprila, ob 16. uri: Mikeln: GOLOBJE MIRU (komedija). — Popoldanska predstava. Izven.
Ob 19. uri: Marinc: LJUBEZEN V KOVČKU (komedija). Gostovanje v domu Svobode v Zgor. Šiški.
Prihodnja premiera bo Goldonijeva komedija Prebrisana vdova. Rezervacije po tel. 32-860.

PIONIRSKI DOM
MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 13. aprila, ob 19.30: Plaut-Sovre: DVOJČKA. — Premiera. Vstopnice tudi v prodaji.
Sreda, 15. aprila, ob 16. uri: Žarko Petan: STARŠI NAPRODAJ. Za gimnazijo Moste, Ljubljana.
Četrtek, 16. aprila, ob 16. uri: Conrad Seiler: KLOVN IN NJEGOV CIRKUS. Za posebno šolo Kranj, razne osnovne šole Ljubljana in delno abonma.
Petek, 17. aprila, ob 19.30: Plaut-Sovre: DVOJČKA. Izven.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

Nedelja, 12. aprila, ob 10. uri: URA PRAVLJIC. Zadnja uprizoritev v tej sezoni.
O 11. uri: KONCERT glasbenikov iz Trsta.
Ob 16. uri: Tichy: KAKOR V RAJU. Izven.
Torek, 14. aprila, ob 19.30: Tichy: KAKOR V RAJU. Red Kolektivi.
Sobota, 18. aprila, ob 20. uri: Denger: MINUTO PRED DVANAJSTO. Gostovanje v Naklem.
Ob 20. uri: De Stefani: SOBOTA GREHA. Gostovanje v Podbrezjah.
Nedelja, 19. aprila, ob 20. uri: Denger: MINUTO PRED DVANAJSTO. Gostovanje v Poljanah.
Ob 20. uri: De Stefani: SOBOTA GREHA. Gostovanje v Gorenji vasi.

MESTNO GLEDALIŠČE NOVA GORICA

Nedelja, 12. aprila, ob 20. uri: Branko Hofman: ZVEZDE NA JUTRANJEM NEBU (drama v enem dejanju). — Gostovanje v Sempasu.

Lutkovni odri

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Zavod Pionirski dom
MARIONETE — Levstikov trg 2

Sobota, 11. aprila, ob 17. uri: N. Kuret: OBUTI MAČEK.
Nedelja, 12. aprila, ob 11. uri: J. Kainar: ZLATOLASKA.
Ob 15. uri: N. Simončič: NENAVADNA PRAVLJICA.
Četrtek, 16. aprila, ob 17. uri: N. Simončič: NENAVADNA PRAVLJICA.
Sobota, 18. aprila, ob 17. uri: J. Malik: ZOGICA MAROGICA.
Nedelja, 19. aprila, ob 11. uri: N. Kuret: OBUTI MAČEK.
Ob 15. uri: J. Kainar: ZLATOLASKA.

ROČNE LUTKE — Resljeva 36

Nedelja, 12. aprila, ob 17. uri: J. Grabowski: VOLK IN KOZLIČKI.
Nedelja, 19. aprila, ob 17. uri: A. Marodić: KRIKEC IN PIKEC.
Predprodaja vstopnic vsak dan od 10. do 12. ure na upravi, Resljeva 36 (razen nedelje) in pol ure pred predstavo pri gledališki blagajni. Rezervacije po tel. 32-020 od 10. do 12. ure (razen nedelje).

Koncerti

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V ponedeljek, 13. aprila, bo ob 20.15 6. koncert za RDEČI ABONMA. Tokrat bo orkester SLOVENSKE FILHARMONIJE vodil dirigent BOGO LESKOVIC, ki se je pravkar vrnil s turneje po Holandiji, kjer je stalen gost tamošnjih orkestrov. Med drugim je imel 10 koncertov v Rotterdamu, gostoval pa je tudi v drugih mestih.

Za svoj zadnji koncert v abonmaju si je izbral Bartókov Divertimento za godalni orkester, ljubko delo, ki pa kljub svoji vedrini predstavlja trd oreh za izvajalce. Delo bo prvič izvajano s strani našega orkestra (pred leti je z njim gostoval Komorni orkester RT Zagreb). V drugem delu koncerta je na sporedu 7. simfonija Antonina Dvořaka, ki jo pri nas le redko slišimo, je pa ena najboljših mojstrovin tega skladatelja.

Solist IGOR OZIM, ki je letos prevzel profesuro na kölnski visoki šoli za glasbo, bo izvajal Mendelssohnov violinski koncert. Ponovno srečanje s tem našim prosvetljenim solistom bo tem zanimivejše, ker ga sedaj že tudi tujina uvršča med velike virtuoze naših dni.

Rezervacije po tel. 20-178, dvignite najkasneje do ponedeljka, do 12. ure. Študentje imajo popust.

Razstave

NARODNA GALERIJA. — Razstava Fr. M. in J. A. Straussa, slovenigraških baročnih slikarjev, je odprta vsak dan od 10. do 18. ure.

Tovarna baterij »ZMAJ« — Ljubljana
Smartinska 28
proda
rabljeno stružnico
delovne dolžine 1500 mm. Prednost do nakupa imajo podjetja socialističnega sektorja. Ogled stružnice vsak dan od 8. do 12. ure v prostorih tovarne. 3218

Upravni odbor
Mladinskega naravnega zdravilišča RKS DEBELI RTIČ pri Kopru
razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:
— zdravnika
— medicinsko sestro
— otroško negovalko
— vzgojitelja
— strežnico
Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. 3208

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri
KMETIJSKI ZADRUGI VRHNIKA
razpisuje
2 delovni mesti za delo v računovodstvu
Pogoj: srednja ekonomska šola. Plača po pravilniku.
Prijave sprejemamo do 30. aprila 1964. 3185

STENODAKTILOGRAFKO perfektno
z vsaj pasivnim znanjem nemščine
sprejmemo.
Pismene ponudbe pošljite na naslov:
COMMERCE
zastopstvo inozemskih tvrdk, Ljubljana, Titova cesta 3. 3150

PROIZVAJALCEM EMBALAŽE POTROŠNIKOM EMBALAŽE
Zaradi tipizacije proizvodnje proda tiskarsko podjetje »KULTURA«
štiribarvno OFSET ROTACIJO s pripravo
Stroj je posebno primeren za tiskanje embalaže in publikacij v eni, dveh, treh ali štirih barvah. Hitrost do 12.000 odtisov v eni uri. Tiska iz širine valja 62 cm, lahko pa tudi ožje.
Izdelek reže v pole, navija na valj ali zavija na dva zgiba.
Tiska na vseh papirjih od 35 do 160 gramov. Stroj in pripravo lahko kupite tudi ločeno. Interesenti naj se zglase na naslov:
Štamparsko preduzeće »KULTURA« — Beograd, Makedonska 4,
telefon 34-579.
3236

Kdo se je peljal s Kopitarjevo?

Kriminalisti prosijo pet potnikov, ki so se peljali s Kopitarjevo proti Zagrebu oziroma Beogradu, naj sporoče vsako podrobnost s potovanja

LJUBLJANA, 11. aprila. Danes so nam ljubljanski in zagrebški kriminalisti povedali, da se jim je javilo več ljudi iz različnih krajev Slovenije, ki so poznali novinarko Tatjano Kopitarjevo, dopisnico RTV Ljubljana v Zagrebu in so jim posredovali vrsto koristnih podatkov.

Nadalje so sporočili, da so ugotovili, v katerem vagonu brzega vlaka je pokojna Kopitarjeva potovala, ter da se je v kupeju, v katerem je bila Kopitarjeva, peljalo tudi pet moških potnikov, katerih imena pa še ne vedo. Zato prosijo le-te, naj se zglase najbližji postaji ljudske milice. Da bi lahko natančneje ugotovili, v katerem vagonu in kupeju se je peljala Kopitarjeva, posredujemo natančen opis vlaka, ki je odpeljal iz Ljubljane proti Zagrebu in dalje proti Beogradu 1. aprila ob 22. uri.

Prvega aprila ob 22. uri je stal brzi vlak za Zagreb in Beograd na prvem tiru ljubljanske železniške postaje. Omenjeni vlak je imel (skupaj s poštnim in službenim vagonom) deset vagonov. Za lokomotivo sta bila poštni in službeni vagon. Sledilo je osem potniških vagonov, od tega štirje spalni vagoni (ki so sestavljali zadnjo polovico vlaka). Za službenim vagonom pa so bili štirje potniški vagoni. V tretjem potniškem vagonu je potovala Kopitarjeva, ki je vstopila pri zadnjih vratih vagona in sedla v prvi kupe, takoj za WC. Kopitarjeva je sedla na srednji sedež (štev. 14) s hrbtom v smeri vožnje. Prva dva potniška vagona sta bila moderna, najnovejše izdelave, tretji, v katerem se je peljala Kopitarjeva, pa je bil starejšega tipa, od zunaj temnozelenkaste barve z desetcentimetrsko rumeno črto nad okni zadnje polovice

TATJANA KOPITAR

vagona, kjer je bil prvi razred.

Vagon, v katerem je potovala Kopitarjeva, je imel visoke stopnice, ob vratih pa belo (iz polivinila) oprijemalno palico. Pri vhodu, na leseni steni (svetlorjave barve) stranišča opazen zemljevid Jugoslavije. Hodnik v vagonu je na desni strani, gledano v smeri vožnje proti Zagrebu. Notranjost vagona je lesena, rjavkaste barve. Vrata kupejev so lesena z navadnimi vlečnimi ročaji, brez kljuk. Vsi sedeži kupejev druge polovice vagona, v katerem je potovala Kopitarjeva, so tapecirani z rdečim žametom, razen tega so bile na vseh sedežih prvega razreda rdeče žametne blazine, ki pa so močno obrabljene. Nad srednjim sedežem, na katerem je sedela Kopitarjeva, ni slike; nad obema krajnima sedežema sta. Nasproti je pri oknu slika, ki pa je zaradi vlage popolnoma zbledela in ni videti motiva. Na isti strani je na sredi (nasproti Kopitarjeve) nad sedežem ogledalo. Sliki nad sedežem ob hodniku prikazujeta (na strani, kjer je sedela Kopitarjeva): dekle z ruto in šopom rož v roki, na nasprotni strani pa motiv črnogorskega kola (moški stoje na ramah tovarišev).

Kupe, v katerem je potovala Kopitarjeva, ima številke 11, 13 in 15 v smeri vožnje in 12, 14 in 16 s hrbtom v smeri vožnje. Kopitarjeva je sedela na sedežu štev. 14. Mreža nad sedežem Kopitarjeve (srednjim) pa je nekoliko raztrgana. V kupeju je ena mizica za oba potnika ob oknu.

Na koncu naj še omenimo, da je bila Kopitarjeva manjše postave (151 cm) in imela temnejše lase. Omenjenih pet potnikov prosijo kriminalisti, naj jim posredujejo svoje vtise med vožnjo s Kopitarjevo, saj bi jim s tem precej pomagali pri nadaljnji preiskavi.

RA-

Ogenj uničil gospodarsko poslopje

MARIBOR, 11. aprila — Na gospodarskem poslopju Kolomana Bukviča v Nemčevcih 8 pri Murski Soboti je izbruhnil požar. Ogenj je uničil celotno gospodarsko poslopje in v njem nepremičnine — seno, orodje, kmetijske stroje in drugo. Škoda znaša milijon din.

Včeraj v koprski luki

KOPER, 11. aprila. — Danes so bile v luki naslednje ladje: domača ladja »MUO« raztovarja železo iz Iličeva, domača ladja »RISNJAK« je razložila južno sadje in natovarja les, domača ladja »NATKO NODILO« raztovarja sojino moko iz ZDA, grška ladja »ANASTASIA« raztovarja ribjo moko iz Peruja in »SAN GERASIMON« natovarja les. Na sidru je domača ladja »SLAVONIJA«. Pričakujejo domači ladji »SLOVENIJA« in »NIKOLA TESLA«.

V spomin na „Dolgo ladjo”...

Udeleženec znanstvene ekspedicije, ki je želela ponoviti tvegano pot čez Atlantik, pripoveduje o žalostnem koncu podviga

Pet let zagrizenega dela in varčevanja nekega Američana (Roberta Marxa, ki je želel z »vikinško« ladjo čez Atlantik) je dokončno zatonilo v filmskem dekoru ladje. Norost, smelost, neobveščenost ali mladost! Želja po pustolovščini!

Zdaj je vse končano. »Dolge ladje« ni več. Nekako smo prevozili 60 morskih milj in znova pristali ob lesenem pomolu v Bizerti. In da bi bila ironija usode še večja, se je nasproti naši ladji zibala pozlačena nemška jahta, najbrž last kakšnega Rommlovega »mučenika«, ki se sprehaja zdaj po morju in obuja spomine na minule dneve, ko je korakal tod poln upanja v lakiranih škornjih.

Kapitan Bob mi je sporočil, da je naša ekspedicija končana in da nam preostaja zdaj samo boj za golo življenje. Potem ko smo prvikrat izpluli iz Bizerte, je začela naša ladja popuščati. Vse je kazalo, da bomo zavozili na sipine, nekje na pol pota med Tunisom in Alžirijo, na afriški obali. Tedaj smo spustili sidro, da bi se vihar polegel. Minili so trije dnevi, borili smo se z valovi in znagali. Srečno smo pripluli do Bizerte. Zdaj prodajamo ladjo, da bi se vrnili domov. Zmagala je morska stihija — pravzaprav resnica. Popustilo je tisto lažno, narejeno za film.

S. JEFTIĆ

Obsojeni bratje Pandžići

Za Alijo Pandžića dvanajst let strogega zapora zaradi poskusa uboja

MARIBOR, 11. aprila. Predsednik petčlanskega senata okrožnega sodišča sodnik Miloš Močnik je izrekel kazen in obsodil Alijo Pandžića na 12 let strogega zapora zaradi poskusa uboja več oseb. Sulejmana Pandžića na dve leti zapora in Omerja Pandžića na poldrugo leto zapora, oba zaradi sodelovanja pri pretepu.

Sodišče je Alijo Pandžića spoznalo za krivega, da je 26. januarja 1964 okrog 23. ure na cesti v Kamnici pri Mariboru z nožem zabodel v obraz Hermana Pirša in prerezal Petru Šulcu plašč in pulover pod desno lopatico v dolžini 15 cm ter ju poskušal ubiti, kar mu ni uspelo, ker sta oba ubežala. Alojza Perka pa je zabodel v hrbet in mu povzročil 9 cm globoko rano. Ker mu je prerezal veno in arterijo, je Perko takoj izkrvavel. Omer in Sulejman sta ob tej priložnosti trgala late iz ograje in pognala domače fante iz Kamnice v beg. Pri tem je Sulejman udaril Perka z lato neposredno, preden ga je Alija zabodel. Alija še ni star 21 let in je mlajši polnoletnik ter mu po členu 27. kazenskega zakonika ni dopustno izreči smrtne kazni. Sodišče mu je zato odmerilo kazen v mejah med 10 in 15 leti strogega zapora. Pri vseh obtoženih je sodišče upoštevalo med drugim kot olajševalno okolnost družinske razmere in dejstvo, da so bili prizadevni delavci na svojem delovnem mestu, pri Aliju in Sulejmanu pa dosedanjo nekaznovanost.

M. K.

Smrtna nesreča mopedista

NOVO MESTO, 11. aprila. Gregor Luzar se je sinoči na cesti Ratež—Brusnice z mopedom zaletel v nerazsvetljeno vprego in takoj podlegel poškodbam.

Sinoči okoli 20. ure se je skladiščni delavec Gregor Luzar iz Gabrja pod Gorjanci vračal od zdravnika v Novem mestu proti domu. V bližini Rateža na cesti proti Brusnicam se je zaletel v nerazsvetljen voz Alojza Roliha iz Rateža pri Novem mestu. Pri trčenju si je Luzar med drugim polomil več reber in je poškodbam takoj podlegel. Posestnik Rolih se je vračal z vozom, na katerem je bilo več ljudi, iz vinograda, na vozu pa ni imel luči. Njemu in ostalim na vozu se ni nič zgodilo. Luzar je bil znan kot trezen in marljiv delavec. Zapušča ženo in dva majhna otroka.

-r

Avto trčil v ograjo na mostu

KRANJ, 10. aprila. Včeraj ob 21. uri je na cesti Kranj—Jezersko voznik Peter Križaj z avtomobilom LJ-128-93 trčil v železno mostno ograjo. Križaj je vozil proti Kranju. Pri kilometrskem kamnu št. 18 ga je iz neznanih vzrokov na ostrem levem ovinku zaneslo na desno v ograjo. Sopotnica Ivica Celar se je pri trčenju laže ranila; na avtomobilu je za okoli 150 tisoč dinarjev škode.

Dve osebi huje ranjeni v prometni nesreči

SEČOVLJE, 11. apr. — Med Sečovljami in Portorožem, na kraju, ki mu pravijo Gorgo in kjer je cesta zaradi gradnje vodovoda zožena, se je sinoči ob 22.30 pripetila huda prometna nesreča Veljku Žagarju (32 let) iz Pirana. Žagar je vozil z osebnim avtomobilom proti Portorožu. Na omenjenem kraju ga je na levem cestnem ovinku zaradi prevelike hitrosti zaneslo s ceste. Trčil je v obcestno drevo, se zasukal za 180 stopinj in obtičal v kupu gramoza. Pri nesreči sta se hudo ranila Žagarjeva žena Branka in Branka Baron iz Izole. Žagarjevo so prepeljali v ljubljansko, Baronovo pa v izolsko bolnišnico. Na vozilu je za pol milijona dinarjev škode. Voznik je zapustil kraj nesreče. Ko so ga izsledili v Portorožu, sprva ni hotel priznati, da je on upravljal vozilo. Dejanje je priznal šele čez čas.

„INTEREXPORT”
Predstavništvo Ljubljana — Titova 25
razpisuje prosta delovna mesta:
– komercialista
s soglasnostjo za delo v zunanji trgovini
– inženirja kemije — tehnologa
– strojepiske
z administrativno šolo in nekaj prakse
Pismene ponudbe z navedbo dosedanje prakse pošljite zgornjemu naslovu. 3227

Qualitas K KARBON PAPIR — ličen dopis — poslovni uspeh

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 — UPRAVA TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA NAROČNIKE TELEFON 21-832. PRODAJNI ODDELEK: LJUBLJANA, TELEFON 20-463. POŠTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«, LJUBLJANA. ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 550 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRAČAMO

Telefon dežurnega urednika: 20-646

DELO
Kadar naročate oglase v časopisu prosimo, da upoštevate tudi naslednje:
naročila za oglase v sobotnem »DELU« sprejemamo do četrtka opoldne, za oglase v nedeljskem »DELU« pa do petka opoldne.
Radi bi objavili oglas v vaše zadovoljstvo, zato nam z uvidevnostjo pošiljajte besedila in slikovno gradivo do navedenih rokov.

Gledališče

DRAMA

Nedelja, 12. aprila: Zaprto.
Ponedeljek, 13. aprila, ob 19.30: Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF (komedija). Abonma ZŠJ 1. (Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.)

OPERA

Nedelja, 12. aprila, ob 19.30: Švara: NINA. Celovečerni balet. Krstna premiera. Abonma Premierski in izven. (Vstopnice so še v prodaji.)
Torek, 14. aprila, ob 19.30: Verdi: NABUCCO. Zaključena predstava ob dnevu železničarjev.

Drevi bo v Operi krstna premiera celovečernega slovenskega baleta »Nina«, za katerega je glasbo napisal skladatelj dr. Danilo Švara po libretu Poldeta Bibiča in Metoda Jerasa. Predstavo dirigira dr. Danilo Švara, koreograf in režiser je Metod Jeras, scenograf akad. slikar Marjan Pliberšek, kostumograf akad. slikar kostumov Alenka Bartlova. Naslovno vlogo Nine bo plesala Tatjana Remškarjeva, druge solistične vloge pa bodo izvajali Stane Polik, Janez Mejač, Lidija Sotlarjeva, Franci Ambrožič, Štefan Furijan, Rado Krulanovič, Jaka Hafner in Magda Vrhovčeva. Sodeluje celotni baletni ansambel. Nocojšnja krstna izvedba bo za premierski abonma in izven. Vstopnice so še v prodaji.

Razstava »SHAKESPEARE PRI SLOVENCIH«, ki jo je pripravil Slovenski gledališki muzej, bo v ljubljanski Mestni galeriji na Mestnem trgu 5 odprta od 16. do 29. aprila vsak dan od 10. do 18. ure. Razstavo spremljajo filmski in magnetofonski posnetki ter diapozitivi, vsak dan ob 17. uri pa bodo razgovori in nastopi igralcev iz Ljubljane, Trsta, Celja.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
GLEDALIŠKA PASAŽA

Nedelja, 12. aprila, ob 15. uri: P. Ustinov: »Ljubezen štirih polkovnikov«. (Komedija). — Abonma Kolektivi N. (Vstopnice tudi v prodaji).
Ob 19.30: Literarno satirični kabaret, Smeh ni greh. — Abonma Kolektivi G. (Vstopnice tudi v prodaji).
Torek, 14. aprila, ob 19.30: J. Anouilh: ZMEDENA GLAVA. — (Komedija.) — Abonma Torek. (Vstopnice tudi v prodaji.)

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA — Mestni dom

Nedelja, 12. aprila, ob 16. uri: Linhart: TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI, komedija. Popoldanska predstava. Izven. Zadnjič.
Ob 20. uri: Mikeln: GOLOBJE MIRU, komedija. Večerna predstava. Izven.
Rezervacije po tel. 32-860.

MLADINSKO GLEDALIŠČE PIONIRSKI DOM
Dvorana »Soča«

Ponedeljek, 13. aprila, ob 19.30: Plaut-Sovre: DVOJČKA. — Premiera — nekaj vstopnic v prodaji.

MALO GLEDALIŠČE
Ljubljana — Komenskega 12

Nedelja, 12. aprila, ob 17. uri: Barash-Moore: CVETJE HVALEZNO ODKLANJAMO, komedija. Prodaja vstopnic od 11. do 12. in eno uro pred predstavo. Rezervacije po tel. 33-584.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Zavod Pionirski dom
MARIONETE — Levstikov trg 2

Nedelja, 12. aprila, ob 11. uri: J. Kainar: ZLATOLASKA.
Ob 15. uri: N. Simončič: NENAVADNA PRAVLJICA.

ROČNE LUTKE — Resljeva 36

Nedelja, 12. aprila, ob 17. uri: J. Grabowski: VOLK IN KOZLIČKI.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Nedelja, 12. aprila, ob 10. uri: URA PRAVLJIC.
Ob 11. uri: KONCERT.
Ob 16. uri: KAKOR V RAJU. — Izven.

SLOV. LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Nedelja, 12. aprila, ob 19.30: VEČER PANTOMIME. Izven. Gostovanje Gisèlle Tolle iz Pariza. Vstopnice so v prodaji. — Izven abonmaja.

GORIŠKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA

Nedelja, 12. aprila, ob 20. uri: Branko Hofman: ZVEZDE NA JUTRANJEM NEBU, drama v enem dejanju. — Gostovanje v Šempasu.

Koncert

V PONEDELJEK, 13. aprila bo ob 20,15 6. koncert za RDEČI ABONMA. Orkester Slovenske filharmonije vodi BOGO LESKOVIC, solist IGOR OZIM. Spored: Bartok — Divertimento, Mendelssohn — Violinski koncert, Dvořák — 7. simfonija. Rezervacije po telefonu 20-178, ki jih prevzemite najkasneje do ponedeljka ob 12. uri. — Studentje imajo popust.

RTV Ljubljana

SPORED ZA NEDELJO

6.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 6.30 do 6.35 Napotki za turiste; 7.40 Pogovor s poslušalci; 8.00 Mladinska radijska igra — Šerif Trepetlika ali Zgodba o dobrem volku; 8.38 Naši solisti pojo otroške in mladinske pesmi; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite, tovariši! . . Marija Grzinčič: Tik pred osvoboditvijo; 10.30 Mladinska matineja — Prenos iz Jesenic; 11.30 Nedeljska reportaža; 11.50 Godala v ritmu; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.10 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za našo vas; 13.50 Koncert pri vas doma; 14.10 Po galeriji glasbenih portretov; 15.05 Danes popoldne — vmes ob 16.00 Humoreska tega tedna — V. Alenin: Psiholog; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Izberite svojo popevko; 21.00 Ob 100-letnici rojstva Eugena d'Alberta; 22.10 Plesna glasba; 23.05 Posnetki s »Slavnostnega koncerta« za skladatelja Hannsa Eislerja 6. julija 1963 v Leipzigu (S programov Vzhodnonemškega radia); 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

TELEVIZIJA

Na kanalih 3, 5, 6, 11 s pretvorniki
9.00 Koncert otroškega zbora RTV Romunije — prenos iz Bukarešte (Intervizija)
9.30 Kmetijska oddaja (Zagreb)
10.00 Film iz Disneyevega sveta (Zagreb)
11.00 Zakladi Tretjakovske galerije — prenos iz Moskve do 11.40 (Intervizija)
14.30 Mednarodni odbojkarski turnir železničarjev — tekma med ekipama Železničar — Lokomotiva iz Moskve. Magnetoskopski posnetek (Intervizije — Beograd)
15.55 Prenos športnega dogodka (Zagreb)
17.45 Filmska reportaža o gostovanju japonskih telovadcev v Zrenjaninu — do 18.15 (Beograd)
18.30 »Dènis in poroka« — šaljiva zgodba za otroke (Ljubljana)
19.00 Športna poročila (Ljubljana)
19.10 »Noč mirnih mož« — film iz serije Laramie (Ljubljana)
20.00 Nedeljska izdaja TV dnevnika (JTV)
20.45 Carlo Terron: »Slepi tir« — TV drama (Zagreb)
22.30 Magnetoskopski posnetek športnega dogodka (Beograd)
23.15 Poročila (Beograd)

Kino

SPORED ZA NEDELJO

KINO UNION: franc. film SEDEM GLAVNIH GREHOV. Predstave ob 15, 17.30 in 20. uri. — Zadnjikrat!
Ob 10. uri matineja amer. barv. CS westerna SEDEM VELIČASTNIH.
KINO KOMUNA: franc. film TAKO VELIKO SRCE. Režija: Francois Reichenbach. Film je bil nagrajen na festivalu v Locarnu. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.
KINO SLOGA: češko sovj. film ŠVEJK V RUSIJI. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
KINO VIČ: amer. barv. western SEDEM VELIČASTNIH. Igrata Yul Brynner in Horst Buchholz. Predstave ob 15, 17.30 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnic zvišane.
KINO ŠIŠKA: angl. barvni zabavni film TOREADORJEV VALČEK. Igrata Peter Sellers in Dany Robin. Predstave ob 16, 18 in 20. uri.
Prodaja vstopnic v kinu Union od 9. do 11. ure in od 14. ure dalje, v ostalih kinematografih pa od 13. ure dalje.
MLADINSKI KINO: PROGRAM ZA NAŠE NAJMLAJŠE, ob 15. uri. Amer. film KO JE KRALJEVALA KOMEDIJA, ob 16, 18 in 20. uri.
KINO TRIGLAV: amer. barvni CS film BUTTERFIELD 8. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 10. do 11. in od 15. ure dalje.
KINO SVOBODA — ČRNUČE: franc. film BABET GRE NA VOJSKO, ob 17 in 19. uri.
KINO SVOBODA — D. MOST: amer. barvni film RIO BRAVO, ob 17 in 19. uri.

KINO SVOBODA — ŠENTVID: amer. barvni VV western film RIO BRAVO, ob 10, 15, 17.30 in 20. uri. Zaradi dolžine filma cene povišane za 20 din.
KINO SAVLJE: amer. barvni film DAVY CROCKET IN PIRATI, ob 17 in 19. uri.
KINO HRUŠICA: amer. barv. CS film MOŽ Z ZLATO PISTOLO, ob 19. uri.
KINO VEVČE: amer. barvni VV film DREVO ZA OBEŠANJE, ob 17 in 19. uri.
KINO DRAVLJE: franc. VV film TILL ULENSPIEGEL, ob 16, 18 in 20. uri.
KINO ZADOBROVA: franc. CS film UZDA OKROG VRATU, ob 17 in 19. uri.
KINO SMARTNO PRI LITIJI: amer. barvni glasbeni film SERENADA VELIKE LJUBEZNI, ob 17.30 in 20. uri.
KINO LITIJA: amer. barvni VV film GUSAR, ob 10, 17.30 in 20. uri.
KINO ZALOG: franc. film UGRABITEV SABINK, ob 18. uri.
KINO CANKARJEV DOM — VRHNIKA: ameriški barvni CS film RIMSKA POMLAD GOSPE STONE, ob 10 in 17. uri. Ameriški barvni CS film DIRKA ZA SONCEM, ob 15 in 20. uri.
KINO DOMŽALE: amer. barv. VV film ENOOKI JACK, ob 16, 18 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma so cene za vstopnice povišane. Matineja ob 9. uri.
KINO MENGEŠ: španski barvni film MATI, POSLUŠAJ MOJO PESEM, ob 15, 17.30 in 20. uri.
KINO RADOMLJE: angl. barvni film OBOROŽENA TATVINA, ob 16, 18 in 20. uri. Danes zadnjikrat!
POTUJOČI KINO DOMŽALE: šp. barvni film CARMEN IZ GRANADE, gostuje v Lukovici ob 16. uri, v Prevojah ob 19.30.
KINO DUPLICA — KAMNIK: amer. barvni CS film PLAŽA ŽELJA, ob 15, 17 in 19. uri.
KINO DOM — KAMNIK: angleški barvni CS film NEPOZABNA NOČ, ob 17 in 20. uri.
KINO DUPLICA — KAMNIK: franc. barvni CS film ZVEZDE OPOLDNE, ob 10. uri.
KINO RADOVLJICA: španski barv. film MOJ POSLEDNJI TANGO, ob 15.30 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma so cene za vstopnice povišane. Angl. barv. film TAJNI SODELAVEC, ob 18. uri. Amer. barvni film STARI RJAVKO, ob 10. uri za matinejo.
KINO »SORA«, ŠKOFJA LOKA: amer. CS film OSAMLJENI SO HRABRI, ob 9.30. Amer. barvni film ŽIVIM ZA TEBE, ob 16, 18 in 20. uri.
KINO CENTER — KRANJ: franc.-ital. barvni CS film MORGANOVI GUSARJI, ob 14, 16, 18 in 20. uri. Matineja ob 10. uri amer. western filma POŠTNA KOČIJA, predvaja filmsko gledališče.
KINO STORŽIČ — KRANJ: amer. western film POŠTNA KOČIJA, ob 13. uri. Angl. barv. CS film VESELI KLUB MLADIH, ob 15 in 17. uri. Premiera angl. filma NOČ, KI SE SPOMINJA (TITANIK), ob 21. uri.
KINO SVOBODA — KRANJ: franc.-ital. barvni CS film MORGANOVI GUSARJI, ob 15 in 19. uri. Amer. western film POŠTNA KOČIJA, ob 17. uri.
KINO KRVAVEC: amer. VV western film MOŽ, KI JE UBIL LIBERTYJA VALANCEA, ob 16 in 19. uri. Zaradi izredne dolžine filma so cene za vstopnice povišane.
KINO NAKLO: nem. film DRAGA MOJA OSTANI Z MENOJ, ob 16 in 19. uri.
KINO RADIO — JESENICE: ital. barvni CS film SANSONE PROTI NASILNEŽEM, ob 10, 15, 17 in 19. uri.
KINO PLAVŽ — JESENICE: ital. barv. CS film KORZIŠKI BRATJE, ob 11, 16, 18 in 20. uri.
KINO KRANJSKA GORA: franc. VV film MAČKA STEGUJE KREMPLJE.
KINO KOROŠKA BELA: amer. barvni film FANNY.
KINO DOVJE: švedski film DIVJE JAGODE.
KINO ŽIROVNICA: ital. barv. CS film MADAME SANS GENE.
KINO DOBREPOLJE: ital. barvni CS film MAŠČEVALEC DRAKUT, ob 15 in 19. uri.
KINO DOM JLA, NOVO MESTO: amer. barvni film NAVARONSKA TOPOVA, ob 17 in 19. uri.
KINO ČRNOMELJ: ital. barv. CS film AVANTURE ZIMSKEGA PRAZNIKA, ob 17 in 20. uri.
KINO »KRKA« — NOVO MESTO: sovj. barvni film KRALJESTVO KRIVIH OGLEDAL, ob 10. uri. Amer. barvni film RAZKOSJE V TRAVI, ob 15, 17.30 in 20. uri.
KINO METROPOL — CELJE: angl. film TUDI TO JE LJUBEZEN, ob 16, 18 in 20. uri. Matineja amer. filma ZDRAVO PRIJATELJ.
KINO SVOBODA, VIDEM-KRŠKO: amer. barvni CS film ŠEPET NA BLAZINI, ob 17.30 in 19.30.
KINO SVOBODA — ZASAVJE, TRBOVLJE: jugosl. film SREČALI SE BOMO ZVEČER, ob 15, 17 in 19.15.
KINO DELAVSKI DOM, TRBOVLJE: mehiški barvni CS film VIHAR NAD MEHIKO, ob 15.30, 18 in 20. uri.
KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: amer. kriminalni film PSYCHO, ob 15, 17 in 19. uri.
KINO DEL. DOM, ZAGORJE: amer. barvni CS film POT V SREDINO ZEMLJE, ob 14.30, 15.15 in 17. uri.
KINO PARK, MUR. SOBOTA: slov. barvni film SREČNO, KEKEC, ob 10, 15, 17.30 in 20. uri.
KINO ROGAŠKA SLATINA: angl. barvni CS film PEKLENSKI KLUB, ob 16 in 19.30.
KINO ŽALEC: fr. barvni CS film BAGDADSKI TAT, ob 17.30 in 19.30.
KINO PREBOLD: ital. film SNEGULJČICA, ČRNI PRINC in SEDEM PALČKOV, ob 16. uri. — Amer. film TAKA VRSTA ŽENE, ob 19. uri.
KINO POLZELA: nem. barv. film LJUBEZENSKA ZMEŠNJAVA.
KINO SVOBODA, ŠEMPETER V SAV. DOLINI: ital. barvni CS film OBLEGANJE SIRAKUZ, ob 17 in 20. uri.
KINO SOČA — NOVA GORICA: amer. film NA DIVJI ZAHOD.
KINO SVOBODA — ŠEMPETER PRI GORICI: španski barvni film DOSPEL JE ANGEL.
KINO SOLKAN: ital. film DEKLICA V IZLOŽBI.
KINO SVOBODA — SEŽANA: ameriški CS film AVANTURE HUCKLEBERRIJA FINNA, ob 15, 17 in 20. uri.
KINO SEČOVLJE: japonski film ZARADI LJUBEZNI, ob 17 in 19. uri.
KINO PORTOROŽ: ameriški film AVANTURE MLADEGA ČLOVEKA, ob 17.30 in 19.30.
KINO GARIBALDI — PIRAN: slov. film KEKEC, ob 10. uri. Amer. film ZBOGOM OROŽJE, ob 16, 18 in 20.15.

Čestitke

SILVU JORDANU za uspešno opravljeno diplomo na ekonomski fakulteti iskreno čestitajo Vitezovi.

Dipl. ing. kemije TATJANI TRPIN čestitata za uspešno dokončan študij Majda in Jelka.

MOJCI SENCAR-STRNADOVI čestitajo ob končanem študiju na medicini in ji želijo mnogo uspehov v poklicu Boštjan, Janez, Strnadovi in Končevi.

UPRAVNIKU tiskarne »Primorski tisk« v Kopru, Evgenu FRELIHU, čestitamo k prvemu polstoletnemu rojstnemu dnevu in mu kličemo »Še na mnoga leta«! Frenk z družino, prijatelji in znanci.

Obvestila

NARODNA GALERIJA. Danes ob 11. uri vodi po »Razstavi Strausove« prof. dr. France Stelè.

ZVEZA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV gozdarstva in lesne industrije SRS sklicuje v soboto, 18. aprila 1964 s pričetkom ob 9. uri redni občni zbor, ki bo v Celju, v dvorani Okrajne skupščine — Trg svobode 9. Dnevni red smo poslali društvom in podružnicam po pošti. O

CE BOLEHATE na želodcu ali jetrih, žolču ali črevesju, če vas muči zaprtje ali hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, se posvetujte z zdravnikom in poizkusite zdravljenje z učinkovitim naravnim sredstvom: rogaškim »Donat« vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Ljubljani pri »Prehrani« in »Mercatorju«.

AVTO-MOTO DRUŠTVO LJUBLJANA
Čopova 40, telefoni: 22-019, 20-473, 37-576, 31-050

Začetek naslednjih tečajev za voznike amaterje kategorije A in B bo 13., 14. in 22. tega meseca. Prijave sprejema društvena pisarna neprekinjeno od 7. do 18. ure.

ŽIČNICA VITRANC Kranjska gora sporoča, da žičnica — sedežnica Vitranc zaradi rednega letnega remonta ne bo obratovala od 14. do 30. aprila 1964. O

Vabimo vas na prvo pomladansko krožno vožnjo s posebnim motornikom v nedeljo, dne 19. aprila 1964 iz Ljubljane preko Jesenic v Novo Gorico in preko Sežane nazaj v Ljubljano. Peš pot skozi Vintgar. Avtobusni izlet na Kekca (plačano kosilo). — Cena 2300 din po osebi.

Za prvomajske praznike pripravljamo izlet s posebnim motornikom na Plitvička jezera. Od Vrhovin do Plitvičkih jezer prevoz z avtobusom.

Sprejemamo prijave za ponovitev potovanja v Grčijo v drugi polovici maja 1964.

Vse informacije dobite pri Turistično-transportnem biroju Ljubljana, Titova cesta 32 ali po tel. na številkah 31-851 in 31-852.

Zapora cest

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT za promet SRS obvešča, da bo od četrtka, 16. 4. 1964 dalje zaprta cesta Celje — Zidani most — Brežice v odseku Rimske Toplice — Zidani most zaradi gradbenih del.

Obvoz za osebna vozila in tovornjake do skupne teže 9 ton bo po cesti Rimske Toplice — Hrastnik—Zidani most in obratno z istočasno omejitvijo svetle višine 3.50 m na odseku Hrastnik—Zidani most. Na odseku Rimske Toplice—Hrastnik je dovoljen promet za vozila do 12 t skupne teže.

Obvoz za težka vozila in prikolice je na relaciji Maribor—Zagreb mogoč samo preko Ljubljane ali preko Varaždina in obratno. O

Maribor

DEŽURNA LEKARNA

Nedelja, 12. aprila: lekarna »Melje«, Meljska 2.

KINO:

UNION: arg.-ital. barvni CS film LJUBEZEN NA MEJI SVETA. Amer. barvni CS film JUŽNI PACIFIK.
PARTIZAN: poljski film NOŽ V VODI
Ob 10. in 13.30: jugoslov. film ČUDODELNI MEČ.
UDARNIK: angl. barvni film POD OKRILJEM NOČI.

SLOVENSKO NAR. GLEDALIŠČE

Nedelja, 12. aprila, ob 19.30: Nicolai: VESELE ŽENE WINDSORSKE. Red B in izven.

RAZNAŠALCA-KO
za teren KOZARJE, VRHOVCI
sprejmemo za raznašanje jutranjika »DELO«.
Ponudbe sprejema prodajni oddelek »DELO«, Titova cesta 1 — Ljubljana.

Hotel »ZLATOROG« V BOHINJU
razpisuje
prosta delovna mesta za:
ŠEFA STREŽBE z znanjem več tujih jezikov in prakso, nastop takoj.
VEČ KVALIFICIRANIH NATAKARJEV-ic — nastop deloma s 1. majem
EKONOMA — trgovska izobrazba ali praksa, nastop takoj
KUHINJSKO BLAGAJNIČARKO — praksa, nastop s 1. junijem
VEČ KVALIFICIRANIH KUHARJEV-ic — nastop s 1. majem
2 TOČAJKI s prakso, nastop s 1. majem
2 LIKARICI — ŠIVILJI, nastop s 1. majem
SNAŽILKO — nastop s 1. junijem
2 POMIVALKI — nastop s 1. junijem
Delovna mesta so po dogovoru v glavnem stalna. — Hrana in stanovanje priskrbljena v podjetju. Ponudbe pošljite upravi podjetja. 3154

Podjetje ŠPEDTRANS, špedicija in transporti, MARIBOR, Meljska cesta 16
razpisuje delovna mesta za:
– DIPLOMIRANEGA EKONOMISTA
za komercialno-prometno službo podjetja
Pogoj: ekonomska fakulteta
– STROJNEGA INŽENIRJA
za tehnični oddelek podjetja
Pogoj: strojna fakulteta
Nastop službe takoj ali po dogovoru. Interesenti naj se zglasijo pismeno ali osebno v tajništvu podjetja. 3127

TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV
»MIRNA« v Mirni na Dolenjskem
vabi k sodelovanju:
1. ŠEFA KOMERCIALNEGA SEKTORJA
2. TEHNIČNEGA VODJO
3. ŠEFA NABAVNEGA ODDELKA
4. VEČ STROJNIH TEHNIKOV
5. VEČ KV STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV ALI STRUGARJEV
6. STROJEPISKO
7. KORESPONDENTA-KO
POGOJI: pod 1. visoka, višja ali srednja ekonomska šola s 5-letno prakso; pod 2. strojna fakulteta s 5-letno prakso; pod 3. trgovska šola, najmanj 5 let prakse v železnini; pod 4. srednja tehniška šola z nekajletno prakso; pod 5. kvalificiran ali visoko kvalificiran delavec; pod 6. administrativna šola, najmanj 5 let prakse, vešča strojepisja; pod 7. znanje nemščine, po možnosti tudi italijanščine.
Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja ali dogovoru. — Pravilno opremljene ponudbe z dokazilom o izobrazbi in praksi pošljite tovarni šivalnih strojev »Mirna« v Mirni. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Trisobno stanovanje in samske garsonjere so zagotovljene.
Tovarna šivalnih strojev »MIRNA« 3097

GRADBENO PODJETJE ČRNUČE
ČRNUČE 89 b
razpisuje delovna mesta za:
— DVA GRADBENA TEHNIKA s prakso
— GRADBENEGA TEHNIKA — začetnika
— 3 GRADBENE DELOVODJE
— VEČ GRADBENIH DELAVCEV
visoko kvalificiranih, kvalificiranih, polkvalificiranih in nekvalificiranih
— ČISTILKO za samski dom
Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebni prejemki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Ponudbe sprejema uprava do zasedbe delovnih mest. 3172

RAZPIS ŠTIPENDIJ
Upravni odbor
TOVARNE VERIG — LESCE PRI BLEDU
po svojem sklepu z dne 30. marca 1964
podeljuje
po 23. in 29. členu Temeljnega zakona o štipendijah naslednje
štipendije
3 na strojni fakulteti (ena s specializacijo za hidravliko)
2 na ekonomski fakulteti
1 na elektrotehniški fakulteti — šibki tok, smer industrijska elektronika
2 na srednji tehniški šoli — strojna stroka
1 na srednji tehniški šoli — kemična stroka
Kandidati naj vložijo prošnje najkasneje do 30. aprila 1964 v kadrovskem oddelku podjetja.
Prošnji priložite kratek življenjepis, zadnje šolsko spričevalo oziroma frekventacijsko potrdilo, potrdilo o premoženjskem stanju prosilca in staršev in eventualna priporočila družbenih organizacij.
Prednost pri podelitvi štipendije imajo študenti višjih letnikov in tisti, ki imajo stanovanje na območju občine Radovljica. 3124

Zavod ing. Stanka Bloudka, Ljubljana
razpisuje
prosta delovna mesta za:
1. KOMERCIALISTA
z visokošolsko izobrazbo in 5 let prakse ali z dokončano srednjo šolo ter 10 let prakse. Zaželena je razgledanost v organizacijah telesne kulture.
2. GRADBENEGA TEHNIKA
za delo v gradbeni operativi — Praksa ni pogoj za sprejem.
3. STROJEPISKO
z vsaj pasivnim znanjem angleškega ali francoskega jezika.
Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Razpis velja do zasedbe prostih delovnih mest.
Pismene ponudbe sprejema uprava zavoda Ljubljana, Detelova 1. 3145

Upravni odbor podjetja
»L A M A«, tovarne kovinskih, elektromehaničnih in plastičnih izdelkov — DEKANI pri Kopru
razpisuje
prosto vodilno delovno mesto
VODJE PROIZVODNEGA SEKTORJA (tehničnega vodje)
pod naslednjimi pogoji:
a) da ima strojno tehnično fakulteto II. stopnje in vsaj 2 leti prakse v kovinski industriji;
b) ali strojno tehniško srednjo šolo in deset let prakse v kovinski industriji.
Družinsko stanovanje bo zagotovljeno v juliju 1964. Nastop službe mogoč takoj.
Razpis velja do zasedbe navedenega delovnega mesta. 3167

Po 22. členu Pravilnika o delovnih razmerjih, upravni odbor podjetja

„FRUCTAL"

SADNO LIKERSKI KOMBINAT — AJDOVŠČINA

razpisuje
prosta delovna mesta za:

1. TEHNIČNEGA DIREKTORJA
2. POMOČNIKA KOMERCIALNEGA DIREKTORJA za sektor prodaje

POGOJI: za delovno mesto pod 1. diplomiran inženir biotehnologije ali kemije s 5-letno prakso v organizaciji proizvodnje — pod 2. diplomiran ekonomist ali ekonomist s 3-letno prakso v komercialni službi.

Za delovno mesto pod 1. je stanovanje zagotovljeno. Za delovno mesto pod točko 2. se lahko prijavijo tudi osebe, ki imajo končano ESS, morajo pa imeti najmanj 5-letno prakso v komercialni službi.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 3220

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 76. letu starosti za vedno zapustil naš dobri oče, brat in stari ata

Avgust Likovnik

ŽELEZNIŠKI UPOKOJENEC

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 13. aprila 1964, ob 16.45 iz Jožefove mrliške vežice na pokopališče Žale.

Žalujoči:
HČERKE ERNA, STEFKA, HEDA Z DRUŽINAMI, SINOVA MAKS IN GUSTI Z DRUŽINAMA, SESTRA TONČKA AVSEC TER OSTALO SORODSTVO.

Ljubljana, Maribor, Banjaluka, Sevnica, Zidani most, dne 11. aprila 1964.

PO DOLGEM HUDEM TRPLJENJU JE DOTRPEL NAŠ DRAGI

DORE MATUL

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V PONEDELJEK, 13. APRILA 1964, OB 15.15 IZ NIKOLAJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH.

ŽALUJOČI:
ŽENA HEDA, SIN ING. ARCH. NIKO, VNUK MIHEC, DRUŽINE MATUL, FETTICH, KLOBČAR, TOMORI, PERMAN, JURCA, SESTRE IN BRATJE TER OSTALO SORODSTVO

LJUBLJANA, ZAGREB, KOPER, TRŽIČ, 11. IV. 1964.

V [illegible] letu starosti je mirno umrla v Rovtah

Marijana Mlinar-Cigale

po domače »Kosmova mati«

Pokopali smo jo 10. aprila 1964.

Zahvaljujemo se vsem sosedom, občanom, prijateljem in znancem, ki so dragi pokojnici kakorkoli izkazali svojo [illegible] in prisrčno naklonjenost ali se udeležili pogreba. [illegible] zahvala gre tudi Krajevni skupnosti Rovte za vence in izraze sožalja.

Žalujoči:
sinova dr. Franc in Anton, hči Francka, vnuki in vnukinje ter pravnuki in pravnukinje.

Rovte, Ljubljana, Zaplana, Radeče pri Zid. mostu, New Westminster - Canada, 11. aprila 1964.

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili na zadnji poti našega dragega

Franca Selana-Brinco

iskrena zahvala. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in zdravstvenemu osebju Nevrološke klinike in Onkološkega inštituta v Ljubljani, vsem družbeno-političnim organizacijam, predstavnikom JLA, ZB NOV, ZRS, [illegible], ZROP, Radovljice in Bohinja, godbi Lesce, pevcem iz Boh. Bistrice, govornikom za poslovilne besede, darovalcem cvetja, nadalje tov. dr. Černetu, tov. Eli Bertoncelj, Ludviku Žagarju, hišnemu svetu 11 ter vsem, ki so v teh žalostnih dneh sočustvovali z nami.

Žalujoči:
žena s hčerko in sinom ter družine Selan, Krafogel, Lešnik, Gardener in Popovič.

ZAHVALA

Ob žalostni izgubi naše nepozabne ženke, mamice in sestre

Karle Ogrič-Grčarjeve

se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnico spremili na njen poslednji dom, ji darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se za vse izraze pismenega in ustnega sožalja. Posebno zahvalo izrekamo dr. Prezlju, ostalim zdravnikom, sestram in strežnemu osebju interne klinike, ki ste ji lajšali zadnje dni njenega življenja in bili tako dobri z njo. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Žalujoči:
mož Srečko in hčerka Mija z družino.

Ljubljana, 11. aprila 1964.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene sestre, svakinje, tete in stare tete

Štefanije Fatur

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali številne vence ter cvetje, ki ga je pokojnica tako ljubila. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili svoje sočutje ter posebej še reševalcem, ki so ji ob usodnem času z velikim umevanjem in požrtvovanjem nudili pomoč. Posebno zahvalo izrekamo dr. Jerebu, bolniškim sestram in strežnemu osebju nevrološke klinike, ki so ji lajšali zadnje ure življenja. Enako se zahvaljujemo tov. Stanislavu Štarkelju za poslovilne besede ob odprtem grobu, ki jih je izrekel v imenu družbenih organizacij terena Stara Ljubljana. Prav vsem še enkrat, srčna hvala!

Žalujoči:
brata, sestre in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 8. aprila 1964.

Osnovna šola Franca Marna
Vodice pri Ljubljani

razpisuje
prosto delovno mesto

VZGOJITELJA

za vzgojno-varstveni oddelek, ki bi hkrati poučeval delno telesno vzgojo in tehnični pouk v višjih razredih.

Pogoj: predmetni učitelj ali profesor, lahko tudi brez diplomskega izpita.

Osebni dohodki po pravilniku. Stanovanje priskrbljeno. Kandidati naj se takoj pismeno ali osebno zglase v šoli. 3153

Sprejmemo POTNIKE,

ki so uvedeni v industrijskih, gradbenih in transportnih podjetjih, za vse republike.

Delo na podlagi provizije.

Ponudbe z opisom službovanja pošljite pod oznako »TRANSPORT«. 3234

SAVA FILM –
zavod za šolski in poučni film, Ljubljana, Grošljeva štev. 4, razpisuje prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE-STROJEPISKE

Ponudbe sprejema gornji naslov do 25. aprila leta 1964. 3241

GOSTINSKO PODJETJE ČRNUČE

ČRNUČE 91 — sprejme

– delovno moč
za čiščenje in pranje
Hrana in stanovanje v podjetju

– moškega
za delo v kleti, lahko upokojenec

Osebne ponudbe na gornji naslov. 3229

Vinogradniško-živinorejski kombinat Ljutomer

proda:

4 TRANSPORTERJE

za prenos materiala z vgrajenimi električnimi napravami

Delovna dolžina posameznega transporterja je 3 m. Licitacija bo 15. apr. 1964 ob 9. uri v Mešalnici močnih krmil v Ljutomeru. 3187

ZAHVALA

Vsem, ki ste našo

LJUBO FLEŠ

spremili na zadnji poti, ji poklonili cvetje ter nam izrazili sožalje, iskrena hvala.

Žalujoči.

Ob bridki izgubi naše zlate, dobre in nepozabne mame

Ane Šijanec

iz Kočevja

se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili osebna in pismena sožalja, vsem darovalcem cvetja in vencev, in vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti. Posebna zahvala za pomoč dr. Klunu, dr. Rade-Humar Gabrijeli, Kemični tovarni in podjetju »Inkop«, Kočevje.

Mož Alojz, sinovi Slavko, Mirko in Maks z družinami ter sin Dolfi.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža in očeta

Jakoba Tekavca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu v slovo darovali vence in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo sindikatu kombinata INLES, Ribnica, pevskemu zboru in tov. Levstiku za poslovilni govor. Enako se zahvaljujemo tudi dr. Benčinovi za pomoč ter g. duhovniku za spremstvo.
Žalujoča žena Katica, hčerka Barbka ter sinova Andrej in Janko.

Krajevna skupnost »SAVSKO NASELJE«
Ljubljana, Belokranjska 6

razpisuje v servisih za vzdrževanje hiš in pomoč družini prosta delovna mesta za:

– mejstra vodoinstalaterja
za vodjo servisa

– vodoinstalaterske pomočnike

Osebni dohodek po dogovoru, samska soba je zagotovljena. Nastop službe takoj. 4838

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij pri **tovarni oblazinjenega pohištva**

»NOVA OPREMA« – SLOVENJ GRADEC

po sklepu UO podjetja ter v zvezi s čl. 145 zakona o delovnih razmerjih
razpisuje prosta delovna mesta za:

1. RAČUNOVODJO
2. ŠEFA KOMERCIALE
3. TEHNIČNEGA VODJO

POGOJI:
pod točko 1. visoka šolska izobrazba ekonomske smeri ter 5-letna praksa v računovodskih poslih ali srednja šolska izobrazba z več kot 5-letno prakso na tem delovnem mestu.
Pod točko 2. visoka šolska izobrazba ekonomske smeri s 3-letno prakso na vodilnem delovnem mestu ali srednja šolska izobrazba s petletno prakso na tem delovnem mestu.
Pod točko 3. ing. lesne stroke ali srednja šolska izobrazba ter 10-letna praksa na vodilnem delovnem mestu z znanjem mizarsko-tapetniške stroke.
Osebni prejemki po pravilniku o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov podjetja. 3152

PREDSEDSTVO ZDRUŽENJA BORCEV NOV OBČINE DOMŽALE

razpisuje prosto delovno mesto samostojne

administratorke

POGOJI:
obvladanje strojepisja, stenografije in blagajniških poslov.
Ponudbi priložite obširen življenjepis.
Prijavo pošljite najkasneje do 20. aprila 1964 na naslov Združenja borcev NOV občine Domžale, Kolodvorska cesta 6. 3166

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA PROMET

razpisuje
delovno mesto

INŠPEKTORJA za javne ceste

POGOJ:
gradbeni inženir z najmanj 10-letno prakso v cestni stroki.

Kandidati naj se priglasijo s pravilno kolkovano vlogo, ki mora obsegati življenjepis, podatke o strokovni izobrazbi in dosedanji zaposlitvi, pri Republiškem sekretariatu za promet, Ljubljana, Gregorčičeva 25, v 15 dneh od objave razpisa v Uradnem listu SRS. 3147

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni zapustila naša dobra, skrbna žena, mama, babica, sestra in teta

Pavla Gregorič

roj. TOMAŽIČ

Do pogreba leži doma na Vrhovcih 104. Pogreb bo danes, 12. aprila 1964 ob 16. uri na Viču.

Žalujoči:
mož Jože, hčerka Marta por. Belaj z družino, sestra Terezija in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Srednje Jarše, Pariz, Vogersko, 11. aprila 1964

Sporočamo žalostno vest, da je včeraj tragično preminil naš dobri tovariš

Gregor Luzar

SKLADIŠČNI DELAVEC

Na zadnjo pot ga bomo spremili v nedeljo, dne 12. aprila ob 16. uri iz hiše žalosti v Gaberju št. 5 pri Novem mestu, na vaško pokopališče. — Umrlega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

DELOVNI KOLEKTIV, DELAVSKI SVET, UPRAVNI ODBOR IN UPRAVA »DOLENJKA«, TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO V NOVEM MESTU

Novo mesto, dne 11. aprila 1964.

Po dolgoletnem trpljenju je v 83. letu starosti zatisnila svoje trudne oči naša ljuba mama, babica, prababica, sestra in teta

Marija Matičič

roj. RIHTER
vdova po uslužbencu ECŽ

Na zadnji poti jo bomo spremili v **ponedeljek**, 13. aprila 1964 ob 16. uri iz Marijine mrl. **vežice na Žalah.**
Strti v žalosti: **otroci Ela por. Blatnik z možem Stanetom, Štefanija z družino, Ljudmila, sin Vladislav z družino, vnuk Jančar Maksi z družino, sestra Alojzija, družine Lisec in ostalo sorodstvo.**
Ljubljana, Varaždin, Bjelovar, Opatija, Buenos Aires, 11. aprila 1964.

Komisija za sprejem in odpovedovanje delovnih razmerij pri

rudniku rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik
pošta Trbovlje

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. POMOČNIKA ŠEFA kemijsko-tehnološkega laboratorija
pogoj: diplomiran inženir kemije, z odsluženim kadrovskim rokom
2. KEMIJSKEGA TEHNIKA za delo v kemijsko-tehnološkem laboratoriju
pogoj: dokončana TSŠ-kemijski oddelek, z nekajletno prakso in odsluženim kadrovskim rokom
3. STRUGARJA
pogoj: dokončana IKŠ ustrezne smeri ali vajenska šola, z nekajletno prakso
4. 3 ADMINISTRATORJE za gradbišča oddelka za specialna rudarska dela na terenu
pogoj: ekonomska srednja šola ali druga ustrezna šola z nekajletno prakso v gospodarskih organizacijah in z odsluženim kadrovskim rokom
5. VODJO skladišča
pogoj: kvalificiran delavec trgovske stroke z nekajletno prakso ali drugo ustrezno izobrazbo in prakso v skladiščni službi, z odsluženim kadrovskim rokom.
Interesenti za razpisana delovna mesta naj se zglasijo pismeno ali osebno v kadrovsko-socialnem sektorju podjetja.

Komisija za sprejem in odpovedovanje delovnih razmerij rudnika rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik, Trbovlje

3222

VEČJE PODJETJE V LJUBLJANI

razpisuje
delovno mesto za:

1. TAJNICO SEKTORJA
2. STROJEPISKO

Pod točko 1. se zahteva dokončana ESŠ ali administrativna šola.

Ponudbe pošljite v oglasni oddelek »Dela« pod oznako »VESTNA I«.

3209

UPRAVNI ODBOR TOVARNE PLETENIN

„ANGORA"

LJUBLJANA – EMONSKA CESTA 2

razpisuje
prosta delovna mesta za:

1. šefa komerciale
2. kvalificirane pletilje

POGOJI: pod 1. ekonomska fakulteta in najmanj 5-letna praksa v komercialnih poslih, ali srednja šolska izobrazba in 10 let prakse; pod 2. obrtna šola in pomočniški izpit za pletiljo.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Pismene in ustne ponudbe sprejema sekretariat podjetja. 3182

Po 21. členu zakona o pristojnostih občinskih in okrajnih ljudskih odborov ter njihovih organov (Ur. list FLRJ, št. 52-57) razpisuje komisija za razpis mest direktorjev pri OBČINSKI SKUPŠČINI MOZIRJE mesto

direktorja

renoviranega gostinskega podjetja »PLANINKA« v Ljubnem ob Savinji, s svojimi poslovalnicami: gostišče »ZADRUŽNIK« in »ROGOVILEC« v Solčavi, gostišče »PRI KMETU« v Lučah in gostišče na sedežu podjetja »PLANINKA« v Ljubnem ob Savinji.

POGOJI:
1. višja ek. komercialna šola in petletna praksa na vodilnem mestu.
2. dokončana srednja šola z desetletno prakso v gospodarstvu.
3. visoko kvalificiran gostinski delavec s petletno prakso na vodilnih mestih.

Kolkovane ponudbe s takso 250 din, spričevalom in življenjepisom, vložite do 30. aprila pri občinski skupščini Mozirje. 3181

PODJETJE ZA OBNOVO TIRNEGA MATERIALA LJUBLJANA
(ob kamniški progi pri stadionu ŽSD Ljubljana v Šiški)

sprejme:

1. nabavljača kovinske stroke
2. skladiščnika
3. strojne tehnike
4. ključavničarja
5. kovinostrugarje
6. mehanike
7. elektromonterja
8. avtokleparje
9. kleparje

Pogoji: k tč. 1. s prakso v navedeni stroki — k tč. 2. izučen trgovske (železninarske) stroke ali z večletno prakso v tej stroki — k tč. 3. diplomiran strojni tehnik — k tč. 4.—9. izučen poklica.
Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja ali po dogovoru.
Stanovanja niso priskrbljena.
Priskrbljen je brezplačen prevoz na delo po železnici, kakor tudi prevoz z avtobusom od železniške postaje Ljubljana do podjetja in obratno.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.
Prijave sprejema splošni sektor podjetja. 3193

V skladu z zakonom o financiranju gradnje stanovanj (Ur. l. FLRJ, št. 47/59) in po 69. in 70. členu pravil sklada ter sklepu 33. redne seje upravnega odbora sklada z dne 9. 4. 1964 razpisuje sklad za zidanje stanovanjskih hiš, občinske skupščine Ljubljana—Bežigrad natečaj za dodelitev posojil za hišne svete, stanovanjske zadruge, individualne gradnje in politično-teritorialne enote v skupnem znesku 465,000.000 din

I. NATEČAJ – 1964

I. Za dodelitev posojil za dograditev stanovanjskih hiš in za večja popravila stanovanjskih hiš.
a) Z natečajem se razpisuje posojilo v višini 130,000.000 din.
b) Na natečaju imajo pravico sodelovati vse fizične osebe, ki so v delovnem razmerju in stanovanjske zadruge.
c) Pogoji za pridobitev posojila:
1. Najdaljši odplačilni rok 30 let;
2. najnižja obrestna mera 1%;
3. lastna udeležba oziroma, da je gradnja v III. fazi;
4. urejena investicijsko-tehnična dokumentacija.
d) Za člane ZB lahko UO Sklada odobri na podlagi predloga komisije ugodnejše pogoje.
e) Upravičenost višine posojila bo komisija pregledala na kraju samem.
f) Prošnji za posojilo je treba priložiti:
prošnjo z navedbo višine in namena koriščenja posojila;
predračun stroškov in potrebno tehnično dokumentacijo;
potrdilo o delovnem razmerju prosilca z navedbo mesečnih prejemkov;
izjavo o dosedaj vloženih finančnih sredstvih;
izjavo o višini posojil, ki jih je za to gradnjo prosilec že prejel iz družbenih sredstev;
člani ZB potrdilo terenske organizacije ZB.

II. Za dodelitev posojil za večja popravila in rekonstrukcije stanovanjskih hiš in stanovanj.
a) Z natečajem se razpisuje posojilo v višini 29,000.000 din.
b) Na natečaju imajo pravico sodelovati hišni sveti.
c) Pogoji za pridobitev posojila:
1. Najdaljši odplačilni rok 15 let;
2. najnižja obrestna mera 1%;
3. lastna udeležba;
4. urejena tehnična dokumentacija.
d) Prošnji za posojilo priložite:
zapisnik in sklep Zbora stanovalcev o najetju posojila z obvezo za redno odplačevanje anuitet;
potrjen razdelilnik stanarin in najemnin s specifikacijo mesečnih dohodkov in izdatkov ter mesečno razpoložljivih sredstev;
predračun stroškov in potrebno tehnično dokumentacijo;
potrdilo banke o stanju posojil;
soglasje in priporočilo krajevne skupnosti, da so predvidena dela upravičena.

III. Za dodelitev posojil politično-teritorialnim enotam in družbenim organizacijam za gradnjo in nakup stanovanj.
a) Višina razpisanega posojila znaša 80,000.000 din.
b) Na tem natečaju lahko sodelujejo politično-teritorialne enote in družbene organizacije.
c) Pogoji za pridobitev posojila:
1. Višina lastne udeležbe;
2. najnižja obrestna mera 1%;
3. najdaljši odplačilni rok 20 let.
d) Prošnji za posojilo priložite:
sklep najvišjega organa upravljanja o najetju posojila;
tehnično dokumentacijo s predračunom in zahtevkom višine posojila;
potrdilo banke o višini sredstev lastne udeležbe;
finančni plan koriščenja posojila.

IV. Za dodelitev posojil gospodarskim organizacijam, ustanovam, zavodom za graditev in nakup stanovanj.
a) Višina razpisanega posojila znaša 150,000.000 din.
b) Na tem natečaju lahko sodelujejo gospodarske organizacije, ustanove, zavodi.
c) Pogoji za pridobitev posojila:
1. Višina lastne udeležbe;
2. najnižja obrestna mera 4%;
3. najdaljši rok odplačila 10 let;
d) Prošnji za posojilo priložite:
sklep najvišjega organa upravljanja o najetju posojila;
tehnično dokumentacijo s predračunom in zahtevkom višine posojila;
potrdilo banke o višini sredstev lastne udeležbe;
finančni plan koriščenja posojila.

V. Za dodelitev posojil za gradnjo potrošniških centrov in prostorov za uslužnostno obrt.
a) Višina razpisanega posojila znaša 85,000.000 din.
b) Na tem natečaju lahko sodelujejo družbeno-gospodarske organizacije.
c) Pogoji za pridobitev posojila:
1. Višina lastne udeležbe;
2. najnižja obrestna mera 2%;
3. najdaljši odplačilni rok 15 let;
d) Prošnji za posojilo priložite:
sklep najvišjega organa upravljanja o najetju posojila;
tehnično dokumentacijo s predračunom in zahtevkom višine posojila;
potrdilo banke o višini sredstev lastne udeležbe;
finančni plan koriščenja posojila.

SPLOŠNO ZA ODSTAVKE I., II., III., IV. in V. NATEČAJA:

a) Rok koriščenja posojila je po odobrenih tranšah do 1. XI. 1964.
b) Ponudbe z zahtevano dokumentacijo vložite do 5. V. 1964 pri Skladu za zidanje stanovanjskih hiš ObS Ljubljana-Bežigrad, Vojkova št. 1, v zaprti kuverti z oznako natečaja in odstavka, za katerega se prosi posojilo.
c) O izidu natečaja bodo ponudniki obveščeni pismeno v 30 dneh po zaključku natečaja.
d) UO Sklada bo vse vloge brez predpisane dokumentacije zavrnil kot brezpredmetne.
e) Vsa posojila morajo biti obvezno uporabljena na območju ObS Ljubljana-Bežigrad.
f) Vse eventualne podatke dobe interesenti pri Skladu za zidanje stanovanjskih hiš Občinske skupščine Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana — Vojkova št. 1 ali telefonično 31-334, int. 009.

SKLAD ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIŠ — OBČINSKE SKUPŠČINE, LJUBLJANA-BEŽIGRAD, Vojkova 1.

3232

Gradbeno industrijsko podjetje GRADIS,
gradbeno vodstvo Ljubljana, Bohoričeva 28

zaposli s takojšnjim nastopom VEČ

KVALIFICIRANIH ELEKTRIČARJEV

Ponudbe sprejema do zasedbe delovnih mest kadrovski oddelek gradbenega vodstva Ljubljana, Bohoričeva 28. Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Hrana in samsko stanovanje zagotovljena.

3093

AVTOSERVIS DRŽAVNIH ORGANOV IN ZAVODOV V LJUBLJANI — Vodovodna 93

razpisuje prosta delovna mesta za:

dva avtoličarja
dva avtokleparja
rezkarja
dva vajenca

za ključavničarsko in strugarsko stroko.
Razpis velja do zasedbe delovnih mesta. 3230

NAJNOVEJŠE!

ZA VSAKEGA VOZNIKA AVTO-MOBILA IN MOTORJA — NAJLEPŠE DARILO ZA PRVI MAJ!

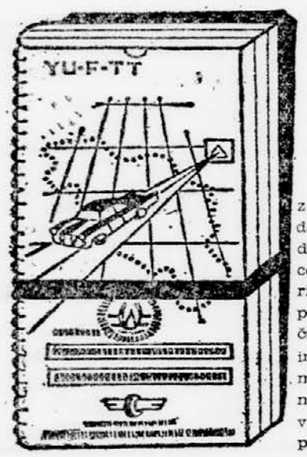

Za zdravstvene domove in zdravstvene centre, bolnišnice, podjetja in ustanove - nujno potrebna izdaja! Maja bo dotiskana nova IV. jubilejna izdaja znane in popularne strokovne publikacije za cestni promet.

„AUTO-MOTO DALJINAR SFRJ"

C. ser. mod. 64-66

avtorja: VJEKOSLAV VIŠOŠEVIĆ in ing. METOD VIŠOŠEVIĆ

z najnovejšimi in dokumentarnimi podatki s področja celokupnega motoriziranega cestnega prometa, smerni čistega transporta in avto-moto turizma koncepcije, stanje spomladi 1964, v petih jezikih in s petimi elementi.

1. mehanično računalo

z 9000 cest. relacijami: Jugoslavija in Evropa—Jugoslavija. Polavtomat daje v 1 minuti 120 relacij, zanesljivo in natančno.

2. avto karta Jugoslavije, turistično prometna, popolnoma terenska in zložena v ovojnici

3. Šoferski svetovalec (Vademecum motorista)

strokovni priročnik za tehniko, mehaniko, petro kemijo, ekonomiko, pravo, zavarovanje, varnost, medicino in higieno kot tudi za funkcionalnost prometa in s kompletnimi vidiki sodobnega motorizma navtičnega, lovskega in ribolovnega, športnega in gospodarskega pomena.

4. »Montenegro«

monografija o uvajanju prvega javnega motoriziranega cestnega prometa v Jugoslaviji in Evropi, družbene kategorije.

5. polivinilski ščitnik

z gumijastim trakom in standardno zaščitno škatlo za avtomobil (vozilo).

Z novim modelom te serije je Jugoslavija prvič vključena v mednarodni sistem cestnega prometa kontinentalne Evrope in vsa njena mesta so z direktnimi relacijami povezana z mesti in turističnimi mesti v Jugoslaviji.

Sodobno in pomožno sredstvo, informacija za cestni motorizirani promet in turizem, je lepo ilustrirano in tehnično lepo opremljeno.

Za javni in režijski cestni promet bodo nujno potrebovali Am-daljinomer podjetja, ustanove in individualni lastniki motornih vozil!

..... izpolnite, izrežite in pošljite na naslov:

NAROČILNICA

Uprava »Auto-moto daljinara SFRJ«, Zagreb, p. p. 143, naročam(o) nepreklicno ..... izvodov kompleta IV. jubilejne izdaje »Auto-moto daljinar SFRJ«, C. ser. mod. 64-66, po znižani ceni v predplačilu **3.000 din.**

Predplačilo bom vplačal na žiro račun »Auto-moto daljinar SFRJ« — avtor Vjekoslav Višošević, Zagreb, številka 400-14-70401-28-11, in sicer takoj ali najkasneje do 30. aprila 1964. V nasprotnem primeru pristanem, da mi pošljete izdajo po izidu s povzetjem za prodajno ceno 3500 din za en izvod.

Predplačnik .....

Poklic .....

Natančen naslov .....

Kraj ..... **datum** **1964**

Podpis naročnika
(in žig podjetja, ustanove itd.)

3225

Tovarna perila

„LABOD"

NOVO MESTO

razpisuje delovni mesti za:

1. POMOČNIKA DIREKTORJA

2. VODJO SPLOŠNEGA SEKTORJA

Pogoji za obe delovni mesti:
visoka ali višja šolska izobrazba ali ustrezna strokovna izobrazba s prakso.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Ob nastopu službe zagotovljeno 2-sobno družinsko stanovanje. Pismene ponudbe pošljite upravi podjetja z navedbo osebnih podatkov, podatkov o službeni praksi in kratkim življenjepisom.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 3207

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

Krajevni skupnosti »BORIS KIDRIČ«

LJUBLJANA, Vojkova ulica št. 1

vabi k sodelovanju:

- **prehrambenika**
  VK kuhinjski delavec ali higienski tehnik
- **poslovodjo servisne pralnice**
  kvalificirano delavko s prakso v pralnici
- **prevzemalko perila**
  delavko s popolno osemletko
- **sortirko perila**
- **več kvalificiranih soboslikarjev in pleskarjev**
- **več kuhinjskih pomočnic**

Zglasite se v tajništvu skupnosti, soba 25. 3191

Upravni odbor

ZDRAVSTVENEGA DOMA KAMNIK

razpisuje prosta delovna mesta za:

računovodjo
ustrezna izobrazba, po možnosti z najmanj 5-letno prakso

zobotehnika
ustrezna izobrazba

Nastop službe lahko takoj ali po dogovoru. Osebni dohodki po pravilniku zavoda. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Ponudbe pošljite na naslov: ZDRAVSTVENI DOM KAMNIK. 3184

ZDRAVSTVENI DOM POSTOJNA

razpisuje

JAVNO LICITACIJO za prodajo:

- **reševalnega avtomobila**
  Mercedes Benz 170 Va, bencin, leto izdelave 1950, izklicna cena 450.000 dinarjev;
- **rezervnega motorja**
  Mercedes Benz, bencin, izklicna cena 701.000 dinarjev.

Licitacija bo v soboto, dne 18. aprila 1964 ob 9. uri na Reševalni postaji Postojna, Tržaška c. 15 a. Prednost do nakupa imajo interesenti za avtomobil in rezervni motor. 3216

KMETIJSKI KOMBINAT Šentjur pri Celju

bo prodal na javni licitaciji naslednja osnovna sredstva:

1. **škropilnice**
2. **sejalnice — ročne**
3. **motorje**
4. **vrče za mleko**
5. **brane**
6. **avtomobil »Opel Rekord«**
7. **motorno kolo**
8. **žago venecijanko**
9. **mline — kladivarje**
10. **ročne trijerje**
11. **in več drugih manjših kmetijskih strojev**

Javna dražba bo v petek, 17. aprila 1964, od 10. do 16. ure v Šentjurju (kmetijska šola). Prednost do nakupa imajo kmetijske organizacije, nato zasebniki. Osnovna sredstva si lahko interesenti ogledajo vsak dan od 6. do 14. ure. 3223

Konjščinski ugljenokopi v likvidaciji

UPRAVA, ZAGREB, BANJAVČIĆEVA 3

razpisuje jo

prodajo z neposredno ustno pogodbo

za

separacijske naprave v Batini

kapaciteta 50 t/h, ki obsegajo:

mehanično krožno zvračalo, kalibrirano rešetko, gumasti transporter, gumaste prebiralne trakove, transportni trak, vibracijska sita, komandne plošče, bunkersko zapiralo in gumaste trakove

Prodaja bo 20. aprila 1964 ob 8. uri v upravi, Zagreb, Banjavčićeva 3. Podrobne pogoje lahko dobe interesenti na pismeno zahtevo v upravi, Zagreb, Banjavčićeva 3, telefon 38-995, vsak delavnik od 8. do 12. ure. 3134

GP HOTEL

„JEZERO--BELLEVUE"

BOHINJ

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

Stalna zaposlitev za:

1. šefa kuhinje
2. ekonoma — skladiščnika
3. kurjača

Sezonska zaposlitev za:

več KV in PK natakarjev-ic
več KV in PK kuharjev-ic
receptorja

POGOJI:
pod št. 1. KV kuhar z daljšo prakso — pod št. 2. splošna izobrazba z daljšo prakso — pod 3. delavec z znanjem kurjenja centralne peči. 3183

DIREKCIJA ZA CIVILNO LETALSTVO — Oblastni center za vodenje letal Zagreb

razpisuje natečaj za izpopolnitev delovnih mest za:

1. **KONTROLORJA letenja na letališčih Ljubljana, Zagreb, Reka in Split**
2. **RADIOTEHNIKA za vzdrževanje radarskih naprav, naprav za inštrumentalno letenje ter telekomunikacijskih naprav na letališču Ljubljana**

Pogoji: pod 1. visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba in končana pilotska šola ter znanje angleškega jezika;
pod 2. končana srednjetehniška radio šola in TT odsek, praksa na elektronskih napravah, zaželeno je tudi znanje tujih jezikov, posebno angleškega.

Osnovna in položajna plača po predpisih o javnih uslužbencih in brezplačna službena obleka.

Kolkovane ponudbe s 50 din in obširen življenjepis pošljite na naslov: »Oblastni centar za vodjenje zrakoplova Zagreb«, Zagreb, Airport, p. p. 1.

Natečaj je razpisan do zasedbe delovnih mest. 3245

Stanovanjska zadruga RADIOINDUSTRIJE, ZAGREB, Božidarevićeva 13

nujno proda

dva lokala v Zagrebu

Maksimirska cesta 108-110

en lokal ima velikost 150 m² (prodajni) in 60 m² skladiščne površine s komfortom, drugi pa 70 m² s komfortom.

Lokala sta primerna za vse vrste trgovin, vseljiva pa bosta konec junija t. l. 3171

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Ljubljana

RAZPISUJE

PROSTA DELOVNA MESTA ZA:

- **TAJNIKA za zadeve upravljanja**
  pravna fakulteta z najmanj 4-letno prakso v upravni stroki
- **ZDRAVNIKA splošne prakse**
  z najmanj 5-letno ustrezno strokovno prakso
- **FARMACEVTA — retaksatorja**
  z najmanj 5-letno prakso
- **DVA FINANČNA REFERENTA**
  ekonomska srednja šola z ustrezno prakso
- **EVIDENTIČARJA zavarovancev zasebnega sektorja**
  ekonomska srednja šola s prakso
- **FINANČNEGA DELAVCA za poslovanje z banko**
  nepopolna srednja šola s prakso
- **TRI NAKAZOVALCE POKOJNIN**
  ekonomska srednja šola s prakso
- **STATISTIKA**
  ekonomska srednja šola z ustrezno prakso
- **KONTROLORJA preplačil OD**
  ekonomska srednja šola s prakso
- **DVA STROJEPISCA**
  I-a ali I-b razreda
- **KURIRJA**

ZA PODRUŽNICO DOMŽALE:

- **VODJO referata za zdravstveno zavarovanje**
  višja strokovna izobrazba s prakso v upravni stroki

ZA PODRUŽNICO LITIJA:

- **REFERENTA za priznavanje OD**
  srednja šola z najmanj 3-letno prakso v upravni stroki

ZA PODRUŽNICO VRHNIKA:

- **UPRAVNIKA**
  pravna fakulteta z najmanj 6-letno prakso v upravni stroki; z nekaj leti na vodilnem mestu

Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Razpis velja do zasedbe prostih mest.

Ponudbe, kolkovane s 50 din državne takse, z opisom strokovne izobrazbe in prakse, pošljite na naslov:

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Ljubljana, Miklošičeva cesta 24.

3246

Delavski svet

ZDRAVSTVENEGA DOMA IL. BISTRICA

razpisuje

naslednja delovna mesta:

1. **direktorja zdravstvenega doma**
2. **zdravnika splošne prakse**

POGOJI: pod 1. zdravnik splošne prakse z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj petletno prakso v vodstvu zavoda — pod 2. zdravnik splošne prakse.
Družinska stanovanja so zagotovljena. 3231

DIPLOMIRANI EKONOMIST

po možnosti z nekajletno prakso, dobi zaposlitev v ustanovi v Ljubljani.

Ponudbe pošljite pod »EKONOMIST« v oglasni oddelek »Dela«.

3236

TRGOVSKO, UVOZNO IN IZVOZNO PODJETJE

metalka

LJUBLJANA — DALMATINOVA 2

sprejme več

trgovskih pomočnikov

PLAČA PO DOGOVORU.

SAMSKA STANOVANJA ZAGOTOVLJENA.
NASTOP SLUŽBE TAKOJ ALI PO DOGOVORU.

PISMENE PONUDBE POŠLJITE NA NASLOV:

»METALKA«
LJUBLJANA — DALMATINOVA 2

TEKSTILNI INSTITUT MARIBOR

razpisuje mesta

DESINATERJEV

v eksperimentalnem oddelku Kamnik za desiniranje tkanin

Ponudbe pošljite Tekstilnemu inštitutu Maribor, p. p. 114. 3244

Sprejmemo natakarico

lahko je tudi začetnica. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši.

GOSTILNA
»POD HRIBOM«,
Ljubljana, Litijska 1. 4839

Občinska skupščina Logatec bo prodala 14. apr. 1964 ob 8. uri pred poslopjem Občinske skupščine Logatec

razni rabljeni gradbeni material

(deske, trame, strešnike, klesani kamen itd.). Cene navedenega materiala so ugodne. 3179

Šolski odbor osnovne šole heroja Staneta Kosca Smartno pod Šmarno goro

razpisuje delovno mesto

KUHARICE

Nastop službe mogoč takoj. Osebni dohodki po pravilniku šole. 3210

V skladu z zakonom o finansiranju gradnje stanovanj (Ur. list FLRJ, št. 47-59) in po 4. členu točke pravil sklada ter sklepu 2. redne seje upravnega odbora sklada z dne 10. 4. 1964 razpisuje

stanovanjski sklad občine Kamnik

I. NATEČAJ

za dodelitev posojil za velika popravila, rekonstrukcije in modernizacijo stanovanjskih hiš na območju občnie Kamnik za leto 1964.

I. Z natečajem se razpisuje posojilo v višini 20,000.000 din.
II. Na natečaju imajo pravico sodelovati hišni sveti in družbeno-pravne osebe.
III. Pogoji za pridobitev posojila:
a) najnižji odplačilni rok 30 let
b) najnižja obrestna mera 1 %
c) lastna udeležba
d) urejena dokumentacija
e) da hiša ni grajena po letu 1945.
IV. Rok koriščenja posojila je do 31. dec. 1964.
V. Ponudbe vložite do 30. aprila 1964 pri stanovanjskem skladu občine Kamnik, Maistrova 7.
VI. Ostale pogoje natečaja in informacije dobite v uradnih dnevih na sedežu sklada.

STANOVANJSKI SKLAD
3242 OBČINE KAMNIK

V skladu z zakonom o finansiranju gradnje stanovanj (Ur. list FLRJ, št. 47-49) in po 4. členu točke c) pravil sklada ter sklepu 2. redne seje upravnega odbora sklada z dne 10. 4. 1964 razpisuje

stanovanjski sklad občine Kamnik

II. NATEČAJ

za dodelitev posojil za velika popravila, rekonstrukcije in modernizacije stanovanjskih hiš na območju občine Kamnik za leto 1964.

I. Z natečajem se razpisuje posojilo v višini 10,000.000 din.
II. Na natečaju imajo pravico sodelovati fizične osebe.
III. Pogoji za pridobitev posojila:
a) najnižji odplačilni rok 10 let
b) najnižja obrestna mera 2 %
c) lastna udeležba
d) urejena dokumentacija
e) da hiša ni grajena po letu 1945.
IV. Rok za koriščenje posojila je do 31. dec. 1964.
V. Ponudbe vložite do 30. aprila 1964 pri stanovanjskem skladu občine Kamnik, Kamnik, Maistrova 7.
VI. Ostale pogoje natečaja in informacije dobite v uradnih dnevih na sedežu sklada.

STANOVANJSKI SKLAD
3243 OBČINE KAMNIK

PODJETJE V LJUBLJANI

potrebuje takoj

na območju Starega ali Mestnega trga

SUHO SKLADIŠČE

v izmeri približno 35–40 m²

Ponudbe pošljite pod oznako »Skladišče« v oglasni oddelek »Dela«. 3059

Gradbeno montažno podjetje

„TEGRAD"

Ljubljana, Šmartinska 10

razpisuje

delovno mesto tehničnega risarja
pogoj: praksa

dve delovni mesti pomožnega skladiščnika za orodje in material
s potrebno prakso.

Osebni dohodek po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite upravi podjetja.

3217

Za uspešnejše izvrševanje delovnih nalog razpisuje

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE STAVBENIK, IZOLA

naslednja prosta delovna mesta:

REFERENTA za gradnjo stanovanj za trg
pogoj: gradbeni tehnik z večletno prakso v operativi

REFERENTA za zaključna dela
gradbeni tehnik z večletno prakso v operativi ali podobnem delovnem mestu

VEČ GRADBENIH TEHNIKOV začetnikov za obračunske tehnike v operativi

Samska ali družinska stanovanja po dogovoru.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom vseh dosedanjih zaposlitev naj kandidati pošljejo upravi SGP Stavbenik Izola, Tomažičeva ulica št. 18.

Razpis ostane v veljavi do izpopolnitve delovnih mest. 3043

Vrtimo globus

LIMA — Nedaleč od Trujilla v severnem Peruju sta trčila avtobus in tovornjak. Bilo je pet mrtvih, dvajset pa ranjenih, med njimi več šolskih otrok.

DAR ES SALAM — Po dolgotrajnih nalivih so se narasle reke razlile čez bregove in poplavile več pokrajin v Tanganjiki. Najhuje je v okraju Kilos, kjer se je moralo preseliti okoli dvesto družin, ki jim je voda uničila domove.

VARŠAVA — Iz Varšave v Prago bodo kmalu vozili vlaki z električno lokomotivo. Elektrifikacija železniške proge naj bi bila zaključena konec tega meseca.

KATMANDU — Nemška himalajska odprava, ki se namerava na smučeh povzpeti na Čo Oju (8253 m), sedmo najvišjo goro sveta, je pred dnevi prispela v šerpovsko vas Namče Bazar blizu Mount Everesta. — V Nepalu se zadržuje druga nemška odprava, ki se hoče povzpeti na doslej nepremagani himalajski vrh (7437 m). Pred kratkim so skušali splezati na ta vrh britanski alpinisti, ki pa so zaradi velikih ovir opustili misel na nadaljnji vzpon. — Te dni se bodo vrnili v München člani odprave, ki so skušali pod vodstvom dr. Herligkofferja prvič pozimi preplezati Nanga Parbat.

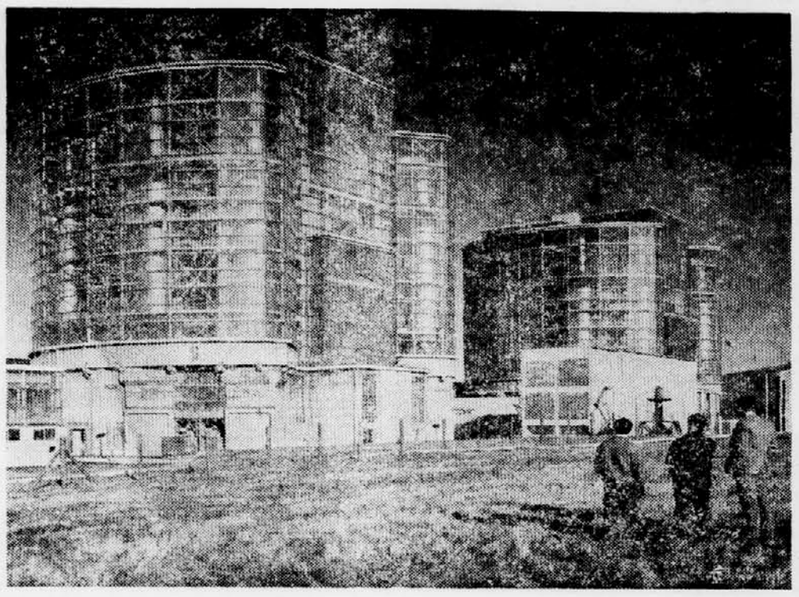
OSLO — Norveški parlament razpravlja o vladnem predlogu, da bi plačane dopuste podaljšali od dosedanjih treh na štiri tedne, in sicer v tem smislu, da bi upravičenci izkoristili dodatni teden v zimskem času.

WASHINGTON — Ameriški »Explorer-9« je zgorel v noči na soboto, ko se je tako približal zemeljski površini, da se je vnel zaradi trenja v gostejših zračnih plasteh. Satelit s premerom 3,5 m, ki so ga izstrelili 16. februarja 1961, je 14.000-krat obkrožil naš planet in preletel okoli 558 milijonov kilometrov.

LONDON — Po enomesečnih pogajanjih so predstavniki Belgije, Danske, Francije, Irske, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Portugalske, Španije, Švedske, Velike Britanije in Zvezne republike Nemčije v Londonu podpisali sporazum o ribolovu v obrežnih vodah. Vsaka izmed podpisnic ima izključno pravico do ribolova v pasu šestih milj od svoje obale, izven teh teritorialnih voda pa smejo loviti predvsem ribiči dežel, katerih gospodarstvo je bilo tudi že doslej v večjem obsegu odvisno od ribolova in od ustrezne predelovalne industrije.

LEOBEN — Včeraj dopoldne so vrtalci prebili predor skozi Felber Tauern vzhodno od Malega Venedigerja. Z dolžino 5,2 km bo to doslej najdaljši cestni predor v Avstriji.

TRIER — Trideset učenk in učencev prvega razreda v Mariahofu, novi stanovanjski četrti Triera, se je z veseljem odločilo za stavko, potem ko so mamice in očetje postavili prednje na kuhinjsko mizo vrečke z bonboni in zavojčke drugih slaščic. Solsko poslopje v tej mestni četrti ni bilo dograjeno o pravem času, vsaj štirinajst dni bi morali mali učenjaki, ki so odrasli otroškemu vrtcu, po zelo prometni avtomobilski cesti v tri kilometre oddaljeno šolo. Starši so se v skrbah za živahni naraščaj uprli, otroci so ob bogati zalogi dobrot prav radi ostali doma.

ATOMSKA ELEKTRARNA NA ŠKOTSKEM — Štirje agregati prvega izmed dveh reaktorjev nove atomske elektrarne v Hunterstonu na Škotskem že pošiljajo električno energijo v omrežje. Turbogeneratorji drugega, ki ga zdaj polnijo, naj bi začeli obratovati sredi letošnjega leta. Ob polni obremenitvi bosta imela oba reaktorja zmogljivost 300 megavatov. Toplota iz reaktorja ogreva vodo v posebnih kotlih in jo spreminja v paro, ki žene običajne turbogeneratorje. — Na sliki: reaktorski stavbi atomske električne centrale v Hunterstonu.

»Manekenka ni izjema!«

Centralna kurjava ne more ugoditi vsem željam

»Ne samo manekenke, tudi drugi ljudje ne glede na spol in starost se lahko — bodisi po poklicni dolžnosti, bodisi na lastno željo — tako poleti kakor pozimi poljubno obločeni ali slečeni po mili volji postavljajo pred kamero v fotografskem salonu, vendar to hišnemu upravitelju prav nič mar, vsaj ne v tem smislu, da bi moral kurjač izdatneje nalagati peči pod kotli za centralno kurjavo«, se v povzetku glasi odločitev nekega newyorškega sodišča.

V pravdi je šlo za manekenko v kopalkah in v podobni poletni opravi. Z utemeljitvijo, da »bi morala bodisi dekleta sama proizvajati, bodisi njihova delodajalka priskrbeti spričo golote potrebno dodatno toploto«, je sodnik Maurice Wahl upošteval tožbo hišnega upravitelja proti lastnici fotografskega salona, ki s portreti zalaga modne hiše in sezonske izdaje modnih revij in ki ni poravnala »zimske najemnine« v znesku 7.000 dolarjev za večji lokal sredi New Yorka.

»Ker v poslovnih prostorih ni bilo dovolj toplo,« so izdajatelji modne revije potrdili zagovor lastnice salona, »so se manekenke druga za drugo nekajkrat nalezle tako hudega prehlada, da jih ni bilo na delo tudi po več dni.«

»Nameščenci prodajaln ali podobnih dejavnosti in njihovi poslovni obiskovalci si vsaj po navadi ne stojijo na pol ali skoraj popolnoma goli, za oblečene ljudi pa je bila v stavbi normalna temperatura. Tako so izjavili najemniki poslovnih prostorov, to sta potrdili tudi obe sprti stranki,« je rekel sodnik.

In še: »Brez posebne pogodbe o morebitnem doplačilu oziroma brez vnaprejšnjega dogovora o dodatnih grelcih ne more nihče zahtevati nadpovprečne toplote v poslovnih prostorih, tudi ne izdajatelj revije, čeprav vzgaja pri svojih bralkah dober okus in čut za mero, s tem da jim posreduje fotografske posnetke, ki nazorno kažejo ustrezno obliko oblečenosti ali slečenosti v skladu z letnimi časi, primerno postavi in starosti ipd.«

Francoski radijski teleskop

Se letos bodo Francozi izročili namenu radijski teleskop, ki ga gradijo v Nancayu (okrožje Cher) in ki o njem pravijo, da bo najmočnejši v svetovnem merilu. Naprave in instrumenti bodo prestrezali radijsko-električne signale, katerih vesoljski vir je oddaljen od nas več milijard svetlobnih let.

V obe smeri po jekleni cesti

Obvoz po ploščah: nič več »kozličkov« na odseku v popravilu

Vsaj prvih nekaj dni je bilo tako: z nekoliko manjšo hitrostjo sicer, vendar gladko, brez zastojev se je valila prometna reka po vsej avtomobilski cesti Frankfurt-Kassel, čeprav je na enem njenih odsekov kilometer dolgo gradbišče. — Kadar je polovica (dve vozišči) ceste v popravilu, torej zaprta za promet, se morajo avtomobilisti obeh smeri sprijazniti z gnečo in zastoji na vzporednem asfaltnem traku onstran vmesnega zelenega pasu, torej tam, kjer normalno vozijo avtomobili v dveh vrstah v nasprotno smer. Prav zato, da bi ne bilo več gneče in nezgod zaradi nje, so na tistem cestnem odseku preizkusili novost: pomožno cesto, sestavljeno iz jeklenih plošč.

Sto delavcev je v dobrih osemnajstih urah sestavilo iz 500 jeklenih plošč kilometer dolgo cesto. Žerjava sta polagala 12,45 m dolge in 2,4 m široke jeklene plošče na enega izmed asfaltnih trakov dvodelne avtostrade. Delavci so jih staknili, tako da ni bilo vrzeli in rež, ter jih ob robovih povezali s pénjami in z vijaki. Graditelji so izkoristili tudi vmesni zeleni pas in stranski cestni rob, tako da je nastala zasilna cesta, ki ima štiri vozišča, po dve za vsako smer. »Iz dveh napravi štiri,« pravijo tehniki o tem svojem receptu.

Po prvih izkušnjah je cestnoprometna policija polna hvale o jekleni cesti, ki omogoča večja cestna popravila, ne da bi to bistveno oviralo promet na tistem odseku. Med 16. in 17. uro so našteli na cesti 1100 motornih vozil v eno, med 18. in 19. uro 1213 v nasprotno smer.

Podatki s podobnih gradbišč kažejo, da so pri takšnem prometu na enem samem asfaltnem traku nujni zastoji in prerivanje, hkrati pa imajo prometniki polne roke dela s »kozlički, ki se trkajo«: če voznik enega izmed avtomobilov, ki se zaradi ozkega prostora razmeroma počasi premikajo v dolgi vrsti tesno drug za drugim, pred nenadno oviro naglo pritisne na zavore, se oni za njim prepozno znajde in trči vanj; včasih se tako zaleti kar ducat vozil. Telesnih poškod vsaj po navadi ni, zato pa ne gre brez zamudnih zapisnikov o obtolčeni pločevini in odrgnjeni barvi.

Vsega tega doslej ni bilo na gradbišču z dopolnilno jekleno cesto. Ugotovili so sicer, da skoraj 50 odstotkov avtomobilistov ni upoštevalo predpisa o omejeni hitrosti (največ 50 km) — vozili so znatno hitreje — vendar je jeklena cesta tudi po tej plati dobro prestala prvo preizkušnjo.

Prometne oblasti sodijo, da je treba novost preizkušati dlje časa. Šele potem bo na vrsti dokončna odločitev, ali bodo jekleno cesto premaknili za kilometer dalje ali pa jo uporabili kje drugje. Po vsej verjetnosti jo bodo »umaknili iz prometa« v mesecih počitnic in poletnih dopustov. — Še proizvodni stroški prve, kilometer dolge, iz jeklenih plošč sestavljene pomožne ceste: pet milijonov mark. K.

JEKLENA CESTA NA PREIZKUŠNJI — Pri Butzbachu ob avtostradi Frankfurt-Kassel je sto delavcev ob pomoči dveh žerjavov sestavilo petsto jeklenih plošč v kilometer dolg cestni odsek. Položili so ga na enega izmed dveh asfaltnih trakov, že naslednji dan je po njem — ima štiri vozišča, po dve za vsako smer — stekel avtomobilski promet, medtem ko so se na drugi polovici ceste začela obnovitvena dela.

Levkemija: poskusi na miših

Vrnjene celice podaljšujejo učinek zdravil

Ugotovitve, zbrane med poskusi na laboratorijskih miših, bodo morda pripomogle k izdelavi učinkovitejših metod za zdravljenje levkemije, so sporočili raziskovalci na letni skupščini ameriškega združenja za proučevanje in zdravljenje malignih bul.

Zastopnik Keteringovega inštituta je dejal na zborovanju, da različne oblike levkemije niso enako občutljive za sedanje kemično terapevtske metode. Med poskusi so ugotavljali posebne reakcije obolelih celic, ki so postale v določenem trenutku odporne proti zdravilom.

Poskusi so potekali takole: iz organizmov laboratorijskih miši so vzeli določeno število obolelih celic, preden so začeli uporabljati terapevtska sredstva; potem so miške zdravili; ko so se pokazala v bolnih celicah njihovih organizmov prva znamenja neobčutljivosti za zdravila oziroma odpornosti proti njim, so ponovno vbrizgali prej odvzete, prav tako obolele, vendar neodporne celice, s čimer so podaljšali učinkovitost terapevtskih sredstev.

Na chicaškem zborovanju so raziskovalci posebej poudarili, da so poskusi, ki so jih delali, za zdaj izvedljivi samo na laboratorijskih živalih. Opraviti bo treba in kasneje dobro preveriti še celo vrsto dolgotrajnih poskusov, preden bodo odgovorili na vprašanje, ali je mogoče uporabiti to metodo tudi pri zdravljenju ljudi, obolelih za levkemijo.

IRA LEVIN

Poljub pred smrtjo

12. nadaljevanje

Sedla sta v enega izmed modro poslikanih prégradov pri steni in naročila narezek s sirom in čokoladno kremo. Dorothy je govorila o moderni knjižni omari, ki jo lahko odpreš in raztegneš v celo jedilno mizo. Brez zanimanja je kimal in čakal, dokler ni malo premolknila.

»Oh, saj res,« je rekel, »ali imaš še zmeraj tisto fotografijo, ki sem ti jo dal? Mojo sliko?«

»Seveda jo imam.«

»Veš kaj, vrni mi jo za nekaj dni. Rad bi dal napraviti kopijo, da jo pošljem materi. Ceneje je, kakor bi me stala nova fotografija.«

Segla je v žep na piašču, položenem čez stol zraven sebe, in vzela in žepa zeleno denarnico.

»Ali si povedal materi o naju?«

»Ne, nisem.«

»Zakaj ne?«

Za hip je pomislil, kaj naj reče.

»No, če že ti ne moreš povedati svojim, dokler se ne poročiva, sem mislil, da tudi jaz ne bi povedal materi. Naj bo najina skrivnost.« Nesmehnil se je. »Saj nisi nikomur povedala, kaj ne?«

»Ne,« je odgovorila. V rokah je držala nekaj fotografij, ki jih je vzela iz denarnice. Poškilil je čez mizo na vrhnjo fotografijo. Na njej je bila Dorothy še z dvema deklicama — s svojima sestrama, je domneval. Ko je zapazila njegov pogled, mu je pomolila sliko.

»Sredinja je Ellen, pri kraju pa stoji Marion.«

Tri deklice so stale pred avtomobilom, cadillacom, kakor je ugotovil. Sonce so imele za seboj, njihovi obrazi so bili v senci, pa vendar je lahko razločil podobnost med njimi. Vse tri so imele enake široke oči in strleče lične kosti. Zdelo se je, da so Ellenini lasje po odtenku sredi med Dorothynimi svetlimi in Marioninimi temnimi.

»Katera je najlepša med vami?« je vprašal. »Razen tebe, seveda.«

»Ellen,« je odgovorila Dorothy. »In lepša je od mene. Tudi Marion bi bila lahko prav ljubka, samo če ne bi nosila takele pričeske.« Pogladila si je lase resnobno nazaj in se namrgodila. »Intelektualka je. Se spominjaš, kar sem ti pravila o nji?«

»A, Proustova oboževalka.«

Pomolila mu je drugo fotografijo, ki je kazala njenega očeta.

»Grrrr,« je zarenčal in oba sta se zasmejala. Nato je rekla: »Tole pa je moj zaročenec,« in mu podala preko mize njegovo sliko.

Ocenjujoče jo je premeril s pogledom, oko pa mu je videlo le skladnost jasnih črt obraza. »Ne vem,« je zategnil in si drgnil brado. »Zdi se mi nekam malopriden tip.«

»Ampak tako čeden,« mu je polaskala. »Tako zelo čeden!«

Nasmehnil se je in z zadovoljnim izrazom spravil sliko v žep.

»Nikar je ne izgubi!« ga je posvarila resno.

»Brez skrbi.«

Ozrl se je okrog sebe z vzradoščenimi očmi. Na steni zraven njiju je bil izbirni avtomat za glasbeno skrinjo, stoječo v ozadju restavracije.

»Glasba,« je oznanil, segel v žep po novec in ga spustil v režo. S prstom je sledil dvojnim vrstam rdečih gumbov in prebiral naslove pesmi. Ustavil se je pri gumbu za pesem »Nekega očarljivega večera«, ki je bila ena izmed Dorothynih najljubših popevk, potem pa mu je pogled ujel naslov »Na vrhu starega Smokyja« nižje v vrsti; za trenutek se je pomišljal in se potem odločil za tega. Glasbena skrinja se je živo razsvetlila in ozarila Dorothyn obraz z rdečkastim odsevom.

Pogledala je na uro, se nato naslonila vznak in zamižala vsa zamaknjena. »Joj, če samo pomislim . . .« je smehljaje se zamrmrala. »Prihodnji teden nič več dirkanja, da pridem pravočasno v dom!« Iz glasbene skrinje so se zaslišali uvodni akordi kitare. »Ali ne bi mogla zaprositi, da nama dodelijo eno izmed stanovanjskih prikolic?«

»Bil sem tam danes popoldne,« se je zlagal. »Nekaj tednov bi morala počakati. Saj lahko ostaneva pri meni. Govoril bom z gospodinjo.«

Vzel je v roke papirnat namizni prtič in jel s skrbno natančnostjo cefrati zganjene robove.

Ženski glas je zapel:

»Na vrhu starega Smokyja,
ki zima ga je v sneg zakrila,
zgubila jaz sem ljubega,
ker sem premalo ga ljubila . . .«

»Narodna pesmica,« je brezbrižno rekla Dorothy in si prižgala cigareto.

»S teboj je narobe to,« jo je zavrnil, »da te je pokvarila aristokratska vzgoja.«

»Zdaj po ljubezni hrepenim,
al' ljubček moj me več ne mara,
od roparja pocestnega
je hujši ljubček, ki te vara . . .«

»Ali si si dal pregledati kri?«

»Sem. Danes popoldne sem tudi to opravil.«

»Ali ne bi morala tudi jaz?«

»Ne.«

»Pogledala sem v almanah. Tam piše, da je v državi Iowa pregled krvi obvezen. Ali to ne velja za oba?«

»Saj sem vprašal. Tebi ni potrebno.«

»Z vso natančnostjo je obtrgoval robove papirnatega prtiča.

KS STOŽICE, Titova 201
zaposli takoj
dva mizarska pomočnika ali mojstra
Plača po dogovoru. 3231

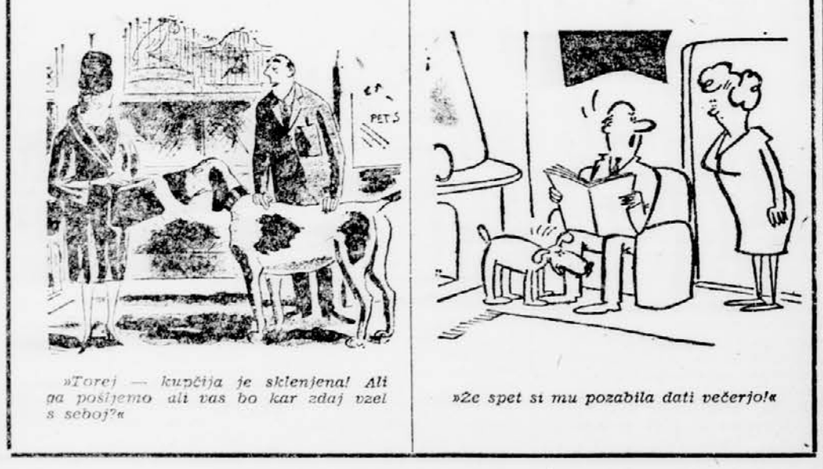
MIZARSKEGA POMOČNIKA
s prejmem. Hrana in stanovanje priskrbljena.
ALBIN BUCAN, Vižmarje 16, Ljubljana. 4599

Razpisna komisija pri
Zavarovalnici Videm-Krško
razpisuje prosta delovna mesta za:
1. cenilca škod
2. manipulanta
3. dva zavarovalna zastopnika
zastop: a) Kostanjevica — b) Šentjanž
Pogoji: pod 1. strojni tehnik s 5-letno prakso — pod 2. popolna srednja šola s 4-letno prakso v zavarovalstvu — pod 3. a) popolna srednja šola s 4-letno zavarovalno ali njej sorodno prakso — b) nepopolna srednja šola s 3-letno zavarovalno ali njej sorodno prakso.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 3131

TELEFONSKIM NAROČNIKOM!
Telefonske naročnike obveščamo, da se v nedeljo, 12. aprila 1964 spremenijo klicne telefonske številke naročnikov na Jesenicah, v Kranjski gori in Mojstrani. Spremenjene klicne številke so objavljene v telefonskem imeniku v oklepaju. Dosedanja karakteristična številka 956 za klicanje naročnikov teh central se spremeni na 94. Naročniki central Jesenice, Kranjska gora, Železniki, Mojstrana, Škofja Loka, Gorenja vas, Kranj in Podnart se med seboj kličejo brez karakteristične številke. Naročniki drugih central kličejo naročnike v omenjenih centralah s karakteristično številko 94.
Zaradi kompliciranosti priključitvenih del so možne v prvih dneh po priključitvi posamezne motnje, za kar prosimo naročnike za uvidevnost. Priključitvena dela so potrebna zaradi predvidene vključitve novih kapacitet, ki bodo po končanih delih izboljšale dosedanje zmogljivosti.
PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ
3142

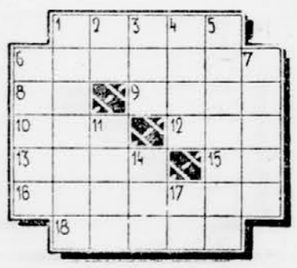
Za dobro voljo

»Torej — kupčija je sklenjena! Ali ga pošljemo ali vas bo kar zdaj vzel s seboj?«

»Že spet si mu pozabila dati večerjo!«

Križanka

Vodoravno: 1. pismeno potrdilo, zdravniško spričevalo, 6. pripomoček za česanje, 8. ameriška kratica za »vse v redu«, 9. praprebivalci Aonije (Beocije), 10. duševna bolečina, 12. številnik, 13. grška junak pred Trojo, 15. začetnici velikega jugoslovanskega izumitelja, ki je deloval v ZDA, 16. polmiljonsko argentinsko mesto ob reki Paraná, 18. vrsta piva slovenskih pivovarn.

Navpično: 1 čisti vinski cvet, 2. kemični znak za tantal, 3. žensko ime, 4. najvišje slovensko predstavništvo med NOB, 5. črnilnik, 6. nabiralec gozdnih sadežev, 7. japonsko mesto, nekdanja prestolnica države, 11. pege, madeži, 14. neresnica, 17. kemični znak za radij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. splav, 6. kadmij, 8. Il, 9. Elas, 11. amarena, 13. dedi, 14. ud, 15. rakvar, 17. Matra.

MESTO NAD ZALIVOM

Piše J. TRATNIK — riše S. MIKEC

50. Partizani v mestni hiši so opazili Markov obupni načrt. Za hip so presenečeno umolknile strojnice, potem pa so se oglasile s podvojeno močjo, da bi krile dečka pri vrnitvi.

Ampak očitno ga je opazil tudi strojničar na ladji. Komaj je Marko pritekel do partizana, zgrabil za puško in se obrnil, so po kamnitem tlaku okrog njega zaškrebljale krogle v gostem snopu.

Marko se je nagonsko vrgel po tleh. Strojničar z ladje ni popustil. Vtepel si je v glavo, da tisti partizan tam ne bo prinesel puške do varnega zaklona in da bosta namesto enega obležala sredi trga dva. V premorih med posameznimi rafali se je Marko dvignil in napravil korak ali dva, dokler ga ni nov snop krogel iznova pritisnil ob tla.

Če bi imel dve zdravi nogi, bi bil že davno na varnem, je pomislil Marko.

Ampak to mu zdaj ni moglo pomagati. Dvigal se je, se spotikal in padal, se splazil za seženi naprej, spet pritisnil glavo ob tla, kakor da se hoče vdolbsti v kamniti tlak, pa se spet dvignil in se iznova spotaknil . . .

BUNCHE PRI MAKARIOSU — Na Ciper je te dni prispel podsekretar OZN Ralph Bunche, da bi se pogovoril s predsednikom Makariosom, podpredsednikom Kuçukom, posredovalcem OZN Tuomiojom in poveljnikom sil OZN generalom Džanijem o položaju na otoku in misiji OZN. Na sliki: Ralph Bunche pri predsedniku Makariosu. Telefoto: AP

OSWALDOVA HČI PRI KRSTU — Medtem ko si advokat Lane vztrajno prizadeva dokazati, da je pri umoru Kennedyja bil Oswald nedolžen, kar še vedno trdi tudi Oswaldova mati, pa ima njegova vdova druge skrbi. V četrtek je dala krstiti hčerko Rachel v neki protestantski cerkvi v Dallasu (na sliki). Sploh je videti, da se je sprijaznila z mislijo, da je bil njen mož kriv — posebno odkar se nahaja pod varstvom FBI. Telefoto: AP

PROCES PROTI WENNERSTROENU — V Stockholmu se je v četrtek začel proces proti polkovniku Stigu Wennerstroenu, ki ga obtožnica dolži, da je ZSSR izdal važne vojaške tajnosti švedskega generalštaba. Na sliki: obtoženca peljejo v sodno dvorano. Telefoto: AP

Nadaljevanje s prve strani

Kidričevi

roma družbeno političnih načrtov, je večina sredstev usmerjena na to področje. Praksa kaže, da dobro postavljen raziskovalni projekt vključuje tudi osnovne raziskave in je v njegovem okviru široka možnost za individualne težnje in ideje posameznih raziskovalcev. Raziskovalni projekti terjajo delo več raziskovalcev hkrati, delo v teamih, največkrat medinštitutskih. Raziskave so tako usklajene, raziskovalne organizacije in koristniki, ki so obenem praviloma sofinancerji, se med sabo povezujejo, kar že samo po sebi vodi do smotrnejše delitve dela in vključevanja najširšega kroga strokovnjakov. Raziskovalni projekt tej torej postane — povzemamo po besedah predsednika upravnega odbora — na vseh področjih raziskovalne dejavnosti osnovni sistem dela, ker je le tako omogočeno sistematično usmerjanje raziskovalnega dela za daljše obdobje.

Pripomniti pa je treba, da se s pogodbenimi odnosi med skladom in zainteresiranimi institucijami ne more pokriti celotno področje znanstveno raziskovalne dejavnosti. Specifični so problemi na področju družbenih ved, zlasti tistih, ki niso povezane z materialno proizvodnjo. Na drugih področjih bodo imeli raziskovalni zavodi čedalje večji vir dohodkov iz gospodarstva in družbenih služb, tu pa bo treba zagotoviti po mnenju upravnega odbora potrebna sredstva iz drugih virov, morda neposredno iz proračunskih sredstev.

V celotnem sistemu financiranja raziskovalnega dela je navajal Silvo Hrast, se čedalje bolj uveljavlja politika sklada v tem, da sklad na močneje razvitih področjih, zlasti v industriji, nastopa s svojim kreditiranjem kot spodbudnik s ciljem, da čimveč sredstev angažira od neposrednih in potencialnih koristnikov. Močneje ali v celoti pa naj sklad financira raziskovanje le na področjih, ki se šele razvijajo in kjer še ni neposrednih interesentov. Pomembno področje dejavnosti sklada je tudi podeljevanje štipendij in ne nazadnje podeljevanje nagrad za izredno pomembne dosežke na področju znanosti in tehnike.

Upravni odbor sklada se zaveda, je dejal predsednik upravnega odbora, da ne bi mogel opravljati obsežnih ter družbeno pomembnih in odgovornih dolžnosti, ko ne bi poglavitne odgovornosti prevzelo nase nad 400 priznanih strokovnjakov, vključenih bodisi v komisijah sklada bodisi v projektnih teamih ali pa v recenzentskem delu.

S. K.

●●

Makarios

in ozemeljsko nedotakljivost Ciprske republike.« Rekel pa je, da predsednik »nima nobenega pooblastila, da zahteva pojasnilo o njegovem stališču do države.«

V zadnjih nekaj dneh sta Kucuka obiskala posrednik OZN na Cipru Sakari Tuomioja in svetovalec generalnega sekretarja OZN za politična vprašanja dr. Ralph Bunch.

Ralph Bunch je danes z letalom odpotoval v Ktimo v severozahodnem delu otoka, ker je prišlo prejšnji mesec do spopada med pripadniki obeh skupnosti.

Predstavnik OZN je danes izjavil, da je bilo sinoči slišati streljanje v območju gorskega venca Kirenije, kjer patruljirajo pripadniki kanadskih enot v sestavi sil OZN.

Sinoči so na Ciper pripeljala letala pripadnike švedskih enot. Na otoku je zdaj skupno 700 švedskih vojakov, 400 pa jih je na poti. Na Cipr prihajajo danes tudi prve operativne enote finskega kontingenta, ki bo štel skupno 950 vojakov in oficirjev.

Generalni sekretar OZN U Tant je dosegel soglasje o tem, da bodo grške čete na Cipru v bodoče pod poveljstvom OZN, U Tant si prizadeva doseči, da bi tudi turške enote na Cipru prišle pod poveljstvo OZN, vendar pa zdaj brez uspeha, kakor pravijo v uradnih krogih svetovne organizacije. Grške čete na Cipru so razporejene v Nikoziji na sektorju ciprskih Grkov, turške čete pa ob cesti Nikozija—Kirenija.

Po vesteh iz Ankare je imela turška vlada včeraj sejo pod predsedstvom premiera Inönüja, na kateri so razpravljali o položaju na Cipru.

Turški list »Džumhurijet« objavlja komentar, v katerem pozitivno ocenjuje poslanico grškega premiera Papandreuja predsedniku turške vlade Inönüju.

●●●

London

sedanjo vlado bele manjšine, temveč naj bi najprej izvedli demokratične reforme in sprejeli novo ustavo, ki bi zagotavljala svobodo in oblast afriški večini.

Vprašanje britanske skupnosti je že več let tema mnogih diskusij v Veliki Britaniji. Zadnje čase je opaziti zmanjševanje tega zanimanja v konservativnih krogih, zlasti odkar je Britanija tudi uradno priznala »večje nagibanje« k Evropi, ali odkar so konservativci zaprosili za sprejem v skupno tržišče. Bivši minister za zdravstvo v McMillanovi vladi, Powel, ki ni hotel sodelovati v Homovi vladi, je te dni imenoval Commonwealth »veliko farso«. Premier Home pa je na to pripombo brž odgovoril, da Powel »obrača resnico«.

△

Nič o spornih

proti razširitvi organizacije na Latinsko Ameriko, kjer nimajo svoje zaslombe.

Tako na sestanku sveta organizacije kot tudi na sedanjem zasedanju sekretariata so kitajski predstavniki zelo grobo napadali sovjetske in druge predstavnike, ki se niso strinjali z njim. Od 14 članov sekretariata so jih podprli samo indonezijski, japonski in južnovietnamski delegati.

○

Neumestna

(ta izhaja pred vsakimi volitvami) že 26. marca poročala, da obsega omenjeni program tudi tale odstavek:

»Deželna problematika zajema tudi vprašanja jezikovnih manjšin. V teh vprašanjih se krščanska demokracija, zvesta svojim ideološkim stališčem, ravna po načelu vrednotenja svobode in pravičnosti kot jih izraža papeževa okrožnica »Pacem in terris«.

V glasilu deželnega odbora KD »Il popolo del Friuli Venezia Giulia«, kjer je objavljena končna redakcija omenjenega volilnega programa, ta odstavek manjka in Slovenci ali tako imenovana »jezikovna manjšina« sploh niso omenjeni. Torej je bil nekomu ali nekaterim že napisani odstavek o tem očitno na poti. Zato pa so ostale formulacije o prizadevanjih in stremljenjih za narodnostno neokrnjenost dežele, ki presegajo besedni pojem tega, kot na primer naslednja v uvodnem delu programa:

»Dejavnost krščanske demokracije za avtonomno deželo je bila vedno usmerjena k zgodovinskemu cilju: rešiti narodnostno celovitost, ki je bila ob tragičnem razvoju zadnje vojne ranjena najprej z aneksionističnimi težnjami nemškega nacizma (s tihim soglasjem in sokrivdo fašizma republike Salò), zatem pa z ekspanzijo jugoslovanskega nacionalizma, ki se je predstavil z novim obrazom beograjskega komunizma ob podpori mednarodnega marksističnega gibanja in z neposredno pomočjo samih italijanskih komunistov.«

Program omenja Jugoslavijo nato še enkrat, ko zahteva za tržaško pristanišče gospodarske in druge ukrepe, ki naj bi ga napravili konkurenčnega drugim evropskim lukam »in še posebej jugoslovanskim«.

Vsaka politična stranka izbira volilni program, kakršen ustreza njenim načelnim ali trenutnim možnostim ter načrtom. Nemalokrat gredo ti programi po volitvah tudi v pozabo. Vsekakor pa so legitimacija določenih prilik in vplivov, ki so mu botrovali bodisi od zunaj, bodisi v samih vodstvih. Ni naš namen, da polemiziramo s poglavji o gospodarskem programiranju, urbanizmu, razvoju prometa, kmetijstva in industrije, o kulturi in prosveti, o odnosih med samoupravnimi organi ter o vseh drugih pogledih ali volilnih pobudah italijanske večinske stranke v bodoči deželi. Stvar volivcev je, da jih prouče ali ne ter na teh osnovah ali brez njih glasujejo zanj ali proti njemu.

V oko bodejo podtikanja o ekspanziji jugoslovanskega nacionalizma, še posebno če prihajajo s strani, ki se doslej ni potrudila ali pa ni uspela proučiti korenin lastnega nacionalizma z za italijanski in jugoslovanske narode dobro znanimi posledicami. In če hočemo biti objektivni, moramo omeniti tudi to, da v nasprotju z italijanskimi delavskimi partijami, vključujoč Socialnodemokratsko stranko, krščanska demokracija vprašanj slovenske narodnostne manjšine v svojem volilnem programu za novo deželo ne omenja. Morda bi lahko ocenili to kot napredek (saj jih s tem tudi ne napada), če ne bi bili v omenjenem programu odstavki o nalogah kulturnih in prosvetnih institucij v obrambi italijanstva obmejnih ozemelj. Torej gesel, pod katerimi se je žal dostikrat skrival pritisk na vse, kar je v teh krajih slovenskega.

T. POLJŠAK

❐

Reakcija

komunistično gibanje«. Poljaki so sprožili vprašanje odnosov med socialističnimi državami in partijami ter poudarili, da je treba zagotoviti popolno enakopravnost in samostojnost posameznih partij v socialističnih deželah. Tako je tudi to vprašanje postalo sestavni del razprave o problemih enotnosti komunističnega gibanja.

Glede odnosov med socialističnimi državami je bilo na februarskem plenumu CK KP SZ izraženo mnenje, da je edina pravilna smer v nadaljnjem razvoju teh odnosov opisana na XX. kongresu KP SZ. Sovjetska partija sodi, da so z likvidacijo posledic kulta Stalinove osebnosti razčistili teren za okrepitev prijateljskih odnosov med socialističnimi državami na podlagi leninskega načela proletarskega internacionalizma in da je neodvisnost in suverenost vsake socialistične države nujen pogoj za razvoj socialističnega sistema na svetu.

Neuspeh razgovorov

NEW DELHI, 11. aprila — Petdnevna prizadevanja indijske in pakistanske delegacije na sestanku, na katerem naj bi našli izhod iz sedanje napetosti na meji med obema deželama, niso rodila nikakršnih pomembnejših uspehov.

Agencija Associated Press pravi, da sta ministra za notranje zadeve Indije in Pakistana dosegla samo soglasje v tem, da bodo organizirali novo podobno konferenco konec tega meseca v Pakistanu

Jutri prvih dvanajst brigad že na trasi jadranske magistrale

Glavne slovesnosti bodo v sredo v Kolašinu

BIJELO POLJE, 11. aprila. (Tanjug). Zvezna mladinska delovna akcija za zgraditev odseka jadranske magistrale od Kolašina do Bijelega polja se bo začela 15. aprila. Že v ponedeljek, 13. aprila, bo v šest mladinskih naselij vzdolž ceste Kolašin — Bijelo polje prispelo 12 mladinskih delovnih brigad prve izmene, v katerih bo kakih 1400 fantov in deklet.

Na včerajšnjem sestanku glavnega štaba v Bijelem polju so določili program svečanosti ob začetku akcije. Glavna svečanost bo 15. aprila popoldne na Trgu borcev v Kolašinu. Mitinga se bodo razen prebivalcev Kolašina in najbližje okolice udeležile tudi mladinske delovne brigade iz naselij v Trebaljevu in Sjeregoštu ter več povabljenih gostov.

Po svečanem mitingu bo sledil športni program, gostje pa bodo popoldne izkoristili za ogled najbližjih mladinskih naselij, kjer si bodo ogledali nastanitev delovnih brigad. Zvečer bo v domu kulture v Kolašinu prirejen umetniški program.

V Mojkovcu in Bijelem polju bo isti dan srečanje brigadirjev s prebivalci in skupni športno zabavni programi. Odprli bodo več majhnih razstav fotografij in raznih značk o sodelovanju mladinskih brigad v teh krajih na zveznih delovnih akcijah.

Bombažni kombinat v Vranju začne julija redno obratovati

Podjetje zahteva daljše odplačevanje posojila

VRANJE, 11. aprila. (Tanjug). Novozgrajeni bombažni kombinat v Vranju bo izdelal na leto 10 milijonov moških in ženskih robcev in tako postal največji proizvajalec tega blaga na Balkanu. Ta sodobna tovarna, katere predilnica bo začela 1. julija redno obratovati, bo dobavljala domačemu in tujemu trgu vsako leto 10 milijonov metrov raznih bombažnih tkanin, med katerimi bo razen robcev največ poplinov in balonske svile.

Japonski strokovnjaki, ki so montirali polavtomatično opremo in so doslej vodili tehnološki postopek proizvodnje, bodo jutri izročili posle našim strokovnjakom.

Osem mesecev pred začetkom redne proizvodnje pa je tovarna zahtevala od banke, naj se odplačevanje posojila, odobrenega za graditev kombinata, podaljša na 20 let. V pogovoru z novinarji beograjskih uredništev, ki so te dni obiskali več gospodarskih organizacij leskovškega okraja, je direktor kombinata Branko Golubović rekel, da bi ta olajšava omogočila kolektivu, da bi del sredstev iz čistega dohodka vložil tudi v lastne sklade. Od vsakih 100 din čistega dohodka bi moralo iti v sklade podjetja 60 din, 40 din pa bi ostalo za osebne dohodke. S takšnim odnosom delitve bo tovarni letos ostalo za sklade le 620 milijonov, za odplačilo posojila pa bo morala plačati 850 milijonov. S podaljšanjem odplačevanja na 20 let pa bi se letne anuitete zmanjšale in bi podjetje lahko odplačevalo posojilo. Direktor kombinata je rekel, da bodo kolektivu, v katerem je od 1500 zaposlenih 92 odstotkov žensk, najnižje prejemke zvišali v kratkem od 15.000 na 17.000, s čimer se bodo povprečni osebni dohodki zvišali na 19.000 din.

Konferenca KP Norveške

OSLO, 11. aprila (TASS). — V Oslu se je danes začela redna konferenca KP Norveške, ki bo trajala dva dni. Predsednik partije Jorgen Fogta je poročal o političnem položaju v partiji in o pripravah na kongres KP Norveške, ki bo spomladi prihodnje leto.

Seja sekretariata CK ZMJ

BEOGRAD, 11. april (Tanjug). — Sekretariat CK ZM Jugoslavije je razpravljal danes o volitvah v nove organe upravljanja v delovnih organizacijah. Ugotovil je, da je splošna orientacija vseh družbeno - političnih sil v delovnih organizacijah, da bi v organe delavskega samoupravljanja volili čimveč mladih ljudi. Delovni kolektivi imajo zdaj sposobnejše mlade ljudi kakor pa pred dvema letoma. Sekretariat je sklenil, da bodo aktivi in organizacije Zveze mladine v predvolilnem in volilnem obdobju posvetili samoupravljanju vso pozornost.

Britansko darilo skopski RTV

SKOPJE, 11. apr. (Tanjug). Britanski veleposlanik v Beogradu je izročil kolektivu RTV Skopje reportažni televizijski avto, ki ga je podarila neodvisna organizacija RTV Vel. Britanije. Priložnostne svečanosti ob izročitvi avtomobila na dvorišču Radia Skopje sta se udeležila tudi predsednik mestne skupščine Blagoje Popov in direktor RTV Skopja, Dragi Tozija, ki se je zahvalil za darilo in izročil veleposlaniku album s fotografijami glavnega mesta Makedonije.

Med bivanjem v Skopju je britanski veleposlanik s soprogo obiskal tudi nekatera predmestna stanovanjska naselja.

Darilo nizozemskega mesta

BEOGRAD, 11. aprila (Tanjug) — Ataše nizozemskega veleposlaništva v Beogradu Van Ebenhorst Tenbergen je izročil državnemu sekretariatu za zunanje zadeve ček za 4.850 nizozemskih guldnov kot pomoč Skopju« iz Rosendala, mesteca na Nizozemskem, z željo, da bi ga uporabili za opremo ene izmed skopskih šol.

Šibkejši potres v Ljubljani

LJUBLJANA, 11. aprila. — Seizmografi astronomsko-geofizikalnega observatorija ljubljanske univerze so zabeležili danes ob 3. uri, 48 minut in 9,8 sekunde potresne sunke iz epicentra v bližini Jevnice, kakih 18 km vzhodno od Ljubljane. Jakost potresa je v epicentru nekoliko prekoračila tretjo stopnjo, v Ljubljani pa so ga čutili kot potres druge stopnje. V objektih v Ljubljani, ki so grajeni na slabših tleh, so potres čutili z jakostjo tretje stopnje. Potres je spremljalo tudi močno bobnenje.

Parma in Ljubljana pobrateni

V Parmi velike slovesnosti prijateljstva med obema mestoma

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

PARMA, 11. aprila. Danes so se tu začele svečanosti prijateljstva in pobratenja med Parmo in Ljubljano. Mesto je okrašeno z italijanskimi in jugoslovanskimi zastavami ter lepaki, ki tudi v slovenščini pozdravljajo prijateljsko zbližanje dveh mest z bogato kulturno tradicijo in ovenčanih s slavo protifašističnega in narodnoosvobodilnega boja.

Dopoldne je šestčlanska delegacija Ljubljane, ki jo vodi predsednik mestnega sveta inž. Marjan Tepina, položila venec na spomenik parmskih partizanov na Trgu Marconi. Poleg predstavnikov občinskega sveta Parme z županom Enzom Baldassijem na čelu se je udeležilo svečanosti precejšnje število meščanov, z jugoslovanske strani pa tudi veleposlanik SFRJ v Rimu Ivo Vejvoda in jugoslovanski generalni konzul v Milanu Vasa Milovanović.

Popoldne so na slovesni seji občinskega sveta Parme predstavniki obeh pobratenih mest podpisali spomenico o trajnem prijateljstvu in zbližanju Parme in Ljubljane, ki vključuje tudi sporazum o načaljnjih družbenih, kulturnih, športnih, gospodarskih in drugih stikih.

Nocoj bo nastopil v gledališču Reggio Slovenski oktet, še prej pa bodo imenovali neki trg v novem delu mesta za Ljubljanski.

Jutri bodo odprli v Parmi razstavo sodobne slovenske grafike, program svečanosti pobratenja pa vsebuje tudi nekaj predstav slovenskih dokumentarnih filmov ter razne razgovore in obiske.

Veleposlanik SFRJ Ivo Vejvoda je na kosilu, ki ga je priredil župan mesta Parme ob svečanem pobratenju, ocenil ta korak kot enega novih, še tesnejših stikov med narodi obeh dežel ter poudaril dejstva vse širšega in globljega sodelovanja Italije in Jugoslavije na vseh področjih, ki lahko postane vzor tudi za druge dežele različnih družbenih sistemov.

Predsednik mestnega sveta Ljubljane inž. Tepina pa je v svojem govoru v občinskem svetu Parme poudaril, da so mednarodni stiki naših mest pomemben del v razvoju jugoslovanskega družbenega sistema ter so kot takšni našli izraz tudi v novih lokalnih statutih.

Delegacija Ljubljane bo zapustila Parmo v ponedeljek zvečer. T. P.

Delegacija Napredne zadružne zveze Italije na obisku v Jugoslaviji

BEOGRAD, 11. apr. (Tanjug). — V Beograd je prispela danes kot gost zvezne gospodarske zbornice delegacija Napredne zadružne zveze Italije. V delegaciji so sekretar okrožnega komiteja Bologne in član CK KP Italije Guido Fanti, podpredsednik Zadružne zveze Italije in član CK KP Italije Feri Giancarlo ter član okrožnega komiteja Bologne in član direkcije časnika »Unità« Stefani Dante.

Delegacije Napredne zadružne zveze Italije vrača s tem obisk jugoslovanski delegaciji, ki je pod vodstvom podpredsednika zvezne gospodarske zbornice Dušana Bogdanova v marcu obiskala italijansko zadružno zvezo.

Danes je italijanska delegacija obiskala predsednika komisije za mednarodne zveze CK ZKJ Boška Šiljegovića. Člane delegacije je sprejel tudi podpredsednik Zvezne gospodarske zbornice Dušan Bogdanov. Ob tej priložnosti so govorili o razširitvi sodelovanja med Glavno zadružno zvezo Jugoslavije in Napredno zadružno zvezo Italije.

Med bivanjem v Jugoslaviji bodo italijanski gostje obiskali Zagreb in Osijek.

KP Čila za enotnost

SANTIAGO DE CHILE, 11. apr. (TASS) — Komunistična partija Čila se zavzema za stališča svetovnega komunističnega gibanja, je naglašeno v uvodniku partijskega dnevnika »Siglo«. V članku je izraženo mnenje, da vodi vodstvo KP Kitajske politiko, ki pomeni v praksi negacijo komunistične linije ter nasprotuje enotnosti komunističnih partij. »Siglo« piše, da podpirajo kitajski voditelji frakcionaše in razbijače. Komunisti KP Kitajske s tem, da oznanjajo vojno kot edino pot v socializem, podpirajo stališča zahodnonemških militaristov in drugih vojnih hujskačev, je rečeno v tem uvodniku.

Vojaška pomoč Maleziji

KUALA LUMPUR, 11. apr. (Reuter) — Novozelandski premier Holyoake je danes na tiskovni konferenci povedal, da bo Nova Zelandija pomagala malezijskim četam, če se bodo malezijsko-indonezijski odnosi poslabšali. Dodal je, da je Nova Zelandija že dala Maleziji vojaško pomoč v vrednosti več ko 4,500.000 malezijskih dolarjev.

Premier Holyoake, ki je na dvodnevnem obisku v Kuala Lumpuru, je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori z indonezijskim predsednikom Sukarnom konec tega meseca pripomogli k večjemu razumevanju. Vendar pa je poudaril, da osebno nima posredniške vloge v malezijsko-indonezijskem sporu.

Pogajanja z zdravniki

BRUSELJ, 11. aprila (Reuter) — Sinoči so se začeli preliminarni razgovori med zastopniki belgijskih zdravnikov, ki stavkajo, in ministri ključnih resorov v vladi z belgijskim premierom Lefevrom. Pred začetkom sestanka je minister za notranje zadeve Arthur Gilson izrazil upanje, da bo stavka končana do konca tedna.

Voditelji belgijske nacionalne federacije zdravniških združenj se naprej zatrjujejo, da ne bodo nehali stavkati, vse dokler jim ne bodo dali zagotovil, da bodo spremenjena določila zakona o socialnem zavarovanju, ki mu združenja nasprotujejo.

Poraz Portugalske

Vojski ni uspelo zlomiti odpora na otoku Como

CONAKRY, 11. apr. (TASS) Neuspeh portugalske vojske v poskusu, da bi razbila odpor in zavladala na otoku Como, ocenjujejo kot doslej največji poraz Portugalske v njeni kolonialni vojni v Afriki. Portugalske enote se že 70 dni borijo na otoku Como, a z jalovim uspehom. To je povedano v sporočilu, ki ga je danes objavila afriška stranka boja za neodvisnost portugalske Gvineje. Uporniki so v zadnjih tednih kljubovali vsem napadom portugalskih enot in tudi sami prehajali v napad. V nekem območju so uničili dva tanka, zažgali tri kamione in ubili 27 portugalskih vojakov.

Otok Como leži pri južni obali portugalske Gvineje.

KP Indije o referatu Suslova

NEW DELHI, 11. aprila (TASS). — Tedenska revija KP Indije »New Age« piše v zadnji številki, da je Suslov na februarskem plenumu CK KP SZ v svojem referatu jasno opozoril vse komuniste na svetu na dejavnost kitajskih voditeljev. Ta njihova dejavnost je glavna nevarnost, ki grozi enotnosti svetovnega komunističnega gibanja. »KP Indije«, piše revija, »se je iz lastne izkušnje prepričala o tem, kako pravilna je ocena o razbijaški dejavnosti kitajskih voditeljev, kot jo je podal Suslov v referatu«. Revija je objavila tudi popolno besedilo sklepov februarskega plenuma CK KP SZ in referata Suslova.

Rudnik Novo Brdo spet obratuje

PRIŠTINA, 11. april (Tanjug). — V Marevcih blizu Prištine je začel danes obratovati rudnik svinca in cinka Novo Brdo s flotacijo. Ta bo dal letos 45.000 ton svinčene in cinkove rude.

Telegrami

ODPOKLIC AMERIŠKIH OKREPITEV — WASHINGTON. Obrambno ministrstvo ZDA je sporočilo, da je odpoklicalo tiste ameriške vojne enote, ki so jih v času berlinske krize leta 1961 poslali v ZR Nemčijo kot okrepitev enot ZDA. Takrat so ameriške enote v ZR Nemčiji povečali za 5100 mož.

COUVE DE MURVILLE ODPOTOVAL NA FILIPINE — TOKIO. Francoski minister za zunanje zadeve Couve de Murville je odpotoval v Manilo, kjer bo sodeloval pri delu konference sveta ministrov SEATO. Couve de Murville je bil s premierom Pompidoujem te dni na šestdnevnem uradnem obisku na Japonskem.

SUVANA FUMA O DOLŽNOSTIH DO LAOSA — VIETNAM. Laoški premier Suvana Fuma je po desetdnevnem obisku v Hanoju in Pekingu povedal, da bo odstopil, če podpisnice ženevskega sporazuma ne bodo spoštovale svojih obveznosti. Suvana Fuma je rekel, da so bili njegovi razgovori v Severnem Vietnamu in LR Kitajski »plodni«.

POSLOVILNI OBISK — VARŠAVA. Poljski premier Jozef Cyrankiewicz je sprejel na poslovilni obisk kitajskega veleposlanika v Varšavi Vanga Ping-Nana, ki bo kmalu odšel v Peking.

STAVKA ŽELEZNIŠKIH DRUŽB V ZDA — WASHINGTON. Na intervencijo predsednika Johnsona so napovedano stavko železniških družb odložili za 15 dni. Ameriški tisk piše, da grožnja stavke s tem ni zmanjšana, zlasti ker družbe niso privolile v popravke v skupnih dogovorih, ki so zdaj v veljavnosti.

Pa še to

STVARI NA PRAVO MESTO — Pred vstopom v naselje Stonewall v Teksasu je doslej stal napis: »Domovina najboljših teksaških breskev in rojstni kraj LBJ.« Odkar je ta LBJ postal predsednik Združenih držav Amerike, je napis spremenjen: »Rojstni kraj LBJ in domovina najboljših teksaških breskev« ...

Vreme 11. IV. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	4	17
Planica	1	—
Lesce	—	—
Maribor	6	16
Slovenj Gradec	1	16
Novo mesto	3	17
Koper	10	13
Kredarica	—2	0
Reka	11	20
Pulj	9	15
Split	—	17
Dubrovnik	14	16
Zagreb	6	20
Beograd	9	16
Sarajevo	4	15
Skopje	—	15
Titograd	14	18
Celovec	3	16
Gradec	4	16
Dunaj	6	16
Milano	7	—
Genova	13	20
Zürich	4	18
München	4	19
Benetke	7	—

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Severnoafriško področje nizkega zračnega pritiska se počasi pomika proti južnemu Balkanu, tako da v naših krajih ne bo vplivalo na vreme. Nad zahodno, srednjo, vzhodno Evropo in Balkanom je področje visokega zračnega pritiska.

NAPOVED:

SLOVENIJA

Ponoči zmerno oblačno, jutri deloma sončno z zmerno oblačnostjo, le na Dolenjskem pretežno oblačno. Najnižje nočne temperature bodo med 3 in 8, v Primorju 10, dnevne okoli 20 °C.

JUGOSLAVIJA

V Makedoniji, južni Srbiji, Bosni, Črni gori ter ob južnem in srednjem Jadranu bo pretežno oblačno in vmes manjše padavine, le v ostalih krajih države bo pretežno oblačno.

Zakaj tako?

Integracija– pogoj za garancijo!

Občinska skupščina v Slovenjem Gradcu je na zadnji seji izglasovala tudi vrsto poroštvenih izjav za kredite posameznim delovnim organizacijam, ki jih le-te nameravajo najeti iz bančnih in drugih sredstev. Med drugim so odobrili tudi poroštveno izjavo podjetju Komfort-zaščita Slovenj Gradec za kredit 16 milijonov dinarjev, ki bi ga to podjetje najelo pri zavodu za zaposlovanje delavcev v Dravogradu za deset let in po 3 odstotni obrestni meri. Ta sredstva bi porabili za nakup strojev za izdelovanje zaščitnih sredstev in za adaptacijo delavnice. Do sem bi bila zadeva v redu, če ne bi ob koncu zasledili dodatka k sklepu, da se poroštvena izjava odobri pod določenim pogojem.

Podjetje Komfort-zaščita dobi poroštveno izjavo samo pod pogojem, »če izpolni predvidene naloge glede specializacije in združitve«. To pa seveda ni najbolj demokratično, saj tako vplivamo na to podjetje in mu že vnaprej določimo njegovo poslovno politiko. Res je, da v Slovenjem Gradcu v več podjetjih neracionalno vlagajo sredstva za proizvodnjo enakih ali vsaj podobnih proizvodov.

Združitev teh dejavnosti je že več let na dnevnem redu razprav gospodarskih strokovnjakov in družbeno-političnih forumov. Zaradi tega je seveda nujno, da pospešijo izdelovanje elaborata, ki bi prikazal ekonomsko škodljivost ločenega vlaganja sredstev za enako proizvodnjo v različnih podjetjih. Ni pa nujno, da kolektivu že vnaprej s klavzulo pri odobravanju garancije vsiljujemo združitev, čeprav v tem primeru vemo, da bi se taka združitev lahko pozitivno odsintala na gospodarjenje.

M. KOS

Več razumevanja za borce NOV

NOVA GORICA, 11. aprila. Današnjo skupščino Zveze združenj borcev NOV občine Nova Gorica je pozdravila tudi delegacija bivših italijanskih partizanov ANPI iz Monfalcona in pionirski odred osnovne šole Nova Gorica. Delegati so kritično obravnavali dosedanje delo, predvsem pa probleme, ki se porajajo z zaposlovanjem borcev NOV ter štipendiranjem otrok po vojni umrlih in socialno ogroženih udeležencev NOV. Temu problemu, so naglasili, bodo morale v bodoče delovne organizacije in občinska skupščina Nova Gorica posvetiti več skrbi. Predvsem pa naj bi ta vprašanja obravnavali aktivi Zveze borcev prek samoupravnih organov in vodstev podjetij. Predlagali so tudi, da bi kazalo, če bi naši zakonodajalci predvideli tudi zaščito tistih borcev NOV, ki niso v delovnem razmerju in ki zaradi ostarelosti in obolelosti še žive v partizanskih hribovskih vaseh v težkih razmerah. Menili so, da bi se njihovo delo in življenjski standard bistveno zboljšal tudi z nabavo drobnih kmetijskih strojev pod ugodnejšimi pogoji. —jp

NOVA GORICA

Letos pričakujejo povečanje maloobmejnega prometa

Z odprtjem nove menjalnice v Rožni dolini, z večjo izbiro potrošniškega blaga pričakujejo, da bodo menjali pol milijarde lir, kar bo 30% več kot lani. Komunalna banka v Novi Gorici bo pod ugodnimi pogoji nudila kredite za ureditev zasebnih gostišč ob pomembnejših podeželskih centrih vzdolž obmejnega pasu.

Izdelali so program za povečanje turističnih in gostinskih objektov v letošnjem in prihodnjem letu. S 177 milijoni dinarjev bodo opravili nekatere rekonstrukcije gostišč, med njimi tudi preureditev zadružnega doma na Lokvah v gostinski lokal. Ker je tu zimski turizem zelo razvit, bodo postavili še dve smučarski vlačilnici. Pričeli bodo tudi asfaltirati cesto iz Nove Gorice proti Lokvam.

Ob bencinski črpalki v Novi Gorici nameravajo odpreti bife. V Rožni dolini bodo pričeli z gradnjo nove restavracije z zmogljivostjo 130 zunanjih, 80 notranjih sedežev in 8 ležišči. Letos naj bi pripravili tudi načrte za povečanje zmogljivosti Park hotela in rekonstrukcijo hotela Sabotin. Predvidena je tudi gradnja žičnice na Skalnico in preureditev nekdanjega romarskega doma v hotel. Z ureditvijo gradu v Braniku bo tudi ta kraj postal bolj privlačna turistična postojanka, ki naj bi se ji pridružil tudi del preurejenega gradu v Kanalu. -jp

HOTEL V RAKOVEM ŠKOCJANU ŽE SPREJEMA PRVE SKUPINE DOMAČIH IN TUJIH TURISTOV. Hotel ima 17 ležišč in 60 sedežev v lepo urejeni restavraciji, na ploščadi pred njim pa je še 300 sedežev. V lanski sezoni so poleti imeli tudi po 1500 do 1700 gostov na dan. V zadnjih dveh letih je Rakov Škocjan postal priljubljeno izletišče domačih obiskovalcev, vtem ko so od tujcev na prvem mestu Italijani, za njimi pa Avstrijci in Nemci, ki prihajajo sem predvsem zaradi bogatega ribolova v okolici. Foto: Belin

Ali so res v neenakopravnem položaju?

Občinska skupščina v Tolminu je razpravljala o dotacijah krajevnim odborom

Na dvodnevni seji občinske skupščine v Tolminu, na kateri so govorili o dotacijah krajevnim odborom, se je razprava obrnila v nasprotno smer, saj so na koncu sprejeli kompromisni predlog: predstavnikom krajevnih odborov predlagati, naj iz skupnega salda lanskega leta, ki znaša 4,2 milijona din, odstopijo 1 milijon ali vsaj del tega stanovanjski skupnosti Tolmin za ureditev servisa, ki bo prišel prav ne le prebivalstvu ožjega središča, temveč tudi v Gornjem Posočju in Baški grapi.

Prvi dan seje skupščine so tej skupnosti »pristrigli« milijon dinarjev dotacij iz letošnjega proračuna.

Cemu to protislovje v predlogih, sklepanju in kompromisni rešitvi? Prvi dan zasedanja so ob postavki, da bi krajevnim odborom dodelili blizu 7 milijonov, tolminski pa 2 milijona dinarjev, nekateri menili, da imajo vasi mnogo potreb in da so v neenakopravnem položaju s centrom. To je vplivalo na zmanjšanje dotacij Tolminu.

Drugi dan pa je obravnava zaključenega računa sklada za krajevne odbore v letu 1963 pokazala, da od 7,6 milijona znaša saldo ob koncu leta 4,2 milijona dinarjev brez še določenih neizkoriščenih sredstev iz predlanskega leta. Izmed 42 krajevnih odborov jih 13 ni uporabilo dodeljenih sredstev ali pa so jih minimalno. Tako je na primer krajevni odbor Zatolmin od 600.000 din potrošil le 18.281 din, Bovec pa od 200.000 ni prav nič potrošil. Po drugi strani smo slišali na obravnavi poročilo o skladu za pospeševanje turizma, da je turistično društvo v Bovcu porabilo blizu milijon din za dela, ki bi jih moral investirati komunalni zavod.

Na partizanskem Rogu bo okrepčevalnica

Na partizanskem Rogu je med drugimi spomeniki iz minule vojne ohranjena tudi Baza 20, kjer je bilo glavno poveljstvo narodnoosvobodilne vojske. Blizu so tudi nekdanje bolnišnice in grobišče padlih borcev. Zdaj bodo tam zgradili še okrepčevalnico, saj prihajajo na partizanski Rog številni obiskovalci in izletniki. Zlasti poleti skoraj ne mine dan, da jih ne bi prišlo vsaj nekaj deset. Načrt za okrepčevalnico je izdelal arh. Kobe in jo bodo začeli v kratkem zidati. G.

ANHOVO

V cementarni 42-urni delovni teden

V vseh obratih cementarne so uvedli delovne izmene in prešli na 42-urni delovni teden. Z večjo storilnostjo so omogočili tudi občutno povečanje skladov in osebnih dohodkov. V tovarni je samo še 4% zaposlenih, ki prejemajo mesečno 30.000 dinarjev, osebni dohodki ostalih pa se povprečno giblejo blizu 40 tisoč dinarjev. D. M.

Komu turistična taksa?

Da je Bled v lanski sezoni dosegel skoraj 300.000 nočnin in po obisku zasedel drugo mesto v Sloveniji, je prav gotovo tudi uspeh in zasluga turističnega društva Bled.

To društvo se mora ukvarjati z najbolj različnimi dejavnostmi: od propagande, prirejanja vseh mogočih zabavnih in kulturnih prireditev do urejanja parkirnine, gradnje minigolfa, campinga, asfaltiranja hodnikov in upravljanja gradu, otoka in festivalne dvorane. Prav gotovo je to preširoko, vendar za zdaj društvo posluje dobro in ni razloga, da bi delo delili — razen komunalne dejavnosti, ki to bo prevzela krajevna skupnost, ki jo prav sedaj ustanavljajo.

Največ govora je te dni o turistični taksi. Člani blejskega društva pa tudi zastopniki sosednjih društev, ki so prisostvovali občnemu zboru TD, so se strinjali s tem, da mora ta taksa tudi v bodoče v celoti ostati društvom, ne pa krajevnim skupnostim, kot predvideva osnutek statuta občinske skupščine Radovljica. Zakaj nezaupanje turističnim društvom, ko so vendar svoj obstoj opravičila in je njih dejavnost vsak dan večja in tudi kvalitetnejša. Zakaj naj bi večkrat morala utemeljevati svoje potrebe in šele nato dobiti sredstva za to, za kar je pravzaprav turistična taksa namenjena.

B. BENEDIK

Skrb za stare in onemogle

V tržiškem domu se oskrbovanci dobro počutijo

V domu oskrbovancev v Tržiču je lani našlo zatočišče 26 starih in za delo nesposobnih ljudi. Od teh jih je bilo skoraj polovico v starosti od 60 do 70 let, 8 pa je bilo še starejših. Z nego, ki so jim jo nudili v domu, so bili oskrbovanci zadovoljni, uspešno pa je bilo tudi samo poslovanje zavoda, kar je v precejšnji meri zasluga prizadevnih članov kolektiva doma.

Za urejeno prehrano je domu v precejšnjo pomoč lastno posestvo, od koder dobivajo svežo zelenjavo, sadje, mleko, mast, meso in jajca. To pride še zlasti prav, ker so trgovine precej oddaljene. Tudi za primerno higieno je poskrbljeno, prav tako pa se lahko pohvalijo z zdravjem.

Za razvedrilo so oskrbovancem na razpolago časopisi in revije, izposojajo si knjige, lahko pa poslušajo radio ali pa gledajo televizijo. V precejšnje veselje pa je starejšim ljudem delo na posestvu, kjer krmijo kokoši in opravljajo lažja dela. Ob raznih praznikih jih obiščejo predstavniki in skupine šolarjev, ki jim pripravijo predstave, pogosto pa tudi obdarijo.

Lani je zavod s preudarnim gospodarjenjem in marljivim delom na ekonomiji celo zbral nekaj nad 800 tisoč dinarjev na poslovnem skladu. Kljub temu pa so letos predlagali zvišati oskrbni dan od 600 na 650 dinarjev. K temu so jih prisilile predvsem podražitve, posebno še prehrambenih artiklov.

Svet za varstvo družine in socialno skrbstvo pri občinski skupščini je podražitev odobril, hkrati pa pohvalil kolektiv doma za uspešno delo v lanskem letu. L. S.

Skoraj 600 delavcev v izobraževalnem centru

V izobraževanju kadrov so med podjetji treh obalnih občin najbolj napredovali v izolski Mehanotehnici. Uredili so si lasten izobraževalni center, v katerem se dopolnilno izobražuje 560 delavcev te tovarne. V vseh ostalih podjetjih v izolski občini se izobrazbo, 37 z višjo in 194 s Pri tem je od približno 4400 zaposlenih samo 40 z visoko izourazbo, 37 z višjo in 194 srednjo, skupaj torej komaj dobrih 6%. Vse ankete in analize ugotavljajo, da primanjkuje v občini najmanj četrtina srednjih, višjih in visokih kadrov, v delovnih organizacijah pa se ne morejo odločiti, da bi svojim zaposlenim omogočili dopolnilno izobraževanje. N. B.

Iz današnje prve izdaje

GORNJA RADGONA — V kratkem bodo začeli pripravljati obsežna melioracijska dela na poplavnem območju v dolini Ščavnice in v Apaški kotlini. Melioracije zajemajo skupno 4000 ha zemljišč. Kalkulacije kažejo, da bo melioriranje enega hektara veljalo v povprečju 360.000 dinarjev. Z melioracijskimi deli na tem območju bodo po predvidenem programu zaključili leta 1970.

SOS ZA ODBOJKARJE »LJUBLJANE«

Ali bomo izgubili zveznega ligaša?

Precej neurejene razmere so pripeljale klub do roba razsula

Odbojka v Ljubljani je na psu. Rakova pot tega nekdaj tako popularnega športa je že blizu konca. Edinemu predstavniku Ljubljane v zvezni ligi grozi razsulo. Igralci odhajajo k vojakom in za njihovo mesto ob mreži ni zamenjav.

Časi, ko sta se v zvezni konkurenci borila za mesto pod vrhom dva ljubljanska kluba, so daleč v pozabi. Dandanes imamo v Ljubljani vsega tri kvalitetnejše klube. Republiška ligaša O. K. »Bežigrad« in Partizan Črnuče ne vzbujata posebnih upov. Pri »Bežigradu« znaša povprečna starost igralcev 34 let, vrste Črnuč pa so zapustili trije najboljši igralci in to moštvo v močno pomlajenem sestavu ne more računati na uspehe. Zvezni ligaš OK »Ljubljana« se vsako leto s težavo opleta v spodnjem delu razpredelnice najboljših jugoslovanskih klubov. Zdaj pa je prišlo do najtežje rešljivega položaja: klub ima premalo igralcev, da bi sploh uspešno startal v zvezni ligi.

Nemogoče razmere v klubu so pripeljale do žalostnega finala. Vse trenutne rešitve kočljivih situacij, ki jih je bilo v klubu na pretek, so zdaj pokazale posledice.

Ko se je pred leti zbrala v OK »Ljubljana« vrsta najboljših slovenskih odbojkarjev (Jedretič z Jesenic, Krevselj iz »Olimpije«, Breščak iz Novega mesta, Virnik iz »Ilirije« itd.), smo z velikim zaupanjem gledali v bodočnost tega kolektiva. Uspehi na tekmah so nas o tem še prepričali.

Vendar pa klub v tem času ni imel trdnega vodstva, niti trenerja, ki bi z moštvom delal dlje časa, neprestano pa se je otepal s finančnimi težavami.

Spet je sledila »injekcija« z okrepitvami (Košir iz Črnuč, Kržišnik iz Krope). Ves ta čas pa ni uspelo, da bi postavili na igrišče številčno mladinsko moštvo, ki bi moralo biti glavni rezervoar igralcev. Po tej plati bi lahko odbojkarski klub »Ljubljana« primerjali s »tujskimi legijami« iz nogometne srenje; vsi igralci, ki danes nosijo dres »Ljubljane«, so prišli iz drugih klubov, iz lastnega mladinskega moštva pa niti eden.

Mesto v zvezni odbojkarski ligi, doseženo s tolikimi težavami, cilj, ki je za mnoge v oblakih, je za OK »Ljubljano« na kocki. Težko bo najti rešitev, ki bi se razlikovala od tistih, s kakršnimi si je klub pomagal do zdaj. Zapustiti zvezno ligo in klub razpustiti je še zadnja možnost v vrsti trenutnih, neperspektivnih rešitev, ki pa so OK »Ljubljana« do zdaj vsaj obdržali pri življenju. Ali bo kocka padla?

Na vprašanje, kje so vzroki za takšno stanje in kod vodi pot k rešitvi, smo dobili takšnele odgovore:

Kapetan moštva Dušan Obersnel: *»Vodstva pravzaprav nimamo. Če bi dobili še dva igralca, bi prebrodili krizo, ker se nekaj igralcev jeseni vrne iz JLA!«*

Predsednik Železničarskega športnega društva »Ljubljana« Tone Razpotnik: *»Odbojka je vsa leta zapostavljena. Uspehi so rezultat dela posameznikov, ki so zdržali ob težkih pogojih, vseeno pa nekoč mora priti do krize. Odbojka je samo en šport v vrsti neatraktivnih športov, kakršnih je v našem društvu večina in ostali klubi se ubadajo s podobnimi težavami.«*

Predsednik občinske zveze za telesno kulturo Ljubljana-Šiška Andrej Drnovšek: *»Občinska zveza je v svojem proračunu predvidela 300.000 din za OK »Ljubljana«, vendar jim zaradi neurejenih razmer v klubu denarja nismo nakazali. Sredstva vsaj zdaj niso poglavitni problem. Klub nima vodstva, niti trenerja. Ker je ta klub edini predstavnik Ljubljane v zvezni odbojkarski ligi, bi morali priskočiti na pomoč tudi Odbojkarska zveza Slovenije in Okrajna zveza za telesno kulturo.«*

Predsednik komisije za kvalitetni šport pri Mestnem svetu Janez Lužar: *»Odbojka je v Ljubljani na precej nizki kvalitetni ravni. Naša komisija, ki podpira razvoj kvalitetnega športa v Ljubljani, ne namerava podpirati neke ekipe, kjer je kvaliteta le formalna.«*

Tehnični sekretar Odbojkarske zveze Slovenije Tilka Gajšek: *»Odbojkarska zveza Slovenije je zahtevala, da OK »Ljubljana« skliče izredni občni zbor, kjer naj podajo pregled dela in poiščejo nov odbor. Nismo še dobili odgovora, kdaj bo ta občni zbor. Vsaj letos so bila sredstva za odbojkarski klub zagotovljena.«*

-zs-

Pet dvometrašev med dvanajsterico

Košarkarska reprezentanca ZDA za olimpijske igre znana

NEW YORK, 11. aprila — Končal se je kvalifikacijski turnir za sestavo ameriške košarkarske reprezentance, ki bo zastopala ZDA na olimpijskem turnirju v Tokiu. Na tem izbirnem tekmovanju je sodelovalo osem ekip, pravzaprav reprezentance skupnosti npr. univerz, vojnega letalstva, šol, raznih športnih klubov, ki so imele na tem tekmovanju nazive plavi, rdeči, beli, itd. S presenetljivo zmago se je končalo srečanje skupnosti AAU (Stars) nad ekipo univerz NCAA z 78:73.

Na osnovi teh tekmovanj, od katerih so bila nekatera na izredno visoki kvalitetni ravni, so izbrali 12 igralcev za državno moštvo. Večina jih je študentov z univerz. Med njimi je pet igralcev, ki so visoki 2 m ali še več:

Larry Brown (»Goodyear«, 1,80 m, 72 kg), *Walt Hazzard* (univ. Ucla, 1,90 m, 85 kg), *Dick Davies* (1,85 m 79 kg), *Bill Bradley* (univ. Princeton 1.91 m, 87 kg), *Jeff Mullins* (univ. Duke, 1,93 m, 83 kg), *Joe Caldwell* (univ. Arizona, 1,95 m, 88 kg), *Jerry Shipp* (1,95 m, 87 kg), *Peter McCaffrey* (»Goodyear«, 2 m 97 kg), *Jim Barnes* (univ. Texas Southern 2,03 m, 108 kg), *George Wilson* (Chicago, Jamaco, 2,03 m, 108 kg), *Lucius Jackson* (univ. Texas 2,05 m, 107 kilogramov), *Mel Counts* (univ. Oregon 2,13 m, 103 kg).

V tej formaciji sta samo dva igralca s svetovnega prvenstva v Riu (1963): Shipp in McCaffrey.

Trener M. Henry Iba je zelo zadovoljen z izbranci, češ da so izvrstni in prilagodljivi. Po njegovem bo duša olimpijske ekipe Larry Brown (najmanjši), ki ga primerjajo s slovitim Bobom Cousyjem. Igralci so seveda povsem neuigrani, ker še niso igrali niti enkrat skupaj. Vendar pa trener upa, da bo iz njih napravil na bližnji turnirji po SZ homogeno ekipo, od katere pričakujejo ZDA mnogo več kot pa na zadnjem svetovnem prvenstvu.

Novo na tujem

MANILA — Teniška reprezentanca Filipinov je v polfinalu azijske cone Davisovega pokala premagala Japonsko s 3:0, tako da bo v finalu igrala z Indijo.

BUDIMPEŠTA — Romunski namiznoteniški reprezentanti so slavili zmagoslavje v finalu evropskega pokala: Kluž je v Budimpešti premagal domači Vasutepitok s 5 : 4, Voinca pa v ženski konkurenci v Bukarešti Vases Meteor iz Budimpešte s 5 : 0.

NEW ORLEANS — Svetovni prvak poltežke kategorije Willy Pastrano (ZDA) je s tehničnim knockoutom v šesti rundi premagal Gregorija Paralta (Argentina). Boksarski dvoboj za naslov svetovnega prvaka traja sicer 15 rund, toda zdravnik je zaradi resne poškodbe očesa zahteval prekinitev dvoboja.

Pilić izločen v polfinalu

SAINT PETERSBURG, 11. apr. Najboljši amaterski teniški igralec sveta Roy Emerson (Avstralija) je po dramatični borbi v petih setih premagal Nikolo Pilića s 6 : 8, 6 : 0, 4 : 6, 6 : 4, 6 : 1. Pilić je že vodil v setih z 2 : 1, toda zaradi hudega tempa igre je na koncu vendarle zmagal močnejši Avstralec. Emerson bo v finalu igral z zmagovalcem drugega polfinala med Fröhlingom in Richejem (oba ZDA). V konkurenci dvojic sta Pilić in Jovanović dosegla lep uspeh z zmago v igri z Osuno in Palafoxom (Mehika) z 11 : 9, 6 : 2.

TAM-Pionir in dostavni avtomobil DKW

v dobrem stanju ugodno proda Kmetijska zadruga »Jelovica« — Radovljica. Javna prodaja obeh vozil bo 15. apr. 1964 ob 10. uri na sedežu zadruge. 3186

Poročilo o žrebanju

DOBITKOV BLAGOVNO-DENARNE LOTERIJE AVTO-MOTO ZVEZE JUGOSLAVIJE

Žrebanje je bilo 9. aprila 1964 v Beogradu

4 dobitki — avtomobili »Zastava 1300« in v gotovini 436.400 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 2,486.400 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

158096 445421 232254 547494

36 dobitkov — avtomobili »Zastava 750« in v gotovini 232.200 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 1,322.200 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

069150	169150	269150	369150	469150	569150
099535	199535	299535	399535	499535	599535
073915	173915	273915	373915	473915	573915
058290	158290	258290	358290	458290	558290
040864	140864	240864	340864	440864	540864
085294	185294	285294	385294	485294	585294

36 dobitkov — motorna kolesa NSU »Pretis« Maxi, 175 ccm in v gotovini 84.400 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 419.400 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

078636	178636	278636	378636	478636	578636
040979	140979	240979	340979	440979	540979
059043	159043	259043	359043	459043	559043
048480	148480	248480	348480	448480	548480
007219	107219	207219	307219	407219	507219
078957	178957	278957	378957	478957	578957

36 dobitkov — motorna kolesa »Pretis« Prima V in v gotovini 76.800 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 381.800 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

056775	156775	256775	356775	456775	556775
081768	181768	281768	381768	481768	581768
003880	103880	203880	303880	403880	503880
034562	134562	234562	334562	434562	534562
054474	154474	254474	354474	454474	554474
068940	168940	268940	368940	468940	568940

36 dobitkov — mopedi »Tomos« Colibri T-12 in v gotovini 55.000 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 267.000 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

008450	108450	208450	308450	408450	508450
048120	148120	248120	348120	448120	548120
056569	156569	256569	356569	456569	556569
032574	132574	232574	332574	432574	532574
021941	121941	221941	321941	421941	521941
016124	116124	216124	316124	416124	516124

Vse dobitke bo izplačala Avto-moto zveza Jugoslavije, Beograd, Ruzveltova 18. Dobitniki, ki se ne bodo osebno zglasili, naj pošljejo srečko v vrednostnem pismu na gornji naslov in hkrati obvestijo Avto-moto zvezo Jugoslavije, ali želijo prejeti blagovno-denarni, ali pa samo denarni dobitek.

S srečko naj pošljejo potrdilo Občinske skupščine, ali se v občini, v kateri stalno bivajo, pobira občinski prispevek na dobitke in v kateri višini.

Dobitniki plačajo od dobitka 15 odstotkov davka na dohodek in občinski prispevek, kolikor je le-ta v tisti občini predpisan. Obe dajatvi bosta odbiti pri izplačilu oz. nakazilu dobitka.

Izplačilo dobitkov bo od 11. aprila 1964 do 9. junija 1964. Po tem datumu dobitek zapade. 3226

Med štirimi očmi

Derby brez Logarja?

Mladega košarkarskega reprezentanta Tineta Logarja smo srečali v soboto dopoldne na ljubljanskih ulicah. Bili smo presenečeni, kajti Olimpija je igrala sinoči prvenstveno tekmo zvezne lige v Splitu.

■ Ali ne boste igrali s Splitom?

»Ne! Saj veste, da sem nastopil bolan že proti Slovanu. Med pripravami državne reprezentance za Tokio, ki so bile v športnem centru v Košutnjaku, se me je lotevala gripa. Pravzaprav sem mislil, da sem že zdav. Tako sem igral neozdravljen na naporni turneji po Franciji in proti Slovanu, toda — saj veste— da nisem mogel počivati v derbyju, v katerem je moral zaradi odločitve KZJ sedeti med gledalci že Daneu!«

■ Ali bo Olimpija igrala brez vas proti Beogradu?

»V četrtek grem na specialen zdravniški pregled. Če še ne bom sposoben, mi bo izredno težko. Najbolj se bojim, da bi moral počivati mesec ali dva, kajti priprave za Tokio so v polnem teku in olimpijske igre so pač sanje vsakega košarkarja!«

■ Olimpija je tako nepričakovano v velikih težavah z igralci?

»Zares. Jelnikar se je poškodoval na tekmi s Slovanom in tako bo naša ekipa nastopila v Splitu samo z osmimi igralci. Težko je igrati tekmo z osmimi, toda upam, da bo Olimpija kljub vsemu zmagala!«

Centra Olimpije Tineta Logarja smo zvečer srečali na tekmi Zadar : Slovan. Upajmo, da bomo mladega člana reprezentance Jugoslavije lahko prihodnjo soboto videli na GR ponovno v dresu Olimpije v pomembni tekmi z Beogradom.

A. P.

Plavalni rekordi v Blackpoolu

BLACKPOOL, 11. aprila. — Sovjetska zveza vodi po prvem dnevu mednarodnega plavalnega dvoboja z Vel. Britanijo 60 : 47. — Najboljši rezultat plavalnega večera v Blackpoolu je dosegla 17-letna Gill Norfolk s časom 1:09.7 na 110 yardov, kar je za pet desetink sekunde boljše od svetovnega rekorda Japonke Satako Tanake. Gill Norfolk je tako prva plavalka, ki je na 110 y dosegla boljši rezultat od »magičnih« 70 sekund. Sovjetski plavalci so dosegli dva svetovna rekorda: Georgij Prokopenko — 2:31.4 na 220 yardov prsno in štafeta Matvanov, Prokopenko, Kuzmin in Serčenko — 4:08.0 na 4 x 110 y mešano.

Innsbruck vrgel milijone

Za 66 procentov preseženi proračun olimpiade

Organizacijski odbor IX. zimskih olimpijskih iger v Innsbrucku ima že izdelano bilanco z obračunom, ob katerem si odgovorni ljudje — zlasti finančni — zadovoljni manejo roke. Predsednik stanovanjskega odseka deželni svetnik Lackner se je mogel v zaključnem govoru z zadovoljstvom postaviti, da je prodaja vstopnic za predolimpijske preskušnje (28) in ogled olimpijskih konkurenc samih prinesla nad 33 milijonov šilingov dohodkov. (Preračun v naše denarje prepuščamo spretnejšim strokovnjakom. Op. pisca.) Ta vsota presega za nič manj ko 66 odst. proračunane postavke. — Načelnik celotnega finančnega odbora dr. Weimann je to poročilo dopolnil še z drugo razveseljivo ugotovitvijo, da bo obračun za vse investicije v zvezi s prireditvijo ostal v mejah preračunanih zneskov okrog 25 milijonov šilingov. Vsi ti stroški so docela kriti iz vnaprej nakazanih subvencij zvezne vlade, dežele in mesta Innsbrucka.

Kakor so razpravljali pri tej priložnosti, bodo tirolski smučarski krogi novo zrastlo smučarsko središče v Seefeldu obdržali še v prihodnje, ker bodo tjakaj razen sportnikov, ki so se med olimpiado navdušili za tamkajšnje idealne terene, skušali pritegniti še druge turiste za zimsko rekreacijo. Za izpopolnitev s športnimi objekti, nameravajo v Seefeldu zgraditi še letos veliko skakalnico iz umetnih snovi (njena kritična točka bo pri 50 m), razen tega pa odslej vsako leto (v drugi polovici januarja) pripravljati tam veliko mednarodno prireditev iz klasični kombinaciji in skokih se posebej. Funkcionarje FIS so med bivanjem v tirolski prestolnici načeloma že pridobili za pristanek. Nasploh pa se ubadajo z mislijo, da bi to prikupno olimpijsko prizorišče preuredili v standardno zbirališče najboljših v klasičnih smučarskih disciplinah, ki vse do zdaj niso imele pravega naraščaja, zelo vidno pa so zaostajale za napredkom v alpskem tekmovalnem taboru. Tudi za te načrte so pristojni zvezni, deželni in mestni organi pokazali vse razumevanje.

Sreča v nesreči na stezi

S hitrostjo 160 kilometrov na uro v ograjo

Redko srečo je imel avtomobilski svetovni prvak iz leta 1962 Graham *Hill* na dirkalni progi v Snettertonu v grofiji Norfolk, na kateri so marca vozili prvo letošnjo preskušnjo za dirkalna vozila po formuli I. Dirkaču so dali za to priložnost čisto nov BRM. Stroj proizvaja po 10.000 vrtljajev na minuto, v trenutku incidenta je po sodbi strokovnjakov drvel s hitrostjo kakih 160 km na uro. Na neznatni mlakuži je začelo vozilo zanašati in ga treščilo v zemeljsko ograjo ob progi. Pri tem je odletelo zadnje levo kolo, avtomobil pa je dvignilo in ga večkrat prevrglo v zraku, dokler ni obležal ob robniku. Vredno je bilo — to je uradni podatek — nič manj ko 120.000 DM. Graham Hill se je izmazal iz tega prometa brez sleherne praske. Očitno zaskrbljen je na prvo vprašanje odgovoril takole: »To je grozno. To je bil naš novi model in tedne in tedne bo trajalo, preden bo spet naredi.« Zmagal je na tej dirki Ines Ireland na drugem tipu BRM, pri katerem sta konstruktivno sodelovala tudi oče in sin Mossa. Drugi in tretji sta bila Cooperjeva dirkača Bonnier (Švedska) in Mc Laren (Nova Zelandija).

Marljivi rokometaši na Primorskem

AJDOVŠČINA, 11. aprila — Sinoči je bila letna skupščina okrajnega strokovnega odbora za rokomet na Primorskem s sedežem v Ajdovščini. Po izčrpni diskusiji je bil sprejet predlog za formiranje tigaškega odbora. Sprejet je bil tudi koledar tekmovanj za letos. Najznačilnejša manifestacija prvenstva primorske conske lige bo vsekakor tradicionalni rokometni turnir za občinski praznik 5. maja. Sodelovalo bo okrog 10 klubskih društev

Štiri košarkarske ekipe v bolgarskem letalu

SOFIJA, 11. aprila — Ženske košarkarske reprezentance Bolgarije, CSSR in Jugoslavije so odpotovale s posebnim bolgarskim letalom Il-18 na svetovno prvenstvo v Peruju. Na letalskem potovanju na relaciji Sofija—Pariz—Dakar—Lima se bo v Parizu priključila reprezentanca Francije, tako da bodo po prenočitvi v Dakarju štiri evropske reprezentance dopotovale v glavno mesto Peruja jutri zvečer.

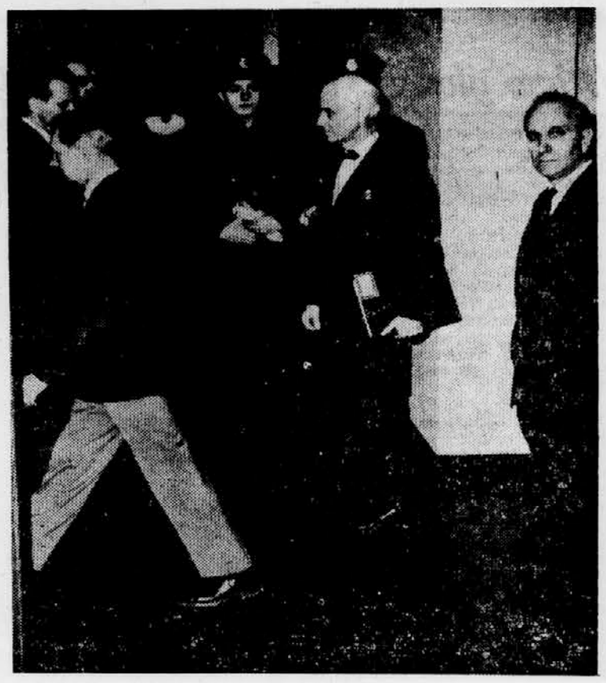
Z AVTOMOBILOM PO OGRADI – Znanega dirkača Hilla je zaneslo na ograjo ob stezi, kjer je vozilo preobrnilo, vozač pa je ostal kljub veliki hitrosti nepoškodovan.

BUNCHE PRI MAKARIOSU — Na Ciper je te dni prispel podsekretar OZN Ralph Bunche, da bi se pogovoril s predsednikom Makariosom, podpredsednikom Kuçukom, posredovalcem OZN Tuomiojom in poveljnikom sil OZN generalom Džanijem o položaju na otoku in misiji OZN. Na sliki: Ralph Bunche pri predsedniku Makariosu. Telefoto: AP

OSWALDOVA HČI PRI KRSTU — Medtem ko si advokat Lane vztrajno prizadeva dokazati, da je pri umoru Kennedyja bil Oswald nedolžen, kar še vedno trdi tudi Oswaldova mati, pa ima njegova vdova druge skrbi. V četrtek je dala krstiti hčerko Rachel v neki protestantski cerkvi v Dallasu (na sliki). Sploh je videti, da se je sprijaznila z mislijo, da je bil njen mož kriv — posebno odkar se nahaja pod varstvom FBI. Telefoto: AP

PROCES PROTI WENNERSTROENU — V Stockholmu se je v četrtek začel proces proti polkovniku Stigu Wennerstroenu, ki ga obtožnica dolži, da je ZSSR izdal važne vojaške tajnosti švedskega generalštaba. Na sliki: obtoženca peljejo v sodno dvorano. Telefoto: AP

Nadaljevanje s prve strani

• Kidričevi

roma družbeno političnih načrtov, je večina sredstev usmerjena na to področje. Praksa kaže, da dobro postavljen raziskovalni projekt vključuje tudi osnovne raziskave in je v njegovem okviru široka možnost za individualne težnje in ideje posameznih raziskovalcev. Raziskovalni projekti terjajo delo več raziskovalcev hkrati, delo v teamih, največkrat medinštitutskih. Raziskave so tako usklajene, raziskovalne organizacije in koristniki, ki so obenem pravilona sofinancerji, se med sabo povezujejo, kar že samo po sebi vodi do smotrnejše delitve dela in vključevanja najširšega kroga strokovnjakov. Raziskovalni projekt naj torej postane — povzemamo po besedah predsednika upravnega odbora — na vseh področjih raziskovalne dejavnosti osnovni sistem dela, ker je le tako omogočeno sistematično usmerjanje raziskovalnega dela za daljše obdobje.

Pripomniti pa je treba, da se s pogodbenimi odnosi med skladom in zainteresiranimi institucijami ne more pokriti celotno področje znanstveno raziskovalne dejavnosti. Specifični so problemi na področju družbenih ved, zlasti tistih, ki niso povezane z materialno proizvodnjo. Na drugih področjih bodo imeli raziskovalni zavodi čedalje večji vir dohodkov iz gospodarstva in družbenih služb, tu pa bo treba zagotoviti po mnenju upravnega odbora potrebna sredstva iz drugih virov, morda neposredno iz proračunskih sredstev.

V celotnem sistemu financiranja raziskovalnega dela je navajal Silvo Hrast, se čedalje bolj uveljavlja politika sklada v tem, da sklad na močneje razvitih področjih, zlasti v industriji, nastopa s svojim kreditiranjem kot spodbudnik s ciljem, da čimveč sredstev angažira od neposrednih in potencialnih koristnikov. Močneje ali v celoti pa naj sklad financira raziskovanje le na področjih, ki se šele razvijajo in kjer se ni neposrednih interesentov. Pomembno področje dejavnosti sklada je tudi podeljevanje štipendij in ne nazadnje podeljevanje nagrad za izredno pomembne dosežke na področju znanosti in tehnike.

Upravni odbor sklada se zaveda, je dejal predsednik upravnega odbora, da ne bi mogel opravljati obsežnih ter družbeno pomembnih in odgovornih dolžnosti, ko ne bi poglavitne odgovornosti prevzelo nase nad 400 priznanih strokovnjakov, vključenih bodisi v komisijah sklada bodisi v projektnih teamih ali pa v recenzentskem delu.

S. K.

•• Makarios

in ozemeljsko nedotakljivost Ciprske republike.« Rekel pa je, da predsednik »nima nobenega pooblastila, da zahteva pojasnilo o njegovem stališču do države.«

V zadnjih nekaj dneh sta Kuçuka obiskala posredovalec OZN na Cipru Sakari Tuomioja in svetovalec generalnega sekretarja OZN za politična vprašanja dr. Ralph Bunch.

Ralph Bunch je danes z letalom odpotoval v Ktimo v severozahodnem delu otoka, ker je prišlo prejšnji mesec do spopada med pripadniki obeh skupnosti.

Predstavnik OZN je danes izjavil, da je bilo sinoči slišati streljanje v območju gorskega venca Kirenije, kjer patruljirajo pripadniki kanadskih enot v sestavi sil OZN.

Sinoči so na Ciper pripeljala letala pripadnike švedskih enot. Na otoku je zdaj skupno 700 švedskih vojakov, 400 pa jih je na poti. Na Cipr prihajajo danes tudi prve operativne enote finskega kontingenta, ki bo štel skupno 980 vojakov in oficirjev.

Generalni sekretar OZN U Tant je dosegel soglasje o tem, da bodo grške čete na Cipru v bodoče pod poveljstvom OZN. U Tant si prizadeva doseči, da bi tudi turške enote na Cipru prišle pod poveljstvo OZN, vendar pa zdaj brez uspeha, kakor pravijo v uradnih krogih svetovne organizacije. Grške čete na Cipru so razporejene v Nikoziji na sektorju ciprskih Grkov, turške čete pa ob cesti Nikozija—Kirenija.

Po vesteh iz Ankare je imela turška vlada včeraj sejo pod predsedstvom premiera Inönüja, na kateri so razpravljali o položaju na Cipru.

Turški list »Džumhurijet« objavlja komentar, v katerem pozitivno ocenjuje pošlanico grškega premiera Papandreuja predsedniku turške vlade Inönüju.

••• London

sedanjo vlado bele manjšine, temveč naj bi najprej izvedli demokratične reforme in sprejeli novo ustavo, ki bi zagotavljala svobodo in oblast afriški večini.

Vprašanje britanske skupnosti je že več let tema mnogih diskusij v Veliki Britaniji. Zadnje čase je opaziti zmanjševanje tega zanimanja v konservativnih krogih, zlasti odkar je Britanija tudi uradno priznala »večje nagibanje« k Evropi, ali odkar so konservativci zaprosili za sprejem v skupno tržišče. Bivši minister za zdravstvo v McMillanovi vladi, Powel, ki ni hotel sodelovati v Homovi vladi, je te dni imenoval Commonwealth »veliko farso«. Premier Home pa je na to pripombo brž odgovoril, da Powel »obrača resnico«.

△

Nič o spornih

proti razširitvi organizacije na Latinsko Ameriko, kjer nimajo svoje zaslombe.

Tako na sestanku sveta organizacije kot tudi na sedanjem zasedanju sekretariata so kitajski predstavniki zelo grobo napadali sovjetske in druge predstavnike, ki se niso strinjali z njim. Od 14 članov sekretariata so jih podprli samo indonezijski, japonski in južnovietnamski delegati.

○

Neumestna

(ta izhaja pred vsakimi volitvami) že 26. marca poročala, da obsega omenjeni program tudi tale odstavek:

»Deželna problematika zajema tudi vprašanja jezikovnih manjšin. V teh vprašanjih se krščanska demokracija, zvesta svojim ideološkim stališčem, ravna po načelu vrednotenja svobode in pravičnosti kot jih izraža papeževa okrožnica »Pacem in terris«.

V glasilu deželnega odbora KD »Il popolo del Friuli Venezia Giulia«, kjer je objavljena končna redakcija omenjenega volilnega programa, ta odstavek manjka in Slovenci ali tako imenovana »jezikovna manjšina« sploh niso omenjeni. Torej je bil nekomu ali nekaterim že napisani odstavek o tem očitno na poti. Zato pa so ostale formulacije o prizadevanjih in stremljenjih za narodnostno neokrnjenost dežele, ki presegajo besedni pojem tega, kot na primer naslednja v uvodnem delu programa:

»Dejavnost krščanske demokracije za avtonomno deželo je bila vedno usmerjena k zgodovinskemu cilju: rešiti narodnostno celovitost, ki je bila ob tragičnem razvoju zadnje vojne ranjena najprej z aneksionističnimi težnjami nemškega nacizma (s tihim soglasjem in sokrivdo fašizma republike Salò), zatem pa z ekspanzijo jugoslovanskega nacionalizma, ki se je predstavil z novim obrazom beograjskega komunizma ob podpori mednarodnega marksističnega gibanja in z neposredno pomočjo samih italijanskih komunistov.«

Program omenja Jugoslavijo nato še enkrat, ko zahteva za tržaško pristanišče gospodarske in druge ukrepe, ki naj bi ga napravili konkurenčnega drugim evropskim lukam »in še posebej jugoslovanskima«.

Vsaka politična stranka izbira volilni program, kakršen ustreza njenim načelnim ali trenutnim možnostim ter načrtom. Nemalokrat gredo ti programi po volitvah tudi v pozabo. Vsekakor pa so legitimacija določenih prilik in vplivov, ki so mu botrovali bodisi od zunaj, bodisi v samih vodstvih. Ni naš namen, da polemiziramo s poglavji o gospodarskem programiranju, urbanizmu, razvoju prometa, kmetijstva in industrije, o kulturi in prosveti, o odnosih med samoupravnimi organi ter o vseh drugih pogledih ali volilnih pobudah italijanske večinske stranke v bodoči deželi. Stvar volivcev je, da jih prouče ali ne ter na teh osnovah ali brez njih glasujejo zanj ali proti njemu.

V oko bodejo podtikanja o ekspanziji jugoslovanskega nacionalizma, še posebno če prihajajo s strani, ki se dosedaj ni potrudila ali pa ni uspela proučiti korenin lastnega nacionalizma z za italijanski in jugoslovanske narode dobro znanimi posledicami. In če hočemo biti objektivni, moramo omeniti tudi to, da v nasprotju z italijanskimi delavskimi partijami, vključujoč Socialnodemokratsko stranko, krščanska demokracija vprašanj slovenske narodnostne manjšine v svojem volilnem programu za novo deželo ne omenja. Morda bi lahko ocenili to kot napredek (saj jih s tem tudi ne napada), če ne bi bili v omenjenem programu odstavki o nalogah kulturnih in prosvetnih institucij v obrambi italijanstva obmejnih ozemelj. Torej gesel, pod katerimi se je žal dostikrat skrival pritisk na vse, kar je v teh krajih slovenskega.

T. POLJŠAK

□

Reakcija

komunistično gibanje«. Poljaki so sprožili vprašanje odnosov med socialističnimi državami in partijami ter poudarili, da je treba zagotoviti popolno enakopravnost in samostojnost posameznih partij v socialističnih deželah. Tako je tudi to vprašanje postalo sestavni del razprave o problemih enotnosti komunističnega gibanja.

Glede odnosov med socialističnimi državami je bilo na februarskem plenumu CK KP SZ izraženo mnenje, da je edina pravilna smer v nadaljnjem razvoju teh odnosov opisana na XX. kongresu KP SZ. Sovjetska partija sodi, da so z likvidacijo posledic kulta Stalinove osebnosti razčistili teren za okrepitev prijateljskih odnosov med socialističnimi državami na podlagi leninskega načela proletarskega internacionalizma in da je neodvisnost in suverenost vsake socialistične države nujen pogoj za razvoj socialističnega sistema na svetu.

Neuspeh razgovorov

NEW DELHI, 11. aprila — Petdnevna prizadevanja indijske in pakistanske delegacije na sestanku, na katerem naj bi našli izhod iz sedanje napetosti na meji med obema deželama, niso rodila nikakršnih pomembnejših uspehov.

Agencija Associated Press pravi, da sta ministra za notranje zadeve Indije in Pakistana dosegla samo soglasje v tem, da bodo organizirali novo podobno konferenco konec tega meseca v Pakistanu.

Jutri prvih dvanajst brigad že na trasi jadranske magistrale

Glavne slovesnosti bodo v sredo v Kolašinu

BIJELO POLJE, 11. aprila. (Tanjug). Zvezna mladinska delovna akcija za zgraditev odseka jadranske magistrale od Kolašina do Bijelega polja se bo začela 15. aprila. Že v ponedeljek, 13. aprila, bo v šest mladinskih naselij vzdolž ceste Kolašin — Bijelo polje prispelo 12 mladinskih delovnih brigad prve izmene, v katerih bo kakih 1400 fantov in deklet.

Na včerajšnjem sestanku glavnega štaba v Bijelem polju so določili program svečanosti ob začetku akcije. Glavna svečanost bo 15. aprila popoldne na Trgu borcev v Kolašinu. Mitinga se bodo razen prebivalcev Kolašina in najbližje okolice udeležile tudi mladinske delovne brigade iz naselij v Trebaljevu in Sjeregoštu ter več povabljenih gostov.

Po svečanem mitingu bo sledil športni program, gostje pa bodo popoldne izkoristili za ogled najbližjih mladinskih naselij, kjer si bodo ogledali nastanitev delovnih brigad. Zvečer bo v domu kulture v Kolašinu prirejen umetniški program.

V Mojkovcu in Bijelem polju bo isti dan srečanje brigadirjev s prebivalci in skupni športno zabavni programi. Odprli bodo več majhnih razstav fotografij in raznih znač o sodelovanju mladinskih brigad v teh krajih na zveznih delovnih akcijah.

Bombažni kombinat v Vranju začne julija redno obratovati

Podjetje zahteva daljše odpiačevanje posojila

VRANJE, 11. aprila. (Tanjug). Novozgrajeni bombažni kombinat v Vranju bo izdelal na leto 10 milijonov moških in ženskih robcev in tako postal največji proizvajalec tega blaga na Balkanu. Ta sodobna tovarna, katere predilnica bo začela 1. julija redno obratovati, bo dobavljala domačemu in tujemu trgu vsako leto 10 milijonov metrov raznih bombažnih tkanin, med katerimi bo razen robcev največ pöplinov in balonske svile.

Japonski strokovnjaki, ki so montirali polavtomatično opremo in so doslej vodili tehnološki postopek proizvodnje, bodo jutri izročili posle našim strokovnjakom.

Osem mesecev pred začetkom redne proizvodnje pa je tovarna zahtevala od banke, naj se odpiačevanje posojila, odobrenega za graditev kombinata, podaljša na 20 let. V pogovoru z novinarji beograjskih uredništev, ki so te dni obiskali več gospodarskih organizacij leskovškega okraja, je direktor kombinata Branko Golubović rekel, da bi ta olajšava omogočila kolektivu, da bi del sredstev iz čistega dohodka vložil tudi v lastne sklade. Od vsakih 100 din čistega dohodka bi moralo iti v sklade podjetja 60 din, 40 din pa bi ostalo za osebne dohodke. S takšnim odnosom delitve bo tovarni letos ostalo za sklade le 620 milijonov, za odplačilo posojila pa bo morala plačati 850 milijonov. S podaljšanjem odplačevanja na 20 let pa bi se letne anuitete zmanjšale in bi podjetje lahko odplačevalo posojilo. Direktor kombinata je rekel, da bodo kolektivu, v katerem je od 1500 zaposlenih 92 odstotkov žensk, najnižje prejemke zvišali v kratkem od 15.000 na 17.000, s čimer se bodo povprečni osebni dohodki zvišali na 19.000 din.

Mali vzhodnoafriški »vrh«

NAIROBI, 11. apr. — Mali vzhodnoafriški »vrh«, ki je zbral voditelje Kenije, Tanganjike, Ugande in Zanzibara, je danes končal delo z objavo skupnega sporočila, v katerem poudarjajo prijateljstvo in razumevanje, kar je karakteriziralo razgovore v Nairobiju.

Poglavitna tema tega sestanka je bila, kakor javlja AFP, formiranje Vzhodnoafriške federacije, ki naj bi združila v enotno državno skupnost te štiri države.

Kakor je objavljeno v skupnem sporočilu, so na sestanku dosegli soglasnost o podaljšanju mandata dvema že prej imenovanima komisijama, ki naj bi izdelali načrt o federaciji.

Pogajanja z zdravniki

BRUSELJ, 11. aprila (Reuter) — Sinoči so se začeli preliminarni razgovori med zastopniki belgijskih zdravnikov, ki stavkajo, in ministri ključnih resorov v vladi z belgijskim premierom Lefèvrom. Pred začetkom sestanka je minister za notranje zadeve Arthur Gilson izrazil upanje, da bo stavka končana do konca tedna.

Voditelji belgijske nacionalne federacije zdravniških združenj še naprej zatrjujejo, da ne bodo nehali stavkati, vse dokler jim ne bodo dali zagotovil, da bodo spremenjena določila zakona o socialnem zavarovanju, ki mu združenja nasprotujejo.

Konferenca KP Norveške

OSLO, 11. aprila (TASS). — V Oslu se je danes začela redna konferenca KP Norveške, ki bo trajala dva dni. Predsednik partije Jorgen Fogta je poročal o političnem položaju v partiji in o pripravah na kongres KP Norveške, ki bo spomladi prihodnje leto.

Rudnik Novo Brdo spet obratuje

PRIŠTINA, 11. april (Tanjug). — V Marevcih blizu Priština je začel danes obratovati rudnik svinca in cinka Novo Brdo s flotacijo. Ta bo dal letos 45.000 ton svinčene in cinkove rude.

Šibkejši potres v Ljubljani

LJUBLJANA, 11. aprila. — Seizmografi astronomsko-geofizikalnega observatorija ljubljanske univerze so zabeležili danes ob 3. uri, 48 minut in 9,8 sekunde potresne sunke iz epicentra v bližini Jevnice, kakih 18 km vzhodno od Ljubljane. Jakost potresa je v epicentru nekoliko prekoračila tretjo stopnjo, v Ljubljani pa so ga čutili kot potres druge stopnje. V objektih v Ljubljani, ki so grajeni na slabših tleh, so potres čutili z jakostjo tretje stopnje. Potres je spremljalo tudi močno bobnenje.

Parma in Ljubljana pobrateni

V Parmi velike slovesnosti prijateljstva med obema mestoma

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

PARMA, 11. aprila. Danes so se tu začele svečanosti prijatelstva in pobratenja med Parmo in Ljubljano. Mesto je okrašeno z italijanskimi in jugoslovanskimi zastavami ter lepaki, ki tudi v slovenščini pozdravljajo prijateljsko zbližanje dveh mest z bogato kulturno tradicijo in ovenčanih s slavo protifašističnega in narodnoosvobodilnega boja.

Dopoldne je šestčlanska delegacija Ljubljane, ki jo vodi predsednik mestnega sveta inž. Marjan Tepina, položila venec na spomenik parmskih partizanov na Trgu Marconi. Poleg predstavnikov občinskega sveta Parme z županom Enzom Baldassijem na čelu se je udeležilo svečanosti precejšnje število meščanov, z jugoslovanske strani pa tudi veleposlanik SFRJ v Rimu Ivo Vejvoda in jugoslovanski generalni konzul v Milanu Vasa Milovanović.

Popoldne so na slovesni seji občinskega sveta Parme predstavniki obeh pobratenih mest podpisali spomenico o trajnem prijateljstvu in zbližanju Parme in Ljubljane, ki vključuje tudi sporazum o načaljnjih družbenih, kulturnih, športnih, gospodarskih in drugih stikih.

Nocoj bo nastopil v gledališču Reggio Slovenski oktet, še prej pa bodo imenovali neki trg v novem delu mesta za Ljubljanski.

Jutri bodo odprli v Parmi razstavo sodobne slovenske grafike, program svečanosti pobratenja pa vsebuje tudi nekaj predstav slovenskih dokumentarnih filmov ter razne razgovore in obiske.

Veleposlanik SFRJ Ivo Vejvoda je na kosilu, ki ga je priredil župan mesta Parme ob svečanem pobratenju, ocenil ta korak kot enega novih, še tesnejših stikov med narodi obeh dežel ter poudaril dejstva vse širšega in globljega sodelovanja Italije in Jugoslavije na vseh področjih, ki lahko postane vzor tudi za druge dežele različnih družbenih sistemov.

Predsednik mestnega sveta Ljubljane inž. Tepina pa je v svojem govoru v občinskem svetu Parme poudaril, da so mednarodni stiki naših mest pomemben del v razvoju jugoslovanskega družbenega sistema ter so kot takšni našli izraz tudi v novih lokalnih statutih.

Delegacija Ljubljane bo zapustila Parmo v ponedeljek zvečer. T. P.

Pariz pojasnjuje

Zakaj je Francija glasovala v VS proti Britaniji

PARIZ, 11. aprila. (Tanjug). Sklicujoč se na tako imenovane pristojne kroge, je agencija France Presse objavila danes pojasnilo Quai d'Orseya o tem, kako se je moglo pripetiti, da sta Francija in Velika Britanija različno glasovali v Varnostnem svetu, ko je šlo za resolucijo o britanskih represalijah v Jemenu. Kot znano, so resolucijo podprle razen Britanije in ZDA vse članice Varnostnega sveta.

V obrazložitvi francoskega stališča je predvsem rečeno, da je ta resolucija »splošnega značaja« in da precej jasno teži po miroljubni rešitvi sporov med Jemenom in Veliko Britanijo. Francija pa ne bi glasovala za obsodbo Britanije.

Predstavnik Quai d'Orsaya je pri tem opozoril na to, da je francoski delegat v Varnostnem svetu Roger Seydoux priznal odg[illegible]anija v tem delu sveta, in izrazil željo, da bi na splošno obsodili vse podobne incidente kot je bil britanski napad na jemensko naselje Hareb.

»V Parizu sodijo,« poudarja AFP, »da resolucija, ki jo je v četrtek zvečer sprejel Varnostni svet, ustreza željam, ki jih je izrazil francoski predstavnik.«

Po drugih pojasnilih francoskih poučenih in diplomatskih krogov pa je prišlo lahko do takšnega glasovanja tudi »v naglici«, ker so tudi ZDA stavile svoj predlog z nekaterimi amandmaji. Ker ni bilo dovolj časa za posvetovanje, je Francija glasovala za resolucijo Maroka in Slonokoščene obale. Pariz ne bi hotel, da bi bil to razlog za nova nesoglasja z ZDA in Londonom.

Ameriški in britanski tisk je zelo ostro obsodil Francijo, ker je podprla resolucijo o Jemenu.

Telegrami

ODPOKLIC AMERIŠKIH OKREPITEV — WASHINGTON. Obrambno ministrstvo ZDA je sporočilo, da je odpoklicalo tiste ameriške vojne enote, ki so jih v času berlinske krize leta 1961 poslali v ZR Nemčijo kot okrepitev enot ZDA. Takrat so ameriške enote v ZR Nemčiji povečali za 5100 mož.

COUVE DE MURVILLE ODPOTOVAL NA FILIPINE — TOKIO. Francoski minister za zunanje zadeve Couve de Murville je odpotoval v Manilo, kjer bo sodeloval pri delu konference sveta ministrov SEATO. Couve de Murville je bil s premierom Pompidoujem te dni na šestdnevnem uradnem obisku na Japonskem.

SUVANA FUMA O DOLŽNOSTIH DO LAOSA — VIETNAM. Laoški premier Suvana Fuma je po desetdnevnem obisku v Hanoju in Pekingu povedal, da bo odstopil, če podpisnice ženevskega sporazuma ne bodo spoštovale svojih obveznosti. Suvana Fuma je rekel, da so bili njegovi razgovori v Severnem Vietnamu in LR Kitajski »plodni«.

POSLOVILNI OBISK — VARŠAVA. Poljski premier Jozef Cyrankiewicz je sprejel na poslovilni obisk kitajskega veleposlanika v Varšavi Vanga Ping-Nana, ki bo kmalu odšel v Peking.

STAVKA ŽELEZNIŠKIH DRUŽB V ZDA — WASHINGTON. Na intervencijo predsednika Johnsona so napovedano stavko železniških družb odložili za 15 dni. Ameriški tisk piše, da grožnja stavke s tem ni zmanjšana, zlasti ker družbe niso privolile v popravke v skupnih dogovorih, ki so zdaj v veljavnosti.

Pa še to

STVARI NA PRAVO MESTO — Pred vstopom v naselje Stonewall v Teksasu je doslej stal napis: »Domovina najboljših teksaških breskev in rojstni kraj LBJ.« Odkar je ta LBJ postal predsednik Združenih držav Amerike, je napis spremenjen: »Rojstni kraj LBJ in domovina najboljših teksaških breskev« ...

Poraz Portugalske

Vojski ni uspelo zlomiti odpora na otoku Como

CONAKRY, 11. apr. (TASS) Neuspeh portugalske vojske v poskusu, da bi razbila odpor in zavladala na otoku Como, ocenjujejo kot doslej največji poraz Portugalske v njeni kolonialni vojni v Afriki. Portugalske enote se že 70 dni borijo na otoku Como, a z jalovim uspehom. To je povedano v sporočilu, ki ga je danes objavila afriška stranka boja za neodvisnost portugalske Gvineje. Uporniki so v zadnjih tednih kljubovali vsem napadom portugalskih enot in tudi sami prehajali v napad. V nekem območju so uničili dva tanka, zažgali tri kamione in ubili 27 portugalskih vojakov.

Otok Como leži pri južni obali portugalske Gvineje.

Izmenjava ujetnikov med Alžirijo in Marokom

ALŽIR, 11. aprila (Tanjug) — Danes se je preko organizacije »Rdečega polmeseca« na alžirsko-marokanski meji začela izmenjava ujetnikov, ki so bili prijeti ob nedavnem obmejnem spopadu.

Ob začetku izvajanja tega sporazuma, po katerem bodo likvidirane tudi zadnje posledice tega spora, je alžirski minister za zunanje zadeve Buteflika v izjavi za tisk izrazil zadovoljstvo »ob znova zdravem ozračju v odnosih med obema državama«.

Mac Arthur umrl

NORFOLK, 11. aprila (Reuter) — Posmrtne ostanke ameriškega generala Douglasa Mac Arthurja so danes pokopali v Norfolku v zvezni državi Virginiji. General Mac-Arthur je umrl minulo nedeljo v vojaški bolnišnici v Washingtonu star 84 let. Pogreba so se udeležili minister pravosodja ZDA Robert Kennedy, predstavnik predsednika Johnsona in drugi.

Darilo nizozemskega mesta

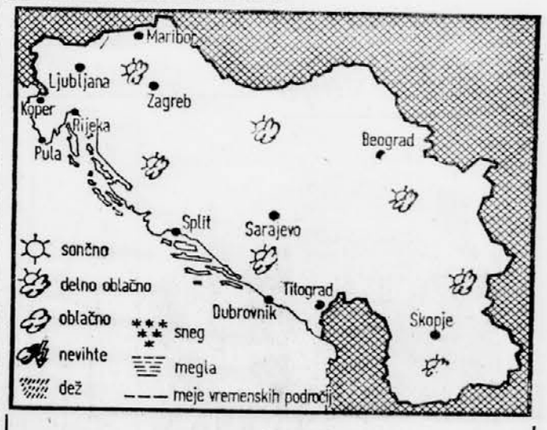
BEOGRAD, 11. aprila (Tanjug) — Ataše nizozemskega veleposlaništva v Beogradu Van Ebenhorst Tenbergen je izročil državnemu sekretariatu za zunanje zadeve ček za 4.850 nizozemskih guldnov kot pomoč Skopju. Ta denar je zbral in poslal »komite za pomoč Skopju« iz Rosendala, mesteca na Nizozemskem, z željo, da bi ga uporabili za opremo ene izmed skopskih šol.

Britansko darilo skopski RTV

SKOPJE, 11. apr. (Tanjug). Britanski veleposlanik v Beogradu je izročil kolektivu RTV Skopje reportažni televizijski avto, ki ga je podarila neodvisna organizacija RTV Vel. Britanije. Priložnostne svečanosti ob izročitvi avtomobila na dvorišču Radia Skopje sta se udeležila tudi predsednik mestne skupščine Blagoje Popov in direktor RTV Skopja, Dragi Tozija, ki se je zahvalil za darilo in izročil veleposlaniku album s fotografijami glavnega mesta Makedonije.

Med bivanjem v Skopju je britanski veleposlanik s spodrogo obiskal tudi nekatera predmestna stanovanjska naselja.

Vreme 1. IV. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	4	17
Planica	1	—
Lesce	—	—
Maribor	6	16
Slovenj Gradec	1	16
Novo mesto	3	17
Koper	10	13
Kredarica	—2	0
Reka	11	20
Pulj	9	15
Split	—	17
Dubrovnik	14	16
Zagreb	6	20
Beograd	9	16
Sarajevo	4	15
Skopje	—	15
Titograd	14	18
Celovec	3	16
Gradec	4	16
Dunaj	6	16
Milano	7	—
Genova	13	20
Zürich	4	18
München	4	19
Benetke	7	—

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Severnoafriško področje nizkega zračnega pritiska se počasi pomika proti južnemu Balkanu, tako da v naših krajih ne bo vplivalo na vreme. Nad zahodno, srednjo, vzhodno Evropo in Balkanom je področje visokega zračnega pritiska.

NAPOVED:

SLOVENIJA

Ponoči zmerno oblačno, jutri deloma sončno z zmerno oblačnostjo, le na Dolenjskem pretežno oblačno. Najnižje nočne temperature bodo med 3 in 8, v Primorju 10, dnevne okoli 20 °C.

JUGOSLAVIJA

V Makedoniji, južni Srbiji, Bosni, Črni gori ter ob južnem in srednjem Jadranu bo pretežno oblačno in vmes manjše padavine, le v ostalih krajih države bo pretežno oblačno.

Zakaj tako?

Integracija— pogoj za garancijo!

Občinska skupščina v Slovenjem Gradcu je na zadnji seji izglasovala tudi vrsto poroštvenih izjav za kredite posameznim delovnim organizacijam, ki jih le-te nameravajo najeti iz bančnih in drugih sredstev. Med drugim so odobrili tudi poroštveno izjavo podjetju Komfort-zaščita Slovenj Gradec za kredit 16 milijonov dinarjev, ki bi ga to podjetje najelo pri zavodu za zaposlovanje delavcev v Dravogradu za deset let in po 3 odstotni obrestni meri. Ta sredstva bi porabili za nakup strojev za izdelovanje zaščitnih sredstev in za adaptacijo delavnice. Do sem bi bila zadeva v redu, če ne bi ob koncu zasledili dodatka k sklepu, da se poroštvena izjava odobri pod določenim pogojem.

Podjetje Komfort-zaščita dobi poroštveno izjavo samo pod pogojem, »če izpolni predvidene naloge glede specializacije in združitve«. To pa seveda ni najbolj demokratično, saj tako vplivamo na to podjetje in mu že vnaprej določimo njegovo poslovno politiko. Res je, da v Slovenjem Gradcu v več podjetjih neracionalno vlagajo sredstva za proizvodnjo enakih ali vsaj podobnih proizvodov.

Združitev teh dejavnosti je že več let na dnevnem redu razprav gospodarskih strokovnjakov in družbeno-političnih forumov. Zaradi tega je seveda nujno, da pospešijo izdelovanje elaborata, ki bi prikazal ekonomsko škodljivost ločenega vlaganja sredstev za enako proizvodnjo v različnih podjetjih. Ni pa nujno, da kolektivu že vnaprej s klavzulo pri odobravanju garancije vsiljujemo združitev, čeprav v tem primeru vemo, da bi se taka združitev lahko pozitivno odsvitala na gospodarjenje.

M. KOS

HOTEL V RAKOVEM ŠKOCJANU ŽE SPREJEMA PRVE SKUPINE DOMAČIH IN TUJIH TURISTOV. Hotel ima 17 ležišč in 60 sedežev v lepo urejeni restavraciji, na ploščadi pred njim pa je še 300 sedežev. V lanski sezoni so poleti imeli tudi po 1500 do 1700 gostov na dan. V zadnjih dveh letih je Rakov Škocjan postal priljubljeno izletišče domačih obiskovalcev, vtem ko so od tujcev na prvem mestu Italijani, za njimi pa Avstrijci in Nemci, ki prihajajo sem predvsem zaradi bogatega ribolova v okolici. Foto: Belin

Gneča pod prvimi sončniki

Včeraj na trgu malo prodajalcev in veliko kupcev

Toplo in sončno sobotno dopoldne je prisililo prodajalce na centralnem živilskem trgu v Ljubljani do tega, da so postavili nad stojnice prve razpete sončnike. Čeprav je bilo včeraj dopoldne na trgu precej manj prodajalcev kot običajno, so ti imeli tako veliko izbiro blaga kot le redko. Prodajalo je 449 zasebnih prodajalcev, trije prodajalci kmetijskih zadrug in 69 prodajalcev družbenega sektorja. Po izbiri blaga (in le delno po cenah) se vidi, da je že prava pomlad, saj je na trgu vse več letošnjih povrtnin in poljskih pridelkov.

Včeraj so na ljubljanskem trgu prodajali po takihle cenah: ajdova moka 200, ješprenj 180, koruzna moka 100, koruzni zdrob 100, koruza 70, kokošja krma 70, kaša 200, pšenica 80, proso 140, čebula 85 do 100, česen 264 do 300, fižol 250 do 350, suhe gobe 1400, krompir 30 do 42, koleraba 54 do 80, korenje 70 do 160, motovilec 400 (bilo ga je 300 kg in je nekoliko cenejši), ohrovt 100 do 130, pesa 100, por 200, peteršilj 200 do 300, cela repa 40 do 50, kisla repa 100, redkev 80 do 100, radič 400 (400 kg — cenejši), glavnata solata 200 do 276 (bilo je je več kot 2000 kg), solata endivija 200, solata berivka 600, špinača 138 do 200, zelje v glavah 96 do 100, kislo zelje 86 do 100, zelena 168 do 200, suhe fige 280 do 300, grozdje 400, jabolka 80 do 160, limone 260 do 305, orehova jedrca 1200 do 1460, pomaranče 290, suhe slive 230 do 294, surovo maslo 900 do 1200 in jajčka po 23 do 29 din.

Zelo dobro sta bili založeni tudi obe ljubljanski ribarnici. Kupcev sta imeli toliko, da sta do dvanajstih prodali že večino svojih zalog. K sreči je ribarnica TMI dobila ob pol enih iz Poreča novo pošiljko rib. Ljubljančani so lahko kupili sardelice po 160, skuše po 360, brancine po 480, osliče po 520, kordele po 520, lignje po 560, bure po 360, trilje po 600, arbone po 360, kantare po 300 in mečarice po 560 din za kilogram. E. JURIČ

Mala anketa

Ravnatelje ljubljanskih osemletk smo vprašali:

Ali industrijska malica ustreza?

MILAN SIMIČ, šola dr. Jožeta Potrča: V začetku smo se bali, da za industrijsko pripravljene malice ne bo velikega zanimanja. Imeli smo pomisleke, ker je mleko pri industrijski malici hladno in so bili otroci prej navajeni na toplo pijačo. Toda sedaj je na malico naročenih veliko otrok. Po mojem mnenju so malice dobre in ustrezajo glavnim zahtevam. Toda zdi se mi, da je industrijska malica preveč »uniformirana«, malice niso pestre.

MILENA ŽIGON, šola Frana Levstika: Industrijska malica je dobra, ker je mlečna. Sicer pa je zelo enolična. Otroci so se na mleko in na malice navadili, opažamo pa, da so se že naveličali vsak dan enakih malic. Toda otrokom je mleko potrebno in jih je treba nanj tudi navajati. Nekateri so imeli odpor do mlečnih malic, a so se navadili. Del otrok pa bo malice, pa naj bodo kakršnekoli, pač vedno odklanjal.

MAKS ŽITNIK, šola na Prulah: Pomembno se mi zdi, da imajo vsi učenci enake malice, ker se tako vsaj delno blaži razlika, ki sicer nastopa med učenci zaradi različnih socialnih razmer v družinah. Malice bi morale biti pripravljene lepše in kvalitetnejše. Mlekarna bi morala dajati šolam najboljše mleko in nikoli starega. Otrokom bi morali tudi za malico nuditi najlepše, najboljše, kar je drugačno, ni dobro.

EMIL CESAR, šola Majde Vrhovnik. Industrijska malica je dobra. Otrokom zelo koristi, posebno tistim, ki zjutraj ne pojedo ničesar. Vendar se bodo tako enoličnih malic otroci kaj hitro naveličali; menim pa, da bi morale biti malice prilagojene starostnim dobam učencev in da potrebujejo učenci za dopoldansko malico več kot za popoldansko. Malice pa bi morale biti bolj točno dostavljene in boljše.

RUDI BAJŽELJ, šola Prežihovega Voranca: Mislim, da so te malice dobre, vsaj glede količine mleka, ki jo učenci dobe in jim nedvomno koristi. Toda precej mleka ostaja in ga zlivajo proč. Nekaterim malica sedaj ostaja, saj je ne pojedo, za druge je spet premalo; za vse pa je preveč enolična. Malice bi morali bolj skrbno pripravljati. Na naši šoli smo na primer spet našli drobec stekla v mleku.

JOŽE VETROVEC

Iz današnje prve izdaje

GORNJA RADGONA — V kratkem bodo začeli pripravljati obsežna melioracijska dela na poplavnem območju v dolini Ščavnice in v Apaški kotlini. Melioracije zajemajo skupno 4000 ha zemljišč.

Iz današnje druge izdaje

NOVO MESTO — Blizu nekdanje bolnišnice in grobišča padlih borcev ter Baze 20 na Partizanskem Rogu bodo v kratkem začeli graditi okrepčevalnico, saj zlasti poleti prihaja v te zgodovinske kraje iz NOB mnogo obiskovalcev in izletnikov.

Pivo v trgovinah po 95 dinarjev

— Sredi minulega tedna so v ljubljanskih trgovinah povišali cene pivu v steklenicah od 85 na 100 dinarjev. Kot vzrok za povišanje cen so trgovska podjetja navedla, da je proizvajalec — ljubljanska pivovarna Union — podražil pivo za 10 din pri litru ali za 5 din pri pollitrski steklenici. Zavod za cene mesta Ljubljane je smatral tolikšno povišanje v maloprodaji za neutemeljeno, zato je skušal vplivati na grosista — podjetje Mercator — čeprav pivo ni pod družbeno kontrolo cen, da bi znižal ceno. Povišanje za 15 din pri pollitrski steklenici so trgovska podjetja utemeljila tudi s tem, da je ostala cena pivu doslej nespremenjena, čeprav so trgovine nehale dobivati pivo direktno od proizvajalca in jim je pivo dobavljal grosist. Natančni izračuni Zavoda za cene pa so pokazali, da je bilo takšno zvišanje neupravičeno in zato so uspeli, da so vse poslovalnice, katerim dobavlja pivo Mercator, znižale ceno na 95 din že v četrtek, poslovalnice, katerim dobavlja pivo podjetje Prehrana pa so znižale ceno na 95 din včeraj, 11. aprila. V. S.

Tekmovanje mladih matematikov

LJUBLJANA, 11. aprila. — Jutri bo na šoli Toneta Čufarja preizkusilo svoje znanje iz matematike 120 učencev petega do osmega razreda osemletk ljubljanskega okraja. Tekmovanje prireja Zavod za prosvetno in pedagoško službo Ljubljana I. Zmagovalci tega skrivnostnega boja s številkami bodo prejeli praktične nagrade. -er

Poslovna stavba »KOTEKS-TOBUS« pod streho

Po projektih pokojnega ing. arh. Emil Medveščka je gradbeno podjetje Obnova dogradilo skelet nove poslovne stavbe »Koteks-Tobus« ob Miklošičevi cesti poleg Supermarketa. Stavba je devetetažna, s poslovnimi prostori v zgornjih petih etažah in z urejenim trgovskim lokalom v pritličju. V tem lokalu bodo prodajali usnjene izdelke od čevljev do usnjene konfekcije. Posebnost na stavbi bodo žaluzije (rebraste, paličaste medoknice), ki bodo nameščene na zunanji fasadi, izven oken, ker se je izkazalo, da na ta način močneje odbijajo sončno toploto.

Vojaški orkester za šišenske mladince

Sinoči ob osmih je občinski komite ZMS Ljubljana-Šiška priredil v domu Ljuba Šercerja v Šiški brigadirski večer. Na ta večer so povabili vse šišenske mladince. V precej obširnem kulturnem programu so nastopile kulturne skupine iz mladinskih aktivov in vojaški zabavni orkester iz kasarne Borisa Kidriča v Šentvidu. Nastopili sta folklorni skupini iz Litostroja in iz tovarne dekorativnih tkanin, pevci-amaterji in recitatorji, vojaški orkester pa je igral za ples. Omenili bi to, da je to že deseti nastop šentviških vojakov za šišenske občane in da ta orkester res izredno dobro povezuje življenje vojakov in občanov iz tega območja. E. J.

Vrt hotela Turist preurejajo

Prihodnji teden bodo delavci komunalnega podjetja iz Šiške končali preureditvena dela na vrtu hotela »Turist« v Ljubljani. Ta zelo lep gostinski vrt v središču mesta je imel to pomanjkljivost, da je imel tla posuta le s peskom in so se na njem, če je deževalo, nabirale luže. Zdaj polagajo po vsem vrtu betonske kvadratne plošče.

SOS ZA ODBOJKARJE »LJUBLJANE«

Ali bomo izgubili zveznega ligaša?

Precej neurejene razmere so pripeljale klub do roba razsula

Odbojka v Ljubljani je na psu. Rakova pot tega nekdaj tako popularnega športa je že blizu konca. Edinemu predstavniku Ljubljane v zvezni ligi grozi razsulo. Igralci odhajajo k vojakom in za njihovo mesto ob mreži ni zamenjav.

Časi, ko sta se v zvezni konkurenci borila za mesto pod vrhom dva ljubljanska kluba, so daleč v pozabi. Danes imamo v Ljubljani vsega tri kvalitetnejše klube. Republiška ligaša O. K. »Bežigrad« in Partizan Črnuče ne vzbujata posebnih upov. Pri »Bežigradu« znaša povprečna starost igralcev 34 let, vrste Črnuč pa so zapustili trije najboljši igralci in to moštvo v močno pomlajenem sestavu ne more računati na uspehe. Zvezni ligaš OK »Ljubljana« se vsako leto s težavo opleta v spodnjem delu razpredelnice najboljših jugoslovanskih klubov. Zdaj pa je prišlo do najteže rešljivega položaja: klub ima premalo igralcev, da bi sploh uspešno startal v zvezni ligi.

Nemogoče razmere v klubu so pripeljale do žalostnega finala. Vse trenutne rešitve kočljivih situacij, ki jih je bilo v klubu na pretek, so zdaj pokazale posledice.

Ko se je pred leti zbrala v OK »Ljubljana« vrsta najboljših slovenskih odbojkarjev (Jedretič z Jesenic, Krevselj iz »Olimpije«, Breščak iz Novega mesta, Virnik iz »Ilirije« itd.), smo z velikim zaupanjem gledali v bodočnost tega kolektiva. Uspehi na tekmah so nas o tem še prepričali.

Vendar pa klub v tem času ni imel trdnega vodstva, niti trenerja, ki bi z moštvom delal dlje časa, neprestano pa se je otepal s finančnimi težavami.

Spet je sledila »injekcija« z okrepitvami (Košir iz Črnuč, Kržišnik iz Krope). Ves ta čas pa ni uspelo, da bi postavili na igrišče številčno mladinsko moštvo, ki bi moralo biti glavni rezervoar igralcev. Po tej plati bi lahko odbojkarski klub »Ljubljana« primerjali s »tujskimi legijami« iz nogometne srenje; vsi igralci, ki danes nosijo dres »Ljubljane«, so prišli iz drugih klubov, iz lastnega mladinskega moštva pa niti eden.

Mesto v zvezni odbojkarski ligi, doseženo s tolikimi težavami, cilj, ki je za mnoge v oblakih, je za OK »Ljubljano« na kocki. Težko bo najti rešitev, ki bi se razlikovala od tistih, s kakršnimi si je klub pomagal do zdaj. Zapustiti zvezno ligo in klub razpustiti je še zadnja možnost v vrsti trenutnih, neperspektivnih rešitev, ki pa so OK »Ljubljana« do zdaj vsaj obdržali pri življenju. Ali bo kocka padla?

Na vprašanje, kje so vzroki za takšno stanje in kod vodi pot k rešitvi, smo dobili takšnele odgovore:

Kapetan moštva Dušan Obersnel: *»Vodstva pravzaprav nimamo. Če bi dobili še dva igralca, bi prebrodili krizo, ker se nekaj igralcev jeseni vrne iz JLA!«*

Predsednik Železničarskega športnega društva »Ljubljana« Tone Razpotnik: *»Odbojka je vsa leta zapostavljena. Uspehi so rezultat dela posameznikov, ki so zdržali ob težkih pogojih, vseeno pa nekoč mora priti do krize. Odbojka je samo en šport v vrsti neatraktivnih športov, kakršnih je v našem društvu večina in ostali klubi se ubadajo s podobnimi težavami.«*

Predsednik občinske zveze za telesno kulturo Ljubljana-Šiška Andrej Drnovšek: *»Občinska zveza je v svojem proračunu predvidela 300.000 din za OK »Ljubljana«, vendar jim zaradi neurejenih razmer v klubu denarja nismo nakazali. Sredstva vsaj zdaj niso poglavitni problem. Klub nima vodstva, niti trenerja. Ker je ta klub edini predstavnik Ljubljane v zvezni odbojkarski ligi, bi morali priskočiti na pomoč tudi Odbojkarska zveza Slovenije in Okrajna zveza za telesno kulturo.«*

Predsednik komisije za kvalitetni šport pri Mestnem svetu Janez Lužar: *»Odbojka je v Ljubljani na precej nizki kvalitetni ravni. Naša komisija, ki podpira razvoj kvalitetnega športa v Ljubljani, ne namerava podpirati neke ekipe, kjer je kvaliteta le formalna.«*

Tehnični sekretar Odbojkarske zveze Slovenije Tilka Gajšek: *»Odbojkarska zveza Slovenije je zahtevala, da OK »Ljubljana« skliče izredni občni zbor, kjer naj podajo pregled dela in poiščejo nov odbor. Nismo še dobili odgovora, kdaj bo ta občni zbor. Vsaj letos so bila sredstva za odbojkarski klub zagotovljena.«*

-zs-

Pet dvometrašev med dvanajsterico

Košarkarska reprezentanca ZDA za olimpijske igre znana

NEW YORK, 11. aprila — Končal se je kvalifikacijski turnir za sestavo ameriške košarkarske reprezentance, ki bo zastopala ZDA na olimpijskem turnirju v Tokiu. Na tem izbirnem tekmovanju je sodelovalo osem ekip, pravzaprav reprezentance skupnosti npr. univerz, vojnega letalstva, šol, raznih športnih klubov, ki so imele na tem tekmovanju nazive plavi, rdeči, beli, itd. S presenetljivo zmago se je končalo srečanje skupnosti AAU (Stars) nad ekipo univerz NCAA z 78:73.

Na osnovi teh tekmovanj, od katerih so bila nekatera na izredno visoki kvalitetni ravni, so izbrali 12 igralcev za državno moštvo. Večina jih je študentov z univerz. Med njimi je pet igralcev, ki so visoki 2 m ali še več:

Larry Brown (»Goodyear«, 1,80 m, 72 kg), *Walt Hazzard* (univ. Ucla, 1,90 m, 85 kg), *Dick Davies* (1,85 m 79 kg), *Bill Bradley* (univ. Princeton 1.91 m, 87 kg), *Jeff Mullins* (univ. Duke, 1,93 m, 83 kg), *Joe Caldwell* (univ. Arizona, 1,95 m, 88 kg), *Jerry Shipp* (1,95 m, 87 kg), *Peter McCaffrey* (»Goodyear«, 2 m 97 kg), *Jim Barnes* (univ. Texas Southern 2,03 m, 108 kg), *George Wilson* (Chicago, Jamaco, 2,03 m, 108 kg), *Lucius Jackson* (univ. Texas 2,05 m, 107 kilogramov), *Mel Counts* (univ. Oregon 2,13 m, 103 kg).

V tej formaciji sta samo dva igralca s svetovnega prvenstva v Riu (1963): Shipp in McCaffrey.

Trener M. Henry Iba je zelo zadovoljen z izbranci, češ da so izvrstni in prilagodljivi. Po njegovem bo duša olimpijske ekipe Larry Brown (najmanjši), ki ga primerjajo s slovitim Bobom Cousyjem. Igralci so seveda povsem neuigrani, ker še niso igrali niti enkrat skupaj. Vendar pa trener upa, da bo iz njih napravil na bližnji turneji po SZ homogeno ekipo, od katere pričakujejo ZDA mnogo več kot pa na zadnjem svetovnem prvenstvu.

Novo na tujem

MANILA — Teniška reprezentanca Filipinov je v polfinalu azijske cone Davisovega pokala premagala Japonsko s 3:0, tako da bo v finalu igrala z Indijo.

BUDIMPEŠTA — Romunski namiznoteniški reprezentanti so slavili zmagoslavje v finalu evropskega pokala: Kluž je v Budimpešti premagal domači Vasutepitok s 5:4, Voinca pa v ženski konkurenci v Bukarešti Veses Meteor iz Budimpešte s 5:0.

NEW ORLEANS — Svetovni prvak poltežke kategorije Willy Pastrano (ZDA) je s tehničnim knockoutom v šesti rundi premagal Gregorija Paralta (Argentina). Boksarski dvoboj za naslov svetovnega prvaka traja sicer 15 rund, toda zdravnik je zaradi resne poškodbe očesa zahteval prekinitev dvoboja.

Pilić izločen v polfinalu

SAINT PETERSBURG, 11. apr. Najboljši amaterski teniški igralec sveta Roy Emerson (Avstralija) je po dramatični borbi v petih setih premagal Nikolo Pilića s 6:8, 6:0, 4:6, 6:4, 6:1. Pilić je že vodil v setih z 2:1, toda zaradi hudega tempa igre je na koncu vendarle zmagal močnejši Avstralec. Emerson bo v finalu igral z zmagovalcem drugega polfinala med Fröhlingom in Richejem (oba ZDA). V konkurenci dvojic sta Pilić in Jovanović dosegla lep uspeh z zmago v igri z Osuno in Palafoxom (Mehika) z 11:9, 6:2.

TAM-Pionir in dostavni avtomobil DKW

v dobrem stanju ugodno proda Kmetijska zadruga »Jelovica« — Radovljica. Javna prodaja obeh vozil bo 15. apr. 1964 ob 10. uri na sedežu zadruge. 3186

Poročilo o žrebanju

DOBITKOV BLAGOVNO-DENARNE LOTERIJE AVTO-MOTO ZVEZE JUGOSLAVIJE

Žrebanje je bilo 9. aprila 1964 v Beogradu

4 dobitki — avtomobili »Zastava 1300« in v gotovini 436.400 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 2,486.400 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

158096	445421	232254	547494

36 dobitkov — avtomobili »Zastava 750« in v gotovini 232.200 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 1,322.200 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

069150	169150	269150	369150	469150	569150
099535	199535	299535	399535	499535	599535
073915	173915	273915	373915	473915	573915
058290	158290	258290	358290	458290	558290
040864	140864	240864	340864	440864	540864
085294	185294	285294	385294	485294	585294

36 dobitkov — motorna kolesa NSU »Pretis« Maxi, 175 ccm in v gotovini 84.400 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 419.400 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

078636	178636	278636	378636	478636	578636
040979	140979	240979	340979	440979	540979
059043	159043	259043	359043	459043	559043
048480	148480	248480	348480	448480	548480
007219	107219	207219	307219	407219	507219
078957	178957	278957	378957	478957	578957

36 dobitkov — motorna kolesa »Pretis« Prima V in v gotovini 76.800 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 381.800 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

056775	156775	256775	356775	456775	556775
081768	181768	281768	381768	481768	581768
003880	103880	203880	303880	403880	503880
034562	134562	234562	334562	434562	534562
054474	154474	254474	354474	454474	554474
068940	168940	268940	368940	468940	568940

36 dobitkov — mopedi »Tomos« Colibri T-12 in v gotovini 55.000 din k vsakemu dobitku, ali pa samo v gotovini 267.000 din za en dobitek, so zadele srečke štev.:

008450	108450	208450	308450	408450	508450
048120	148120	248120	348120	448120	548120
056569	156569	256569	356569	456569	556569
032574	132574	232574	332574	432574	532574
021941	121941	221941	321941	421941	521941
016124	116124	216124	316124	416124	516124

Vse dobitke bo izplačala Avto-moto zveza Jugoslavije, Beograd, Ruzveltova 18. Dobitniki, ki se ne bodo osebno zglasili, naj pošljejo srečko v vrednostnem pismu na gornji naslov in hkrati obvestijo Avto-moto zvezo Jugoslavije, ali želijo prejeti blagovno-denarni, ali pa samo denarni dobitek.

S srečko naj pošljejo potrdilo Občinske skupščine, ali se v občini, v kateri stalno bivajo, pobira občinski prispevek na dobitke in v kateri višini. Dobitniki plačajo od dobitka 15 odstotkov davka na dohodek in občinski prispevek, kolikor je le-ta v tisti občini predpisan. Obe dajatvi bosta odbiti pri izplačilu oz. nakazilu dobitka.

Izplačilo dobitkov bo od 11. aprila 1964 do 9. junija 1964. Po tem datumu dobitek zapade.

3226

Med štirimi očmi

Derby brez Logarja?

Mladega košarkarskega reprezentanta Tineta Logarja smo srečali v soboto dopoldne na ljubljanskih ulicah. Bili smo presenečeni, kajti Olimpija je igrala sinoči prvenstveno tekmo zvezne lige v Splitu.

■ **Ali ne boste igrali s Splitom?**

»Ne! Saj veste, da sem nastopil bolan že proti Slovanu. Med pripravami državne reprezentance za Tokio, ki so bile v športnem centru v Košutnjaku, se me je lotevala gripa. Pravzaprav sem mislil, da sem že zdav. Tako sem igral neozdravljen na naporni turneji po Franciji in proti Slovanu, toda — saj veste— da nisem mogel počivati v derbyju, v katerem je moral zaradi odločitve KZJ sedeti med gledalci še Daneu!«

■ **Ali bo Olimpija igrala brez vas proti Beogradu?**

»V četrtek grem na specialen zdravniški pregled. Če še ne bom sposoben, mi bo izredno težko. Najbolj se bojim, da bi moral počivati mesec ali dva, kajti priprave za Tokio so v polnem teku in olimpijske igre so pač sanje vsakega košarkarja!«

■ **Olimpija je tako nepričakovano v velikih težavah z igralci?**

»Zares. Jelnikar se je poškodoval na tekmi s Slovanom in tako bo naša ekipa nastopila v Splitu samo z osmimi igralci. Težko je igrati tekmo z osmimi, toda upam, da bo Olimpija kljub vsemu zmagala!«

Centra Olimpije Tineta Logarja smo zvečer srečali na tekmi Zadar : Slovan. Upajmo, da bomo mladega člana reprezentance Jugoslavije lahko prihodnjo soboto videli na GR ponovno v dresu Olimpije v pomembni tekmi z Beogradom.

A. P.

Plavalni rekordi v Blackpoolu

BLACKPOOL, 11. aprila. — Sovjetska zveza vodi po prvem dnevu mednarodnega plavalnega dvoboja z Vel. Britanijo 60 : 47. — Najboljši rezultat plavalnega večera v Blackpoolu je dosegla 17-letna Gill Norfolk s časom 1:09.7 na 110 yardov, kar je za pet desetink sekunde boljše od svetovnega rekorda Japonke Satako Tanake. Gill Norfolk je tako prva plavalka, ki je na 110 y dosegla boljši rezultat od »magičnih« 70 sekund. Sovjetski plavalci so dosegli dva svetovna rekorda: Georgij Prokopenko — 2:31.4 na 220 yardov prsno in štafeta Mazanov, Prokopenko, Kuzmin in Senčenko — 4:08.0 na 4 x 110 y mešano.

Innsbruck vrgel milijone

Za 66 procentov presežen proračun olimpiade

Organizacijski odbor IX. zimskih olimpijskih iger v Innsbrucku ima že izdelano bilanco z obračunom, ob katerem si odgovorni ljudje — zlasti finančni — zadovoljni manejo roke. Predsednik stanovanjskega odseka deželni svetnik Lackner se je mogel v zaključnem povzetku z zadovoljstvom postaviti, da je prodaja vstopnic za predolimpijske preskušnje (28) in ogled olimpijskih konkurenc samih prinesla nad 33 milijonov šilingov dohodkov. (Preračun v naše denarje prepuščamo spretnejšim strokovnjakom. Op. pisca.) Ta vsota presega za nič manj ko 66 odst. proračunane postavke. — Načelnik celotnega finančnega odbora dr. Weimann je to poročilo dopolnil še z drugo razveseljivo ugotovitvijo, da bo obračun za vse investicije v zvezi s prireditvijo ostal v mejah preračunanih zneskov okrog 25 milijonov šilingov. Vsi ti stroški bo docela kriti iz vnaprej nakazanih subvencij zvezne vlade, dežele in mesta Innsbrucka.

Kakor so razpravljali pri tej priložnosti, bodo tirolski smučarski krogi novo zrastlo smučarsko središče v Seefeldu obdržali še v prihodnje, ker bodo tjakaj razen športnikov, ki so se med olimpiado navdušili za tamkajšnje idealne terene, skušali pritegniti še druge turiste za zimsko rekreacijo. Za izpopolnitev s športnimi objekti nameravajo v Seefeldu zgraditi še letos veliko skakalnico iz umetnih snovi (njena kritična točka bo pri 50 m), razen tega pa odslej vsako leto (v drugi polovici januarja) pripravljati tam veliko mednarodno prireditev v klasični kombinaciji in skokih še posebej. Funkcionarje FIS so med bivanjem v tirolski prestolnici načeloma že pridobili za pristanek. Nasploh pa se ubadajo z mislijo, da bi to prikupno olimpijsko prizorišče preuredili v standardno zbirališče najboljših v klasičnih smučarskih disciplinah, ki vse do zdaj niso imele pravega naraščaja, zelo vidno pa so zaostajale za napredkom v alpskem tekmovalnem taboru. Tudi za te načrte so pristojni zvezni, deželni in mestni organi pokazali vse razumevanje.

Sreča v nesreči na stezi

S hitrostjo 160 kilometrov na uro v ograda

Redko srečo je imel avtomobilski svetovni prvak iz leta 1962 Graham *Hill* na dirkalni progi v Snettertonu v grofiji Norfolk, na kateri so marca vozili prvo letošnjo preskušnjo za dirkalna vozila po formuli I. Dirkaču so dali za to priložnost čisto nov BRM. Stroj proizvaja po 10.000 vrtljajev na minuto, v trenutku incidenta je po sodbi strokovnjakov drvel s hitrostjo kakih 160 km na uro. Na neznatni mlakuži je začelo vozilo zanašati in ga treščilo v zemeljsko ograda ob progi. Pri tem je odletelo zadnje levo kolo, avtomobil pa je dvignilo in ga večkrat prevrglo v zraku, dokler ni obležal ob robniku. Vredno je bilo — to je uradni podatek — nič manj ko 120.000 DM. Graham Hill se je izmazal iz tega premeta brez sleherne praske. Očitno zaskrbljen je na prvo vprašanje odgovoril takole: »To je grozno. To je bil naš novi model in tedne in tedne bo trajalo, preden bo spet nared.« Zmagal je na tej dirki Ines Ireland na drugem tipu BRM, pri katerem sta konstruktivno sodelovala tudi oče in sin Mossa. Drugi in tretji sta bila Cooperjeva dirkača Bonnier (Švedska) in Mc Laren (Nova Zelandija).

Marljivi rokometaši na Primorskem

AJDOVŠČINA, 11. aprila — Sinoči je bila letna skupščina okrajnega strokovnega odbora za rokomet na Primorskem s sedežem v Ajdovščini. Po izčrpni diskusiji je bil sprejet predlog za formiranje ligaškega odbora. Sprejet je bil tudi koledar tekmovanj za letos. Najznačilnejša manifestacija prvenstva primorske conske lige bo vsakokor tradicionalni rokometni turnir za občinski praznik 5. maja. Sodelovalo bo okrog 10 klubskih društev.

Štiri košarkarske ekipe v bolgarskem letalu

SOFIJA, 11. aprila — Ženske košarkarske reprezentance Bolgarije, ČSSR in Jugoslavije so odpotovale s posebnim bolgarskim letalom Il-18 na svetovno prvenstvo v Peruju. Na letalskem potovanju na relaciji Sofija—Pariz—Dakar—Lima se bo v Parizu priključila reprezentanca Francije, tako da bodo po prenočitvi v Dakarju štiri evropske reprezentance dopotovale v glavno mesto Peruja jutri zvečer.

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

Odlična igra košarkarjev Zadra

Zadar : Slovan 78:73 (37:38) na Kodeljevem

LJUBLJANA, 11. aprila — Košarkarji Zadra so v prvenstveni tekmi zvezne lige premagali ljubljanskega Slovana z 78:73 (37:38). Sodnika: Jakšić in Stefanović iz Beograda — z napakami. Gledalcev: 2.000.

SLOVAN: Peterka 13, Dolinšek 6, Strehovec, Brišnik 4, Pesek 18, Samaluk 15, Stražar 4, Zevnik, Rus 2, Škerjanc 9, Slana 2, Sok (trener: Janez Wallas).

ZADAR: Cubrić 5, Stipčević 2, Troskot II, Ostarčević 10, Marcelić 23, Troskot I 28, Košta, Anić, Jurišić I, Jurišić II 10.

Pet osebnih: Samaluk in Slana pri Slovanu, Ostarčević pri Zadru.

Odlična igra Zadra v napadu in neiznajdljivost Slovana v obrambi sta glavna vzroka, da so gostje odšli z obema točkama s stadiona na Kodeljevem. Domačini so vodili večji del prvega polčasa — 6:3, 12:11, 16:13, 22:17, 24:21, 38:35 in odšli na odmor s košem prednosti — 38:37! Zanimivo je, da je Slovan vodil še 10 sekund pred koncem z 38:35, toda Strehovec se je prehitro odločil za met od daleč in Zadar je v bliskovitem nasprotnem napadu preko Čubrića zmanjšal rezultat.

Tekma je bila tudi v drugem polčasu izredno hitra, toda Slovan ni in ni našel pravega obrambnega sistema, tako da sta Marcelić in Troskot z učinkovitimi streli od daleč dosegla koš za košem. Ljubljančani so sicer še vodili s 40:37 in 44:41, toda najboljša strelca Zadra sta rezultat kaj kmalu izenačila na 44:44. Odločilni so bili dogodki okoli 10 minute, ko je Slovan po 49:50 močno popustil, tako da so zmagovalci v slabih treh minutah že vodili z 66:56. Ko so vsi že pričakovali, da je zmaga Zadra že zagotovljena, sta se razigrala Peterka in Škerjanc, tako da je Slovan z devetimi zaporednimi koši zmanjšal na 65:66. Zanimivo je, da je ob bučnem navijanju domače publike Zadar pri rezultatu 69:72 kar dvakrat zaporedoma izgubil žogo, toda Škerjanc je iz ugodne pozicije slabo metal, Pesek pa je še v isti minuti zgrešil koš iz strela v skoku. Zadnje minute so bile zares dramatične, tako da ob pravi »tornadi« gledalcev nismo slišali niti žvižgov sodnikov. Slovanovci so igrali v obrambi ostro in poizkušali s »presingom« odločiti tekmo. V teh dramatičnih trenutkih se je pri Zadru posebno izkazal Marcelić, ki je prisebno izkoristil zaporedoma tri osebne mete.

Zmaga Zadra z 78:73 je popolnoma zaslužena. Gostje so igrali v napadu izredno učinkovito, predvsem pa so bili boljši v skokih pod svojim in nasprotnikovim košem. Slovan je imel očitno slab dan, tako da je z nepazljivostjo v obrambi izgubil dve dragoceni točki z Zadrom, ki bo tudi letos kandidiral za mesto med štirimi najboljšimi košarkarskimi ekipami Jugoslavije. Sodnika Jakšić in Stefanović sta sodila z napakami, toda težko bi rekli, da sta katerokoli ekipo oškodovala.

A. P.

Beograd : Lokomotiva 67:63 (54:54, 29:28)

BEOGRAD — 11. aprila — Košarkarji Beograda so v tekmi drugega kola zvezne lige premagali zagrebško Lokomotivo šele v podaljšku s 67:63 (54:54, 28:27). Sodnika: Beloševič iz Beograda in Janko Kavčič iz Ljubljane — dobra. Gledalcev: 300.

BEOGRAD: Gordić 40, Kosović, Rajković 14, Bojkić, Ivačković, Pavelić 1, Stanković 12, Pazman, Tošić 9, Erkić 1.

LOKOMOTIVA: Lalić 3, Djaković 1, Bašić, Omačić 8, Glogovac 4, Kajnić, Momčinović, Petričević 5, Novosel 12, Rimac 18.

Državni prvaki so igrali brez Korača in Nikolića, kar bi se skoraj maščevalo. Res je, da je »Beograd« vodil od začetka do konca drugega polčasa, toda Beograjčani so v prvem delu igre prvič izenačili šele v 14. minuti na 18:18, da bi po kar devetih izenačenjih dosegli ob polčasu točko prednosti. Državni reprezentant Petričević je igral samo 15 minut.

Železničar : Partizan 71:65 (27:29)

KARLOVAC, 11 aprila — Košarkarji domačega Železničarja so v »Šancu« premagali beograjskega Partizana z 71:65 (27:29). Sodnika: Peter Kavčič iz Ljubljane in Pur iz Celja — dobra. Gledalcev: 1.500.

ŽELJEZNIČAR: Stojković, Kolaković 19, Dokman, Đ klić 4, Križan 18, Zaborski 5, Lelić 6, Kiseljak 2, Kasum 17, Ilić.

PARTIZAN: Čurčić 6, Kramašić, Kraupa, Belanac, Janković 10, Jelić 8, Janić, Mičić, Milojević 4, Bojović 22, Žutić 15.

Olimpija : Split 68:47 (30:16)

SPLIT, 11. aprila — Ljubljanska Olimpija je v gosteh prepričljivo premagala domači Split z 68:47 (30:16). Sodnika: Stefanović iz Beograda in Jukas iz Novega Sada. Gledalcev: 3.000.

SPLIT: Antonini, Tomić 2, Pitolović, Poduje 2, Skelin, R. Tvrdić 6, L. Tvrdić, Radović 14, Prug 5, Skansi 18.

OLIMPIJA: Bassin 23, Povž, Weib', Müller 3, Tavčar 2, Lenard, Elsett 7, Daneu 18, Potočnik 13.

Olimpija je vodila od začetka do konca tekme, čeprav je nastopila brez Logarja in Jelnikarja. Ljubitelji košarke v Splitu so prišli na stadion pod Marjanom v rekordnem številu, da bi videli Daneua in tovariše v borbi z novincem. Zanimivo je, da je Olimpija zaigrala tako po prvem sodnikovem žvižgu z izrednim tempom in vodila že v 2. minuti z 10 koši razlike.

Lestvica

Olimpija	2	2	0	0	147:111	4
Beograd	2	2	0	0	137:119	4
Zadar	2	2	0	0	137:125	4
Partizan	2	1	0	1	129:127	2
Železničar	2	1	0	1	123:121	2
Radnički	1	0	0	1	56:64	0
Lokomotiva	2	0	0	2	113:122	0
Crvena zvezda	1	0	0	1	63:82	0
Slovan	2	0	0	2	137:157	0

MEDNARODNI NOGOMET

Italija : ČSSR 0:0

Škotska : Anglija 1:0 (0:0)